

A TISZÁNINNENI
REF. EGYHÁZKERÜLET

1907. MÁJUS HÓ 28—30-IK NAPJAIN MISKOLCON
TARTOTT TAVASZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

RADÁCSI GYÖRGY

EGYHÁZKERÜLETI FŐJEGYZŐ.

123. SZÁM.

SÁROSPATAK, 1907.

NYOMTATTA RADIL KÁROLY A REF. FŐISKOLA BETŰIVEL.

A **tiszáninneri** ref. egyházkerület 1907. évi **tavaszi** közgyűlését május 28—30. napjain **Miskolcon** tartotta meg **Kun Bertalan** püspök és **Meczner Béla** helyettes főgondnok elnöklete alatt.

Jelenvoltak:

Az abauji egyházmegyéből: Révész Kálmán esperes, Meczner József egyházmegyei gondnok, Kovács Béla, Oláh Péter papi, Naményi Gyula, Kóczán György világi tanácsbírák, Ujj József papi főjegyző.

Az alsó-borsodi egyházmegyéből: Nagy Ignác esperes, Báró Vay Elemér egyházmegyei gondnok, Sólyom Gyula, Horváth Bertalan, Illyés János papi-, Pappszász Lajos, Deák Gyula, Huszthy Béla világi részről.

A felső-borsodi egyházmegyéből: Vadászy Pál esperes, Ragályi Béla egyházmegyei gondnok, Svingor József, Botos József, Szuhay Benedek papi-, Szekrényessy Árpád, gr. Vay Tihamér, Bárczay László világi részről.

A gömöri egyházmegyéből: Csabay Pál esperes, Bornemisza László egyházmegyei gondnok, Ruzskay Gyula, Ságghy Sándor, Buzi Márton papi-, Tornallay Zoltán, Máriaassy Andor, Molnár József világi részről.

A tornai egyházmegyéből: Ragályi Géza esperes, Arday János Dániel, Fodor György, Szabados László papi-, Csengery Dezső, Kádár Kálmán, Dobronoky László világi részről.

Az ungi egyházmegyéből: Szabó Endre esperes, Virágh József, Szöllőssy Gyula, Homoky Antal papi, Stépán László világi részről.

Az alsó-zempléni egyházmegyéből: Keresztury József esperes, Meczner Béla egyházmegyei gondnok, Bálint Dezső, Ölbey János, Hézser Emil papi, Nagy Barna, Buza János, Kócán Miklós világi részről.

A felső-zempléni egyházmegyéből: Hutka József esperes, Dókus Ernő egyházmegyei gondnok, Kádár János, ifj. Virágh József, Péter Mihály papi, Dókus László, Nemes Lajos, Bernáth Aladár világi részről.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: Zombory Gedő, Radácsi György, Kérészy Barna, Dr. Tüdös István papi, Lévy József, Dókus Gyula világi részről.

A sárospataki főiskola részéről: Dókus Gyula világi algondnok, Dr. Meczner Sándor, Dr. Rácz Lajos igazgatók.

A miskolci főgimnázium részéről: Dr. Kovács Gábor igazgató.

A rimaszombati főgimnázium részéről: Bodor István h.-igazgató.

Az egyházkerületi felsőbb leányiskola részéről: Dr. Mitrovics Gyula igazgató.

Mint egyházkerületi jegyzők: Radácsi György papi fő-, Czinke István, Vattay László papi al-, Dr. Finkey József és Dr. Finkey Ferenc világi aljegyzők.

Mint tanácskozó tagok az egyházkerület képviselőjében: Bizony Ákos ügyész és Pataky Sándor pénztárnok.

I.

A TISZÁNINNENI EGYHÁZKERÜLET
ÖRÖMÜNNEPE.

Kun Bertalan, egyházkerületünknek Isten-áldotta püspöke, már a múlt év őszén befejezte püspöki hivataloskodásának egy olyan időszakát, ameddig sem a mi egyházkerületünk, sem az egész magyar református egyház egyetlen püspökének mérő zsinórja sem ért el. Negyven éveset.

Az egyházkerület mélyen érezte, hogy a ritka határponton mivel tartozik a Gondviselés jó tetszésének és a Gondviselés megkülönböztetett kegyeltjének s megtette a szükséges előkészületeket arra, hogy az Ungvárra egybehívott egyházkerületi őszi közgyűlés ne csak lelkes- és templom szentelési, hanem püspöki jubilaris ünnepély is legyen. Az ungi egyházmegye vezérférfiai s az ungvári egyház őrállói is boldog számítással készülődtek a ritka eseménynek ünnepélyük tárgysorozatába való bevonására. A közös lelkes törekvés sem érhetett azonban célt, mert maga az ünneplendő férfiú, akkori gyöngéldésére s a lelkes- és templomszentelési ünnepre való tekintettel, lehetetlennek tartotta magára nézve a többszörös ünnepély terheinek elviselését.

Az Ungváron tartott közgyűlés, amikor az ünneplendő férfiú akarata előtt tisztelettel meghajolt, ugyanakkor — jó reménységgel és bizó hittel a jövőre — kimondta, hogy a jubilaris ünnepet csak elnapolja s legott bizottságot is nevezett ki az 1907. évi tavaszi egyházkerületi közgyűléssel kapcsolatosan tartandó örömmünnep előkészítése végett. (1906. őszi gyűl. jegyzkv. 7. p.)

Ez újabb előkészítési törekvéseket sem irányozhatta azonban döntőleg más akarat, mint az ünneplendő. Így történt aztán, hogy az országos jellegűnek tervezett örömnép házias, családi körre szorítkozott, de bensőséges, szívserinti volt május hó 28-án.

Pedig nem is az egyházkerület ünnepe csupán, hanem a *miskolci ref. egyházközsége is*. Mert úgy volt az rendjén, hogy ez a kettő, mint egyenlő rangú fél, az ünneplendő érdemeinek hálás elismerésével együtt dicsőítse a ritka évfordulón a Gondviselést a mindkettőjükkel megkülönböztetőleg közölt kegyelmeért s hogy ezek együtt vigyék tiszteletük és szeretetük virágait a 65 éves lelkész és a 40 éves püspök üdvözlétére.

Az ünnepélyrendező bizottság, a szűkített keretben, mindent kerülve, ami tüntetésszerű s minden jogos igénynek lehető figyelembe vételével május hó 14-ikén Sárospatakon az ünnepély rendjét a következőleg állapította meg:

1. Május hó 28-án reggeli 8 és fél órakor gyülekezés az egyházkerület közgyűlési helyiségében, a felső leányiskola épületében.

2. Testületi meghívása az ünneplettek és együttes bevonulás a ref. egyházközség Kossuth-utcai templomába.

3. Gyülekezeti éneklés.

4. Hálaadó imádságot mond *Radácsi György* egyházkerületi papi főjegyző.

5. Az egyházkerület ünnepi üdvözlését tolmácsolja *Meczner Béla* legidősebb egyházmegyei gondnok.

6. Az egyházközség üdvözlését tolmácsolja *Rácz György* főgondnok.

7. Az ünneplelt válasza az üdvözletekre és a gyülekezetnek általa való megáldása.

8. Gyülekezeti éneklés.

Ez ünnepi rend értelmében május hó 28-án reggeli 8 és fél órakor az egyházkerületi leányiskola udvaráról diszmagyaros és palástos férfiak látványos serege vonult az ünneplendő püspöknek a templommal szemben fekvő lakása felé. Zászlók se jelezték, harangok zúgása se hirdette, hogy Miskolcon valakinek, aki élete javát a közügyeknek szentelte, örömnépe van; de a püspök lakása felé vonuló sereg érezte, arca megilletődöttségével, egész magatartásával igazolta, hogy szokatlan az, amit ünnepleni készül, hogy századok sem szülnek ahhoz hasonlót.

A több mint 90 éves *Kun Bertalan*, a több mint 40 éves püspök, paláttal vállain, imádságos könyvvvel a kezében, reszkető könnyel a szemében meghatottan fogadta az őt templomba hívó bizottságot és meghajolva az egyházkerület és a miskolci egyházközség óhajtása előtt, indult a díszes sokadalommal az Úr nevében, az Úr hajlékának szerelmével, lelkének felrajzó emlékeivel.

A templom telve volt, a karzat, amennyi, tömve a tisztelők, a látni akarók seregeivel. A felekezetek, a hatóságok, a katonaság mind megjelentek képviselőileg, hogy tanui legyenek a kalvinista patriarka ünnepeltetésének s hogy beolvadjanak az ünnepély hangulatába a benső ember szerint. Minden szem az ünnepeltet kereste és rajta pihent, aki a nyolc esperessel az Urasztalának kerítésén belül foglalt helyet. A kathedrával szemben eső székcsoport élén ült az ünnepelt családja; töredéke a szép nagy családnak, a nagy tölgy árnyékában felnövekedett és növekedő csemeték, amikből tizedet szedett az idő. Jobb és balfelől a hivatalosok tisztos táborra s fenn az orgonás karzaton a felső leányiskola ékes csoportja, háladatos szívvel, dalra kész ajakkal az ő főpártfogójuk üdvözlétére.

A gyülekezet szép énekben, hatalmas orgona kísérettel harsant fel előbb a mennyei segítségért, majd a 74. dicséret három első versével buzogta ki afeletti örömét, hogy a jeles napon vallást tehet Isten előtt és igaz hitből áldozhatik Ő előtté.

* * *

A gyülekezeti közénekre a programmszerinti hálaadó ima következett eképen :

Felséges Isten, világnak Ura, bölcs teremtője !

Dicsőség Neked, hogy látható világod csodás jeleiben megismerttetted velünk láthatatlan lelked örök törvényeit !

Dicsőség Neked, hogy szent fiadban romolhatatlan alapot vetettél a te földi országodnak és a természeti ember lelkébe nemcsak beoltottad, de időről-időre erősítetted az erkölcsi világrend tiszteletét, a jónak, igaznak szeretetét és a veled való egyesülés szentséges vágyát !

Dicsőség Neked örök világosság, hogy az idő teljességében — az egyetlen biztos alapon — felépítetted a te evangyéliomi anyaszentegyházadat és zordon kísértések, százados háborúságok között

hathatós tényezővé növelted ezt a te földi országod alakulásában, isteni céljaid bátor és győzedelmes szolgálatára!

Dicsőség Neked örök bölcsesség, hogy ebben a mi evangyéliumi egyházunkban úgy osztottad szét kegyelmi ajándékaidat, hogy legyenek itt némelyek prófétákká, apostolokká, némelyek tanítókká betegek gyógyítóivá, szegények istápolóivá s hogy ne legyen ebben a testben meghasonlás, hanem ennek tagjai egymásról egyakarattal gondoskodjanak!

Dicsőség Neked örök szeretet, hogy a mi magyar református egyházunk számára is gondoskodtál időnként kegyelmi ajándékokkal bővelkedő munkásokról és vigyázókká, őrállókká tetted őket, hogy borúban és derűben, zivatarban és napfényben rendíthetetlenül megálljanak a te földi országod kőfalain és a te igazságod várát a poklok seregei ellen is megvédelmezzék!

Dicsőség Neked áldások forrása, hogy beoltván minket a te szent fiadba, megtermékenyítetted szívünket a hála és kegyelet érzelmeivel és pedig nemcsak a te mindenre kiterjedő jóságod és kegyelmed iránt; hanem azok iránt is, akik a mi testi-lelki világunk építésében, idei és örökkévaló boldogságunk munkálásában a te szent akaratod áldásos eszközei.

Dicsőség Neked közelebbről e mai napra való felviradásunkért s hogy ezt a te jóvoltodból örömmünneppé szentelhetjük — szívünk parancsolata szerint.

Nézd, mennyei édes Atyánk, a téged keresőknek, a veled társalkodni óhajtozóknak ezt a nem mindennapi seregét és lásd meg, hogy milyen nemes és szent indulatok gyűjtöttek bennünket ebbe a te kézzel csinált templomodba s hogy valóban ünnepe van most a mi lelkünknek, a te lelked sugallta örömnépe!

Úgy tetszik nekünk boldog Isten, élőknek és holtaknak Ura, mintha nem is csak mi volnánk itt, akik látszunk e halandó testben; hanem mintha velünk volnának lelki testükben ama számtalanok is, akiket a te szent tetszésed ebből a te ide telepített gyülekezetedből és a mi tisztánneni egyházkerületünkéből a közelebbi évtizedek során egedbe ölelt.

Úgy érezzük, mintha ide gyűjtötted volna bizonyoságtevőkűt őket is s mintha pálmaágakkal kezökben velünk ölelkezve zengenék ők is: „Áldott, aki jött az Úrnak nevében!”

Érezzük, — jóságos Istenünk! — és örvendezve valljuk, hogy áldott, a te áldottad az a férfiú, akit te pásztorodúl választottál immár 65 év óta; akit a földi tisztesség lépcsőzetén mindinkább fel és feljebb emeltél a te ítéleted igazsága szerint; akit oda mélt-

fattál, hogy első legyen a te hivatalosaid között immár több, mint 40 éven át; akit a te pásztoraid felett azzal is megkülönböztettél, hogy megajándékoztad — túl a kegyelem évein — újabb és újabb esztendőkkel; akit megsegítettél, hogy lelkének és lelkünknek eme szép napján velünk együtt borúlhasson a te zsámolyod elé!

Mit adjunk Uram, mindenható Isten, ezért a te nagy és sok kegyelmedért ?!

Mélységes alázattal ismerjük el, hogy te vagy az Úr élők és holtak felett, minden emberi dicsőség a te isteni lelked kisugárzása s nélküled, a te helybenhagyásod nélkül, minden mi törekvésünk hiábavaló.

Hálával ismerjük el, hogy a Te édes atyai szemeid virasztottak az ő gyermek-álmai felett; Te fogtad kezét első lépéseiben; Te tanácsoltad fejledező értelmét, hogy a te utaid után tudakozódjék; Te ihletted ajkát égi tüsszel az ő szárnyabontó ifjúságában; Te adtad szájába a te igédet, mint egykor ama sok szenvedésre elhívott prófétádnak, hogy gyomláljon, rontson, építsen és plántáljon.

Hálával ismerjük el, hogy a te szereteted napsugarai érlelték meg az ő plántáinak gyümölcseit s hogy te voltál az ő védő és támadó fegyvereinek acélozója, hogy veled s általad volt erős és bátor a harcban, bölcs a békességben; „szelíd, mint a galamb, okos, mint a kigyó“ az életnek különféle viszonyai között.

Elismerjük Uram, gondviselő Isten, hogy nemcsak ő hozzá voltál jó, irgalmas és kegyelmes, amikor az élet útjain nappal, mint tűzoszlop vezetted, éjjel mint felhő takargattad; hanem jó és kegyelmes voltál ehhez a szent gyülekezethez is, amelynek pásztorává avattad; ehhez a mi reformált anyaszentegyházunkhoz is, amelynek hajójához kormányosul állítottad.

Óh milyen sokakat vezérelt itt a te igazságod tiszteletére, a te szent neved félelmére; mennyi háborgó szívet emelt ki a föld porából, a kétségbeesés árjaiból és mennyi roncsolt csajkával kötött ki a te szent fiadnak bűnbocsánatot hirdető keresztje alatt! Tiszán-inneni egyházkerületed kormányán is megállott vészben-viharban; sziklák és zátonyok között is jó szerencsével evezett a te mindenre elégséges segedelmeddel.

Óh légy áldva kegyelmes Istenünk az ő vele és a mi velünk közlött jótéteményedért!

* * *

Tudjuk Uram, bölcs és nagy Isten, hogy akiket magadnak választasz, azokat te meg is próbálad; tudjuk, hogy prófétáidat, apostolaidat hányattatások között neveled: a sínai hegy szikláit és

tövisei között, a börtönök setétjében, az oroszánok vermében, a tüzes kemencében, a máglyák lángjaiban, a gályák hullámain s a te angyalaidá öltözködött sátánok ostromai között!

Tudjuk, jól tudjuk Uram, hogy a te agg szolgálodat, a te magyar reformált egyházad Simeonát sem hagytad kemény tanulságok nélkül!

A hétköznapi élet a maga dagályaival és apályaival bizony zúgott ő körülötte is nem ritkán. Az igazságért, a te igéd fedhetlenségeért való tusakodása közben gyúlt az eleven szén az ő fejére is; az emberi gyarlóságok ördögei tábort jártak ő ellene is koronként! a szíve is vérzett, a lelke is sírt, a halál árnyéka is rettentette őt — óh bizony nem egyszer! De ő a te kegyelmeddel kibírta a szélveszeket és örvényeket is, a siralom völgyének keserűségeit is és ment bizó hittel új reményre, új munkára . . .

A tudás és a nyomában járó kételkedés, az emberi haladás a maga kielégíthetetlen követeléseivel, eget-földet vívó tusáival — óh hányszor ostromolta az ő igazságkereső lelkét is! De — úgy tudjuk igazságos Biránk s kegyelmes Istenünk, hogy ő, megölelvén szent fiad keresztjét, száz csatán, ezer veszély közt is boldogan susogta: „Sem élet, sem halál, sem magasság, sem mélység, sem jelen, sem jövő és semmi teremtettt állat el nem szakíthat engem az Istennek szerelmétől, amely lett nekünk a mi Urunkban, a Jézus Krisztusban!“

Légy áldva, kegyelmes Istenünk, hogy megpróbáltad, hogy hűnek találván, többről-többre bíztad, hogy a búbánat gyötrelmei ellen a munka gyönyörűségével gyógyítottad, hogy lelkét a szenvedések tüzeiben megtisztítottad és megerősítetted!

Fogadj el édes Atyánk, fogadj el minket e mai örömnüppen jó bizonyágtévőkül; fogadj el egyenként és összesen; fogadd el e szent gyülekezetet, ezt a mi ref. anyaszentegyházunkat hű tanúk gyanánt arra, hogy e gyülekezet agg pásztora, a mi vezérünk, patriárkhánk híven hordozta a rá bízott munka terhét, mint az ő Jézus Krisztusának jó vitéze.

Szent könyvünkben a te lelked mondja, hogy „*csak az koronáztatik meg, aki igazán tusakodik*“. A földi tisztesség ragyogó koronájához a vénség ékes koronájával is megbecsülted őt, óh igazságos és kegyelmes Isten: engedd azért, hogy a te küldöttedként, a te akaratod tolmácsaként szeressük, tiszteljük és ünnepeljük őt s összedobogó szívvel zenghessük: Áldott, aki jött az Úrnak nevében!

Igen, Atyánk, a te nevedben, a te félelmeddel, a te igéddel; nem erővel, nem hatalommal, hanem a szelídség lelkével; a béke

olajágával, a te házadnak szerelmével, a te szent fiad tudománvával — így jött, így nőtt, így győzött és így koronáztatott meg ő . . . Legyen érte mindörökké áldott a te szent neved!

* * *

Felséges Isten, mennyei édes Atyánk! Az élet szövevényes, fágas-poros útja sokszor az ifjúnak is kemény, az ereje teljében levőnek is göröngyös és nehéz. Akinek adtad a vénség ékes koronáját, te magad légy annak gyámola, ha az évek sulya és a közbizodalom által ráhalmozott terhek alatt hajladozik vagy megtántorodik!

Aki vele voltál 90 éven át, óh maradj vele. mint esthajnal csillag és vond szelíd fénybe élte alkonyát.

Ha fáradt vándorként hozzád sóhaj, óh hallgasd meg őt!

Ha emlékezéstől, ha aggódástól a szíve hozzád sír fel: — óh vigasztald meg őt.

Esteli bánatára adj reggeli örömet s éjeleit tedd az édes pihenés időszakává, nappalainak erőforrásává.

A munka volt eleme, életének fentartója, tisztességének szaporítója: — óh engedd jó Atyánk, hogy vénségében is gyümölcsözzék és szolgálhasson téged, a te szent fiadat és a te anyaszentegyházadat!

Ha napokat, ha éveket tartogatsz még számára, Örökkévaló Isten, — óh tedd azokat nyereségesekké, áldásosakká, kívánatosakká.

Sugározd be dús élte alkonyát azzal is óh Mindenható Isten, hogy lássa boldogoknak azokat, akiket övéiből még megtartottál. Fogd őket ottalmazó szárnyaid alá és védjed őket, vezérelj őket és áldd meg őket!

Áldd meg, ő érette is áldd meg ezt a szent gyülekezetet, amely látta, szerette és tisztelte őt az ő ifjúságának virágaiban, férfikorának gyümölcszeiben, vénségének tanácsaiban. — Távoztasd el ettől az új idők pusztító szeleit: a hitetlenséget, a szent dolgok iránt való érzéketlenséget, a telhetetlenséget, a testet és lelket emésztő szenvedélyeket. Tedd engedelmesekké ennek nagyjait-kicsinyeit a te igédnek hallgatására, a te útidon való járásra, a neked tetsző szent életre! Virágoztasd ebben a családi egyetértést, a fiaknak és leányoknak az apák és anyák iránt való tiszteletét, a kicsinyeknek a nagyok iránt való becsülését; pásztorai és tanítói fényljenek, mint az égnek csillagai.

Áldd meg, óh Isten, ő érette is áldd meg ezt a várost, ennek

minden rendű-rangú és felekezetű polgárait igazi polgári erényekkel, a közjónak készséges munkálásával, a békességnek ápolásával s a józan előrehaladás szeretetével.

Áldd meg, ő érette is áldd meg, édes Istenünk! ezt a mi drága hazánkat, ezt a mi sok vihart látott nemzetünket. Áldd meg ennek sok szenvedéssel meglátogatott királyát, aki viseli köztünk a te képedet immár 40 év óta. Úgy bírd, úgy igazgasd az ő szívét és lelkét, hogy élete nagy tanulságait fordítsa népei javára, boldogságára és dicsőségére. Áldd meg a király tanácsosait bölcseséggel, alkuvást nem ismerő honszerelémmel, nemzeti eszményeink, jogos kívánságaink feltétlen tiszteletével. „Tedd jóra munkássá e nemzetet, hogy amihez fog óriás keze, végére hajtson minden kezdetet“.

Áldd meg, ő érette is áldd meg, édes Istenünk! ezt a mi küzdő anyaszentegyházunkat hegyeket mozgató hittel, a halálnál is erősebb szeretettel, ősi hagyományainak nagyrabecsülésével, „üdvözítésed kívánt örömeivel.“

Adj mindnyájunknak, akiket országod építésére elhívtál, pünkösti lelket, szent törvényeid iránt való hűséget, világosság által való fényeskedést, a te országod ellenségei ellen való harcban diadalmat s földi sátorházunk felbomlása után örök hazát tenálad a mennyben; szent fiadért, a Jézusért kérünk Ámen.

Mi Atyánk! Ki vagy . . .

* * *

Felséges Isten, mennyei édes Atyánk! Ajkaink megnyíltak előtted, a szívünk kitágult.

Fogadd kedvesen gyarló ajkaink erőtelen rebegését, megteljesedett szívünk hálaömlendezéseit és esedezését.

Te, aki a mustármagot is terebélyes fává nevelheted s a romlandó testet is romolhatatlanságba öltöztetheted: — óh maradj velünk, óh nevelj minket, e nap emlékezetével is erősíts minket és készíts el minket a te láthatatlan országod méltó tagjaivá — szent fiadért a Jézusért. Ámen!

*

A hálaadó imára, a mely az egyházkerület és az egyház-község közös érzéseit kívánta tolmácsolni, egy programmon kívüli kedves közbevetetés következett. A felső leányiskola énekkara csendült dalos imádságra. Annak a nagy szeretetnek méltó visszasugárzása volt ez, amellyel az ünnepelt a kerület leányiskoláját szinte annak bölcsőjétől mai nagykorúságáig becézte, védte, támogatta s amellyel az egész egyházkerület

szeretetét is felé hajlította s áldozatait is könnyűvé tette. Ezüst harangnak halk szózatja, az alkonyodó nap sugaraiból font koszorú, tiszta lelkek harmatos hódolata volt, Istennek és embernek gyönyörűséges hálaadás, a szép ünnepnapnak szívnünkben fel-felcsengő kedves részlete.

*

A gyülekezet még az édes zsolozsma hatása alatt állott, amikor az egyházmegyei gondnokok legidősebbje, *Meczner Béla* helyettes főgondnok, ruganyos léptekkel, tetszős díszmagyarban az Úr asztalához közeledett és meghajtván magát az ünnepelt püspök előtt, szólott szíve teljességéből melegen, lelkesen a következőképen:

Főtisztelendő és Méltóságos Püspök Úr!

Főtisztelendőséged 40 éves püspöki és 65 éves lelkészi működésének évfordulója alkalmából megjelentünk itt az Isten házában, hogy Méltóságodat szívünk egész melegével és szeretetével üdvözljük.

Jól tudjuk azt mindannyian, hogy Méltóságodnak a magyar haza, a magyar református egyház érdekében kifejtett hű és buzgó fáradozásai hálával töltik el nemcsak a tiszáninnení egyházkerület, nemcsak a magyar református egyház hiveinek, hanem minden igaz magyar hazafinak szívét és lelkét is. És én mégis azt állítom, hogy az őszinte tiszteletnek és bizalomnak az a magas mértéke, a rajongásig terjedő szeretetnek és rokonszenvenek az a melegsége, amelyet mi, a tiszáninnení egyházkerület hivei, Méltóságod irányában érezünk, fel nem található széles e világon. Méltóságod nevét, egyházkerületünkben 65 éven át eltöltött buzgó és hű munkálkodását és tevékenységét az idő szívünkéből sohasem fogja kitörülni.

Hála a mennyei Gondviselésnek, Méltóságod igen szép magas kort ért el, olyan kort, amelyet a mennyei Gondviselés ily nagy tisztelet és szeretet között csak egyes kiválasztottjainak szokott megadni. Mi, a tiszáninnení egyházkerület hivei, Méltóságodnak minden egyes szavát parancsnak tekintjük, minden egyes kérésére, óhajtására készek vagyunk a legnagyobb áldozatra s a legnehezebb feladatok teljesítésére.

Pedig e mai kor egyáltalában nem biztat bennünket azzal, hogy egyházunknak reánk váró nehéz feladatait csendes és nyugodt munkálkodással volnánk képesek megoldani. Különösen az édes magyar haza az, amely e mai napon rózsás és puha ágyon nem pihenhet. Nem akarom én ezen az örömnapon a szomorú politikai

helyzetet vázolni. Hiszen az a Colossus, mely a magyar nemzeti akarat erejét, a magyar nemzeti eszme fejlődését, a magyar nemzet törvényei iránt érzett ragaszkodásunkat össze akarta tiporni, széjjel akarta rombolni, legalább rövid időre felhagyott gyászos és vészes törekvésével. De fájdalmas szívvel látom e mai túlgyorsan haladó kornak túlkapasait, visszafejlődését, az emberi szabad akarat érvényesülésének, az érvényesülés fogalmának téves magyaroztatát, gyászos és erőszakos túlkapasait. S ezzel mintegy párhuzamban hazánknak azon részein, ahol a magyarság kisebbségben van, aggódó szívvel látom a nemzetiségieknek izgató és romboló aknamunkáját. A magyar nemzeti eszme érvényesülése, a magyar haza szeretete sokak előtt nem más e mai napon, mint egy elavult, ósdi fogalom, a magyar haza iránti lelkesedés, a magyar haza iránti áldozatkészség; sokak szemé előtt nem más, mint egy ócska divat, amelyet szeretnének egy újabb, modernebb divattal felcserélni. Még csak rövid idővel is ezelőtt a magyar népnek összesége ezt a jelmondatot tartotta szeméi előtt: „A nagy világon e kívül nincsen számodra hely.“ Ma már nagyon sokan ezt a hazafias mondásunkat ezen modern példabeszéddel igyekeznek felcserélni: „Ubi bene, ibi patria.“

És én, ki a magyar nemzetnek felvirágzását, a magyar hazafias szellem fejlődését a protestántizmussal szorosán összefűzve, szorosán összekapcsolva látom s a történelem lapjaiból azt a meggyőződést merítettem, hogy a magyar haza erejének, hatalmának és nagyságának a magyar kálvinista egyház volt, ennek megalakítása óta, évszázadokon keresztül egyik legerősebb oszlopa és támasza; a mai túlhajtott kornak túlkapasáival szemben csakis a vallásos érzület növelésében s az egyházas nevelés fejlesztésében, az Istenben vetett hitnek s bizalomnak szívünk mélyén rejlő gyökereiben talállok kellő orvoslást és megnyugvást. Csak az az ország, csak az a nemzet, amelynek egyházas szellemű, vallásos érzelmű buzgó lakosai vannak, lehet nagy, hatalmas, független, boldog és szabad.

És ezt nem csak magunkra, de kivétel nélkül minden vallásfelekezetre értem. E mai napon, hogyha hazánk fejlődését, a magyar nemzeti szellem erejét erősíteni akarjuk, akkor a különböző vallásfelekezetek között fennálló békés szeretetnek, együttérzésnek, egyetértésnek és vallási türelmességnek a legszilárdabb alapokon kell nyugodniok. Mai napon azt tartom én a magyar nemzet legnagyobb ellenségének, aki a vallásfelekezetek békés egyetértése közzé tüzes üszköt akarna dobni. Ha hazánkban a vallásfelekezeteknek együttérzését, összetartását, egymás iránti békés szeretetét képesek leszünk megszilárdítani, hazánknak erejét, hatalmát oly erős szikla-

várral övezzük körül, amelyről ellenségeink szégyenkezve és vérző fejjel lesznek kénytelenek visszavonulni,

Főtiszt. és Méltóságos Püspök úr, ezen szívemben érzett hazafiúi aggodalmaimnak kifejezést kellett adnom, el kellett mondanom különösen azért, mert nekünk, a magyar nemzet fiainak nemcsak a politikai, hanem az egyházi téren is szilárd jellemű, népszerű vezérekre van szükségünk, oly vezérekre, kik hiveiknek osztatlan szeretetét, tiszteletét és bizalmát bírják. *Kun Bertalan* . . . van-e közöttünk csak egy is, aki e nevet hallván, szíve fel ne dobbanna, fel ne olvadna az iránta való szeretetben és ragaszkodásban?! Van-e hiveink között csak egy is, aki az élet viharai, a sors csapásaival megküzdeni nem volt képes, aki elvesztette emberekhez való bizodalmit, munka- és életkedvét s nem mert szembeszállani az élet nehéz küzdelmeivel. S amidőn mégegyszer felkereste Isten házát, hogy mégegyszer meghallgassa *Kun Bertalan* imáját, ezen imából egyszerre erőt és bátorságot merített, visszanyerte élet- és munkakedvét s elismerte azt, hogy csak a gyávák és lelki szegények azok, akik az élet csapásaival szemben megküzdeni nem képesek. *Kun Bertalan* a legszebb imádkozó, ez a mondás minálunk, magyar kálvinistáknál, mai napon valóságos népszerű szállóigévé vált.

Ne vegye Méltóságod ezen szavaimat hízélgésnek. Hiszen én itt e mai napon nemcsak a saját, hanem az egész tiszáninneri egyházkerület hiveinek érzelmeit tolmácsolom. Nézzem körül Méltóságod e díszes gyülekezeten, hol vallásfelekezeti különbség nélkül jelentek meg itt tisztelői, nemcsak az én szemem, hanem mindannyiunké könyekkel van telve, a hála könyeivel a Gondviselés, a rajongó szeretet és ragaszkodás könyeivel Méltóságod személye iránt. És hogyha ez a sok őszinte igaz köny összcsovdna, egy kiapadhatatlan mély forrást képezne, mely a tisztelet, a szeretet szívből jövő őszinte vonzalmának gyöngyharmatával borítaná be Méltóságod tisztos homlokát.

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! Önök tudják azt, hogy én világi férfiú vagyok és mégis e jelen pillanatban imára hívom fel Önöket. Arra kérjük a mennyei Gondviselést, hogy ezt a mi szeretett püspökünket, főpásztorunkat, vezérünket *Kun Bertalan* a mennyei Gondviselés hazánk felvirágzására, a tiszáninneri egyházkerület, a magyar református egyház boldogítására, családja örömére sokáig, igen sokáig éltesse!

A beszédközben és végén felhangzott éljenek is bizonyoságai voltak annak, hogy a helyettes főgondnok üdvözlote a

szív mélyéről fakadt s tettetés nélküli tartalma, hangja szivekre talált.

*

Nyomban az egyházkerület érzelmeit tolmácsoló beszéd után, a miskolci ref. egyházközség főgondnoka *Rácz György*, a helyettes egyh. ker. főgondnok helyére állva s a presbyterium tagjai áltai körül seregelve, szintén a nagy alkalomhoz méltóan, a következő beszéddel üdvözölte a 65 éves lelkipásztort, az ő 57 éves lelki atyjukat:

Főtisztelendő Püspök Úr! Szeretett Lelkésziünk!

A tizáninenni egyházkerület örömnünetet ül ma, amidőn Főtisztelendőséged 40 éves püspökségének évfordulóját ünnepli. Egyházkerületünk az ő szeretetének, tiszteletének és nagyrabecsülésének jelét, az elismerés pálmaágát helyezi Méltóságod lábaihoz. Szabad legyen nekünk a miskolci egyház presbiteriumának — egyházunk nevében — a mai szerény ibolyánkat melléje helyeznünk, mert mi úgy gondoljuk és azon meggyőződésben vagyunk, hogy ott, ahol Kun Bertalant ünneplik, nekünk a miskolci egyháznak hiányozni nem lehet, de hiányozni nem is tudnánk, mivel ide vonz bennünket az őszinte, igaz tisztelet és szívünk szeretete.

Főtisztelendő Püspök Úr! Méltóságodat a Gondviselés kiváló egyéni képességeinek jutalmául magas tisztségekre helyezte: püspök, főrendiházi tag, továbbá az országos konvent és zsinat elnöke, mint ilyen az összes magyar kálvinista egyházak közel három milliót kitevő lélekszámának egyházi és lelki feje.

Mi büszkék vagyunk ugyan a Méltóságod e kiválóan díszes és magas tisztségeire, azonban lelkünk vonzalmát és szívünk szeretetét mégis mint ami nagyrabecsült és szeretett lelkipásztorunk birja. Ó e szentelt falak hányszor voltak tanui a Méltóságod magas röptű, s kiváló szívjóságáról tanuságot tevő bölcs tanításainak, amelyek viszhangja és emléke hosszú időkig élni fog a mi lelkünkben.

Kun Bertalan ősz pátriárkánk, szeretett lelkipásztorunk, a kálvinista egyszerűség és puritánság mintaképe, ime itt állsz előttünk 90 esztendőnek terhével vállaidon, körülötted, mint apostol körül, a hívők egész serege, szeretett egyházkerületed, szívedhez forrott egyházad és tisztelődnek egész táborá; összehozta őket, egybegyűjtött minket az emberi szív és lélek egyik legmagasztosabb, egyik legszentebb, mert Istentől ajándékba kapott érzelme: a szeretet, igen a szeretet.

Szeretettel és igaz vonzalommal övezünk mi téged körül ősz lelkipásztorunk, aki immár 57-ik esztendeje, hogy hajlékot találtál a mi egyházunkban, s imaképen azon forró óhajtást küldjük az Ég urához, vajha a Te drága élted fonálát még néhány esztendővel meghosszabbítaná, hogy hiveid meleg ragaszkodását, szeretetét és tiszteletét még élvezhetnéd, mi pedig hallgathatnánk a Te apostoli ajkaidról a krisztusi tanok igazságainak és bölcsességeinek hirdetését.

Az Isten éltesen, az Isten tartson meg nekünk!

A gyülekezet örvendező lélekkel hallgatta az ő nevében is szóló lendületes üdvözetet és hálás volt érte érdeme szerint.

*

A pillanatnyi szünet alatt izgatottság futott végig a gyülekezeten. Mindenki látni, hallani akart. A 90 éves ember előtt, aki pap és püspök is, szinte felkelt a gyülekezet, hogy élvezhesse kettős válaszát és alkalmi emlékezéseit. Akik vének voltunk, mintha fiai volnánk; akik férfiak, mintha gyermekei; akik ifjak, mintha unokái és dédunokái. Mintha három nemzedék fonódott volna koszorúba a tisztas aggastyán körül s mintha mindenkinek imádság fakadoznék a szive mélyéről: „Uram, nagy Isten, segítsd meg őt!”

És reszkető ajakkal, Isten előtt való mélységes megalázkodással, édes-bús emlékezéssel, mint „est-harangnak halk szózatja” szólott eképen:

Főtiszteletű egyházkerület, szeretett hiveim!

Mély hálával fogadom a főtiszteletű egyházkerület mélyen tisztelt közönségének, valamint egyházamnak is azon nagybecsült figyelmét és jóságát, mellyel engem életem alkonyatán s ennek kimagasló két pontján: 65 éves lelkésztségem és 40 éves püspökségem alkalmából szíves jókívánságokkal üdvözölni méltóztattak.

Azt hiszem, hogy erre adandó válaszom s köszönetem akkor lesz teljes és ez tünnepélyes alkalomhoz méltó, ha először is azon isteni fővalóságához sóhajtók fel hálás szívvel, ki életünk sorsát s folyását bölcsen és szeretettel vezérli s ki engemet is, gyermekkoromtól kezdve, hosszú életpályámon atyai szeretettel, jósággal vezérelt mind e mai napig s juttatott el azon korra, mely jóval túlhaladja az emberi életnek vallásos hitünk szent könyvében 60,

70, legfőlebb 80 évre kimért határidejét, úgy vezetvén éltm gyöngé hajóját, hogy kemény szirtekbe soha nem ütközött, hanem haladt az a nyugalom, a béke csendes folyamán, mutogatván időnként nekem az utakat, ösvényeket, a legbiztosabb iránytű, a vallásos hit s bizodalom által, mely ösvények ime elvezettek engem a csendes vénség biztos kikötőjébe. Atyám, Istenem! a legmélyebb hálával áldozom neked ezen végetlen jóságodért, hogy engem e kikötőbe kegyelmesen eljuttattál.

Fogadd, óh fogadd ezért gyermeki hálámat, bár érzem, „*hogya a napfénybe mártanám is ecsetem, jóságodat, atyám, méltóképp nem festhetem*“.

Istennek jóságát, szeretetét töredelmes szívvel megköszömvén, azon egyházakról emlékezem meg hálával, amelyek nekem útát nyitottak arra, hogy csekély tehetségemet 65 évi lelkészi szolgálattal érvényesítségem. Első volt a gagybátori szerény jövedelmű egyház, melyben több nagymíveltségű s tudományosan képzett, vallásos buzgóságtól átszellemült híveim voltak, akik ösztönül szolgáltak nekem a tanulásra s arra, hogy a lelkészi szolgálatra mindinkább képezsem magamat, sőt anyagi segéllyel járultak ahhoz, hogy a külföldet is meglátogassam, — így ezen egyházban töltött 8 évi szolgálatom mintegy iskolául szolgált nekem. A miskolci egyházba történt átjövetelem méginkább nevelte az ösztönt bennem a lelkészi szolgálattal szükséges önmívelődésre, az itt szolgálattal levő akkori jeles s kipróbált férfiak: *Apostol Pál, Zsarnay Lajos* példaadóim élesztették bennem az elébbre való törekvést. Így történt, hogy a főtiszteletű egyházkerület bizalma azután a közigazgatási szolgálat minden lépcsőjén fölebb-fölebb emelvén, 1867-ben a legfelsőbbre, a püspöki hivatalra is megválasztott, amelyben azóta itteni híveimmel a legszebb egyetértésben és békességben élek; kölcsönösen megadván egymásnak azon tiszteletet, bizalmat, szeretetet, melyekkel a hivatását értő és érző lelkész és egyház tartoznak egymásnak. Óh mély hálát érez szívem mindkét egyház iránt s áldást rebeg ajkam mindkettőre; az elébbire különösebben azért, hogy ifiúi törekvéseimnek útát nyitott, az utóbbi iránt azért is, hogy öregségemmel járó gyöngeségem iránt kímélettel viseltek s elnéző aziránt, hogy a lelkészi terhesebb szolgálattal viselésére képes nem vagyok. És most lelkenre ölelem azon lelkésztársaimat is, kikkel időnként együtt szolgáltam és szolgálom most is miskolci egyházunkban, kik közül 10-en haltak ki mellőlem. Az ezekkel átélt békés életem nagy befolyással volt és van ma is arra, hogy még életben vagyok.

Az életem kedvező fejlődésére és körülményeinek szerencsés alakulására befolyt eme két tényező, t. i. az isteni gondviselés és az egyházközségek iránt, melyekben lelkeszi pályámat kedvező sikerrel folytattam, szívbeli hálámat kifejezvé, a főtiszteletű egyházkerületi közönséghez fordulok őszinte tisztelettel és bizalommal, hogy hálám teljes legyen s azt mintegy megpecsételjem, mivel érzem, hogy az isteni gondviselés jósága mellett, a főtiszt. egyházkerületnek irántam gyakorolt jósága és szeretete volt paizsom és erősségem, melynek oltalma alatt, hosszú s munkával terhelt pályámat futhattam s futom még most is, különösen oly időkben, midőn ref. egyházunk közigazgatási rendszere sok változáson ment ugyan keresztül, az a szabály azonban máig fennáll, hogy a közigazgató-testület egyházi elnökségét s többnyire a törvényhozó zsinatot is, a hivatal szerint legidősebb püspöknek kell viselni. Hogy ezt a hármas terhet tőlem kitelhetőleg elviselhessem, azt nagyrészen azon folytonosan erősödő szeretetnek s bizodalomnak köszönhetem, amelyben a főtiszteletű egyházkerület közönségével állottam és állok ma is. Ez a viszony erősített, lelkesített engemet arra, hogy a kötelesség teljesítésének hármas terhe alatt el ne csüggedjek, hogy mint Antheus a földből, mellyel érintkezett, én is e szeretetből és bizalmas viszonyból merítsek újabb erőt hivatalom folytatásához.

Igy történhetett meg azon tüneményszerű dolog, hogy 40 év leforgása alatt, évenként elébb három s utóbb két kerületi rendes gyűlést tartva; nem emlékezem rá, hogy azokról elmaradtam volna csak egyszer is.

E keretben kell megemlékeznem főtiszt. egyházkerületünk azon tisztviselőiről, t. i. főgondnokainkról, az esperes urakról, egyházmegyei gondnokokról, jegyzőkről és más tisztviselőkről, kik időnként változtak s hűséges szolgálatukkal nagyban befolytak arra, hogy kormányzásunk alatt az egyházkerület ügyei jórendben folytak s az egyház kormányzásában jobb kezeim voltak. E keretben kell megemlékeznem alsóbb és felsőbb iskoláink tanáraitól, tanítóitól s az egyes egyházak előljáróiról s az egyházakban szolgáló lelkészekről, kiknek feladata vezérszerepet vinni az egyházak közigazgatásában. Mindezen fontos tényezők közvetve befolytak arra, hogy az én életem ily hosszúra terjedt s főpásztori kötelességemnek eleget tehettem. Mivel az öröm, megelégedés, melyet hűségökből merítettem, jótékonyan folyt be munkakedvemre, egészségemre.

Fogadják mindnyájan jóságokért hálás köszönetemet.

Ime, főtiszt. egyházkerületi közönség! ezek a körülmények okozták vagy segítették elő azt, hogy életem az isteni gondviselés oltalma alatt az emberi élet kimért rendes határán túl 90 évre terjedt és hogy ez többszöri megpróbáltatások dacára is, melyeknek élét, töviseit az általam felmutatott körülmények nagyban enyhítették, mondom, ezek voltak befolyással arra, hogy életem inkább egy csendes folyamhoz hasonlított, mely ha olykor-olykor megárad is, nem rombol, sőt tenyésztő erőt áraszt ki a folyása mentében elterülő mezőkre.

Fogadja a főtiszteletű egyházkerületi közönség mindezekért a legmélyebb hálám, tiszteletemet. Ez az egyedül, mit én jósa- gaért, velem folyvást éreztetett szereteteért, gyarlóságból ejthetett hibáim kegyes elnézéseért adhatok; fogadja ezt az atyai jó indu- lattal siring tisztelő szolgáljától, aki igéri, hogy míg az isteni gond- viselés életben tartja s erőt ad kötelességeinek teljesítésére, hiven szolgálja az egyházi közügyeket s mihelyt látni és érezni fogja, hogy szolgálata a közügyekre nézve hátrányos, nyugalomba vonul s hálával fogja a fontos hivatalt a főtiszteletű egyházkerület rendel- kezésére bocsátani.

Fogadja ezen hálás nyilatkozatomat atyai szívvel, hiszen a leal- konyodott napnak is van még melege és jótékony hatása a termé- szeti világra: az öreg ember is hasznára lehet a társaságnak, én is munkálhatom még egyházam boldogságát. Ez alkonyati korban is ajánlom magamat a főtiszteletű egyházkerület atyai kedvezéseibe.

* * *

És most hálám ünnepélyes kifejezése után, leborulok még egyszer előtted mennyei jó Atyám! És szívből fohászkodom hozzád, hogy világolj földi életem ösvényén továbbra is, benned vetett bizalmam és hitem égi szövétnekével, hogy ennek világánál fut- hassam meg annak még hátra lévő részét, hogy bármikor jöven- desz is el lelkem megkérésére, nyugodtan ajánlhassam áldott keze- idbe lelkemet.

De légy vezére s oltalma evangyéliomi anyaszentegyházunk- nak is, melynek szolgálatában engedted eltölnem életem napjai- nak nagy részét; légy ennek is világossága, vezére, oltalmazója. áldd meg ennek a földön bárhol megtelepedett híveit De áldj meg jó Atyánk, minden te benned bízókat, bármely vallásos meg- győződéssel imádjanak is tégedet, hiszen te vagy minden áldások- nak kimeríthetlen kútfeje, téged keres az is, aki talán téved örök lényed felfogásában.

Áldd meg jó Atyánk e gyülekezetet, mely ma e szent hajlékban dicsőítésre egybegyűlt s agg lelki pásztorát atyai kegyelmedbe ajánlotta. Áldd meg városunkat, ennek minden rendű, rangú, vallású lakosait; áldd meg édes magyar hazánkat, tedd élővé a haza minden polgárának szívében, hogyha vallásos hitben, vagy az elválasztó nemzetiségi kérdésekben nem egyesülhetünk is teljesen, mint honfiaknak, egyesülnünk kell a hazaszereteten; ez minden jó polgárnak szent kötelessége, ki a magyar haza földén lakik s annak áldásaiban részesül s annak jóízű kenyerével táplálkozik.

Áldd meg óh Atyánk hazánk koronás királyát, kinek néhány nap múlva nemzettünk, magyar királyá koronáztatásának 40 éves évfordulóját fogja ünnepelni; adj napokat napjaihoz, éveket éveikhez s koronázd meg őt kegyelmed s atyai szereteted minden áldásával s tedd koronája legdrágább gyöngyévé népeinek szeretetét, hogy fény, dicsőség koszorúzza ősz fejét.

Áldj meg jó Atyánk minden népeket, melyek a valódi erkölcsi élet után keresik a boldogságot és megelégedést.

A Jézus nevében kérünk Ámen.

Mikor az üdvözletekre adott válasz után emlékezéstől s hálaérettől megteljesedett szíve imádságba olvadt, a gyülekezett felállva és egybeölelkezve az ünnepelt lelkével, buzgón imádkozott és áldotta Istenét, hogy ezt a napot megérhette s ennek ünnepi óráját élvezhette s drága emlékeivel táplálkozhatott és gazdagodhatott.

Nemzedékek enyészhetnek nemzedékek után, míg valaki 40 éves református püspökkel imádkozhatik, — mondotta a szívünk és serkedő könyeink felelték rá az Ament.

„Maradjon vele a mi Istenünknek jó kedve“ — sóhajtottak sokan a zsoltáriróval. „Az Úrtól lett ez, csodálatos ez a mi szemek előtt“ — rebegtük sokan, a lefolyt percekre boldogan tekintve vissza.

A feledhetetlen ünnepélyt a Himnusz-szal zártuk be, imádkozván a még mindig keveset bűnhődött édes hazánkért.

*

A templomi ünnepélynek folytatása volt az egyházkerület közgyűlésén, ahol egyakarattal valánk arra nézve, hogy e nap emléke megörökíttessék az egyházkerület jegyzőkönyvében s folytatása a közgyűlést követő díszebéden is, ahol pohárkö-

szöntőkben, levelekben, sürgönyökben hullott az áldás az ünnepelt fejére s bizonyossá lett, hogy a tizáninneri egyházkerületnek zárt falak közt végzett csendes hódolata visszhangot keltett az egész haza protestánsainak keblében s a kívül állók szívében is, fel a vallás és közoktatásügyi kormányig.

A történeti hűség kedvéért fel kell jegyeznünk, hogy a 200 terítékű díszebédet az egyházkerület pénztára fedezte s az egész ünnepélyt, mint megbízott, a miskolci egyházközség presbyteriuma rendezte legjobb belátása szerint.

II.

KÖZGYŰLÉSI ÜGYEK.

1. Kun Bertalan elnöklő püspök, a templomi ünnepéllyel az egyházkerületi közgyűlést már megnyitottnak tekintvén és ilyenek jelentvén ki, a közgyűlés helyére összesereglett gyűléstagokat szívélyesen üdvözli s miután Br. Vay Béla főgondnokunkat testi gyöngékedése miatt ezúttal is nélkülöznünk kell, a főgondnoki szék elfoglalására *Meczner Béla* alsózempléni legidősebb egyházmegyei gondnokot kéri fel.

Közgyűlés Br. Vay Béla főgondnok kényszerült elmaradását őszinte sajnálkozással vevén tudomásul, helyettesét *Meczner Béla* legidősebb egyházm. gondnokot tisztelettel üdvözli s a közgyűlést a maga részéről is megnyitottnak tekinti.

2. Papi főjegyző a közgyűlés tagjainak a hivatalos személyekből és az egyházmegyék küldötteiből összeállított névsorát felolvastván,

közgyűlés a megjelenteket a jelen gyűlés idejére igazoltaknak mondja ki s Komjáthy Béla ungi, Ragályi Gyula tornai e. m. gondnokok, Debreczeni Bertalan, Miklós Ödön, Fejes István, Szent-Imrey Gyula e. ker. tanácsbírák, Szalay László e. ker. világi főjegyző, Dobozy István abauji világi képviselő igazolt elmaradását tudomásul veszi.

3. Napirend előtt Dókus Gyula, főiskolai világi aligondnok szót kérvén, a templomi ünnepélyre való meleg emlékezéssel indítványozza, hogy az ünnepély a maga egészében és részleteiben örökíttessék meg jegyzőkönyvünkben, örömmünkre magunknak, a jövő nemzedékeknek pedig tanúlságképen.

Közgyűlés az indítványt lelkesen üdvözölvén, azt kész örömmel elfogadja s az ünnepélynek egészben és részleteiben való összeállításával és jegyzőkönyvi megörökítésével papi főjegyzőt bízva meg.

4. A püspöki évi jelentés felolvasására kerülvén a sor, elnöklő püspök tisztelettel kéri a közgyűlést, hogy amennyiben a *püspöki jelentés* — mint egy letűnt év eseményeiről való beszámolás és azokra való visszatekintés, — jegyzőkönyvünkbe fel szokott vétetni s ott mindenki által olvasható lesz: méltóztassék ezúttal annak felolvasatásától s netaláni tárgyalásától — a gyűlési teendők nagy számára való tekintetből — elállani s csupán annyit kimondani, hogy a püspöki jelentés által külön jegyzőkönyvi feljegyzésre ajánlott eseményeket külön jegyzőkönyvi pontokban kívánja a közgyűlés megörökíttetni.

Egyházkerületi közgyűlés készséggel méltányolván elnöklő püspök óhajtását, határozatilag kimondja, hogy ez alkalommal a püspöki jelentés felolvasását és tárgyalását mellőzi; azt egész terjedelmében, mellékleteivel együtt jegyzőkönyvébe veszi fel s az abban külön jkvi feljegyzésre ajánlott eseményeket külön-külön örökíti meg.

A püspöki jelentés a maga teljességében a következő:

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

A lefolyt egyházi év, melyről püspöki jelentésemet beterjeszteni szerencsém van, ev. ref. egyházunkra nézve történelmileg is sokáig nevezetes marad, különösen azért, mivel vége felé záratott be azon két éven át folytatott, régibb törvényeink kijavításával foglalkozott zsinat, mely megértve az újabb kor intő szavait, újabb fontos és lényeges intézmények létesítése iránt is intézkedett, melyek, ha célszerűen lesznek életbe léptetve, korszakot alkotókká válnak mind magára az egyetemes egyházra, mind egyes gyülekezeteinkre nézve. Emelni fogják különösen lelkészeink állását mind erkölcsi, mind anyagi tekintetben, egyszersmind az egyház fentartás súlyos terheit viselő híveinken is könnyíteni fognak.

Ily intézményeknek tartom én a II-ik, a III-ik és VII-ik törvénycikkeket új törvénykönyvünkben.

A második törvénycikk visszaállítván a régi *lelkészi szabad választást*, ebből az következik, hogy a volt törvények szigorúsága által okozott visszaélések, zavarok hamarosan megszűnnek. Az egyházak minősítésére, valamint a lelkészekre is alig lehetett oly gondot fordítani, hogy azok az igazságnak, méltányosságnak megfelelőleg hajthattak volna végre. Bizton remélhető, hogy az új választási módszer kevesebb visszaélésre és így kevés bírósági eljárásra ad majd okot s egyházunk szellemével is inkább összeegyeztethető, mint a mostani.

A harmadik törvénycikk, mely az *egyházi adóról* szól, megszünteti az eddigi egyházi adózásban fennállott szembetűnő aránytalanságokat és alapját veti meg egyházunkban a szeretet és méltányosság elveire alapított adózási rendszernek; megszünteti azt a balvéleményt, hogy az egyház áldásaiból, a lelkészek szolgálataiból kifolyó hasznot minden egyháztag egyaránt élvezzi: tehát az egyházi teher viselésére is egyenlő mértékben köteles, legyen tehát az egyházi terhek viselése mindenkire egyenlő.

Még egy törvényt említek fel, a hetediket, mely a már életben levő országos *özvegy- s árva-gyámintézzettel* összeköttetésben állítottatott fel. Ez az országos lelkészi nyugdíjról szóló törvény, mely egy rég táplált óhajtnak fogja valósítását eszközölni, nevezetesen annak, hogy a megüresedett lelkészi állomások mielőbb rendes lelkészekkel töltsenek be. A törvénynek ezen rendelkezése által az özvegyek és időtöltő lelkészek között gyakorta előfordult surlódásoknak is eleje vétetik és az egyházak vezetése nem lesz sokáig — mint eddig volt — tapasztalatlan időtöltők vezetésére bízva.

Már csak ezen három törvény célszerű életbe léptetése, ha nem említjük is a zsinatnak a régi törvényeinken végzett javító munkáját: bizonyos sok bajt orvosol, sok hiányt pótol egyházi életünkben.

Azonban azt is el kell ismernünk, hogy különösen a két új intézménynek, az új adózási rendszernek és a lelkészi nyugdíjintézetnek életbeléptetése sok gondot s munkát fog kívánni, különösen az egyházi adóról szóló törvény, mely eddigi adózási rendszerünkben sok változást okoz, komoly tanulmányt s nagy figyelmet kíván, hogy az célszerűen legyen életbe léptetve; emellett sok idő kell arra is, hogy egyházaink abba beleéljék magukat. De nagy változásokat keresztülvinni nem is könnyű dolog! Lássunk hozzá azért

új törvényeink életbeléptetéséhez buzgón és komolyan; vezéreljen bennünket az a szellem, mely egy idő óta öntudatosan ösztönöz arra, hogy egyrészt a magunk áldozatkészsége, másrészt segédforrások felkeresése, az idő és körülményeihez alkalmazottan igyekezzünk jobbra változtatni sok bajjal küzdő egyházunk sorsát s ennek intézményeit. Tisztelettel kérem fel azért a főtiszt. egyházkerület figyelmét, méltóztassék jelen gyűlésünkben intézkedni oly rendszabályok elkészítéséről, melyeknek útmutatása után az új törvények életbe léptetése rendesen történjék. Ily utasítások nyomán történt a tíz évvel ezelőtt tartott zsinaton hozott új törvények életbe léptetése is.

Ily célszerű életbeléptetés után fognak az új törvények oly áldást hozók lenni, hogy — amint azt jelentésem elején mondtam — korszakot alkotnak azok huzamos időre nézve.

Minő mértékben folyt be egyházkerületünk a zsinaton hozott fontos törvényekre nézve, nem tartom szükségesnek, hogy azt részletesen elsoroljam, csak röviden említem fel, hogy zsinati képviselőink kivették az őket illető részt a munkából, mely a zsinatot kellő sikerhez juttatta. E tekintetben nyugodtan nézhetünk vissza a zsinat lefolyására.

Ezeket kívántam az egyetemes egyházunkat illető ügyekről előadni.

Most az egyházkerületünk beléletéről kívánok jelentést tenni. Ennek ügyeiről is jelenthetem, hogy azok a lefolyt egyházi évben is rendesen folytak. Az egyházmegyék rendes kötelelességeikhez híven gyűlésciken intézték el ügyes-bajos dolgaikat, a csekélyebb fontosságú ügyek iránt esperesek s gondnokok intézkedtek, éppen így az egyházkerületen is annak elnökei; a fontosabbakat közgyűlés elébe terjesztették. Az esperes urak jelentéseiből az tűnik ki, hogy az egyházakban béke és egyetértés uralkodik, presbitériumok, lelkészek, tanítók végezik kötelelességeiket; kevés kivétel az, ahol a kötelelesség mulasztása miatt a törvények szigorát kellett alkalmazni. És minthogy a jó rend fentartása s a szellemi és erkölcsi intézmények jó karban való tartása áldozatokat kíván, e tekintetben is megtermette a lefolyt egyházi év a maga gyümölcseit, melyek az egyházakban végzett számtalan építkezésekben, jótékony adakozásokban nyilvánultak.

Melyek legyenek ezen adakozások és építkezések, ezeket részletesen előadni sok időt venne igénybe, ennélfogva ezeket csak egyházmegyénként egy-egy összegben vettem fel jelentésembbe, a részletes kimutatás csak a jegyzőkönyvünkbe vétetik be.

1. Az abauji egyházmegyében adakozás	25284	K 93 f.
Építésre fordított	77323	„ 58 „
2. Az a.-borsodi egyházmegyében összes adakozás	22004	„ 20 „
Építkezésre fordított	124486	„ 01 „
3. Alsözempléni egyházmegyében adakozás	25900	„ 80 „
Építkezésre	46858	„ 32 „
4. Felsőborsodi egyházmegyében adakozás	1360	„ — „
Építkezésre	15565	„ 69 „
5. Felsőzempléni egyházmegyében adakozás	2130	„ — „
Építkezésre	33696	„ — „
6. Gömöri egyházmegyében adakozás	3000	„ — „
Építkezésre	30679	„ — „
7. Tornai egyházmegyében adakozás	10433	„ — „
Építkezésre	16146	„ — „
8. Ungi egyházmegyében adakozás	6500	„ — „
Építkezésre	126280	„ — „

Az önkéntes adakozásokból begyűlt és az építkezésre kiadott összegek oly nagy mennyiséget képeznek, hogy csodálkozásra ragadja az embert az a buzgóság, áldozatkészség, mely ezen adakozásokban és építkezésekre kiadott összegekben nyilatkozik.

Buzogjon azért szívünk mély hálát Istennek azért, hogy egyházközseink hiveit ezen példás buzgóságban megtartja és azok iránt tisztelet és jóakarat nyilvánuljon.

Fájdalom azonban, ez örvendetes jelenség mellett szomorú eseményekről is kell jelentést tennem, melyek árnyoldalai a lefolyt egyházi évnek; nevezetesen, hogy a kérlelhetetlen halál ez évben sok és nagy áldozatokat követelt tőlünk. Meghalt közülünk 10 lelkész, mondhatni jeleseink közül és munkaképes korukban, nevezetesen: Antalfy László alsóvadászi, Füzy János gönci, Fazekas Ferenc csányi, Varga József szikszói, Fodor Gyula kovácsvágási lelkészek, mindnyájan az abauji egyházmegyéből. Makláró Károly sajókeresztúri, Gulyás Benő mezőcsáti lelkészek, az alsóborsodi egyházmegyéből. Miskolczi József kiségesi, Török István lácai és Almási Lajos szendrőládi lelkészek. Ezeken kívül 5 tanító, u. m.: Kopcsó Mihály, Nemes Géza, Szabó Dezső, Kovács Ferenc és Melko József, akik mindnyájan érdemesek arra, hogy emlékökei jegyzőkönyvünkben fentartsuk. Nyugodjanak békén. Áldás hamvaikra!

Ami illeti az egyházkerületi közigazgatás körébe tartozó dolgokat, annak minden ágához tartozó ügyeket igyekeztem törvényeink, szabályaink szerint elvégezni. 1803 fontosabb ügy volt

elintézés alatt, melyeknek nagy része a vallás- és közoktatásügyi miniszteriummal való érintkezésünk s összeköttetésünk körében intéztetett el. Naponként szaporodnak az ilyen ügyek. A nevezett miniszterium az államtól nyert segélyek viszonypótléka fejében igyekszik önkormányzatunkkal szemben magának nagyobb befolyást biztosítani. Nevezetes dolog, ami a lefolyt évben vette kezdetét, azon szabályzat életbeléptetése, mely a felekezeti, törvényhatósági és községi középiskolák tanárainak engedélyezett rendkívüli segélyről, személyi pótlékról rendelkezik, melynek törvény általi biztosítását konventünk a miniszteriumnál már kérelmezte is. Eddig erre a célra 29500 korona utalványoztatott is és ki is osztatott. Valamint kiosztattak más segélypénzek is, azon mennyiségben, amelyben azokat egyházkerületi gyűlésünk meghatározta, valamint kiosztattak a lelkészi és kápláni kongruai összegek is s azokról a számadások az illetékes helyekre felterjesztettek s jóváhagyattak.

Általában jelenthetem, hogy mindazon ügyekben, melyek hivatalomhoz tartoztak, vagy melyekben gyűlésileg megbízattam, kötelességszerűleg eljárám, sőt intézkedtem oly dolgokra nézve is, melyek időközben merültek fel s egyházkerületünk részéről szükségesnek tartottam az azok iránti intézkedést; nevezetesen a *Vay Ádám*, Rákóczi hű embere hamvainak hazai földre való ünnepélyes elhelyezésekor, valamint *gróf Tisza István*, főgondnoki székébe lett beiktatási ünnepélyén is, egyházkerületünket képviseltem. A Rákóczi Ferenc fejedelem és bujdosó társai hamvainak hazaszállítási ünnepe alkalmával az egyházkerületünk által tett intézkedéseket végrehajtottam. Célszerűnek tartanám, ha az utóbbi, általam említett történelmi események jegyzőkönyvünkben külön pontban is megörökíttetnének.

Ezekután mély tisztelettel és atyafiúi szeretettel ajánlom magamat a főt. egyházkerületnek mindenkor nagyrabecsült jóságába s midőn egész egyházkerületünk további életére a Gondviselés áldó kegyelmét buzgó szívvel kérem, ugyanakkor kérnem kell a legteljesebb bizodalommal a főt. egyházkerületi közgyűlést is, hogy engemet életemnek Isten kegyelméből még hátralevő napjaira ajándékozzon meg azzal a szeretettel, amelyről az apostol azt mondja, hogy az „hosszútűrő, mindent elfedez és soha el nem fogy.“

* * *

Az egyes egyházmegyékben az 1906. év folyamán történt *adakozások és építkezések* az illető esperesek jelentése szerint a következők:

I. Abauji egyházmegye.

A) Adakozások:

Abaujdecser. Az encsi takarékpénztár 40 kor.-t., a polgári község 100 kor.-t adott az iskolának.

Hernádszentandrás. Oldal Sámuel 2 perselyt, a hívek pedig kenyeret és bort adtak.

Szentistvánbaksa. Illésy János és Albert, elhunyt István testvérük emlékére 3 és $\frac{1}{2}$ hold földet adtak az egyháznak 1400 K. értékben. A vallás- és közokt. miniszter az iskola részére 11 drb. taneszközt. Sárkány Sámuel lelkész 30 K 24 f. értéket adott. A kenyeret és bort a presbyterek sorban adják.

Nagykinizs. A vallás- és közokt. miniszter az iskola részére 11 taneszközt. A kenyeret és bort a presbyterek sorban adják.

Aszaló. Id. Bényi György 2 K. ifj. Pető József 4 K. A kenyeret és a bort a hívek adják.

Onga. Kóczán György és neje Viczián Ilona orgonát ajándékoztak 2460 K. ért. Ugyancsak Kóczán György lelkészlakra 3540 kor.-t, a templomi szószék számára díszkötésű bibliát, neje pedig egy saját készítésű fehér selyem, arannyal hímzett úrasztali terítőt mintegy 300 kor. ért. — Guttmann Jenő 10 K., dr. Stamberger Jenő 100 K., Boricz János 3 K., özv. Sedemszky Andrásné (r. kath.) 4 K. Tözsér Lajos (Amerika) 10 K. Az úrasztalára kenyeret és bort adtak: Várady György (2 ízben), Darvas Béla, Kóczán György, Bárnay Zoltán, Csorba János és Nagy Imre.

Kiskinizs. Fövenyessy Elemér 5 K., Huszti Dániel 4 K., Balog Pálné 2 K., Szabó Borbála 1 K., többen 2 K 20 f. harangalapra. Kenyeret és bort öt alkalommal a hívek adtak.

Felsődobza. Szilágyi Gusztáv iskola felszerelésre 50 K. Báruczay Gábor orgonára 1000 K., a gyülekezet tagjai ugyancsak orgonára 490 korona.

Csobád. Kenyeret és bort a hívek sorban adnak.

Függöd. Kenyeret és bort a hívek adnak.

Gagybátor. Orgonaalapra egy táncmulatság jövedelme 50 K. Hadházy Józseftől 50 K., Jakabfalvy Gyula iskolás gyermekek jutalmazására 20 K. Urvacsorai kenyeret és bort ez idén is özv. Vendégly Gáborné r. kath. úrnő adott.

Szászfá. Ifjú Pál István és neje egy ezüst úrasztali kelyhet 60 K. ért., úrvacsorai kenyeret a presbyterek adtak.

Csenyéte. Bogoly Jánosné 2 K.

Szemere. Idb. és ifj. Gazsi János 20—20 K., ifj. Farkas Mi-

hály 10 K. (mindhárman Amerikából.) Urvacsorai borra Iglay Erzsébet 3 K 20 f., Lasztóczy Dániel 4 K. és Urbán Istvánné 4 K. Závodszy József jegyző és Lasztóczy József bort adtak az úrasztalára.

Litka. Kardos Márton 10 K.

Fulókércs. Breitenbach János 5 K., Kardos András ajtófélfákat adott 14 K. értékben.

Szala. Váradai Jánosné sz. Szabó Borbála egy díszes szőtt úrasztali abroszt. Özv. Kocsis Istvánné 5 K., Özv. Batkai Istvánné 3 K., Kádas Lajos és neje két templomi ülőpadot csináltatott.

Szend. Géczy Józsefné sz. Kardos Juliánna egy önmaga által készített díszes úrasztali abroszt. Rajk József bérlő az iskolának 4 K.

Novaj. Egy ismeretlen, adósságtörlesztésre 600 K. Ináncsi Lajos 10 K. Ortó Sámuelné egy selyem úrasztali kendőt.

Felsőméra. Matusz Lajos iskolai jutalomkönyvekre 4 K., Dienes Barna 20 K., Béneyei István és Borbála 15 korona.

Hernádsadány. Isten dicsőségére 45 K. Kenyeret és bort sorban adnak.

Eszkáros. Isten dicsőségére 18 K. Az úrvacsorai bort a főgondnok adja, a kenyeret a hívek sorban.

Zsujta. Fűzy János volt felügyelő lelkész 33 K., Görgey Ferenc gönczi lakos 10 K.

Vilmány. Bárdos Pál, Pecsénye János és Kéry József amerikában 1431 K.-t. gyűjtöttek a templújítási alapra. A hívektől ugyan e célra 501 K. gyűlt. Kurimay József, Czibalmos Mihály (2 ízben) Hadházi Mihály, Dobai György, Bogoly Jánosné és Kurimay Péterné kenyeret és bort adtak.

Göncruszka. Isten dicsőségére a hívek összesen 484 K 64 fill. Nagyobb adományok: Mészáros János gyűjtött 105 K., Molnár Bertalan 63 K 73 fill., Mocsos János 90 K., Boldizsár Ferenc és Tamás Ferenc 60 K., Szedlák János 40 K., Mészáros Pál 20 K., Patay Etelka 16 K., Tamás István 12 K., Baray Mihály 10 K.

Gönc. Az egyház nőtagjai keresztelő készletet adtak 150 K. ért. Az énekkar alapítványa növelésére 20 K., Lengyel Erzsébet egy terítőt a szószékre.

Abaujvár. Isten dicsőségére 16 K.

Pányok. Isten dicsőségére 5 K.

Nádasd. Isten dicsőségére 214 K 33 fill. Márvány úrasztalára 144 K., úrasztali selyem kendőt 30 K. Egy díszes úrasztali terítőre Cs. Kaduk Erzsébet (Amerikából) 50 K., a szülei 5 K. Urvacsorai kenyeret mind a 6 ízben Hussz Jánosné, bort ugyan ő 4 ízben, a lelkész 2 ízben adott.

Hernádcsány. Isten dicsőségére 118 K.

Nyíri. Simkó András és Horváth János (Amerika) 10—10 K., ifj. Horváth István Amerikában gyűjtött 500 K. Az úrvacsorai jegyeket az egyház hívei adják úgy itt mint Komlóson, igen sokszor Amerikából küldvén az árát.

Komlós. Egy új harangra a hívek 260 K, gróf Károlyi László 50 K. Horváth András és Matusz János Amerikából 250 K. Orosz András (g. kath.) 10 korona.

Pusztafalu. A hívek lelkészlaképítésre 639 K 82 fillér.

Füzerradvány. Ifj. Makó József Amerikában gyűjtött 55 K. Ugyanott Makó Juliánna 100 K. Az úrasztali jegyeket sorban adják.

Pálháza. Hutkai Jánosné 10 K.

Vily. Rákos Józsefné és Kőrössy Margit az úrasztalára egy-egy terítőt adtak. Az énekkar két bálja jövedelmét 50 K. Pandák István Amerikából 20 kor., P. Varga József u. o. 10 kor. Kenyeret és bort Rákos József, Rákos Mihály, Mizsák József, Asszony István, Demeter András és M. Varga András adtak.

Felsőregmec. A hívek adták az úrvacsorai jegyeket.

Kovácsvágás. Rima András és felesége Bodnár Zsuzsánna két új ezüst úrasztali poharat, 30 kor. ért. Makó Jánosné sz. Illés Zsuzsánna egy kínai-ezüst úrasztali tányért 6 kor. ért. Az úrvacsorai jegyeket a hívek adják.

Nagybózsva. Kovács József Amerikában, paplak építésre 152 kor.-t gyűjtött. Az úrvacsorai jegyeket a hívek adják.

Kassa. Isten dicsőségére több helybeli és vidéki egyháztag 62 kor. 20 fill. Özv. Mudrány Jánosné sz. Bekény Franciska egy antik ezüst tálcát és serleget. Pál Imréné sz. Zilahi Kiss Vilma egy díszes, piros plüссеbársony úrasztali terítőt, Herdiczky Géza és neje egy díszes pirosbársony szószéktakarót. Az énekmutató táblákat és számokat dr. Puky Endre alispán újra festette. Az úrasztalára adományoztak: Ajtay Sándorné kenyeret, Benedek János huszárkapitány, Herdiczky Géza, Ajtai Sándor, Sörös Jenő, Széman Józsefné és özv. Nagy Sándorné bort.

Tarcavajkóc. Királyunk öfelsége 200 kor. A hívek Isten dicsőségére 153 kor., dr. Juhász Béla főgondnok 100 kor. Amerikában ifj. Hasgut János 50 kor., a Dolyák testvérek és Valcsics Makó János 113 kor. gyűjtöttek.

Beszter. Isten dicsőségére 291 kor.

Magyarbőd. Isten dicsőségére 816 kor. 28 fill. Csabay János elhunyt fia emlékére egy harangot, 648 kor. ért. Zimmermann Ida (Kassáról) a templom régi építetőjének a templomban állt,

de már elavult ősi címerét, üvegen sajátkezűleg újrafestette 100 kor. ért.

Petőszinye. Isten dicsőségére 136 kor. 70 fillér.

Alsókemence. Isten dicsőségére 152 kor. 60 fill. Rozgonyi András és neje, elhunyt leányuk emlékére egy 5 kor. ért. selyemkendőt; ifj. Rozgonyi György egy kendőt a szószekre 10 kor. ért.

Győrke. Isten dicsőségére 254 kor. 20 fill. A templom előcsarnokára egy ajtót s a toronyra faredőnyt csináltattak Vályi István gondnok, Vitéz István és Vitéz Miklós György 50 kor. ért. Pető István és neje Medve Anna 3 izben kenyeret és bort adtak.

Felsőcsály. Isten dicsőségére 168 kor. 50 fill. Az úrvacsorai kenyeret és bort a hívek adják.

Garbócbogdány. Isten dicsőségére 346 kor. úgy itt, mint Alsóhutkán a hívek adják sorban a kenyeret és bort.

Alsóhutka. Isten dicsőségére 180 kor. 70 fill.

Nagyszalánc. Isten dicsőségére 205 kor. 30 fill. Farkas Gyula 50 kor., id. Benson Vilmos 50 kor. Az úrvacsorai jegyeket a hívek adják.

Bárca. Isten dicsőségére 97 kor. Az úrvacsorai jegyeket a hívek adják.

Hernádbüd. Közsegélyek 53 kor. 77 fill., dr. Szepessy Zsigmond főgondnok templomalapra 100 kor.

Abaujszántó. Dr. Pilisý Nándorné sz. Téglásy Borbála egy díszes úrasztali terítőt. A helybeli ref. szegények részére a takarékpénztár 60 kor.-t adott, egyes jóltevők pedig 8 kor. 20 fill. Az úrasztalára kenyeret adtak: Egri Dánielné, Schüll Gézané, Balogh Istvánné, dr. Liszkai Józsefné, Vajzer Károlyné és Soóváry Kálmánné.

Bodóköújfalu. Kovács János egyháztag Amerikából 77 kor.

Alsó- felsőcéce. Vadas Istvánné 1 kor., Tőszegi János 2 kor., Nagy Józsefné és Keresztúry András 10—10 kor. A lelkész kályhapótlásra 12 kor. 80 fillér.

Vízoly. A templomépítésre küldtek Csetneki István és gyermekei 50 kor., Hidegh János 75 kor. 78 fill., Tóth József 206 kor., Ákos András 29 kor. 41 fill., Hunyor János és Tóth József 853 kor. 02 fill., (mindezek Amerikából). Tar András és Makay András 4—4 kor. Az egyház hívei a templom kifestésére 479 kor. 40 fill., Az orsz. ref. közalap 100 kor., a műemlékek orsz. bizottsága 499 kor. 38 fill. Egy bál jövedelme 44 kor., Veréb István és családja, továbbá Matók Jánosné kenyeret és bort adtak.

Fony. Az egyház tagjai 61 kor. 50 fill., egy bál jövedelme 45 kor. 22 fill., egyházmegyei segély 60 kor., Bakos István, Péter

János, Tóth János, Bodnár Endre lelkész, Bakos János, almási Szabó János kenyeret és bort adtak.

Korlát. Egyházmegyei segély 100 kor.

Arka. Klágner Sámuel 3 kor. és újbori úrvacsorához bort.

Miglécnémeti. Az Amerikában lakó hívek, nev. Molnár Lajos 100 kor., Molnár János és Mitro Pál 183 kor., Molnár Pál és Kovács Pál 200 kor.-át gyűjtöttek és küldtek harangalapra.

Hernádszurdok. Isten dicsőségére 33 kor. 83 fill. Az olvasókör adott 60 koronát.

Alsólánc. Isten dicsőségére 52 kor.

Cséc. Özv. Szaniszló Jánosné 10 kor.

Péder. Amerikából Tóth József 20 kor., Lassu Pálné 10 kor., Fojtó Józsefné 10 kor., özv. Soltész Jánosné 20 koronát küldött.

Szepsi. A csizmadia ipartársulat 80 kor., a konfirmált gyermekek 6 kor., Radácsi Menyhért koszorúmegváltás címen 10 kor.

Szeszta. Isten dicsőségére és a perselyből 112 kor. 74 fill.

Komároc. Isten dicsőségére 57 kor. 05 fill.

Nagyida. Kegyes adományok összege 244 kor.

Szina. A hívektől begyűlt 59 kor. 12 fill.

Kázmárk. Klementisz Károly 30 kor., Petrus Ferenc 10 kor., özv. Kecskés Jánosné 10 kor. Amerikából küldtek: Hornyák József és neje Nagy Zsuzsánna 40 kor., Hornyák István (r. kath.) 20 kor., Nagy András 10 kor., Nagy József 10 kor., Rigó János 10 kor., Rigó András 10 kor., Ondecs János (r. kath.) 10 kor., Takács György (r. kath.) 10 kor., Geczi József 7 kor. 50 fill., Tamóczy Juliánna 5 kor. Özv. Benke Istvánné a szószékre és az úrasztalára egy fekete posztó terítőt adott, aranyozott betűkkel 50 kor. értékben. Az úrvacsorai kenyeret és bort mindig egyes családok adták.

Rásony. Csoma István 600 kor. tőke kamatát elengedte = 36 korona.

Abaujbakta. Vadasfalvi Ferencné keresztelő-készletet 94 kor. értékben. Oláh Juliska egy takarót 10 kor. értékben, az ifjúság báljövedelméből 10 kor., Nagy Imréné hagyománya az iskolára 40 korona.

Kupa. Amerikából küldtek: Vig György 186 kor., Bán József (r. kath.) 90 kor. Pap Zsuzsánna 80 kor.

Szikszó. Özv. Sipos Pálné ez évben is 10 szegény ref. gyermeket látott el téli ruhával. Balogh Antalné egy díszes úrasztali terítőt 40 kor. értékben. Az úrvacsorai jegyeket a hívek adják.

Az adakozások értékének összege 25,284 kor. 93 fill.

B) Építkezések, beruházások.

- Heinádszentandrás.* Templom fedése és vakolása 1869 kor.
44 fill., apróbb javítások 122 kor. 36 fill.
- Szentistvánbaksa.* Javítások 302 kor. 36 fill.
- Aszaló.* Toronyfedés, lelkészlak melléképületei 2515 kor. 85 fill.
- Onga.* Lelkészlak, melléképületeivel együtt 16,000 kor.
- Kiskinizs.* Apróbb javítások 160 kor. 70 fill.
- Felsődobsza.* U. a 43 kor.
- Csobád.* Javítások és anyag az új iskolához 616 kor. 70 fill.
- Gagybátor.* Javítások 188 kor. 27 fill.
- Szászfá.* Nagyobbmértvű javítások a lelkészi és tanítói lakon
2101 kor. 94 fill.
- Pamlény.* Kisebb javítások 44 kor. 74 fill.
- Fulókércs.* Kerítés és javítás 374 kor. 09 fill.
- Szend.* Kerítések 278 kor. 38 fill.
- Novaj.* Javítások 131 kor. 56 fill.
- Méra.* U. a. 31 kor. 16 fill.
- Hernádsadány.* U. a. 58 kor. 18 fill.
- Eszkáros.* Lelkészlak és melléképületei 5355 kor. 52 fill,
- Zsujta.* Lelkészlak-építés 4892 kor. 59 fill.
- Vilmány.* Javítások 51 kor. 56 fill.
- Göncruszka.* U. a. 52 kor. 71 fill.
- Gönc.* Iskolaépítés 4117 kor. 74 fill. Szőlőtelepítés 160 kor.
52 fill. Javítások 39 kor. 80 fill.
- Abaujvár.* Lelkészlak melléképületei 1510 kor. 57 fill.
- Pányok.* Kisebb javítások 68 kor. 34 fill.
- Nádasd.* U. a. 23 kor. 66 fill.
- Hernádsány.* U. a. 142 kor. 12 fill.
- Nyíri.* Lelkészlak, toronyjavítás, pinceépítés 2970 kor. 67 fill.
- Pusztafalu.* Melléképület fedése 160 kor.
- Füzérradvány.* Kút a lelkészlakon 380 kor.
- Vily.* Melléképületek a lelkészlakon 1330 kor.
- Felsőregmec.* Kisebb javítások 32 kor. 68 fill.
- Telkibánya.* U. a. 171 kor. 61 fill,
- Kassa.* Csatornázás és vízvezeték a lelkészlakon 3000 kor.
- Tarcavajkóc.* Tanítólakás, istállók, szekérszín építése 5285
kor. 73 fillér.
- Beszter.* Apróbb javítások 111 kor. 30 fill.
- Magyarböd.* Építkezés 407 kor. Harangászerelés és vasáll-
ványok 1094 kor. 27 fill.

- Petőszinye.* Apróbb javítások 157 kor. 45 fill.
Alsókemence. U. a. 6 kor. 80 fill.
Győrke. Új lelkészlak, készkiadás 5866 kor. 34 fill., a hívek által teljesített fuvar értéke 2000 kor.
Felsőcsáj. Iskolajavítás 197 kor. 82 fill.
Alsóhutka. Kút az iskola udvarán 248 kor.
Nagyszalánc. Javítások 429 kor.
Gibárt. U. a. 93 kor. 05 fill.
Hernádbüd. Kerítés és javítások 497 kor. 81 fill.
Abaujszántó. Kisebb javítások 46 kor. 98 fill.
Alsó-felsőcece. U. a. 47 kor. 64 fill.
Vizsoly. A templom megújítása 5764 kor. 23 fill. Kisebb javítások 12 kor. 41 fill.
Fony. Javítások 155 kor. 45 fill.
Korlát. U. a. 30 kor. 48 fill.
Miglécnémeti. U. a. 40 kor.
Alsólánc. A templom újjáépítésének befejezése. 1119 korona 42 fillér.
Péder. Javítások 75 kor. 70 fill.
Szeszta. U. a. 68 kor. 56 fill.
Szina. U. a. 66 kor.
Nagyida. U. a. 118 kor. 35 fill.
Kázsmárk. U. a. 148 kor. 48 fill.
Rásony. U. a. 65 kor. 40 fill.
Berencs. U. a. 38 kor. 77 fill.
Beret. U. a. 611 kor. 34 fill.
Abaujbakta. U. a. 47 kor. 60 fill.
Selyeb. U. a. 503 kor.
Kupa. Befektetés, épületek javítása 1037 kor. 29 fill.
Tomor. Javítások 238 kor.
Alsóvadász. Befektetés és épületek javítása 1815 kor. 21 fill.
Szikszó. U. a. 1445 kor. 74 fill.
Az építkezések, beruházások összes értéke: 77,323 kor. 58 fill.

II. Az alsó-borsodi egyházmegyében.

A) Adakozások.

M.-Csáth. Az egyház szegény gyermekeknek elengedett 674 K. tandíjat, tankönyvet adott 40 K. értékben, ruházatra pedig 70 K. Néhaj Balácsi István végrendeletileg 200 K. hagyományozott.

Igrici. Az úrasztalát kenyérral és borral a presbyterium tagjai látták el. Antalffy Lászlóné Isten dicsőségre 1 K. adott.

M.-Keresztes. Az úrasztalát kenyérral és borral állandóan az egyháztagek látják el.

Gelej. Az úrasztalához kenyeret és bort adtak: Egri Kis Istvánné, Kovács Károly, Bodvai Bertalan; kenyeret adott: özv. Pásztor Sámuelné, özv. Kis Mihályné, Kovács Ferenc; bort adott: özv. Tóth Sámuelné. Az egyháztagek a lelkészlak építésénél 500 K. értékű fuvart teljesítettek.

Tisza-Dorogma. Úrasztali készletre az egyháztagektól begyűlt 84 K., úrasztali korsóra Szilágyi Józsefné 30 K. Úrasztali tányérra Nyerges Józsefné 34 K., Báró Gudenus és neje egy 25 K. értékű kenyérsztó tányért ajándékozott. Gönczy József és neje 84 K. értékű boros kancsót ajándékoztak. Úrasztali kenyeret 6 alkalommal, bort egy alkalommal az egyház hívei adtak.

Aroktő. Az úrasztalára kenyeret és bort a hívek adtak.

Tiszakeszi. Az Úrasztalára kenyeret és bort mind a 6 alkalommal a hívek adtak. A jó tanulók jutalmazására Deák Gyula főgondnok 20 K. adott.

Tiszatarján. Gr. Almásy Dénesné a templom javítására 200 K. s az iskolai könyvtár részére pedig 51 drb. könyvet adott 70 K. értékben. Az énekkar az orgona- és harang-alap javára 36 K. 35 f., Balogh Sándorné az egyház szükségeire 4 K. adott. Az úrasztalára kenyeret és bort: özv. Édes Vincéné és Gombos Gyula egy alkalommal, Nagy Imre, Horváth János, Molnár Antal kenyeret egy-egy alkalommal, bort pedig egy alkalommal Kis Péterné adott.

Hejőszalonta. Körössy Dániel 3 alkalommal, máskor a presbyterium tagjai látták el az úrasztalát kenyérral és borral. A templomtető javítására amerikai hitsorsosok 140 K., Nagy János róm. kath. 1 K., Okvát András, Kristály János 20–20 f., Farkas Tamás 40 f., Ronkovic Imre 80 f., Görcsös János 50 f., Drót Ignác izr. 2 K. adtak.

Hejőpapi. Szilvási István, Tóth Benedek, Csiszár Elek 1—1 alkalommal kenyeret adott és bort. Özv. Nyilas Károlyné 2 alkalommal kenyeret adott az úrasztalára. Konfirmandus gyerekek 7 K. Szabó Bertalan lelkész 120 K. adtak.

Hejőbába. Úrasztalára 1—1 alkalommal kenyeret és bort adtak: Tóth Ferenc és Kóródy Sándor, többi alkalommal a presbyterium tagjai. Szabó Sándorné sz. Tóth Borbála egy úrasztali terítőt 10 K. értékben. Molnár Józsefné sz. Tóth Zsófia egy nagyobb és egy

kisebb terítőt 6 K. értékben. Özv. Kis Péterné sz. Tóth Erzsébet 2 drb. selyemkendőt, egy a szószék koronájára való koszorút 40 K. értékben adtak.

Nemesbikk. Kis Bálint, özv. Oros Ignác, ör. Tóth István, Molnár Ernő, Maklári Pap Ernőné, Balog Sándor az úrasztalát kenyérrrel és borral látták el.

Tiszaoszlár. Seres István, Pásztor Benjamin, Lükő József, Ládi István, Benőcs György, Kis Antal, Kardos László, Kis Kálmán, Csiszár Béla részben kenyeret, részben bort adtak az úrasztalára, Kardos László 1 K., a község pénztára 64 K. adott, Csiszár Béla lelkész a lelkészlak tornácát 30 K. költséggel kibetonoztatta.

Tiszapalkonya. Az úrasztalára Kalóz Imre, Pap Andrásné, Kis János, Daruka András, Nagy György, ifj. Fakó János, Szőke Bálint, Varga Ferenc kenyeret, illetve kenyérré 2—2 K., P. Kalóz Mihály, D. Nagy András, ifj. Fakó János, L. Kapitány János 1—1 alkalommal és a lelkész 2 alkalommal bort adott.

Tiszaszederkény. Az úrasztalára szükséges kenyeret és bort a presbyterium és a hívek adták.

Ónod. Tresanszki Sándor ág. hitv. 5 K., Valkó Lászlóné, Vályi István kenyeret és bort, Németh Sándorné kenyeret és egy úrasztali terítőt 10 K. értékben, Türi Miklósné kenyeret adtak az Úrasztalára.

Böcs. Úrvacsorai jegyekre: özv. Nagy Istvánné sz. Biczó Juliánna 10 K., Mezei János és neje 5 K. adtak. Az orgona-alap javára önkéntes adományokból befolyt: 235 K. 88 f.

Alsózsolca. A hitelszövetkezet orgona-alapra 20 K., Valtay István egyh. célra 6 K. adott. Úrvacsorai jegyekkel a bárói és grófi Vay család látja el az úrasztalát. Novi Vilmos róm. kath. 600 K. költséggel egy szószék koronát készíttetett.

Egerlövő. Özv. Patay Gyuláné a szegények részére 10 K. adott. Az úrvacsorai jegyeket mind a 6 alkalommal a presbyterium tagjai adták.

Tiszavalk. Betonalapra: Langer Izsákné izr. 10 kor., Szüics Gábor 10 kor., Tóth Lajos és neje 10 kor., Tóth György 40 kor., Nagy Sára 2 kor. Isten dicsőségére N. N. öreg asszony 20 kor., N. N. férfi 20 koronát adott. Kovács Dániel a saját alapítványát 40 koronával növelte. Az úrvacsorai kenyeret a hívek adják, bort pedig: Tóth György, Takács István, Nagy István, Felső Szüics István 1—1 alkalommal adtak.

Poroszló. Graeffl Jenő róm. kath. nagybirtokos orgonára 1000 koronát adott. Gaal Ferenc lelkész az úrasztalát vasráccsal kerít-

tette el 260 kor. értékben. K. Zsolczay Piroska a szószékre és papszékre terítőt adott 120 kor. értékben. Szélesné Pongrácz Julianna egy fehér pamutból általa kötött munkás úrasztali terítőt adott, mintegy 25 kor. értékben, valamint egy kenyérosztó tányért 20 kor. értékben. Botos István Amerikából 50 koronát templom-építésre, Csala Gergely 40 kor., özv. Dobos Jánosné 13 kor., özv. Dobos Imréné 6 kor., Erdélyi József róm. kath. vallású 5 kor., özv. Sztankovics Jánosné 7 koronát adtak lelki gondozási alapra. Úrvacsorai kenyeret és bort felváltva a presbyterium tagjai adtak és pedig: Fűzi Gyula, Nemes Márton, Botos Péter, Dienes Imre.

Ujlőrincfalva. Antal József Isten dicsőségére 2 kor. 50 fill., Nagy József gondnok 1 kor. Úrvacsorai kenyeret az egyház hívei adtak.

Tiszanána. Vajda Bálint a gondnokságért járó 48 kor. tiszteletdíját az egyháznak adományozta.

Átány. Papszász Lajosné úrasszony 20 kor. értékű könyvet osztott ki karácsonyi ajándéknak.

Heves. Az úrasztalára kenyeret és bort adott özv. Fáy Györgyné 1 alkalommal, Ahe! Rezső pékmester 5 alkalommal, mint az előző években kenyeret adott.

Eger. Az aranykönyvbe: Erdélyi András ref. lelkész 10 kor., Török Zoltán 10 kor., Krivoss Mariska 10 kor., Harsányi Erzsike 10 kor., Tóth István IV. reálisk. tanuló 1 kor., Alapffy Olga 1 kor., Tamko Etel 1 kor., Gönczi Lajos 1 kor., Gönczi Károly 1 kor., Legányi Gyula 1 kor., Szarvas Dezső 1 kor., Oszváth Gyula 4 kor., Lakatos József 40 fill., Kronberger Béla 1 kor., Demerrovics Andor 1 kor., Gressely Tibor 1 kor., Petyko András 3 kor., Kósik Gusztáv 60 fill. jegyezték be nevüket. A templom alapra adakoztak: Mátrai Sándorné 40 kor., Török Zoltán (orgona alapra) 30 kor., Bertalan József 10 kor., Mátrai Sándor 5 kor. Ösztöndíjra adakoztak: Zsivora Sámuel 2 drb. 10 koronás aranyat, dr. Lipcsey Péter 15 kor., Farkas Sándor százados 4 kor., Szilágyi Zoltán 4 kor. Szegények karácsonyi segélyezésére: Zsivora Sámuel 5 kor., Tóth István lelkész 5 kor., Bettha István 1 kor., Pap Lajos, Kis Imre, Bors Dánielné, Fűköh István, Teleki Györgyné, Fagel Antalné 60–60 fill., Szalayné, Kovács Sámuel, Fűszter János 50–50 fill., Domokos Vilmos, Imre György, Horváth Lajosné, Okos Béni, Zubor István, Oláh Lajosné, Juhász Antal, Vajda Béni, Layer Istvánné, Záboly József, Dózsa Károly 40–40 fill., Beniczky Etel 70 fill., Szabó István, Szabó Lászlóné 20 fill., Pintér József 40 fill., Lovászi Dezső 30 fill., Isaák Gyula 1 kor., dr. Lipcsey

Péter 3 kor., egri nyomdarészvénytársaság 3 kor., König Ferenc 3 kor., Veszelovszki Gusztáv 1 kor., Jánosi József 1 kor., Mecséri József 1 kor., Szász Géza és neje 4 kor., Kosztolányi Miklós 1 kor., Tanko István 1 kor., Péntek Sándor 1 kor., Tóth Ágoston 1 kor., Müller György 1 kor., Csányi Bálint 1 kor., Kolozsi Mór 1 kor., André László 1 kor., Ferber János 1 kor., Orosz Ernő 1 kor., Fekete Árpád 1 kor., Suri Jánosné 1 kor., Orosz Kálmán 1 kor., Gyürgy János 1 kor., Johannides Imre 1 kor., Csik Imre 3 kor., Hunyor Béláné 1 kor., Török Zoltán 1 kor., Dr. Kozma Endréné 1 kor., Elek István 1 kor., Benke Antalné 1 kor., Szentkirályi Ödön 2 kor., Gyurik Mihály 1 kor., Alföldi Gyula 1 kor., Szilágyi Zoltánné 1 kor., Varga Lajos 1 kor., Veress István 3 kor., Farkas Lajos 2 kor., Tomori István 1 kor., Deák Mihály 1 kor., Nánási Imre 1 kor., Radler Frigyes 1 kor., Végess Sándorné 1 kor., Mátray Sándor 5 kor., Szabó Vilmos 1 kor., Bajczér Miklós 1 kor., Petyko András 1 kor., Reinwald Sándor 1 kor., Farkas Kálmán 1 kor., dr. Filippi Ödön 2 kor., Nagy Bernát 1 kor., Nagy Béla 1 kor., Osváth Gyula 1 kor., Szondi Lajos 1 kor., Tisztviselők fogyasztási szövetkezete 10 kor., összesen 112 korona 40 fillér.

Diósgyőr. László András, Tóth István, Pap József, Kis József, Van Pál, ifj. Rózsa Pál, özv. Tóth Sándorné, Szakos Györgyné, Szilágyi József 2—2 kor., Gellér István 4 kor., özv. Szűcs Istvánné 4 kor., Varga Pál 3 kor., özv. Szilágyi Jánosné 30 fill., File Andrásné, özv. Vizi Mihályné, Róth Györgyné, özv. Pléh Mihályné, Cs. Tóth István, özv. Kis Józsefné, Vas András, Zombori Sámuel, B. Tóth István, ifj. Arnóth Sándor, Czako István, Göresöm Mihály, File Sámuel, Kasza Mária, File András, özv. László Istvánné, Kovács István, H. Nagy András, László Mihály, Deme Andrásné, Székely István, Tepliczki István, özv. Kovács Jánosné, Frigyük Sándor, özv. Székely Jánosné, Tóth István, özv. Varga Mihályné, László József, ifj. File Sándor, özv. Egerszögi Jánosné, Füredi Károlyné 1—1 kor., Kis János, Cseh János 40—40 fill.

Emőd. Az úrvacsorai jegyeket a presbyterium tagjai adták. Bernáth Józsefné 7 kor.

Mályi. Nagy István és Mészáros Lajos ládhai lakosok 1—1 alkalommal kenyeret és bort adtak az úrasztalára, a politikai község a szegény iskolázók számára 9 kor. 16 fillért, a könyvtár gyarapítására állandóan 10 koronát.

Ládháza. Paksi Miklós, Bizony Miklós, Pap István, Szabó Dániel, Nagy István, Donko István, Mészáros Lajos az úrvacsorához

kenyeret és bort adtak. Búcsi Gábor 8 koronát a szegények részére. A ládházi egyház hívei 430 koronát ajánlottak meg a harangra, a nyéki társas egyház hívei ugyanezen célra 90 koronát ajándékoztak. Az iskolára ez utóbbiak 1000 koronát adtak.

Kistokaj. Özv. Szécsi Ferencné, B. Szalánczy Sándor, Négyesi József, Szathmári József, özv. Ráczkevi Istvánné 1—1 alkalommal kenyeret és bort adtak az úrasztalára.

Szirma. Béres István 20 kor., Somodi Józsefné egy alkalommal kenyeret, Cs. Szabó Eszter szintén, S. Szabó Sámuel egy alkalommal kenyeret és bort, özv. Faragó Tóth Jánosné kenyeret adott az úrasztalához.

Miskolc. Hagyományok: Bibza Dánielné 10 kor., Szabó Gábor 100 kor., Varga Soma volt tanító 10,000 kor. Adományok: Rácz Jenő 10 kor., dr. Halász Henrik 20 kor., Miskolci Takarékegylet 100 kor., Borsod-miskolci hitelbank 50 kor., Rácz Jenő 3 drb. persely, Zajzon Gézané és Bartha Józsefné 1—1 drb keresztelő-medence-terítőt. Az avasi templomra adakoztak a rendes gyűjtés keretén kívül: Eichner Jánosné r. kath. 12 kor., Fried Hermann izr. 6 kor., tanítótestület 25 kor., Cseh István 200 kor., dr. Németh Imre 250 kor., Soltész Nagy Kálmán örökösei 4000 kor., dr. Tüdös István 20 kor. Úrvacsorai kenyeret és bort adtak: Putnoky István, dr. Tóth Dániel, Cseh István, Gubás Ferenc, dr. Fodor Pál, Lember Sámuelné, Fekete Bertalan, Zsupán János, dr. Szentpáli István, Rácz Jenő, özv. Kun Jánosné, dr. Rácz György, Rácz János, dr. Tüdös Istvánné, Böszörményi János, dr. Németh Imre, dr. Mitrovics Gyula, özv. Schmied Mihályné, Csiky Béla, özv. Kardos Istvánné, Imre András, Vadnay György, Kőrösy József, Csorba József és a Bató István és neje Imre Eszter ilyen célú alapítványa.

Sajókeresztúr. Kovács József, Litkay György egy-egy alkalommal kenyeret és bort adtak az úrasztalára.

Hejőcsaba. Az úrvacsorai jegyeket mindenkor a presbyterium tagjai adták,

Vatta. Adományok a magtár részére: Szabó András lelkész 100 l. rozs, 100 l. árpa, Kocsis István 50 l. rozs, 50 l. árpa, Zádori György 100 l. rozs, 100 l. árpa, ifj. Zádori István 50 l. rozs, Kopcsik György 50 l. rozs, Oláh Béla 25 l. rozs, 25 l. árpa, Kis János valki 50 l. rozs, idb. Dolnika István 20 l. rozs, Cseh József 10 l. rozs, 10 l. árpa, Süti István 40 l. rozs, Valki Kis István 30 l. rozs, Kopcsik Mihály 40 l. rozs, Kopcsik Györgyné 10 l. rozs, Tasnádi Józsefné 120 l. rozs, Tasnádi Lajos 30 l. árpa,

Varga Sámuelné 10 l. rozs, Varga János 30 l. rozs, Krizsán János idb. 20 l. rozs, 20 l. árpa, Garad János 20 l. rozs, ifj. Nagy János 20 l. rozs, 15 l. árpa. Az úrvacsorai asztalt kenyérrrel és borral a presbyterium tagjai látják el.

Harsány. Az úrasztalára kenyeret és bort adtak: Szabó Márton, Valko János, Barcsi András, Dolnika János, Hegedűs Andrásné, Barai Sándorné, Szabó András, Dolnika Péterné, 40 kor., B. Székely András egy 18 kor. értékű kenyérosztó tányért adományoztak. Az orgonára Juhász András 5 kor., Szabó József (Kis) 10 kor., és Dudás István 2 koronát adtak. Isten dicsőségére Dolnika Juliánna 1 koronát adott.

Aranyos. Az úrasztalára 4 ízben kenyeret, 1 ízben bort a hívek adtak.

Tibolddaróc. Bottlik István orsz.-gyűl. képviselő saját belsőségéből 1 holdnyi területet ajándékozott az egyháznak később meghatározandó célra. Tóth Andrásné, Csizmadi Zsuzsanna nagymihályi lakos a szószékre egy aranyrojtos fekete selyemkendőt adott. Úrasztali kenyeret és bort minden alkalommal Bottlik István ad. Piatesek Károly róm. kath. vallású 5 kor.-át, Farkas Pál elők. tanító 20 koronát adományozott.

Geszt. Balázs János mocsolyási r. kath. 20 kor., Szögedi Tóth József 3 kor., Nyitray István 3 kor., idb. Vályi József 2 kor., Geszt község tűzkárbiztosításra 36 kor., Sólyom Sándor jegyző szüreti úrvacsora-osztáshoz bort adott, kenyérrrel pedig a presbyterium tagjai látják el az úrvacsorát. Boncsér Józsefné Fekete Eszter egy bordeaux úrasztali terítőt adományozott.

Felső-Ábrány. Hőny Géza és neje Ladmóczi Piroska egy 150 kor. értékű ezüst úrasztali kelyhet ajándékoztak az egyháznak. Isten dicsőségére Balassa János 12 kor., N. N. 6 kor. 40 fill., Úrasztalára kenyeret és bort 1-1 alkalommal Tokaji Nagy Lajos lelkész, Menyhárt Józsefné, Menyhárt Lajos, Menyhárt Mihály és Novák András adományoztak.

Cserépfalu. Úrvacsorai kenyeret Mizser András, Kósik Andrásné, Boros Andrásné, Csávai Sándorné, Mizser Péterné, bort Dósa István és Mogyoróssy Imre adtak.

Bükkzsérc. Az úrasztalára kenyeret és bort adtak: Vadászy András két ízben, Vasas Lajos, Marton András, Lukács Józsefné salgótarjáni lakos és V. Pap János. Isten dicsőségére adakoztak: Párbérfizetés alkalmával egyesek 4 kor. 32 fill., N. N. 1 kor., N. N. 20 fill., G. Tóth Pál 5 kor., K. Tóth Istvánné 1 kor., K. Jakab Mihály 2 kor., Molnár Mihály 2 kor., Molnár Mihályné 2 kor.,

V. Pap Jánosné 1 kor., özv. Szabó Józsefné 2 kor., Tilaj Sándorné 2 kor., Pákozdi Endre 2 kor., Kiss Károly 1 kor., Boldizsár Mihály 1 kor., Pócsik József 1 kor., Madarász András 1 kor., Jakab Bertalan 1 kor., Vasas Sándor 1 kor., Marton Sándor 1 kor., Vasas Kálmán 1 kor., Tóth Eszter 60 fill., Vadászi Linka 1 kor., Pócsik Rebeka 1 kor., Jakab Eszter 1 kor., Madarász Rebeka 1 kor., Jakab Borbála 1 kor., Csattos Zsuzsánna 1 kor., Jakab Borbála 60 fill., Jakab Juliánna 60 fill. és Amerikából a következők: Felső Vasas Károly 5 kor., Pap Lajos 2 kor. Király Sándor 5 kor., Pintér Károly 5 kor., Pintér Sándor 5 kor., Pócsik Károly 5 kor., Lénárt Károly 5 kor., M. Pap András 5 kor., Mizser Lajos 5 kor., Pap András 5 kor., Pap Lajos 5 kor. Összesen 92 kor. 32 fillér.

Noszvaj. Isten dicsőségére adakoztak: Kaló Gábor és Máté Miklós 10--10 kor., Tassi Sándorné 2 kor., özv. Szepessi Józsefné egy kis ládát adományozott az úrasztali kendők részére. Úrvacsorai bort mind a 6 alkalommal mélt. Gallasi Gyula úr adott, kenyérrrel pedig a hívek látták el az úrasztalát.

Kisgyőr. Kun Imre, Székedi Sámuel, Nagy Sámuel, néhai Fegyverneki János, k. Bihari Imre, Barsi Lajos kenyeret adtak az úrvacsorához. Bordás József, Lábos Bertalan oktató, a lelkész 2-szer, Bihari Gy. János, Dienes Károly bort. N. Barsi Sámuel, Barsi Gergely, N. Barsi József, N. Barsi János, özv. Éles Józsefné, Bihari Gy. Károly, Petra József, d. Bordás István, özv. Bihari Károlyné, Barsi Lajos, Czeglédi Mihály, k. Csenge János, K. Bihari Gergely összesen 82 l. mustot adományoztak. Idb. Bihari Márton úrvacsorai kenyérré 4 kor. Ösztöndíjra: Schlesinger Mór 4 kor., a lelkész 2 kor. Iskolai alapra: az erdőbirtokosság 1 kor. 41 fill., Schlesinger Mór és Barsi Lajos 80 fill., az ev. ref. énekkar 100 kor. Orgona-alapra: özv. Valkó Józsefné útján a néhai R. Kovács Sámuelné örökösei 10 kor., Zarándi István aranyosi tanító 2 kor., özv. Gergely Jánosné 1 kor. Isten dicsősége-alapra: L. Csenge Károly és Elek József 1--1 kor., gyurcsi Bihari János, ifj. Bihari János, Gerőcs Imre, özv. a. Győri Jánosné, özv. a. Barsi Andrásné, v. Bihari Károly, v. Bihari József, p. Éles András, p. Éles István és Éles Eszter 2--2 kor., özv. a. Barsi Józsefné és v. Kiss János 5--5 kor., özv. Valkó Józsefné útján a néhai R. Kovács Sámuelné örökösei 10 kor., Dienes Károly presbyter néhai anyósa: özv. Fegyverneki Istvánné emlékére 10 kor.-t adományozott. A kegyes adakozások összege 251 kor. 21 fill.

Jótékony adományok összege 22,004 kor. 20 fill.

B) *Építkezések.*

Ládháza. Az egyház diszes új iskolát és tanítói lakot építtetett 5160 kor. 15 fill. értékben. A lelkészlakon 400 kor. értékű javítás történt. Egy elrepedt harang helyett 386 kor. értékben egy új harang készítettett.

Kistokaj. A lelkész- és tanítói lakon 133 kor. értékű javítás történt.

Szirma. Új tanítói lak építtetett 6355 kor. 71 fill. értékben.

Miskolc. Építkezésre fordított 3472 kor. 94 fill.

Sajókeresztúr. A templom rendbehozatalára 276 kor., orgona felállítására 2400 kor. költetett.

Egerlövő. Építkezésre 650 kor. fordított.

Poroszló. A templomot átalakította, újonnan berendezte 20,000 kor. értékben, orgonát állíttatott 5000 kor., új toronytetőt emelt 6500 kor. értékben.

Tiszanána. A lelkészlakot eternit-palával fedette 3600 kor. értékben.

Átány. Templomát újíttatta 12,000 kor. értékben.

Hejőszalonta. A templomtetőt újra építtette 5300 kor. költséggel.

Hejőpapi. Új lelkészlakot épített 12,244 kor. értékben.

Tiszaoszlár. A lelkészlak tornáca kibetonozására 30 kor. t költött.

Böcs. Épületek javítására 500, iskolapadokra 280 koronát költött.

Alsózsolca. A templomot, tornyot, lelkészlakot javíttatta 6165 kor. 80 fill. költséggel.

Mezőcsúth. Az egyik lelkészlak nyugati végében egy bolt-helyiség építtetett 5000 kor. ért. Ugyanott melléképület emeltetett 2600 kor., a tanítói lakáson egy kút készítettett 220 kor., kerítés 200 kor. költséggel.

Mezőkeresztes. Javítások eszközöltettek 300 kor. költséggel.

Gelej. Lelkészlak és melléképület újíttatott 5309 kor. 90 fill. értékben.

Tiszadorogma. Javításokra 474 kor. fordított.

Tiszakeszi. Javításokra 912 kor.-t költött.

Tiszatarján. Templom és toronyjavításra, egy új istálló építésére 10634 kor. 29 fill. fordított.

Harsány. A tanítói lakot cserepezte s az iskolát renoválta 500 kor. költséggel.

Kisgyőr. Javításokra 378 kor. 78 fillért költött.

Építkezésre fordított összesen: 124,486 kor. 01 fill.

III. A felsőborsodi egyházmegyében.

A) Adakozások.

Berente. Papp Lajos Isten dicsőségére 15 koronát küldött Amerikából, Leskó Lászlóné lelkészné 25 kor. értékű úrvacsorai kenyérosztó tárgyért ajándékozott az egyháznak.

Alacska. Kiss Miksa körjegyző és Sikur János 1—1 alkalommal kenyeret és bort adtak az úrasztalára; Amerikában élő hívek 150 koronát gyűjtöttek egyházi célokra.

Kondó. Kiss Pál, Boros Mihályné, Tőzsér János presbyter 1—1 alkalommal kenyeret, Lengyel Gyula lelkész s a Fogyasztási szövetkezet 1—1 alkalommal bort adtak az úrasztalára, Tóth István gyűjtése Amerikában 89 kor. 90 fill., Boross Mihályné, M. Tóth János 2—2 kor., Csapó József 5 koronát adtak Isten dicsőségére, az egyházmegye 50 kor. segélyt adott az egyháznak még 1904-ben, mely összeg múlt évben lett elszámolva.

Varbó. Szabó Lajos, Tóth László, Üveges Pál, Üveges Péter, Imrei József 1—1 alkalommal kenyeret, Bogdányi József lelkész 1 alkalommal bort, Kiss János tanító 1 alkalommal kenyeret és bort adtak az úrasztalára.

Parasznya. Az úrasztalát kenyérral a lefolyt évben is a presbyterium látta el, Kormos József és Rác Lukács presbyterek 1—1 alkalommal bort adtak az úrasztalára, Vágner Gyula körjegyző az iskolás gyermekek részére 5 kor. értékű jutalomkönyvet ajándékozott, a községi előljáróság a lelkészlak, templom és iskola előtt a gyalogjárót kijavíttatta 40 kor. értékben, Botos József lelkész 80 kor., Kiss Sándor tanító 5 kor. értékű épületefát ajándékozott.

Radostyán. Az úrasztalát kenyérral a presbyterium látta el, Vladár József nyugalmazott lelkész, Kubik Ferenc, Lukács János 1—1 alkalommal bort adtak az úrasztalára.

Sajólászlófalva. Az egyházmegyétől 50 kor., az egyházkerületől 31 kor. segélyt kapott az egyház, R. Bencs Ferenc 1 alkalommal kenyeret és bort, Madarász Tamásné kenyeret, Csontos András bort adtak 1—1 alkalommal az úrasztalára.

Sajókápolna. Juhász József és neje Vattay Borbála egy 100 kor. értékű díszes úrasztalát ajándékoztak az egyháznak, Bodnár József, Anga Kovács János és Juhász József 1—1 alkalommal kenyeret és bort, Szuhay Benedek lelkész és Gaál György tanító s a presbyterium tagjai 1—1 alkalommal kenyeret és bort adtak az úrasztalára.

Sajókazinc. Kovács Józsefné 2 koronát adott Isten dicsőségére, Tamók János, Nagy Lajos, K. Kuttor István, Kuttor Lajos, Kuttor József György 1—1 alkalommal kenyeret és bort adtak az úrasztalára.

Sajószentpéter. A helybeli énekkar egy 45 kor. értékű kályhát vásárolt egyik tanterem részére. Kenyérre adakoztak: Nagy Jenő tanító 4 kor., Körösi Juliánna 4 kor. 60 fill., Lippai Istvánné 4 kor., Erdélyi István 4 kor. 60 fill., Tóbiás Pál, Üsztök István, Andó Pál 1—1 alkalommal bort adtak az úrasztalára, H. Egri Jánosné, Szabó György, Losonczy Jenő főgondnok 1—1 alkalommal kenyeret adtak az úrasztalára. Lévay József nyug. alispán 20 kor. kegyes adományát ez évben is lefizette az egyház pénztárába.

Bábony. Az úrasztalához kenyeret és bort adtak: Tóth Ferenc, Király János, Gaál Lajos, Elek József lelkész, Özv. Tékes Józsefné, Kovács János és Király András.

Sajóecseg. Ifj. Szeghő Ferenc és neje 200 kor. alapítványt fizetett be az egyház pénztárába azon célból, hogyha más ajánlattevő nem lesz, míg ők élnek, ezen tőke kamatjából minden pünkössti communiohoz kenyér és bor vétessék az úrasztalára, a felmaradt kamat csatoltassék a tőkéhez, az ő haláluk után pedig egész tőke csatoltassék az alapítvány természetű tőkéhez és annak kamatai az egyház közszükségletére fordíthatók. Az úrasztalát egész éven át kenyérrel és borral T. Várady Sámuel látta el.

Boldva. Faragó Gyuláné, Szabó Lajos és Juhász János 1—1 alkalommal bort adtak az úrasztalára.

Sajóvímos. Herceg Odeschalchy Gyuláné a tőkéssegély törlesztésére 120 kor., szegények segélyezésére 1240 kor. A confirmandus növendékeknek könyvekre, valamint szegény iskolásoknak 42 kor. Az egyházi könyvtár részére 42 drb könyvet 32 kor. értékben; ötször úrvacsorai bort 40 kor. értékben. Varga Dániel, Porcsalmi Sámuel, Hamari József és a lelkész 1—1 alkalommal kenyérre 3—3 koronát, Szaniszló Sándorné 10 kor., Porcsalmi Sámuel egy diszes kathedrai terítőt 22 kor. értékben. Lelkész a takarmányos csűr építéséhez tölgyfa oszlopot adott 30 kor. értékben.

Hangács. Az úrasztalára kenyeret és bort Hajdu János, Fazekas János, Fazekas András, Fazekas József, Fazekas István és feleségeik, Gászó Juliánna 1—1 alkalommal adtak.

Nyomár. Lukács János egy alkalommal bort, Molnár István, Molnár János, id. Kulcsár István, Fazekas Bertalanné, Mónus József és özv. Gyöngyössy Jánosné egy-egy alkalommal kenyeret.

Ziliz. A hívektől iskolai kút építésre befolyt 33 kor., 60 fill., Baday József Amerikából 8 kor., az egyházmegye könyvszekrényre

10 kor., Szakal Józsefné, Sebő Sámuel, Magyar János, Kalos Márton 1—1 alkalommal kenyeret és bort, B. Béres István egy alkalommal kenyeret, Szilva József egy alkalommal bort.

Hegymeg. Gróf Vay Tihamér a lelkészlak kerítéséhez oszlopokat 68 kor. értékben, Kis Andrásné elhalt leánya emlékére egy úrasztali terítőt 10 kor. értékben, Szintay János egy alkalommal bort, Kókay Zsuzsánna egy alkalommal kenyeret és bort. Egyházmegyétől 50 kor., Szabó Sámuel úrasztali pohárra 10 koronát.

Lak. Nagy Antalné, Kajtor Juliánna az úrasztalára két drb. terítőt és egy kendőt. Az úrasztalára kenyeret a presbyterek adtak.

Szakácsi. Nagy Borbála Amerikából 4 kor., Kiss Lajos, Bagoly Pál, Kiss Miklós, Almássy Miklósné, Almássy András 1—1 alkalommal kenyeret, Vajda János egy alkalommal kenyeret és bort.

Damak. Az úrasztalára kenyeret a presbyterium. Sándor János egy alkalommal kenyeret és bort, Sándor András és neje a szószékhez egy díszes terítőt, Birinyi József gyűjtőivén Amerikából lelkészlak építésre 90 koronát.

Szalonna. Dr. Fodor Pál főgondnok 3 alkalommal, Vattay Barnabásné egy alkalommal kenyeret és bort az úrasztalára.

Martonyi. Amerikából: Újság Miklós 94 kor., Vajda Pál 130 kor., Izsó Pál és Jakab József 82 kor. A toronyépítésre a hívek 850 kor.-t ajánlottak meg önkéntesen. Úrvacsorához egy-egy alkalommal kenyeret és bort adtak: Takács Imréné, özv. Sípos Miklósné, Kovács Pál, Csabay József; egy-egy alkalommal kenyeret Gaál József és özv. Nagy Istvánné.

Rakacaszend. Kertész Jánosné egy fehér úrasztali kendőt adományozott 2 kor. értékben. Kenyérrel és borral rendszeren a hívek látták el az úrasztalát.

Szentjakab. Bene-Doszpoly Mihály 5 kor., Bene Jánosné 2 kor.

Meszes. A hívek önkéntes adományából templom-csatorna épült 212 kor. értékben. Lelkész a parochián kerítést és kaput készíttetett 70 kor. értékben. Kenyérrel és borral a hívek látták el az úrasztalát.

Abod. Remenyik Lajos tanító 25 kor. és két alkalommal bort az úrasztalára, Osváth József 1 kor. 20 fill., Konyha Lajos 4 kor., lelkész 2 kor., Gyöngyösi János az úrasztalára egy ezüst poharat 22 kor. értékben. Kenyeret minden alkalommal a presbyterek adtak.

Szendrő. Koreny Szabó József és neje Balázs Borbála egy díszes úrasztali és szószék terítőt 90 kor. értékben, Markus Borbála egy úrasztali terítőt, Beregszászy Károly Amerikában gyűjtött 220 kor.-t, az úrasztalához kenyeret adott lelkész két ízben, Nehéz

János, Kloczkó Jánosné, Gaál Jánosné 1—1 ízben, Istenes István és id. Szintay István bort egy-egy alkalommal.

Edelény. Özv. Faragó Istvánné 1 kor., özv. Tóth Pálné 2 kor., özv. Skultéti Józsefné 6 kor., Turcsányi Zsuzsanna Amerikából 10 kor., Balogh István lelkész a magtának 7 köből gabonát; Nagy Irma úrnő egy értékes úrasztali terítőt. A templom renoválására ajánlottak: lelkész 20 kor., tanító 10 kor., Dr. Koós József járásbíró 10 kor. Az úrasztalára egy-egy alkalommal kenyeret és bort ajánlottak: Zsóry Gusztáv, Berentés István, Demeter Pál, Fazekas István, Terhes Lajos, Kelemen István.

Finke. Ifj. Gárdy András Amerikából 20 kor., Bencze Jánosné 3 kor., Marton Ferenc, Várnay Gyula, Várnay Barna 2—2 kor. Az úrasztalára kenyeret és bort Szendy András, Vincze Lajos, Marton Ferenc ajánlottak.

Szendrőlád. Amerikából toronyalapra egyesek 50 kor. Az úrasztalához 1—1 alkalommal bort adtak B. Rőczey János, Nagy János és K. Rőczey István.

Ládbessenyő. Tóbiás István és Eszter egy alkalommal kenyeret és bort, Tóth István gondnok, Tóth József, Szabó József presbyterek és Nagy Ferenc 1—1 ízben kenyeret, lelkész egy alkalommal bort.

Balajt. Az úrasztalára kenyeret és bort minden alkalommal Ragályi Béla egyházmegyei gondnok úr adományozott.

Borsod. Szekrényessy Árpád főgondnok elhunyt neje emlékére egy új orgonát ajánlott meg a templomba, lelkész 2 szobát kifestetett a paróchián, az úrvacsorához kenyeret és bort adtak 1—1 alkalommal: Bárczay László, Tóbiás Pál, Tóbiás Sámuel és neje Kovács Zsuzsanna s Nagy Sándor körjegyző.

Szuhogy. A 6 communió alkalmával 75 kor. 80 fill. a hívektől, Jakab József és Tóth Lia a szószékre bársony szőnyeget 98 kor. értékben, Fóris Péter végrendeletileg 160 kor.-t hagyományozott az egyháznak, ifj. Fóris Ferenc, Balogh József, ifj. Fóris János 10—10 kor., Fóris Lajos 5 kor.

Rudóbánya. A hívek 6 communió alkalmával 91 kor. 36 fill., helybeli hitelszövetkezet 20 kor., Fábry Jolán úrhölgy egy saját készítményű díszes úrasztali terítőt. Az úrasztalán Csehaszik Sándorné egy alkalommal kenyeret, Papp András bort, Dr. Fábry, Árpád és Kolozs Jenő egy egy alkalommal kenyeret és bort.

F.-Kelecsény. H. Andó István 5 kor., Imry István 2 kor., Dézsik András 1 kor., Szabó József 1 kor., Pál István 6 kor. Nagy Jánosné 1 kor., Gaál József 10 kor., Lovász Bertalan 10

kor., Andó Miklós 2 kor., Pál János 2 kor., összesen 40 kor.; Batta István nyáradi lakos és a lelkész 1—1 alkalommal bort, Ragályi Gyula egy alkalommal kenyeret és bort.

F.-Nyárad. Kárpi Györgyné 2 koronát.

Dővény. Ifj. Majoros András 5 kor., Kocsis Teréz 2 kor., Fóris András 5 kor., Ns. Bolváry Andorné sz. Ragályi Ida úrnő egy alkalommal kenyeret és bort, Csapó János uradalmi gyakornok egy alkalommal kenyeret és bort, Majoros József kenyeret és bort.

D.-Horvát. Hegyi Józsefné 2 kor., Kótai János, István és Sándor Amerikából 8 kor., L. Varga Ferenc 5 kor. Úrvacsorához kenyeret és bort a presbyterek adtak, Sárkány Cornél egy ízben bort.

Sajókaza. Sáfrány Gy. Andrásné a szószékre takarót 40 kor. és Sáfrány Józsefné úrnő asztali terítőt 6 kor. értékben. Kerületi leánynevelőére Diószeghi Zoltán 3 kor., Simon Pál 2 kor.

Ozd. Nőegylet 200 kor., Munkás olvasó egyesület 100 kor., Uray Mihály pénzügyőri biztos és neje Svingor Erzsike a vadnai ref. egyháznak 2 drb. ezüst úrasztali tányért és egy drb. ezüst keresztelő poharat adományoztak 214 kor. értékben. Az úrasztalára kenyeret és bort 1—1 alkalommal: Szabon Lajos, K. Válint István, özv. Uray Istvánné és Szabon András, kenyeret 1 alkalommal Szabon Pál.

Sajóivánka. Az úrvacsorához Báró Radvánszky Béla egy alkalommal bort, kenyeret pedig mindig a presbyterek adományoztak.

Sajóvelezd. Jobbágy Mihály 6 kor., Kövér Lajos 2 kor., Vastyán Andrásné 2 kor., Máté Sámuelné 2 kor., Csiszár Károlyné 4 kor., Póli Lajosné 3 kor., Héthy Dezső jegyző 24 kor. 30 fill., a confirmáltak közül Szabó Erzsébet 4 kor., Kocsmáros Mária 2 kor., Jobbágy Juliánna 2 kor., az énekkar 120 kor.-t adományozott Isten dicsőségére, Kövér Lajos, Réthy Sándor, Nagy János, Bodnár István, Sáfrány József, Ujj Pál 1—1 alkalommal bort adtak az úrasztalára,

Nagybarca. A Nt. egyházmegyétől segély 100 kor., Hebrony Józseftől 40 kor., Lux Lajos gázgyári igazgató Kassáról 20 kor., Amerikában élő egyháztalagok 410 kor.-t gyűjtöttek orgona-alapra. Az énekkar az új nagyharanghoz 250 kor., a kisebb újharanghoz 147 koronát adományozott. A presbyterium tagjai pedig az úrasztalát látták el kenyérral.

Bánhorvát. Az úrasztalát a presbyterium tagjai látják el kenyérral Jobbágy József egy alkalommal kenyeret és bort adott. Az énekkar tagjai 50 kor. költséggel a templomkerítést javíttatták.

Egy magát megnevezni nem akaró egyháztag 80 fillért adott Isten dicsőségére.

Bánfalva. Az énekkar az orgona-alapra 10 kor., Tózsza Zsigmond kenyeret és bort, Szabó István bort, Bencsik Bálint gazdatiszt kenyeret adtak egy-egy alkalommal. Ngs. Vladár Ervin főgondnok négy alkalommal kenyeret és bort adott az úrasztalára, ugyanő a confirmándusokat kis bibliával látta el.

Nekézsen. Molnár György egy úrasztali poharat 20 kor. értékben, Rigó Tózsza Zsigmond Amerikából 5 kor., Rigó Jánosné 2 kor., Magyar Juliánna 1 kor., Négyesi Lajos konfirmádus 2 kor. Vas Piroska, Dédesi Márton 1—1 kor., Bak János 2 kor. A nt. egyházmegye segélyképen 50 kor. Kormos József r. kath. a harangra egy drótkötelet adtak Isten dicsőségére.

Nagyvisnyó. Néh. Latinák Margitka hagyományozott 60 kor. A községi előljáróság büntetéspénzt 11 kor., két idegen vallású egyén 8 kor., Sáfrány Lajos Amerikából 2 kor. adtak Isten dicsőségére.

Szilvásvárad. ifj. Brassó Zsigmond 4 kor., Orbán Amália, Berec Sándorné, Boros Gáborné, ifj. Varró Jánosné 2—2 kor., Brassó Lajos kenyeret és bort, Orbán József kenyeret és bort, Orbán Károly kenyeret és bort, J. Boros István kenyeret, Berec Lajos kenyeret, Varró Márton kenyeret egy-egy alkalommal, Grünbaum Ábrahám három alkalommal bort adtak Isten dicsőségére.

Dédes. Az egyháztagok összesen 20 kor. 90 fill.-t, egy egyháztag egy alkalommal bort adtak Isten dicsőségére.

Tapolcsány. Fekete Miklós és Latkóczy Kálmán egy-egy alkalommal bort adtak az úrasztalára. Kenyérrel mindkét egyházban a presbyterium látta el az úrasztalát.

Mályinka. Az énekkar a templom földjét kitegláztatta 319 kor. értékben. A dédesi hitelszövetkezet 100 koronát, a községi előljáróság 5 kor., ngs. Lossonczy Gyula főgondnok 60 m. fát 120 kor. értékben, Gulyás János egyháztag 1 kor., egy magát megnevezni nem akaró 2. kor., Pál Sámuel gondnok, özv. Kispál Jánosné, ifj. Kovács János, özv. Kulcsár Istvánné, Kovács Mihály, Pál József egy-egy alkalommal kenyeret és bort adtak Isten dicsőségére.

Tardona. Özv. Gyenes Péterné, Bitó Johanna az úrasztalára egy díszes kivarrott fehér abroszt, Cz. Górné Istvánné egy kisebb fehér kendőt, ifj. Kakosi Mihály 5 kor., Balla István 5 kor., Nagy Lajos lelkész 10 kor., Górné Sámuel 2 kor., özv. Kónya Jánosné 2 kor., a felnőtt ifjak husvétii multságakor 2 kor., özv. Balla Mi-

hályné, Zopán Górné Zsigmond, Tóth Lajos, Kónya József egyháztagok, Balla Bálint, Kónya Bálint presbyterek kenyeret, Gyenes Gyula, Groszman Herman úr kereskedő, Nagy Lajos lelkész egy-egy alkalommal bort adtak Isten dicsőségére.

B) *Építkezések.*

Sajó-Velezd. Kisebb mérvű javításokat tett 70 kor. értékben.

Szilvásvárad. Kisebb mérvű javításokat tett 100 kor. értékben.

Dédes, a múlt évből fennmaradt 203 kor. 40 fill. építkezési hátralékát ez évben egyenlítette ki.

Mályinka. Tanítói pincét építtetett 200 kor. értékben, a templom földje kitegláztatott 319 kor. költséggel.

Tardona, istállóját átalakította 473 kor. 29 fill. költséggel, a tanítói lakon és iskolában 50 kor.-ig javított és a paplakon kerítkezett ugyancsak 50 korona értékben. A gyülekezet tagjai 200 kor. értékű közmunkát végeztek.

Berentén mintegy 500 kor. értékű építkezés történt.

Kondón a lelkész- és tanítói lakon mintegy 90 kor. értékű javítások tételtek.

Parasznyán a lelkészlak udvarán sertésól készült, a kerítések beállítottak, a tanítói lakon pince készíttetett mintegy 500 kor. költséggel. A múlt évi lelkészlak építésénél a hívek 131 szekeres és 273 kézi napi közmunkát teljesítettek.

Radostyánban 140 kor. értékű javítások tételtek.

Sajólászlófalván lelkészlak építtetett 3600 kor. értékben.

Sajókápolnán a lelkészlakon egy kamara építtetett 800 kor. költséggel.

Lak 500 kor. értékben.

Hegymeg a paplakon kerítkezés 180 kor. költséggel.

Hangács 150 kor. érték.

Nyomár 340 kor. érték.

Vámos. A lelkészlakon egy rakodó 400 kor., a harangozó lakon és iskolánál javítás eszközöltetett 180 kor. értékben.

Sajóecseg. Az iskola udvarán egy kút 54 kor. értékben. A lelkész saját lakásán a szobákat kifestette 52 kor. értékben.

Bábony. Az iskolánál egy új kerek kút-tető készíttetett 90 kor., a magtár kijavított 70 kor. értékben.

Szalonna. Javítások történtek a templomon, paplakon és iskolán 495 kor. értékben.

Meszes. A templomot csatornával látták el 255 kor. értékben.

Edelény. A templom belseje kiújított 517 kor., a lelkészlak 54 kor., a tanítói lak pedig 40 kor. értékben.

L.-Bessenyő. Lelkészlak melléképületei és a tanítói lak renováltattak 500 kor. értékben.

Balajt. A tanítói lakon új kút és szín készült 500 kor. értékben, a lelkészlakon újítások történtek 100 kor értékben.

Szuhogy. Új iskola épült 3242 kor. értékben.

Rudóbánya. Javítások történtek 311 kor. értékben.

F.-Barcika. Toronytető befestetett 150 kor. értékben.

Összes építkezés 15565 kor. 69 fill. értékben.

IV. A gömöri egyházmegyében.

A) Adakozások.

Serke. Gömöri János és gróf Überacker Fridolin az úri szent vacsorához a kenyeret és bort adták 2—2 alkalommal. Bóna Jánosné szül. Szaniszló Zsuzsánna az úrasztalára egy kék kaszmir-kendőt ajándékozott.

G.-Kisfalud. Kovács Mariska rimaszombati lakos egy díszesen himzett úrasztalai terítőt; Gregor Andrásné Babik Mária bolyoki lakos szintén az úrasztalára egy terítőt.

Feled. Feledi István és neje Czikora Zsuzsánna egy alpacca ezüsből készült kenyérosztó tányért ajándékozott 25 lor értékben.

Jánosi. Két úrasztalai pohárt vettek 340 kor. értékben. Az egyik poharat Huszti János presbyter és Gaál Juliánna készítették, melynek költségeire 200 koronát adományoztak.

A másik pohárra adományoztak:

Turóczi Miklós gondnok és neje 30 kor., Bényeiné Harmesk Emma 10 kor., Samu István és neje Bódi Mária 10 kor., özv. Pálkovács Zsuzsánna 10 kor., Molnár József presbyter és neje Pálkovács Erzsébet 30 kor., Bódi János presbyter 10 kor., Varga Miklós presbyter és neje István Juliánna 40 kor., özv. Pálkovács Miklósné, Bán Erzsébet 10 kor., Tuba János presbyter 10 kor., Turóczi János presbyter 10 kor., Bódi József presbyter 10 kor., neje Szőke Terézia 5 kor., Varga István 5 kor., összesen 190 kor., Molnár József presbyter és neje Pálkovács Erzsébet 110 kor. költséggel egy úrasztalát készítették, mely vasállványon áll, a fedő lapja pedig fekete gránit.

Pálfala. Szőke István és neje Tóth Katalin egy díszes úrasztalai korsót vettek 14 kor. értékben.

Rimaszombat. Baksay István főgondnok 50 kor., Baksay József 40 kor., ifj. Sütő István kézi harmoniumra 60 kor., Farkas Zoltán vizsgai jutalomdíjra 20 kor., Szabó Béla 20 kor., Szabó József algondnok 100 kor. gondnoki fizetését visszaadományozta az egyháznak.

U.-Panyit. Túrós Ambrusné, Major Amália egy bordópiros bársonyból készült szószéki terítőt.

Tamási. Boholy János és neje Krokavec Erzsébet Amerikából egy pirosbársony úrasztalai terítőt.

Balog. Egyesek Isten dicsőségére 359 kor. 04 fillér.

Kálósának. A somolyai takarékpénztár iskolai célokra adott 10 koronát.

G.-Szkáros. Özv. Solák Gyuláné szül. Varga Kovács Terézia egy kenyértartó tálcát ajándékozott. Az orgonára begyűlt 2695 kor. 28 fillér. Ez összegben Gérecz András Amerikából küldött gyűjteménye 73 kor. 50 fillér. Punka Istvánné pedig 220 kor. Az egyesült egyház Isten dicsőségére adott 189 koronát.

Visnyó. A templomra Kudlák István Amerikában gyűjtött 73 kor. 50 fillér.

Raás. Ifj. Sonkoly Józsefné szül. Osváth Gizella úrasztalát készíttetett, Sebők Lászlóné Zachor Zsuzsánna az úrasztalára egy zöld bársony terítőt, if. Kurátor Máté Jánosné, Sebők Zsuzsánna szószékre terítőt, Miklós Istvánné, bader Máté Borbála egy kenyértartó tányért, Nagy Máté Lászlóné, Borsi Máté Zsuzsánna egy kenyértartó tányért, Bedécs Istvánné, Nyifor Mária két bortartó kancsót ajándékozott. Eszrényi Márton Amerikában gyűjtött az iskolára 210 koronát. A templom javítására a hivek közt gyűlt 566 korona.

Gice. Mélt. gróf Andrássy Dénes úr 1000 koronát az iskolára, dr. Tóth János rócei járásorvos 20 koronát, Lipták Jakab István az egyházra Amerikában gyűjtött 430 koronát.

Özörény. Gróf Andrássy Dénes úr a paplak kijavítására 500 koronát, Nagy Erzsébet Amerikából 20 koronát. Ugyancsak Amerikából Tóth Juliánna egy kendőt az úrasztalára.

Rozsnyó. Szabó Mihály 20 kor., Csapó András 5 kor., Valkay Istvánné 2 kor., Szőlősy József 2 kor., Dókus Lajos Amerikából 20 koronát küldött szent célokra. Az úrasztalát ellátták Vályi Nagy Pál főgondnok, Váry László, Domdos Sándor, Kovács István, Csekő István presbyterek és Kusnyér András egyháztag.

Berzéte. Smál Sámuelné és Kolozs Sárika 72 koronát gyűjtöttek, melyből egy szép úrasztalai terítőt készítenek. Kolozs Sárika

egy arannyal himzett és sajátkezűleg készített, 78 kor. értékű szöszéki terítőt ajándékozott. Az énekkar orgonára adott 250 koronát, a községi gyűjtés eredménye pedig 68 korona.

Kőrös. Az iskola építésre adományoztak az egyház tagok 205 koronát, Pekár Mária pedig egy úrasztalai kendőt.

Rudna. Templomépítésre méltóságos gróf Andrássy Dénes úr 500 koronát. A községbeli hívek e célra 600 koronát, egyesek még Isten dicsőségére 7 kor. 32 filiért.

Pelsőc. Nagytiszt. özv. Szentpéteri Sámuelné szül. Kálniczki Zsuzsánna asszony a lelkészlak kisebb javítási költségeinek fedezésére 500 korona alapítványt tett s a szegény gyermekek felsegítésére szolgáló alapot 40 koronával növelte.

Beretke. Horvát István Amerikában az egyház részére gyűjtött 320 koronát, a tornallyai takarékpénztár taneszközök beszerzésére adott 20 koronát, Isten dicsőségére gyűlt 23 korona.

Lekenye. Isten dicsőségére gyűlt 26 kor.

Beje. Isten dicsőségére gyűlt 3472 kor., az orgona építésére 606 kor. 70 fillér, a templomra tett ajánlatokból 208 kor. Nagyságos Szentiványi József főgondnok a templomi székek festésére 50 koronát, iskolás gyermekek jutalmazására 20 koronát, a község iskolai célokra 24 koronát adományoztak.

Óldalfalva. Bódi Mihály Amerikában elhunyt fia emlékére egy úrasztalai poharat ajándékozott 24 kor. értékben. Isten dicsőségére 9 kor. 12 fillér gyűlt.

Zsór. Isten dicsőségére 4 kor.

Otrokocs. Isten dicsőségére 5 kor. 41 fillér.

Bátka. Bornemisza István úr szegények segélyezésére 400 kor., Bornemisza Elemér úr szintén 400 koronát egyházi célokra, Nagy Fejes István egy 80 korona értékű ezüst tányért az úrasztalára. Bátka-Rakottyás együtt Isten dicsőségére 80 koronát adományozott.

Zsip. Isten dicsőségére gyűlt 44 kor., ifjak táncmulatságából befolyt 25 korona.

Balogujfalu. Isten dicsőségére 35 kor. Iskolája építése körül 2000 kor. értékű közmunkát teljesített.

Nemesradnót. Isten dicsőségére gyűlt 180 kor.

Balogiványi. Alsó Fejes István az úrasztalára egy cintányért, Csotó Albina egy kék bársony terítőt az úrasztalára, Csomós Juliánna egy kék bársony terítőt a szöszékre. Isten dicsőségére 19 korona. Az iskola építésénél önként teljesített közmunka értéke 2400 korona.

Cakó. Isten dicsőségére egyesek 33 koronát. Ezenkívül Péter

Adolfné szül. Varga Zsuzsanna egy aranyrojtos posztó terítőt adott az úrasztalára, egy keresztelő edényre pedig 33 korona gyűlt be a hivektől. Az úrasztalára a kenyeret és bort egyesek ajándékozták.

Rimaszécs. Isten dicsőségére egyesek 157 koronát, Lamos Lajosné, Kun Laura 100 kor., a helybeli hitelszövetkezet 50 koronát ajándékoztak. Péter Juliánna az úrasztalára egy sötét bordó kendőt ajándékozott. Az úrasztalát kenyérrel s borral egyesek látják el.

Zádorháza. Isten dicsőségére 4 kor. gyűlt. A község az iskola fenntartására 100 koronát adott.

Jéne. Isten dicsőségére 1 kor. 20 fill. gyűlt. Az úrasztalát egyesek látják el. Vince Jánosné az úrasztali készletek elhelyezésére 1 alkalmas ládát készíttetett.

Susa. Isten dicsőségére adott 6 koronát. Ezenkívül Tóth István és neje Ujpál Mária egy úrvacsorai khinai ezüst poharat 25 kor. értékben. Léhi Gáborné, Boholy Amália egy himzett zöld selyemkendőt 23 kor. értékben, Tóth József és neje Gál Juliánna egy keményfából készült úrasztalát 42 kor. értékben, Tóth Lajos és neje Csizi Juliánna egy vörös bársony úrasztali takarót 68 kor. értékben, Léhi Gáborné egy úrasztali porcellán korsót 8 kor. értékben, Léhi Terézia 1 himzett fehér pamut kenyértakarót 3 kor. értékben, Tóth Józsefné 1 himzett fehér futó kendőt az úrasztalára, Tóth Pál és neje Tóth Mária 1 pohártartó khinai ezüst tálcát 10 kor értékben, Tóth László és neje Léhi Margit 1 kenyérosztó tányért 15 kor. értékben ajándékoztak. Lelkész a parochia építéshez 500 koronával járul Rimaszécsben.

Hanva. Isten dicsőségére 27 kor. 74 fill. gyűlt. Önkéntes adakozásból 1513 kor. 61 fillérért 2 harangot vettek. Özv. Dávid Gergelyné, Csoló Mária 1 aranyrojtos zöld úrasztalai terítőt ajándékozott 21 kor. értékben.

Lénártfala. Isten dicsőségére gyűlt 17 kor. 25 fill. Ezenkívül a templom s toronyra tett önkéntes adakozás 8020 kor.

Csiz. Isten dicsőségére gyűlt 125 kor 20 fill. Ruskay Margit egy piros bársony terítőt adott a keresztelő edények betakarására 25 kor. értékben, Glós Artur fürdő igazgató úr iskolás gyermekek jutalmazására 10 koronát, ugyanő egy 60 kor. értékű friedlandi kályhát az iskolába. A fürdő vendégek által adott hangverseny jövedelme, orgona-alapra 115 kor.

Runya. A feloszlott éneklőkar alaptőkéjének felét 325 koronát az egyháznak ajándékozta.

Kövecses. Isten dicsőségére 63 koronát ajándékoztak, az orgonára pedig 311 koronát fizettek.

Naprágy. Isten dicsőségére befolyt 430 kor.

Sajókeszi. Isten dicsőségére 8 kor.

Sajólenke. Iskola építésre adott 466 koronát.

Hubó. Egy úrasztali ezüst pohár és toronyjelvény megszerzésére 77 kor. 28 fill. gyűlt be a hivatkozott, melynek 140 koronáig terjedő több kiadását, az úrasztali kehely alapból pótolta az egyház. Egy magát megnevezni nem akaró nő egy fehér úrasztalai abroszt adott. A tornallyai takarékpénztár 20 koronával segítette az egyházat.

Aggtelek. Gróf Andrassy Dénes úr 500 kor., Hevessy László úr 100 kor., a tornallyai takarékpénztár 20 koronát. Ezenkívül egyesek 80 koronát.

Imola. Egyesek 30 koronát tevő kegyadományából 1 keresztelő pohár és tálca szereztetett be. Ezenkívül Szűcs Jánosné budapesti lakos egy himzett damasz kendő az úrasztalára.

Zubogy. Isten dicsőségére gyűlt 6 kor.

Zádorfala. Isten dicsőségére gyűlt 19 kor.

Szuhafő. Gr. Andrassy Dénes urtól 500 kor., Ragályi Miksa Amerikában gyűjtött 190 koronát, Paizs Borbála 20 kor.-t adományoztak, Járdánházi Dániel 50 kor., a helybeli volt énekkar 526 kor. 81 fill. Ezenkívül a nők a templompadok és a mennyezet kifestésére gyűjtöttek 228 kor. 10 fillért.

Kelemér. Isten dicsőségére gyűlt 25 kor. 56 fill. Csoma József devecseri földbirtokos a templom építésére 100 koronát, Csoma Józsefné 50 koronát, Nagy József Amerikából küldött 10 koronát. Iskolai célokra gyűlt 63 kor. 08 fill.

Gömörszőlős. Babut László és neje 1 ezüst kenyérszító tányért 25 kor. értékben. Ifj. Kovács József 1 khinai ezüst kancsót 33 kor. értékben adományoztak az egyháznak.

Putnok. Gr. Serényi Béla úr 200 koronát, a tanítói lak építésére pedig egyesek adakoztak 75 koronát. Néh. Balogh Béla és neje Millovics Róza hagyatéka, mely 17272□-ölet tevő földbirtok, ebben az évben lett az egyház tulajdonává.

Adakozások összege: 29819 kor. 28 fillér.

B) Építkezések.

Gömörszékáros. Orgona építés 2695 kor. 28 fill.

Körös. Iskolát épített 7516 kor.

Berzéte. Orgonát 3650 kor.

Pelsőc. Iskolát 9275 kor. 89 fill.

Beje. Orgonát 2280 kor.

Batogujfalu. Iskola 2385 kor.
Balogiványi. Iskolát 8822 kor. 08 fill.
Lenártfalu. Csúrt 250 kor. 70 fill.
Csiz. Melléképületeket 192 kor. 37 fill.
Naprágy. Iskoláját javíttatta 280 kor.
Hubó. Templomtetőt javított 104 kor.
Zubogy. Parochia tetőt s hambárt 980 kor.
Zádorfalu. Iskoláját javította 370 kor.
Szuhafő. Templomot 2786 kor. 81 fill., parochiáját pedig
 871 kor. 54 fillérrel átalakította.
 Építkezésre fordítottatott összesen 40459 kor. 67 fillér.

V. A tornai egyházmegyében.

A) Adakozások.

Komjáti. Az egyházi persely 1905. évi tartalma 3 kor. 66 fill., id. Gyuró János 1 kor., Maksa János Rozsnyóról 2 kor., özv. Bene Józsefné, Maksa Erzsébet Mecenzéfről 13 kor., özv. Tóth Jánosné 80 fillér. Simon András 1 kor., Samu Borbála Amerikából 1 kor., Gyenes Béni 1 kor., ifj. Gyenes János Amerikából 2 kor., özv. Hermán Ferencné 60 fill., Maksa Juliánna 1 kor., Gyuró Margit 2 kor., Darnai Ilona 1 kor., Maksa István ifjú 40 fill., Darnai József 1 kor., Darnai Imre ifjú 20 fill., ifj. Gyuró János 1 kor., ifj. Székely András 1 kor., Buku Mihályné, Toboz Mária 2 kor., özv. Szakal Jánosné 1 kor., özv. Parti Andrásné 1 kor., Porcs János Amerikában „Torony alapra“ gyűjtött 150 kor. Német József szintén Amerikában gyűjtött „Torony alapra“ 100 koronát. — Összesen: 287 kor. 66 fillér. Úrasztalára: Tóth Kálmán lelkész, Ráki János, id. Nagy István, Darnai András, Kovács Ferenc, Darnai István, egy-egy izben kenyeret, Pongrácz Jenőné úrnő és nádaskai Pozsga Márton egy-egy izben bort adtak.

Bódvaszilas. Perselypénz 1905-ik évről 13 kor. 62 fill., f. Jobbágy István 4 kor., Özv. Bálint Ferencné 2 kor., Vitéz József róm. kath. v. 2 kor., Parti András 2 kor., özv. Simon Jánosné 1 kor., Burdiga András és neje ág. hitv. ev. 3 kor., id. özv. Török Mihályné 3 kor., Bálint Zsuzsánna és Mária 2 kor. ifj. Béres Istvánné 4 kor., Arday Juliánna 1 kor., Szabó Rozália 1 kor., Török Mihály ifj. 60 fill. Dobos János ifj. 60 fill., Lőrincz János Amerikából 2 kor., Dobos János 2 kor., Sándor Ferenc 2 kor., id. Jobbágy István 2 kor., Szabó Mihály 2 kor., Bencs Mihály 2 kor., Szabó

János 2 kor., Üveges István Amerikából 4 kor., Arday István 2 kor. Az egyház hívei Csata Józsefné úrnő kezdeményezése folytán szöszék-papszék s úrasztali terítőre összeadtak 124 koronát. Összesen 183 kor. 82 fillér. — Úrasztalára: f. Szabó János, id. Benkő István, alsó Bodnár János egy-egy izben kenyeret, Jobbágy János gondnok, Dobronoky László, Parti János egy-egy izben kenyeret és bort, f. Jobbágy István egy izben bort.

Becskeháza. id. Hermán János 2 kor., ifj. Hermán Jánosné szül. Kovács Lidia 1 kor., özv. Hermán Andrásné 2 kor., Gedeon Lajos úr az iskolai gyermekek részére 8 kor. — Összesen: 13 korona. Úrasztalára: Székely János, id. Gál Dániel és K. Gál Bénéjámint egy-egy izben bort adtak.

Hídvégardó. Duba Ferencné 4 kor., Parti János Amerikából 6 kor., Szabó Józsefné 5 kor., Kocsi István, Molnár Mária, Parti Borbála, Gergely Mária, Doszpoly Borbála, confirmándusok összesen 8 kor., K. Szabó József, Lükő Istvánné, Kozma Istvánné úrvacsorai kenyérre és borra egy-egy izben 4 kor. — Összesen: 35 korona.

Bótdvavendégi. Izsó Dániel 1 kor., Zsóka Virág Józsefné 1 kor., Péter Borbála Amerikából 10 kor., Confirmándusok: Veres István, Bene József, Zsóka Klára, Jászai Juliánna, Zsóka Erzsébet 2—2 kor., Szabó István 1 kor. Perselypénz: 5 kor. 9 fillér. — Összesen: 28 korona 09 fillér.

Görgő. Perselypénz 17 kor. 60 fill., ifj. Körtvély Józsefné 5 kor., Ráczhalmy Piroska 10 kor., Adorján István Amerikából 5 kor., Agyagos Juliánna kenyérre és borra adott 6 kor. 80 fillért. — Összesen: 44 kor. 40 fillér. Úrasztalára: Agyagos Mihályné és Oláh Mihályné egy-egy izben kenyeret adott.

Méhész. Sternci Károly, Demeter István az úrasztalára egy alkalommal, ifj. Csabay Pálné két alkalommal bort adtak.

Körtvélyes. Tóth Illés 6 kor. 20 fill., ifj. Rácz Sámuel 6 kor. 20 fill., Zsebik András 9 kor. 30 fill., összesen 21 kor. 70 fill. Áldozati kenyeret adtak: Szilassi Mihály, Szabados László lelkész, Tamás D. János, Szabados László ifj., Bosznai Endre tanító, Toboz Dániel.

Szadalmás. Özv. Pogány Józsefné 5 kor., özv. Imre Istvánné 6 kor., ifj. Laczó Dániel 1 kor., ifj. Laczó Dánielné 1 kor., ifj. Nagy Józsefné 2 kor., Bartók Pál 6 kor., Keller István 20 kor., Szabó János 1 kor., Gál Péter 2 kor., Imre Márton 20 kor., Porubán József 2 kor., Kelecsényi András 2 kor. 60 fill., Saláta Juliánna 8 kor., özv. Fekete Jánosné 4 kor., id. Kelecsényi Ferenc

1 kor., Bujdosó István 2 kor., Porubán István 10 kor., ifj. Bujdosó József 2 kor., Tamás Pál 1 kor., Tamás Pálné 2 kor., Kovács József 2 kor., özv. Sebő Jánosné 5 kor., Vég Lajos 2 kor., Porubán Mária 2 kor., Kelecsényi Eszter 2 kor., ifj. Kelecsényi Ferenc 5 kor., Sárog József 2 kor., ifj. Pogány Zsuzsánna 5 kor., Kovács Miklós 2 kor., Simon Pálné 1 kor., Kádár Istvánné 1 kor., Barta Mária 5 kor., Tóth Ferenc 1 kor., összesen 128 kor. 60 fill. — Áldozati kenyeret adtak: ifj. Nagy József, Szabados László lelkész, özv. Pogány Jánosné, Porubán Józsefné, Kelecsényi András, Pogány István.

Jablonca. Gróf Andrassy Dénes templom-javításra 500 kor., a hívek ugyanezen célra 522 kor. 80 fill., urbéres közönség 25 kor., Bajzát István 3 kor., összesen 1050 kor. 80 fill. — Úrasztalára: Csobádi Márton, Nagy János egyizben kenyeret, Mátyus Dániel egyizben bort adott.

Barka-lucska. Tóth József 2 kor., Tóth István 2 kor., Fehér Béni 2 kor., Szanyi Lajos 2 kor., özv. Fehér Bertalanné 2 kor., Tamás József 2 kor., Farkas József 3 kor., Szanyi Gyuláné 2 kor., Fehér István 2 kor., Fehér Jánosné 2 kor., Olajos József 3 kor., özv. Fazekas Andrásné 1 kor. 12 fill., özv. Fazekas Istvánné 1 kor., Balog Ferencné 2 kor., Gallai Mihályné 1 kor. 44 fill., Lukács Lajos 2 kor., Szabó Lajos 3 kor., Fehér Béni 2 kor., Szabó Mihályné 2 kor., Fehér András 2 kor., Ieso Jánosné 20 kor., Szanyi Jakab 4 kor., Körtvély István 2 kor. Ezen kívül a barkai hívek összeadtak 1063 kor. 03 fill. s a lucskaiak: 533 kor. 34 fill. Perselypénz 14 kor. 86 fill. Összesen: 1677 kor. 79 fill.

Szadélé. Nagy Ferenc szádudvarnoki lakos 4 kor., Demeter Istvánné 2 kor., Józsa András 6 kor., Pál Sándor 10 kor. Konfirmándusok: Kocsmáros Lajos 3 kor., Józsa Margit 2 kor., Bábás Margit 3 kor., összesen 30 kor. — Az 1906. május 11-én leégett templom építésére érkezett adományok: Nt. Ragályi Géza színi lelk. esperes gyűjt. 37 kor., Kapossy György égerszögi lelk. gyűjt. 8 kor., Péter József szőlősardói lelk. gyűjt. 9 kor., Tóth Kálmán komjátí lelk. gyűjt. 18 kor. 20 fill., Szabados László lelk. Körtvélyes és Almáson gyűjt. 76 kor. 60 fill., Gömöri Szontagh Pál Budapestről adom. 25 kor., Dr. Tüdös István miskolci lelk. 3 kor. Nemesbikki ref. egyház 2 kor., rozsnói ref. egyház 10 kor., Jakab János bódvalenkei lelk. gyűjt. 14 kor. 58 fill., abaujszántói ref. egyház 2 kor. 60 fill., erdőhorváti ref. egyház 2 kor. 4 fill., bodrogthalászi ref. egyház 2 kor. 70 fill., hernádkaki hívek gyűjtése 8 kor. 18 fill., noszvaji hívek gyűjt. 12 kor. 60 fill., Szesztáról

perselypénz 1 kor. 68 fill., szászfai hívek gyűjt. 13 kor. 88 fill. Novák Lajos sárospataki theologiai tanár 10 kor., Maksa József nagykaposi lelk. gyűjt. 45 kor. 60 fill., Görgei János nagyidai lelk. gyűjt. 20 kor. 18 fill., Illyés János átányi lelk. 5 kor., átányi egyház 5 kor., Nagy János szilicei lelkész gyűjt. 43 kor. 28 fill. borzovai ev. ref. egyház 17 kor. 50 fill., lácai ev. ref. egyház 3 kor., becskeházai hívek gyűjt. 4 kor., poroszlói ev. ref. egyház 10 kor., kisdobronyi ref. egyház 10 kor., mezőzombori ref. egyház 2 kor. 10 fill., kisgyőri ref. egyház 6 kor., Kádár János csécsi lelk. gyűjt. 14 kor. 14 fill., lukai hívek gyűjt. 7 kor. 20 fill., Tiszapalkonyáról perselypénz 2 kor. 16 fill., horkai ev. ref. egyház 5 kor., sajjóhidvégi ev. ref. egyház 5 kor., ónodi hívek gyűjt. 10 kor. 53 fill., báji ev. ref. egyház 4 kor., Maksa József ungyarádi lelk. gyűjt. 20 kor. 30 fill., alsóvadászi ev. ref. egyház 2 kor., Váry László rozsnyói gimn. tanár 5 kor., Lükő István bódvavendégi lelk. gyűjt. 20 kor. 48 fill., Fodor Géza jósvafői lelk. 28 kor. 32 fill., Tóth István egri lelk. gyűjt. 12 kor., Kálósáról perselypénz 1 kor. 24 fill., Zitás Bertalan pthrügyi lelk. gyűjt. 12 kor., bodrogkeresztúri ref. egyház 2 kor., Sohajda János királyhelmei lelk. gyűjt. 11 kor., özv. Restei Jánosné Buzinkáról 10 kor., Sélley László szinpetrii h. lelk. gyűjt. 10 kor., hernádszentandrásai hívek 4 kor., Horváth Bertalan szederkényi lelk. gyűjt. 32 kor., Batta György simonii lelk. 4 kor., Barcsa Endre heőbábai s.-l. gyűjt. 6 kor. 80 fill., Janka Károly homonnai lelk. gyűjt. 22 kor. 78 fill., Magyar István gicei lelk. gyűjt. 10 kor., 20 fill., Osváth Dániel ragályi lelk. gyűjt. 22 kor. 20 fill., szerencsi ev. ref. egyház 2 kor., Székely Imre taktaharkányi lelk. gyűjt. 23 kor., Kádár Kálmán e. m. tb. Vámosmikoláról 100 kor., Fekete Gyula böcsi lelk. gyűjt. 71 kor. 76 fill., Olajos Pál gesztelyi lelk. gyűjt. 18 kor., Szabó István bési lelk. gyűjt. 17 kor. 74 fill., heőszalontai egyh. 2 kor., ondi egyh. 2 kor., Kovács Béla szepsii lelk. gyűjt. 36 kor. 58 fill., ifj. Csabay Pál tornagörgői lelk. gyűjt. 158 kor. 64 fill., Fodor György per-kupai lelk. gyűjt. 30 kor., földesi egyh. 5 kor., Vattay István alsó-zsolcai lelk. gyűjt. 11 kor. 20 fill., Jakab János szalai lelk. gyűjt. 5 kor. 28 fill., Maklári Károly sajjókeresztúri lelk. gyűjt. 5 kor. 20 fill., Kádár János legényei lelk. gyűjt. 9 kor. 76 fill., Pósa Lajos nemesradnóti lelk. gyűjt. 21 kor. 96 fill., Ráczkevy Károly aszalói lelk. gyűjt. 35 kor. 23 fill., tiszzaoszlári egyh. 3 kor., biharszentjánosi egyh. 1 kor., Farkas József hegymegi lelk. gyűjt. 4 kor. 56 fill., Simon József szesztai lelk. gyűjt. 52 kor. 82 fill., Pósa Péter kiskövesdi lelk. gyűjt. 16 kor. 60 fill., Policzer Márton miskolcraól

2 kor., Babai Kálmán sárkeresztesi lelk. gyűjt. 48 kor. 90 fill., Szekeres László kismányai lelk. gyűjt. 4 kor., Ragályi Géza s. jegyző gyűjt. Furtán 15 kor. 62 fill., Ságghi Sándor bejei lelk. gyűjt. 33 kor. 40 fill., negyedi egyh. 8 kor., Hallgató János felsőmérái lelk. gyűjt. 15 kor. 90 fillér., Árkosi Sándor bunyaszegszárdi tan. gyűjt. 7 kor. 22 fill., Bakonszegi ref. hívek 10 kor. 10 fill., Dávid József hangácsi lelk. gyűjt. 11 kor. 40 fill., nyomári hívek 5 kor., Nagymenyéri ref. egyház 2 kor., Édes Ábrahám sályi lelk. gyűjt. 7 kor. 38 fill., Bodolai István lelk. 2 kor. M.-csáthi egyh. 10 kor., K. Nagy József sajóecsegi gondn. gyűjt. 28 kor. 10 fill., Tussay János radistyáni h. lelk. gyűjt. 17 kor. 28 fill., Szeremley Császár Lajos csófalvi lelk. gyűjt. 3 kor. 20 fill., csengeri egyház 3 kor., nagy-tanyi egyház 2 kor., berceli egyház 1 kor., Medgyasszay Pál kéri lelk. gyűjt. 7 kor. 68 fill., Szabó Géza s. lelk. gyűjt. Nagybányán 29 kor. 02 fill., Hajdu Albert szatm. udvari lelk. gyűjt. 6 kor. 68 fill., szutori egyház 2 kor., varbóci (Ab. T. m.) hívek gyűjt. 5 kor. 25 fill., sajókesznyéteni hívek 20 kor., hódmezővásárhelyi egyház 25 kor., kövecsesi hívek 3 kor. 10 fill., szentmargitai egyház 2 kor., Szinyei Gerzson spataki akad. nyug. tanár 4 kor., Szívós Mihály spataki gimn. ny. tanár 2 kor., Lökös Sándor páskaházai lelkész gyűjt. 14 kor. 47 fill., Osváth Zoltán ózdi lelk. gyűjt. 41 kor. 40 fill., Osváth Pál döghei lelk. gyűjt. 20 kor. 22 fill., Takács Dániel letéri lelk. gyűjt. 9 kor. 09 fill., monostorpályi ev. ref. egyház 1 kor., padragi egyház 2 kor., Medve Pál abaujszántói lelk. gyűjt. 19 kor. 80 fill., Kiss Tamás málcái lelk. gyűjt. 16 kor. 60 fill., Zajdó László zubogyi lelkész gyűjt. 14 kor., Nagy Károly őri lelk. gyűjt. 8 kor., tállyai népbank 10 kor., Gecsei Péter tarcali lelk. gyűjt. 12 kor., Jakabházi Dániel Nagydevecser gyűjt. 8 kor. 20 fill., Szánthó István bodrogolaszi lelk. gyűjt. 20 kor., búdszentmihályi ev. ref. egyház 4 kor., Varga Antal bátkai lelk. gyűjt. 10 kor. 50 fill., Rácz József kistráskai lelk. gyűjt. 13 kor., gyomai ev. ref. egyház 4 kor., abaujszínai ev. ref. egyház perselypénz 1 kor. 16 fill., Benkő István rákospalotai lelk. 4 kor., Mezei Pál somogykutasai lelk. gyűjt. 10 kor., Hubay Lajos alsószuhai lelk. gyűjt. 29 kor. 78 fill., Fövenyessy János alsószuhai tanító gyűjt. 6 kor. 02 fill., Zitás István taktaszadai lelk. gyűjt. 39 kor. 70 fill., Szabó Endre csicséri lelk. gyűjt. 12 kor. 84 fill., Balog István edelényi lelk. gyűjt. 29 kor. 80 fill., Benedek László pándi lelk. gyűjt. 33 kor., ördögkereszturi körlelk. gyűjt. 7 kor. 30 fill., nagyborosnyói ev. ref. egyh. 5 kor., mezőturi ev. ref. egyh. 10 kor., pacséri ev. ref. egyh. 4 kor., Szabó József debreceni koll. vallástanár tanítványai

közt gyűjt. 40 kor., Csákány Miklós magyarköblösi lelk. 1 kor., kabai ev. ref. egyh. 2 kor., bodméri ref. egyh. 10 kor., Czinke István rimaszombati lelk. gyűjt. 48 kor. 20 fill., Szamosszegi ev. ref. egyház 3 kor., szilágyvarsolci ev. ref. egyh. 2 kor., ártándi ev. ref. egyh. 2 kor., Kócsi Dániel vajai (M.-Torda) lelk. gyűjt. 15 kor., paksi gyülekezet perselypénze 15 kor. 14 fill., Kovács Imre szádellői lakos 10 kor., Elek József méhéshi lakos 10 kor., Veres István méhéshi gondnok gyűjt. 48 kor., Szabó Bálint hetesi lelk. gyűjt. 18 kor. 70 fill., Széll Jakab somosdi lelk. gyűjt. 8 kor., biai ev. ref. egyh. 2 kor., Balog Áron kérésmezői lelk. gyűjt. 4 kor. 14 fill., szatmárnémeti ev. ref. egyh. 10 kor., Molnár Pál füzérkajatai lelk. gyűjt. 7 kor. 18 fill., garanyi ev. ref. egyh. 10 kor., Kiss Lajos garbócbogdányi lelk. gyűjt. 7 kor. 30 fill., orosi előjárók gyűjt. 4 kor. 02 fill., köröstarcsai ev. ref. egyh. 10 kor., Csiszár István darai lelk. gyűjt. 11 kor., hajdunánási ev. ref. egyh. 5 kor., Sámuel Aladár balavásári lelk. gyűjt. 3 kor. 28 fill., Abaházi József olaszliszkai lelk. gyűjt. 36 kor. 20 fill. Összesen: 2444 kor. 68 fill.

Áj. Hajdu András szádellői lakos 2 kor., Özv. Kulcsár Istvánné úrvacsorai jegyekre 4 kor., Hajdu Pál 10 kor., Konfirmándusok: Farkas Iza 2 kor., Kulcsár István 2 kor., Kovács István 2 kor., Bábás Margit 2 kor., Bábás Lidia 1 kor. Összesen 25 korona

Zsarnó. Perselypénz 14 kor. 50 fill., Özv. Kerekes Jánosné 1 kor. 20 fill., Csik Mihály 4 kor., Özv. Doszpoly Józsefné szentjakabi lakos 2 kor., Szendrei Juliánna Amerikából 10 kor., id. Nagy Dánielné 1 kor. 20 fill., id. Kádár Lajosné 3 kor., Özv. Büttös Jánosné 5 kor. 20 fill., ifj. Farkas János 5 kor., Csik József 5 kor., Zsarnay János Amerikából 100 kor. Összesen 151 kor. 10 fill.

Úrasztalára Dr. Óváry Pál egy izben kenyeret és bort, Erdődi Dániel egy izben bort adott

Szilicén. A confirmandus gyermekek 17 kor. 80 fill., Katona Jánosné Amerika 10 kor., Cseh Jánosné 3 kor., összesen 30 kor. 80 fillér.

Borzova. A confirmált gyermekek 9 kor.

Égerszögön. Pozsgai István 10 kor., Lenkey Ferenc 10 kor., Sz. Pozsgay Margit 5 kor., Rakityán Mari 5 kor. 20 fill., Oláh Sándor 10 kor., Tarjányi Sándor 10 kor., összesen 50 kor. 20 fill.

Kánón. Doszpoly László, Simon László, ifj. Nagy Mihály, R. Kovács István, ifj. Hencz János 40—40 fill., ifj. Kovács J. 5 kor., Kovács Iános 60 fill., Domonkos Mihály 40 fill., Almássy Bertalanné és Polyacskó Istvánné 1—1 kor., összesen 10 korona 50 fillér.

Jósvafőn. Deli György 2 kor., Miner Jánosné és Deli Rafaelné 1—1 kor., Deli József, Marek István 2—2 kor., 1906. évi persely pénz 1 kor. 20 fill., egy bál jövedelme orgonára 68 kor., összesen 77 korona 20 fillér.

Szinben. Gróf Andrassy Dénes 1000 kor., Varga István orgonára 20 kor., Kovács József, Varga Terézia 10—10 kor., Hangi István 1 kor., D. Izsó Dániel 2 kor., perselypénz 8 kor. 92 fill., a község adománya 20 kor., összesen 1071 kor. 92 fill. Szalóczi Bertalan husvétii kommunikóra bort és kenyeret, Kovács Pál újkönyérkor kenyeret adományozott.

Szögligeten. Gróf Hadik János 200 kor., Greczmayer Dániel 5 kor., Toboz Juliánna 10 kor., Bene Andrásné 4 kor., Flescher Dávid izraelita 4 kor., Domonkos István 10 kor., Sóvári László 4 kor. 50 fill., Pap Istvánné szül. Pap Lidia 225 kor. 20 fill. A szögligeti nők az úrasztala és szószék díszítésére 149 kor., a hívekre kivetett összegből befolyt 398 kor. 70 fill., összesen 1242 kor. 40 fill. Simkó János a szószékre egy díszes koszorút csináltatott 12 kor. értékben.

Szinpetri. N. N. 1 kor., Kun Dospoly Lajos 10 kor., özv. Samu Józsa Jánosné 20 kor., perselypénz 14 fill., összesen 31 kor. 14 fill.

Varbóc. Az úrasztalára 6 alkalommal kenyeret adtak a presbyterek. Az úrasztalára egy ezüst s belül aranyozott kelyhet adott Fodor György lelkész 120 korona értékben. A varbóci nők keresztelő edényre s második úrasztali pohárra maguk közt gyűjtöttek 61 koronát. 20—80 fillért adományoztak a 6 úrvacsora osztáskor többen = 18 kor. 80 fillért. Perselyben volt 1 kor. 59 fill. 1 koronát adtak: Mészáros Erzsébet, Mészáros Ferenc, Tar Zsigmond. 2 koronát: Vido Pálné, Tar János. 3 koronát: Boros József. 4 koronát: Molnár István, Becski László. 5 koronát: Bernát Imréné. 50 koronát: nagyságos Koós József úr 90 koronát: nagyságos Gedeon Dezső úr. 100 koronát: méltóságos gróf Hadik János belügyi államtitkár úr. Amerikában gyűjtött Vido József 250 koronát. Amerikában gyűjtött Recski Zsigmond 401 koronát. Összes adományok értéke 1121 kor. 39 fill.

Szőlősgárdó. Porcs Béni és Juliánna testvérek egy porcellán korsót adtak 14 kor. értékűt. Egyesek Isten dicsőségére 16 kor. 50 fill.

Teresztene. Biró Gyula és Szöcs Biró János Isten dicsőségére 1 kor. 90 fill.

Tornakápolna. Templomépítkezésből felmaradt költségre ki-

vettetett s befolyt 396 kor. 80 fill. Szőlőoltvány vételéért kivetés útján befolyt 15 kor. 85 fill. Úrvacsorához kenyeret adott Mato Mihály, aratási com. alkalmával kenyeret adott Mato János s neje Gál Zsuzsánna, bort ifj. Mato János s neje Maksa Juliánna. Egyesek Isten dicsőségére 5 kor. 90 fill.

Perkupa. 40 fillért adott: Pető Borbála; 1 koronát: Szabados Mihályné, Pető András, Pető Sándor, özv. Maurnyi Józsefné, Molnár József, Molnár Juliánna, Daru János, Adorján József, Nagy Józsefné, Falucskai Erzsébet, Gál Erzsébet, Pető Mária, Petro Juliánna, Petro Boris, Falucskai Jánosné, Farkas Bertalanné; 1 kor. 20 fillért: Kádár Balázs, Mária és András; 2 koronát: Szitár Jolán, Bodi Mária, Simko István, özv. Husonyicza Józsefné, Jalsovszky Józsefné, Falucskai Ádám, Falucskai András, Gál Magdolna, Gál Juliánna, Kiss János, Pető Károly f.; 3 koronát: Pető István, f. Szegő József; 4 koronát: Falucskai Lajos, Juhász Borbála, Husonyicza Zsuzsánna, Molnár Sándor, Keller János, Adorján András, Falucskai András, Juhász József, Mészáros Márton, Nagy János, Pető István, Pap Ince, Szegő Bertalan; 5 koronát: Dely Dávid, Diczházi István, Diczházi Istvánné, Diczházi József, Diczházi János, Diczházi Sándor, ifj. Falucskay András, Gál Mártonné, Husonyicza Józsefné, Juhász János, Kovács István, Mészáros Dávid, Lempner Ignácné, özv. Mészáros Lajosné, Nagy József, Pető István, M. Pető István, a. Pető Károly, a. Szegő József, Szegő Károly, Tóth Jánosné, Daru Jánosné, Szitár Béláné, özv. Farkas Lajosné, sz. Dospoly Jánosné, ifj. Diczházi József, Pető Andrásné, Szabados Borbála, özv. Molnár Istvánné, Gál Tamás; 6 kor.-t: Szabados Borbála, Kreuz András, Simko István, Pető Pál; 8 koronát: Pető Imre, özv. Pető Miklósné; 10 koronát adtak: Falucskai Jánosné, Falucskai János, Gál Vilma, Adorján János, Bódi János, Diczházi András, Falucskai Dániel, ifj. Falucskai János, legifj. Falucskai János, Falucskai József, f. Farkas Bertalan, Gál István f., Gál Jánosné a., Gál Miklós, Gazsi István, Jóna Pál, Keller János, Kukoró István, Lőcsei János, Kukoró János, Molnár József, Molnár Sándor, Nagy János, Nagy Mihály, Pető Dániel, Pető István pr., Pető István ifj., Falucskai János, Pető János, Pető Samu, M. Pető József, Pető Lajosné, Szegő Márton, Szekeres Márton, Vido Mihály, Pruszák Ferenc, Petro János, Pető Sándor, özv. Pető Józsefné, Husonyicza Zsuzsánna; 14 koronát: Kádár Balázs Mihály; 15 koronát: f. ifj. Falucskai István, idb. Falucskai János, k. Falucskai József, Nagy István; 20 koronát: Antalik János, Bódi András, Dely Ferenc, a. Gál István, Kukoró András, Pető Béni, Pető István, idb. Pető

Samu, Pető József, Pető László, c. özv. Pető Józsefné; 25 koronát: Fodor György lelkész, ifj. Gál József; 50 koronát: idb. Gál József. Perselyben volt 30 kor. 93 fill. Amerikában gyűjtött Pető István 230 kor. 39 fillért. Az úrasztalát kenyérrel a presbyterium látta el. Összes adomány: 1356 kor. 12 fill.

B) Építkezések.

- Komjáti* épületeire fordított 17 kor. 48 fillért.
Bódvaszilas épületekre fordított 350 kor. 77 fillért.
Bódválenke épületekre kiadott 105 kor. 56 fillért.
Becskeháza javításokat eszközölt 23 kor. 24 fill. költséggel.
Hidvérgárdó javíttatta épületeit 171 kor. 82 fill. költséggel.
Bódvavendégi javításokat eszközölt 85 kor. 14 fill. költséggel.
Görgő építkezésre kiadott 826 kor. 14 fillért.
Méhész építkezésre kiadott 108 kor. 43 fillért.
Szádalmás a tanítói lak kerítését renbeszedette s kisebb beruházásokra kiadott 67 kor. 08 fillért.
Körtvélyes pince és borházát befedette 95 kor. 02 fill. költséggel.
Jablonca épületeire kiadott 326 kor. 66 fillért.
Barka javíttatott 224 kor. 40 fill. költséggel.
Szadellő leégett templomára eddig kiadott 2767 kor. 82 fillért
Áj kisebb javításokat eszközölt 16 kor. 46 fill. költséggel.
Zsarnó épületeire kiadott 34 kor. 44 fillért.
Tornaujfalu épületeit javíttatta 61 kor. 20 fill. költséggel.
Szilicén csűr-építés, méhes és templomtető újítása 1224 kor. 20 fillér.
Borzova tanterem padlózása 197 kor. 50 fill.
Égerszög iskoláját 63 kor. erejéig javíttatta.
Kánó tanítói lakon csűr javítás 160 kor.
Jósvafőn parochián 101 kor. 78 fill. erejéig javíttatott.
Szögliget templom renoválására 2705 kor. 44 fillért adott ki.
Szin apróbb javításokat 21 kor. 20 fill. erejéig végzett.
Szinpetri 29 kor. értékű javítást eszközölt.
Sz.-Ardó a parochia és iskola körül 116 kor. 87 fill.
Teresztene 208 kor. 22 fill.
Kápolna 37 kor. 68 fill.
Perkupa templomtorony javításra, díszítésre és iskolája renbeszedésére 4315 kor. 39 fillért költött.

Varbóc ugyancsak templom s iskola építését 1745 kor. 82 fillérrel eszközölte.

Igy a tornai egyházmegyében az 1906-ik évben összesen 16046 kor. 32 fillért fordítottak épületek fentartására vagy megújítására.

VI. Az ungi egyházmegyében.

A) Adakozások:

Ungvár. Az egyház 1906. évben létesített építkezési költségeinek fedezésére, részint egyszersmindenkorra, részint több év alatt leendő fizetési kötelezettséggel adakoztak: A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 4000 kor., az ungi ref. egyházmegye 2000 kor., Debreceni Nagy Károly máv. távirdafelügyező 544 kor., gróf Andrassy Dénes 500 kor., az ungvári ág. hitv. evang. egyház pénztára 500 kor., a földmivelésügyi m. kir. miniszterium által 50% árendeménnyel adott épületfa értéke 418 kor., Hegyi György ügyvéd 300 kor., Szabó Lajos főgondnok 200 kor., Berta István gondnok 120 kor., Plotényi Nándor 110 kor., Komjáti Gábor lelkész, Czibur Vilmos, özv. Lónyay Ferencné, gelsei Guthmann Izidor, Fekésházy Gyula, özv. Molnár Jánosné, Csécsi Nagy Juliánna, Szabó József, Balla György 100—100 kor., id. Tomcsányi Ödön 80 kor., Csekme Róza 75 kor., Csürös Ferenc, Matolay Pálné, Fábri Sándor, Váradi György, Laszota János 60—60 kor., Reizman Henrik Kisvárdáról, Bantlin-vegyi gyár Perecsényből, gróf Török Józsefné, Marczincák András, Pótics István, Ajtay János főerdész, Csáthy Lajos, Lengyel Dániel, Kuthi Paula, Kuthi Juliska, Füzeséry Bertalan, Kiss János, dr. Nagy Béla, Varga József, Csapza Mihály, Orlovsky Bertalan, Rakovszky József, Nemes József, Gálócsy Zoltán, Porhajos Karolina, Dancs Menyhért, Sziklay Lajosné, özv. Bene Sándorné, Lehóczky Béláné, özv. Kovács Pálné, Demjánovich Ivánné, Korláth Béla, özv. Huszkáné Vadnay Teréz, Árvay Gyula, Kássa Kálmán, Dalí Emma, Kun Eleménné, Komjáthy Irén, Mikecz Miklósné, Szabó Ilona 50—50 kor., gróf Sztáray Gábor főispán, Tóth Lajos, szürtei lelkész, Egrý Ferenc, Bradács Gyuláné, özv. Patay Gyuláné, Bene Lajos, Lám Gyula, Sziklay Lajos, László István, Galgóczy Károly családja, Batta Sándor, Katona Sámuel, Tártsy Antal, özv. Kubovich Gáspárné, özv. Valyuska Mihályné, Zsoldos János 40—40 kor., Bajusz Imréné, Lipták Józsefné, Orosz Mihály Amerikából, Kozora András gyermekei Amerikából, Arday István,

Fidi Béláné, Bornemisza Zoltán, Kovács Dániel szürtei jegyző 30—30 kor., Kovács Iózssef m. kir. honvédszázados, Béres Lajos máv. kalauz 25—25 kor., Firczák Gyula gk. püspök 24 kor., Sulyok János, N. N., özv. Várad Istvánné, Mór Bertalan, Árvay József, Molnár Mihály, Szabó Endréné, Bodnár Margit, Seyfried Károly, Hidasi Sándor, dr. Brujman Béla, Cornidesz György, Lám Sándor, Szenger Nándor, Jaczkó György, Rochlitz Nándor, az ungvári orth. izraelita hitközség, Tóth István, Tóth Terézia, Literáti János, Szentimrey Lajos, Zsiró Dániel, Szentimrey Bertalan, Thuránczky Tivadar, Miskey Istvánné, Virágh Györgyné, Hegedüs Bertalan, Vajnai Márton, Antal Juliánna, Kun Ágnes, Molnár Ferenczné, özv. Albert Mihályné, Badó Antal, Karasch Ernő, Fischmann Sámuel, dr. Bosnyák Béla, Bónis Kálmán, Deák Bertalan, Buday Zs. Lázár, a csongori ref. egyház, Rónay Aurél min. tanácsos, Patay András főispán, Szabó Endre ref. esperes 20—20 kor., Legifj. Szentimrey Ferenc, id. Szentimrey Lajos 15—15 kor., Csuha Istvánné 14 kor., özv. Thuránszky Mihályné, Boros Zsigmond kereskedő 12—12 kor., Kardos Emil, Homoki Antal kiscejőci lelkész, Kovács István ágteleki lelkész, Németh Péter csongori lelkész, Magyar Bertalan nagydobronyi lelkész, Mankovics Mihály, dr. Spitzer Sándor, Reichart Frigyes, Turcsányi Jenőné, Popovics Miklós, dr. Novák Endre, Tomcsányi Gyula, Benedek Jánosné, Sátoraljaújhelyből, Kovács János, Kovács Jánosné, Weinberger butorkereskedő, Hurka Imréné Amerikából, Felföldy Ödön, Kárpáti Ferenc, Dorcsák Gyuláné, Tomcsányi Gábor, Bánóczy Béláné, Haderdány András, Laszota Imre, ifj. Tomcsányi Ödön, Mikecz Dezső, Kója Sándor, Sutka Pál, Szomráki István, Szeles Irma, Vigh András, id. Szentimrey János, Szentimrey Dániel, Zsiró Sándor, Szentimrey Géza, Szentimrey István, Szentimrey József, Maczkanics Józsefné, Balog Mária, Molnár Gábor, Kiss István, az Ungvári kovács és kerékgyártó egyesület, Dani János, özv. Tóth Péterné, Balla Mihály, Arday Lajos, László József, Varga Imre, özv. Pazar Istvánné, Lévai Mór, Cseh Teréz, Nagy János, özv. Persely Istvánné, Kun József, özv. Varga Sándorné, özv. Korláth Gyuláné, Katona Erzsébet, ifj. Szabó Lajos mérnök, Szabóné Wälder Aranka 10—10 korona. A fenti adományok, illetőleg ajánlatok összege 14,169 korona. A 10 koronánál kisebb adományok összege 995 korona. Templomszentelés alkalmával perselypénz és az ugyanekkor tartott hangverseny jövedelme 656 korona. 1906. jún. 10-én tartott hangverseny jövedelme 10 koronás és ennél nagyobb összegű felülfizetések leszámolásáról 669 korona, összesen 16,499 korona.

K.-Helmec. Nagy Tekla elhunyt fia emlékére 40 korona, egyesek összesen 33 kor., összesen 73 kor.

Minaj. Isten dicsőségére adakoztak 91 koronát.

Nagygejőc. A hat kommunió alkalmával begyűlt 371 kor., azegyház perselyében volt 116 kor. 50 fill., összesen 487 kor. 50 fillér.

Kisgejőc. Isten dicsőségére adakoztak 102 koronát.

Kisráth. Isten dicsőségére begyűlt 133 kor.

Szürthe. Isten dicsőségére: özv. Kovács Istvánné 2 korona, Mészáros Istvánné Borsó Júlia 2 kor., Szakács István róm. kath. 10 kor., Borsó Sándor és neje Katkó Julia 10 kor., ifj. Pál Mihály 4 kor., Huszti István 3 kor., Simon Pál ifjabb 4 kor., Necce Sándorné Varga Julia 4 kor., Hajdu Györgyné Kovács Julia 4 kor., Visnyai Ferencné 2 kor., Tóth Antalné 1 kor., Mészáros Lajos róm. kath. 4 kor. és neje Borsó Julia 4 kor., Varga Dénes és neje Szanyiszló Borbála, Kis János 10—10 kor., Dinda György 4 kor., Nagy Ilona Nagy Ferenc leánya, Katkó Mária Katkó István leánya 10—10 kor., Borsó István és neje 20 kor., Fedor Johanna 10 kor., Varga Lajos 10 kor., Varga Dénes 10 kor., Makula Jánosné 1 kor., N. Kovács Jánosné 10 kor., Katkó Gábor és társai 20 kor., Kassai József 2 kor., Hajdu György gör. kath. 5 kor., Pál Sándor 4 kor., Szopó Erzsébet 4 kor., Fazekas Ferenc 5 kor., Tót Pál 2 kor., Kovács Dániel 100 kor., Nagy György 4 kor., Nagy Sándor 6 kor., Necse Mihályné 4 kor., Simon Péterné 4 kor., Huszti Erzsébet 4 kor. Összesen 323 kor. — Borsó Juliánna Mészáros Istvánné egy alpacca ezüst úrasztali kancsót adományozott 184 korona értékben.

Botfalva. Isten dicsőségére 9-en adakoztak 44 koronát.

Ungtarnóc. Az egyházhívek adakoztak 41 kor. 30 fill., Csuha István r. kath. földesúr 70 kor., összesen 117 kor. 30 fill. — Az ungi járásban összesen 18051 kor. 80 fill.

Ungnyarúdon. Isten dicsőségére adakoztak: Lengyel Ferenc, v. Kovács Sándor Amerikából, b. Kovács István Amerikából, Mondok Erzsébet, Horváth Gábor, ifj. Köblös István Amerikából, Tóbiás András, Csörgő Mihály, Timkó Sándor Amerikából, Léko András, Tóbiás István, Horváth Péter, Persely János Amerikából, id. Demjén Ferenc, ifj. Kovács Istvánné Kelecseny, Persely Sándor Amerikából, legifj. Tóbiás János Amerikából, Tóbiás Andrásné, Horváth János Dobóruszka, polyáni Fekete Sándor, ifj. b. Kovács István Amerikából, ifj. Kovács István, ifj. Kovács Lajos Amerikából, Persely Sándor Amerikából, ifj. Köblös István Amerikából, N. N. 2—2 kor., Stépán Géza kir. járásbíró Nagykapos 10 kor., Szanyi István

5 kor. 20 fill., m. Kovács Erzsébet Amerikából 5 kor., ifj. Horváth György, Köblös Sándor Amerikából, Pap Mária Amerikából, legifj. Demjén Ferenc Amerikából 4—4 kor., összesen 88 kor. 20 fill.

Vajkócon. Isten dicsőségére adakoztak: Köröskényi Jánosné 5 kor., Kázmér Istvánné 2 kor., Riczko Antalné 1 kor., Elek Erzsébet Amerikából 5 kor., Görtvay Dánielné K.-Helmec 5 kor., özv. Pallai Ferencné Veskóc 4 kor., Varjasi Sándor 3 kor., összesen 25 korona.

Szirenfalván. Isten dicsőségére adakoztak: Jakab András 4 kor., Szabó Sándor, Jakab Kálmánné, ifj. Jakab Péter, Marcsi Sándorné 2—2 kor., Tokár Istvánné 5 kor., Kis Dániel Amerika 2 kor., Takács Juliánna Amerika 10 kor., Kis Dánielné 2 kor., Balog János 6 kor., Berczik Károly 4 kor., Tóth Péterné 2 kor., özv. Jakab Jánosné 3 kor., Gilányi Mártonné, ifj. Marcsi György 2—2 kor., Tóth Balázs Amerika 5 kor., Balog János 12 kor., Egyed Béla és neje 4 kor., Gilányi Györgyné, Sallay Gyula lelkész, ifj. Demes István, Kuni Jánosné, özv. Jakab Jánosné 2—2 kor., összesen 81 korona.

Nagyszelmencen. Isten dicsőségére adakoztak: Balog János, Varga István Dobóruszka, Jakab Péter 2—2 kor., Éles Ferenc 4 kor., Nagy György 2 kor., Nagy Erzsébet Amerika 6 kor., Simko Juliánna Amerika 5 kor., m. Éles Ferenc Amerika 2 kor., Végső János 1 kor., Lengyel Jánosné, Nagy Jánosné 2—2 kor., Jakab János 3 kor., ifj. Balog István 2 kor., k. Lukács János 20 kor., k. Balog Jánosné 2 kor., Gilányi Ferenc Amerikából 10 kor., Varga Borbála Salamonból, Varga Istvánné Dobóruszka, Bódi Péterné 2—2 kor., G. Éles János 5 kor., k. Lukács Jánosné 2 kor., Veres Mária Amerika 5 kor., özv. Gilányi Jánosné, Lukács Péter Amerika 2—2 kor., Lukács Juliánna Amerika 5 kor., Tóth Károly 2 kor., Horváth János 3 kor., összesen 99 korona.

Palágyon. Isten dicsőségére adakoztak: Stefán János 4 kor., Takács Györgyné 2 kor., Szanyi Sándor Amerikából 4 kor., Urbán Sándor Amerikából 4 kor., Nagy István Amerikából 10 kor., Varga Sándorné, Varga Jusztai 2 kor., Nagy Jánosné 6 kor., ifj. Varga Sándorné Amerikából 20 kor., özv. m. Varga Istvánné 4 kor., Sutka Károly Amerika 5 kor., P. Urbán Sándor Amerika 5 kor., cs. Tóth Erzsébet Amerika 2 kor., Sutka Károlyné, Urbán Erzsébet 2 kor., P. Urbán Györgyné 4 kor., ifju m. Varga István 2 kor., cs. Tóth Eszter Amerika 2 kor., Szanyi Mihály Amerika 10 kor., Zs. Nagy István Amerika 4 kor. — Amerikában gyűjtés 771 kor. 69 fill. Összesen = 873 korona 69 fillér.

Gálocson. Isten dicsőségére adakoztak: Ilka Juliánna 3 kor., Szanyigó István 3 kor., Ruzska István 5 kor., Papp Zsuzsánna 2 kor., Tóth Bertalanné 2 kor. Összesen = 15 korona.

Pallóban. Isten dicsőségére adakoztak egyesek 17 koronát. Amerikában a templom alapra gyűjtöttek 611 koronát. Összesen = 628 korona.

Pályin. Isten dicsőségére adakoztak összesen = 151 kor. 85 fill.

Nagyszeretva. Isten dicsőségére adakoztak összesen = 76 kor. 30 fillér.

Solymos. Az egyháztagok önkéntes adakozás folytán urasztali edényekre = 246 koronát adtak. — Isten dicsőségére pedig offera címen = 119 kor. 50 fillért.

Vámoslucska. Isten dicsőségére adakoztak egyesek összesen = 346 koronát.

Felsőröcse. Isten dicsőségére adakoztak egyesek összesen = 337 korona 01 fillér.

Sárosmezők Amerikából Potzsubán János, Kosztrély István és Pál harangra = 850 kor. küldtek. Dzurina Mihály és hitvese Kusnyir Zsuzsánna sárosremetei lakosok 103 kor. értékű úrasztalt csináltattak Csuli János szobranci műfaragó asztalossal s azt a sárosmezői leányegyháznak ajándékozták. Továbbá: Klaczik Jánosné szül. Gyurán Borbála 2 drb. úrasztali poharat üvegből. — Kusnyir András és György testvérek 2 drb. pakfon tányért az úrasztalára. — Kusnyir Mihályné szül. Gyurán Zsuzsánna 1 drb. kék színű porcellán tányért. — Maksim Anna és Kosztré Borbála az úrasztalára kenyeret adományoztak. Maksim Mihály az úrasztalára 10 kor. értékű bort. Podzsubán János pedig 8 kor. értékű bort. Isten dicsőségére adakoztak egyesek összesen = 299 kor. 30 fill

Kereszt. Isten dicsőségére adtak = 207 koronát.

Jenke. Isten dicsőségére adakoztak egyesek összesen = 582 koronát.

Ungpinkóc. Tóth Ferenc és neje Szabó Erzsébet úrasztali borra 100 koronás alapítványt tettek. Isten dicsőségére adakoztak egyesek összesen = 103 koronát.

Bező. Isten dicsőségére adakoztak egyesek összesen = 460 koronát.

Zahar. Isten dicsőségére adakoztak egyesek összesen = 283 kor. 69 fillért.

Kapos. Isten dicsőségére: Beregi Róza 5 kor., özv. Pap Józsefné 2 kor., Gyüre Károly 5 kor., Balog István 4 kor., Veres József 4 kor., Simon Sándor 5 kor., Simon József és neje 10 kor.,

Beregi István 10 kor., özv. Pap Jánosné 4 kor., Végső Miklós 10 kor., Kovács Károly és neje 5 kor., Elek Erzsí 5 kor., id. Simon Károly 5 kor., Végső Rozália 10 kor., Asztalos Máli 10 kor., ifj. Lengyel János 5 kor., özv. Nagy Istvánné 2 kor., Szabó Ferencné 4 kor., Balog Ferenc 8 kor., Balog Mária 2 kor., Albert Ferenc 5 kor., ifj. Kis József 10 kor., özv. Kis Sándorné 4 kor., ifj. Bora Ferenc 5 kor., Pápai István 2 kor., Gyüre Károly és neje 10 kor., Kovács Sándor és neje 10 kor., ifj. Kis István 10 kor., Eszterhei Erzsébet 4 kor., Kis Lajosné 4 kor., özv. Busa Istvánné 4 kor., Balog István 10 kor., Pellei Istvánné 5 kor., Kis István 5 kor., Eszterhai Sándor 20 kor., Buza István 20 kor., Buza Rozi 10 kor., Beregi Rozi 10 kor., Kis István 5 kor., özv. Sarkadi Jánosné 10 kor., Nagy Istvánné 2 kor., Tek. Jászai Mihályné 20 kor., alsó Basa Sándorné 20 kor., Kis Ferenc 10 kor., özv. Albert Károlyné 5 kor., Buza Julis 5 kor., Ladányi Tamásné 2 kor., özv. Kovács Károlyné 4 kor., ifj. Bara Ferenc 5 kor., Varga János 4 kor., Eszterhai Károly bíró 10 kor., Vásárhelyi Lenke 4 kor., Szajkó Erzsí és Mari 10 kor. = 379 kor. Orgona alapra adakoztak: László Sándorné 4 kor., Kusznyiri Gyula főszolgabíró 5 kor., Kovács Károly és neje 5 kor., Kis Ferenc 10 kor., Eszterhai Danielné 5 kor. = 29 kor., együtt adtak 408 koronát.

Csicser. Isten dicsőségére: Ijacsik Jánosné 2 kor., Erdélyi Jánosné 4 kor., Pallai Péter 10 kor., K. Béres Erzsébet 4 kor., Vajó Jánosné 4 kor., Pallai Zsuzsánna orgonára 10 kor., Csanak Julianna 10 kor., V. Bodnár János 4 kor., ifj. Pallai Istvánné 4 kor., összesen 52 kor.

Bés. Isten dicsőségére: Török Andrásné leleszpolyáni lakos 2 kor., Kis Kalán András 10 kor., ifj. Kis Kalán István 10 kor., Szabó Istvánné Sipos Erzsébet leleszpolyáni lakos egy alpakka ezüst kenyérosztó tálat ajándékozott 12 kor. értékben, összesen 34 korona.

Iske. Isten dicsőségére: Tóth Busa András 5 kor., Szopó József 6 kor., Popé Ádám József 20 kor., Varga Istvánné 4 kor., Kisi András 7 kor., Sipos Borbála 4 kor., Kanóc János és neje 20 kor., Molnár Mihályné 2 kor., szentelési perselypénz 756.03, évi perselypénz 27.24, összesen 851 kor. 27 fillér.

Vaján. Isten dicsőségére: Resán Borbála 2 kor., özv. Sós Péterné 10 kor., ifj. Erdélyi József 4 kor., Szallár Jánosné 3 kor., Kanóc Kovács János 2 kor., összesen 21 korona.

Mogyorós. Isten dicsőségére: Böszörményi Gyula 10 kor., Lácay József 10 kor., Ladányi Gábor 20 kor., Balog Sámuel 10

kor., Balog Dániel legényei lakos 10 kor., Olcsvai István 10 kor., Jászai Gáspár 20 kor., Hornyák János 2 kor., Ötves Ferenc 50 kor., Galgóczy Ferenc 10 kor., Tekésházi István 5 kor., ifj. Buza István 10 kor., id. Buza István 10 kor., Wein Gyuláné Bpest 10 kor., Mesko Jánosné 10 kor., Majoros András 4 kor. = 210 kor.

Mokcsa. Isten dicsőségére: Balog András 10 kor., Balog Miklós 10 kor., Hornyák Mihály 5 kor., Hircs Gizella 10 kor., Pap József 2 kor., Bódi Péter 5 kor., id. Balog Sándorné 3 kor., összesen 45 korona.

Bajánháza. Isten dicsőségére egyesek adakoztak 116 koronát.

Veskóc. Isten dicsőségére hárman adtak, u. m.: Varjasi András 2 kor., Kovács Borhála 2 kor., Literáti Sándorné 5 kor., összesen 9 koronát.

Cseppely. A torony fedésére és lelkészlak zsindelezésére önként adományoztak: Tek. Mokcsay Sándor úr és neje Mokcsay Melánia 100 kor., Kósa Zsigmond 100 kor., Kemecsey János 100 kor., Csengeri Kálmán 50 kor., Csengery Ferenc 50 kor., Csengery Lajos 40 kor., Szabó Dániel 60 kor., Szabó Sándor 50 kor., Köblös Ferenc 50 kor., Csáfordy Dánielné 50 kor., id. Köblös István 20 kor., ifj. Köblös István 20 kor., Köblös János 20 kor., Szőlősy János 40 kor., Szőlősy Ferencné 40 kor., Szőlősy Dániel 20 kor., Kovács Sándor n. kaposi lakos 20 kor., ifj. Basa Sándor 10 kor., Csucska Andrásné Nagy Erzsébet 10 kor., Zátorszki Sándor 5 kor., egyh. Nagy Sándor 5 kor., Nagy Sándor 3 korona, Kosztics János, Krocskó Mihály, Dadu Mihály, Léko József, Sztropkói István 2—2 kor., Ngs. Bernáth Zoltán országgyűlési képviselő 10 kor., Nt. Szabó Endre esperes 3 kor., Szentimrey Mihály kaposi ügyvéd, özv. Szabó Dezsőné kaposi lakos, Bakoszkai Józsefné 5—5 kor., Csucska János budaházi lakos, Szakál Anna 2—2 kor., Basa Sándorné kaposi lakos 4 kor., Reho Istvánné Kosztics Juliánna, Basa Kálmánné Simon Eszter 10—10 kor., Dancsó György 2 kor.

Szabó Dánielné szül. Helmeczi Juliánna, a toronygomb költségére gyűjtőívén adakoztak: Szőlősy Gyula lelkész neje 10 kor., Csengery Kálmánné 6 kor., Szabó Dánielné, Szabó Sándorné, id. Kemecsey Jánosné, Csáfordy Dánielné 4—4 kor., Csengery Ferencné, Visnyai Sándorné 3—3 kor., id. Köblös Istvánné, ifj. Köblös Istvánné, Köblös Jánosné, Szőlősy Ferencné, Szőlősy Jánosné, Szőlősy Dánielné, Luterán Istvánné, Fűrjész Zoltánné, Csengery Lajosné, ifj. Kemecsey Jánosné, Csáfordy Ferencné, Reho Jánosné, Luterán Sándorné, Kosztics Jánosné, Sztropkói Jánosné, Basa Sándorné, Basa Kálmánné, Kovács Kálmánné, Kása Zsigmondné,

Tót Jánosné, Huszár Jánosné 2—2 kor. — Luterán István egyháztag gyűjtőívén adakoztak: Stépán Géza kir. járásbíró 30 kor., Miski Zsigmond csendőrőrmester 6 kor., Soltész Imre rk., dr. Skultéty Viktor kaposi ügyvéd, László Béla palágyi lakos, Peles József szemlész 5—5 kor., Jászay Mihály kaposi ügyvéd 3 kor., Wittenberger Artur kir. albiró, Kulina Aurél tb. főszolgabíró 2—2 kor., Megyaszy István, Balog Sándor fogházőr 1—1 kor., Rindo József gk. Szabó Józsefné 2—2 kor., Antal Miklós ácsmester rk. 10 kor., Ugorcsák Mihály rk. 5 kor. A nagykaposi és ungcseppelyi izraeliták: Spiegel Dávid 6 kor., dr. Rosenberg Jenő körorvos 5 kor., Ábrahámovics Herman, Schlanger Jónás 2—2 kor., Ábrahámovics Ignác, Ábrahámovics Mayer, Ridler Jónás, Róth Márkus, Weinberger Menyhért, Farkas Dávid 1—1 kor., Berkovics Ignác 60 fillér. A jún. 4-én tartott bál tiszta jövedelme 61 kor. Szabó Juliánna adománya 104 kor. 28 fill., Herczeg Károly adománya 13 kor. 82 fill., Helmeczy Juliánna adománya 47 kor. 38 fillér. A lelkész a lelkészlakon 25 méter hosszú csatornát csináltatott saját költségén nádasdi vaslemezből 50 kor. árban. A cseppelyi összes adomány 1721 kor. 08 fillér.

A csicsér-kaposi egyházlátogatási kör összes istendicsőségi adománya: 1721·08+9·—+116·—+45·—+201·—+21·—+851·27+34·—+52·—+408·— kor. s így összesen 3458 kor. 35 fillér.

Ágtelek. Isten dicsőségére: A községi előljáróság 8 kor., özv. Tóth Józsefné Badó Eszter 10 kor., Szücs Jánosné 1 kor., Badó S. Károly 10 kor., Katona Andrásné 4 kor., Györke Miklósné 4 kor., összesen 37 kor. Husvétkor úrvacsorai bort id. Badó B. János ajándékozott. A püinkösti úrvacsorához kenyeret Kupás Ferencné. Újkenyéri úrvacsorához kenyeret id. Kára József. Karácsonyi úrvacsorához bort Györke Károlyné, Györke Teréz; kenyeret Badó Alajosné ajándékozott. A husvéti bőjti és újbori úrvacsorához kenyeret Györke Andrásné ajándékozott.

Kisdobrony. Isten dicsőségére: Ujvári Jánosné 1 kor. 04 fill., Kölöböcz Zsuzsanna 5 kor. 10 fill., Gál Ferenc 2 kor., Dancs G. Ferenc 2 kor., Bitai József és László 10 kor., Szigeti Lajos 4 kor., Horváth János 5 kor., Jakab Veron 4 kor., Kis Ur Ferenc 4 kor., ifj. Nagy Miklós 6 kor., Szilágyi Bertalanné 10 kor., Lelkes József 2 kor., Lelkes Ferenc 5 kor., Nagy Zs. Erzsébet 4 kor., Nagy Zs. F. Vince 5 kor. Ur G. Miklós 2 kor., Ur Zs. Lajos 2 kor., Máté László 10 kor., ifj. Demes Istvánné 1 kor., ifj. Komonyi Zsófia 5 kor., Nagy Sándor lelkész 20 kor., Komonyi Lászlóné 2 kor., Ur A. Erzsébet 10 kor., Sütő Lajos 5 kor.,

Bara Miklós 1 kor., Kölöböc Ferencz 2 kor., Komonyi Andrásné 2 kor., Nagy Zs. Miklós 2 kor., ifj. Nagy Zsiga 1 kor., Ur Zs. Lajosné 1 kor., Kis U. Ferenczné 4 kor., Gál Margit 1 kor. 50 fill., Váradi Károly 1 kor., Nagy M. Veronika egy csinált virágkoszort a szószekre 2 kor., Nagy Sándorné lelkészné 45 korona értéket ajándékozott az egyháznak. Összes adakozás 206 kor. 64 fill., Urasztalára kenyéret adtak: Nagy Vince, Nagy Gyula, Nagy K. László, ifj. Nagy Miklós, Komonyi Kálmán, ifj. Nagy József. Úr asztalára bort ajándékoztak bőjtre és pünköstre: Máthé Ida lelkészné, ujborra Gál Ilona, karácsonyra: Böszörményi Jánosné özvegy tanítóné.

Nagydobrony. Isten dicsőségére: Jakab Jolán 1 kor. 60 fill., özv. Geczi Jánosné 2 kor., ifj. N. Hidi János 10 kor., Geczi Ignácné 2 kor., ifj. Szanyi Kun Ferenc 4 kor., Szanyi K. Ferenc 10 kor., Szanyi K. János 10 kor., ifj. Szabó János 2 kor., ifj. Ráti Miklós fia Ferenc 2 kor. 20 fill., Bak Andrásné 2 kor., ifj. Hidi József 10 kor., Bátyi Jánosné 1 kor., özv. Hidi Jánosné 1 kor., ifj. Szanyi F. Jánosné 1 kor. 40 fill., Nyomó Borbála 2 kor., Geczi Sándorné 4 kor., ifj. Badó Józsefné 2 kor., Szanyi András, Bátyi József, Nagy Andrásné, özv. Bara Gy. Samuné 2—2 kor., Szanyi Józsefné, Hidi Miklósné, Hete Andrásné, Bara Borbála, Benedek Sándorné, Pinte Zs. Józsefné, Ráti Józsefné 1—1 kor., Pinte Józsefné 2 kor., Ráti Ferencné 60 fill., ifj. Nagy József 1 kor., özv. Katlin Jánosné, ifj. Bátyi Jánosné, Gerő Jánosné 2—2 kor., Ráti András 4 kor., Badó Pál Jánosné 2 kor., ifj. T. Molnár Sándorné 2 kor., özv. Balog Károlyné 1 kor., ifj. T. Molnár Sándorné 2 kor., özv. Balog Károlyné 1 kor., ifj. Hete Sándor 4 kor., ifj. Molnár T. Jánosné 2 kor., id. Badó Sándorné 1 kor. 20 fill., özv. Molnár Sándorné 60 fill., özv. N. Bara Józsefné 1 kor., Szanyi P. Sámuelné 1 kor., összes adakozás 111 kor. 60 fill. Katona Sándorné egy zöld selyem, Szanyi Sándorné Pinta Mária egy fehér alapú, kék szélű cernából való és özv. Bara Gy. Ferencné egy sárgás alapú, piroskék, virágos, két kék csikkal átszőtt kendőt ajándékoztak az Urasztalára.

Csongor. Templom-alapra: Csákány Ferencz 10 kor., Baksa Mihály 10 kor., összesen 20 koronát adakoztak.

Szalóka. Isten dicsőségére Huszár Imre (Am.) 5 kor., Ilkú János 4 kor., Orosz Áron 10 kor., Orosz József 5 kor., B. Szabó András 10 kor., összes adakozás 34 korona.

Eszeny. Isten dicsőségére Kádas Józsefné 4 kor., Kun Mihályné 4 kor., Perjéssy Kálmánné 2 kor., Szabó József lelkész 4 kor., összesen 14 koronát.

Tiszaásvány. Isten dicsőségére: Özv. Kertész Mihályné, N. Kovács Ferencné, Sebők József, Malomka Eszter, Malomka József 1—1 kor., Kádas Julia 2 kor., Kára Eszter, Sebők Eszter 1—1 kor., Balog János, Malomka Sándor 2—2 kor., Kára Józsefné 1 kor., özv. Varga Józsefné. id. Varga Ferenc 2—2 kor., T. Kertész János, Kovács István 1—1 kor., Kovács Ferenc, id. Imre István 2—2 kor., Badó András, Sebők András, Nagy István 1—1 kor., Badó Józsefné 2 kor., Csomár Béla lelkész 5 kor., Kovács József, ifj. Sebők Jánosné 2—2 kor., Kertész András, Kalapos Istvánné, Balog Eszter 1—1 kor., M. Kovács Ferenc, M. Kovács János, ifj. Badó Gáborné, özv. Varga Józsefné 2—2 kor., Kovács István, Malomka Jánosné 1—1 kor., Jakubát Gábor, B. Kovács Gábor 2—2 kor., Kertész Andrásné 1 kor., ifj. M. Kovács János 4 kor., Kovács Mihályné, Sebők József, özv. Fábián Mihályné 1—1 kor., Sebők Sándor, j. Kovács Jánosné, Kára Julia 2—2 kor., Badó Ferenc, Csonka Pálné, Sebők Andrásné, Varga Veron, Kertész Eszter 1—1 kor., özv. Varga Józsefné, Bajger Zsuzsánna, Kertész Ferenc, M. Kovács János 2—2 kor., Pócsik Veron, Vizsánszki Jánosné, Kun Ilka, Kára Zsófi, Maczinka Sándor, Varga Jánosné 1—1 kor., Badó András, N. Kovács Ferencné 2—2 kor., id. Imre István 1 kor., özv. Badó Józsefné 2 kor. — Amerikából: Makó Juliánna 4 kor., Imre Ferenc 1 kor., K. Varga Ferenc 2 kor., Aros Lajos 5 kor., Kertész J. János 2 kor., N. Varga Ferenc, Kertész J. János 4—4 kor., Pócsik Eszter, Badó Rebeka, ifj. Kovács Károly, Pócsik Zsófi 2—2 kor., M. Kovács Sándor 5 kor. Templom-alapra Amerikából: Aros Lajos, Badó Mihály, K. Varga Ferenc 5—5 kor., Jakubát Ferenc 10 kor., Sebők Mihály 4 kor., Kádas János 2 kor. Urvacsorai borra egyesek 9 kor. 20 fillért adakoztak. Összes adakozás 170 kor. 20 fillér.

Csap. Isten dicsőségére: Szerémi Zsigmond pályaőr és neje 5 kor., Béres Zsuzsánna, Sebők Zsuzsánna, özv. Molnár Istvánné 2—2 kor., id. özv. Toronyi Józsefné 4 kor., Széles Ferenc, ifj. Magyar J. József, Kántor Ferenc, Kulcsár Ferencné, Kazinczi Ferencné 2—2 kor., Pap Zsigmond 10 kor., Toronyi Sándorné, özv. id. Nagy Jánosné, Erdő Józsefné, Szűcs Andrásné, ifj. Magyar József, Illés Ilon 2—2 kor., Révész Piroska 4 kor., Gulyás Mária 2 kor., Márta Ferenc 10 kor., Márta Ferencné, Kazinczi Bertalan 5—5 kor., Kis Juliánna, Juhász Károly, Márta Sámuel, Kántor Ferencné 2—2 kor., Toronyi Erzsébet, özv. Badó Istvánné 4—4 kor., Magyar Ferencné, id. Kajsza Istvánné, özv. Sebők Jánosné, Lukács Mihályné, özv. Juhász Jánosné, Kántor Mihály 2—2 kor.,

Szanyi György, Hegedüs Juliánna, Bogár Józsefné 3—3 kor., Kovács Gáborné 10 kor., Kántor János és neje 4 kor., Juhász Honor 4 kor., Kajsza Ferencné, Pap István, Herczeg Ferenc, Popovics Istvánné, Kulcsár Erzsébet 2—2 kor., Filep Ferenc 5 kor., id. Toronyi József, Koncz Andrásné 4—4 kor., Szerényi Károlyné, özv. Révész Jánosné 3—3 kor., M. Balog Jánosné, id. Kazinczi Ferenc, id. Szerényi Istvánné, Hegedüs Mihályné 2—2 kor., Nagy Jánosné 3 kor. — Amerikából: Kacsír Józsefné 50 kor., ifj. Halász Sándor, Kajsza Ferenc, Hegedüs Ida, Kun Eszter, Lakatos József, Hegedüs Zsófi 5—5 kor., Popovics Ferenc és Sándor 10 kor., Hegedüs Károly és Erzsébet 10 kor. Orgona-alapra: Lukács György és neje 5 kor. Összes adakozás 273 korona. Garai Ignác 18 liter bort adományozott az úrasztalára 11 kor. értékben.

Záhony. Ifj. Vasa András (Amerika) 4 kor., Pálóczi Mihály 2 kor., ifj. Pokol Károly, Szabó Lajos, Feka János 6—6 kor., Fazikas József, Kutasi Gyula 10—10 kor., Feka János, Pócsik Sándor, ifj. Hegedüs Gergely 4—4 kor. Összes adakozás 56 kor.

T.-Salamon. Nagy Károlyné (Tárkány), id. Balogh Józsefné 2—2 kor., Galambos Mihályné 4 kor., id. Bernát Ferenc, ifj. Balog Mihályné, id. Győri Károlyné, özv. Kocsán Lászlóné, Belenszki István, Galambos Mihályné, Berta Jánosné 2—2 kor., Berta János (Amerika) 5 kor., ifj. Balog Mihály 4 kor., Nagy Józsefné 5 kor., Bablyák Józsefné, ifj. Szabó Ferencné, Kosztyú Fáni (Amerika), Makai Juliánna, Lukács Sándorné, id. Tolvaj Károlyné, özv. Tolvaj Istvánné, Tolvaj Irma, ifj. Kántor Péter 2—2 kor., Balogh Viktor (Amerika), ifj. Balogh Péter 10—10 kor., Pirigyi András (Amerika) 8 kor., S. Balogh Mihály 5 kor., Szabó Gyula (Amerika), Berta Gyula (Amerika) 10—10 kor., Nagy József (Amerika) 9 kor., Balogh Elek (Amerika) 5 kor., özv. Győry Jánosné 4 kor., Makai Károlyné, Balla Béla 2—2 kor., Balogh Károly (Amerika), Kovács Sándor (Amerika), Győri Mihály (Amerika), Győri István (Amerika), Kovács Péter 5—5 kor., Literáti Róza, özv. Kertész Károlyné, Győri Mária, Balogh Andrásné, Makai Jánosné, Balogh Hermin, Kóródi Erzsébet, Berta Jánosné, Megyesi Veron, Ballók Mihályné, Győri Albertné 2—2 kor., Dadaí Endréné, Berta Péterné 4—4 kor., Tolvaj Róza (Amerika) 6 kor., Balogh Ferenc 10 kor., özv. Győri Mihályné 5 kor., özv. Tolvaj Jánosné, ifj. Balog Jánosné, ifj. Tolvaj Károlyné, ifj. Balla Jánosné, Nagy Károly (Tárkány) 2—2 kor. Összes adakozás 215 korona.

B) Építkezések.

Ungvár. Templom, új orgonával együtt 43320 kor. Lelkész-lak, melléképületekkel 21400 kor. Parochia kertjének kőfalkerítése 650 kor. Összesen 65370 kor.

K. Helmec. Építkezés nem volt.

Minaj. Csűr és cselédház reperálása 354 kor.

Nagy-Gejőc. Építkezés nem volt.

Kis-Gejőc. A tanító és paplakon kisebb reparációk 78 kor.

Kis-Ráth. Építkezés nem történt.

Szürthe. Az iskola és tanítói lakon új ablakok tételtek, az iskola padlása stukatúrozottatott 1025 kor.

Botfalva. Építkezés nem volt.

Ung-Tarnóc. A lelkészlak szobái kifestettek 200 kor.

Iske. Új templomát vaskerítéssel vette körül 1000 kor. és istállót épített 600 korona költséggel.

Vaján. Egyházi épületeket javított 600 kor. költséggel.

Mogyorós. Új templom építését megkezdte, befejezve ez évben lesz.

Mokcsa. A papi fundust palánk-kerítéssel vette körül 500 kor. költséggel; a fuvar és kézi munkát a hívek adták hozzá.

Cseppely. A lelkész a lelkészlakon 25 méter hosszú csatornát csináltatott saját költségén nádasdi vaslemezből, 50 kor; az egyház a lelkészlakot bezsindelyeztette 327 kor. 56 fillér költséggel, a tornyot bedeszkaztatta. nádasdi horganyozott lemezzel befedette, új gombbal látta el, a tornyot és templomot kívül és belül kivakoltatta és kimeszeltette 1162 kor. 92 fillér költséggel.

Vajkócon a paplakon egy kőalapon, horganyozott bádoggal tetővel ellátott magtárt s alá kőalapon épült, téglával boltozott pincét épített az egyház 1150 kor. költséggel.

Szirátfalván az egyház a tűzvész által elpusztított tanító- és iskolalak helyett egészen újonnan épített kőalapra vályogból, horganyozott bádoggal fedett tanító- és iskolalakat 9400 kor. költséggel.

Palágyon a templom-kertet és udvart vasrács-kerítéssel vétele körül az egyház 4260 kor. költséggel.

Kis-Dobrony. A tanítói csürt zsindelyeztette, falazatát, padját kijavította; a lelkészlakon épületeket javított és a tornácot betonnal öntette be 468 kor. 25 fill. költséggel.

Nagy-Dobrony. Tanítói lak kifestése 58 kor. 44 fill. költséggel. Paplak javítása, új tornác készítése oszlopokkal 183 kor. 88 fillérbe került. A tanítói lak és iskola épület cserép-zsindellyel

való befedése 749 kor. 32 fill. költséggel. Összes építkezési kiadás 991 kor. 64 fillér.

Csongor. Az iskolai udvaron egy kőalapra épült, téglával boltozott, cseréppel fedett pince készült 600 korona költséggel.

Szalókán a tanítói lakon egy sertésöl építtetett és egyéb javítások tételtek 160 korona költséggel.

Csapon a tanítói udvaron egy új istálló épült 1200 korona költséggel.

Nagyszeretva. A tanítói funduson 11 méter hosszú, 5 méter széles, kőalappal, vályog fallal, cseréptetővel fedett épületet csináltattak, melynek egy része magtár, egy része ól, egy része fátartó; továbbá a tanítói lakra 5 db dupla ablakot; az összes építkezés 1181 koronába került.

Solymos. A tanítói funduson 60 méter hosszúságban vesszősövényt csináltattak, mely 40 koronába került.

Vámoslucska. A lelkészi kert körül 400 méter hosszúságban szöges drótkerítést csináltattak, mely 270 koronába került.

Felsőröcse. Egy, a kor kívánalmainak mindenben megfelelő L alakú lelkézlakot építettek, melynek fala kő és téglá, tetőzete cserép; van benne 5 szoba, konyha, kamra és mellékhelyiség, elől üveges gang; az egész 14400 koronába került. Az új lelkézlakot elől drótháló kerítéssel látták el 180 kor. költséggel, továbbá ugyancsak a lelkézlakon az ócska anyagok felhasználásával 4 fiókos deszka sertés ólat csináltattak, melynek felállításáért 80 koronát fizettek. Ezenkívül a tanítói lakást s iskolát horganizált pléh tetővel látták el, mely 860 koronába került.

Sárosmező. Egy szép templomot, sugár toronnyal csináltattak, mely 18980 koronába került. Az iskolát újból bezindelyeztették 830 kor. költséggel.

Jenke. Egy használt orgonát vásároltak, mely 450 koronába került.

Ungpinkóc. A lelkészi és tanítói csüirt renoválták 300 korona kiadással; továbbá a tanítói funduson, talpra építve, 2 fiókos sertés ólat csináltattak 100 kor. költséggel, valamint a tanítói lak oldal-szobáját is kipadoztatták, mely 50 koronába került.

VII. Az alsözempléni egyházmegyében.

A) Adakozások:

Taktaharkányban. Nagy Tamásné 2 kor., Juhász Jánosné 12 kor., lelkész 1 kor. 86 fill., Bodnár Károly 4 kor., Bányai János 5 kor., Hajnal András 9 kor. 60 fillért adományozott. Konfirmándus gyermekektől 7 kor. 90 fill. és a vadászati bérletből 34 kor. folyt be. Úrasztalára kenyeret adtak: Erdei Józsefné, Román Imréné, Szabó Istvánné, Fésüs Györgyné, Kovács Józsefné, Lengyel Lajos. Bort adtak: Mélt. Deréky Gyuláné 3 ízben, Varga Ferenc, Nagy András és Varga András.

Taktaszada. Gróf Andrassy Dénes 1000 kor. Az úrasztalát a szükséges kenyérral és borral a hívek látták el.

Legyesbénye. Gomba Mihályné úrnő 100 kor., Nagy Adolfné 40 kor. Az úrasztalára kenyeret és bort adtak: Gomba Mihályné, Nagy Adolfné, Jenczy Józsefné, Lapis János, örg. Tót András és Csécsi Gábor.

Megyaszó. Úrasztalára kenyeret adtak: Besenyei N. József, Nagy Gábor, Kocsis József, Balog Zsigmond, Kis András és Nyiri Lajos. Bort adott id. Kosnyider Károly.

Kisdobsza. Kádas István 6 kor., Sebő Ernő, Sebő Sándor, Lelkész 2—2 kor., Zsebesi István 10 kor. értékű edényt adott az úrasztalára, Község 24 kor. Úrvacsorához kenyeret adtak: Szabó Ferencné, Hejczei Pál, Hejczei György, Balla József, Hejczei András és ifj. Simon Andrásné. Bort adtak: Hejczei István, Juhász János, a lelkész, Kádas István kath. vallású kétszer, Juhász István.

Gesztely. Harangra gyűlt 644 kor. 57 fillér. Toronyórára 26 kor. 36 fill., Katona György mérnök adott 10 kor. Az úrasztalára kenyeret és bort Ngs Kóczán Miklós úr adott.

Hernádkak. Templomra: Sisáry Gyuláné 400 kor., Kóczán Miklós 100 kor., Potoczky Dezső r. kath. 50 kor., Potoczky Kálmán r. kath. 40 kor., egyház hívei 166 kor., Józsa István 4 kor.

Hernádnémeti. Szabó Mária 6 kor., ifj. Bárdos István 9 kor., Juhász József 3 kor. Úrasztalára adományoztak: Básthí Barna, Jászai Pál, Kónya András, Barancsi Lajos, Fésüs Lajos kenyeret és bort, Béki Endre pedig bort.

Sajóhidvég. Hófej Sámuel 10 kor., Nagy Jánosné 2 kor. 40 fill., K. Kiss József 2 kor. 40 fill. és 14 liter bort, Ternyék Mihály 10 kor. és Morvay József 8 kor. 84 fillért adományoztak.

Sajókesznyéten. Topa Gergelyné 2 kor., Szedliczky Sámuelné

50 kor., Sz. Tót Mihály egy alkalommal az úrasztalára adott kenyeret és bort.

Tiszalúc. ifj. Szabó András 24 kor. 48 fill., Fekete Imre, Dezső Mihály 4—4 kor., Rettégi Géza 32 kor., Palumbo Gábor, Szekeres István és Stein Béla 12—12 kor.-t adományoztak.

Tiszaladány. Macsi Ferenc egyházi célra 40 kor., Grosz Farkas iskolai célra 50 kor. A községi pénztár 50 kor.-t adományozott. Bál jövedelme 130 kor. 46 fillér.

Báj. Az 1716-ik esztendőben készült úrasztali terítőt Ngos Dr. Patay József úr neje 114 kor. értékben kijavította.

Pthügy. Amerikába utazott 27 egyén 622 kor. 55 fill. küldött az egyház szükségeire, Orosz Józsefné szintén Amerikából küldött úrasztali terítőre 50 koronát.

Taktakenéz. A parokhia építésére Amerikából 5 gyűjtő 1061 kor. 74 fillért küldött. A gazdaközönség e célra 140 kor.-t adott.

Szerencs. Mádi takarékpénztár 37 kor. 50 fill. Az úrasztalához egyesek kenyeret és bort adtak.

Golop. Méltóságos Br. Vay Sándor úr az egyház szükségeinek fedezésére 200 koronát, Zemplénavármegye a „Közmívelődési alaptól“ 400 koronát iskolai célra adományozott.

Tállya. Mura Györgyné iskola építésre 9000 kor. és iskolai felszerelésre 1000 koronát adományozott. Br. Mailott György szegény-alapra 200 kor., Bejczy Györgyné orgona javításra 300 kor., Kovácsy Ferenc főgondnok az iskolások részére jutalomképen 10 koronát adott.

Mád. A szőlőművesek 200 kor.-t adtak az egyház részére. A mádi takarékpénztár adománya 100 kor., mely a szegények között osztatott ki. Láng Nándor alapítványából 12 szegény gyermek ruháztatott fel 130 kor. értékben. Az úriszentvacsorához 4 egyháztag kenyeret és bort adott.

Mezőzombor. Semsey József özvegye az egyház részére egy ládát készíttetett, melyben az úrasztali edények tartatnak. Ezenkívül nevezett lelkész özvegye egy keresztelési kannát adományozott. Teleky László 13 kor. 33 fill., Kaliczky Károly 3 kor. adományoztak.

Tarcalon. Tasonyi József 100 kor., az énekkar 100 kor., Gallik Ferenc r. kath., Lázári Kálmán ág. hitv. 10—10 kor., Teleki Pál és neje 28 kor., Illés Sámuel 25 kor., Böszörményi Dávid 10 kor., Váradi János, Ngs báji Patay József, Szaniszló Endre 50—50 kor., Katona György mérnök 20 koronát adományozott az egyház és iskola részére

Cigánd. Isten dicsőségére adakoztak 174 koronát. Halottak jó emlékére 189 kor. Orgonára egyesek 918 koronát.

Tiszakarád. Isten dicsőségére 72 kor. A községi előljáróság ajándékozott 222 koronát.

Luka. Isten dicsőségére befolyt 417 korona.

Karos. Isten dicsőségére egyesek 40 kor.

Karcsa. Isten dicsőségére egyesek 85 kor.

Pácin. Isten dicsőségére befolyt 293 kor. 80 fillér.

Nagyrosvágy. Isten dicsőségére adakoztak 259 koronát.

Láca. Isten dicsőségére adakoztak 256 kor. Úrasztali terítőt adományozott Sohajda János 10 kor. értékben. Móricz Gyula, Nemes Gyula, Kis Téglás Gyula és Téglás Balázs kenyeret és bort adományoztak az úrasztalára.

Semjén. Isten dicsőségére egyesektől befolyt 58 kor., Nemes Gönczy László egy úrasztali kelyhet adományozott 50 kor. értékben, Dobos István, Tót István, güdöri Tót Ferenc, H. Tót Sándor, egy-egy ízben bort adtak az úrvacsorához.

Ricse. Isten dicsőségére befolyt 209 kor., Körmöndi Jánosné egy úrasztali terítőt adományozott.

Örös. Isten dicsőségére befolyt 55 kor. Az örösi nők vettek egy Kina-ezüst keresztelő edényt 60 kor. értékben, Furik Erzsébet egy korsót ajándékozott 12 kor. értékben, Gecsei Péter tarcali lelkész úr 1200 koronás alapítványt tett az egyház szükségeinek fedezésére s szegény gyermekek tankönyvekkel leendő ellátására.

Viss. Kis Gábor, özv. Bodnár Mihályné 20—20 kor. Egy névtelen 10 kor. és Kelemen Sándor 2 kor. adományoztak.

Vámosujfalu és Sárában. Istendicsőségére 27 kor. folyt be.

Bodroghalászon. Petró György 20 kor. adományozott.

Tokajban. a „Tokajhegyaljai Tekarékpéztár“ 20 kor., tek. Margitay Ferenc 10 kor., Faragó László 10 kor., Majoros Györgyné 20 kor.-át adományoztak, a perselypénz 227 kor.

Sárospatak. A nőegylet gondozása alatt levő szegények-háza javára a sárospataki fogyasztási szövetkezet 25 kor., a sárospataki takarékpéztár 25 kor., a vereskereszt egylet 72 kor., Néhai Eperjesy József 20 kor., Néhai Szakácsi Ede 20 kor.-át adott és néhai Mihnai Károlyné Istendicsőségére 40 kor.-át ajándékozott.

Kiskövesd. Istendicsőségére befolyt adakozás 199 kor., melyből Murin Mihály 50 kor., Borcsik Ferenc 20 kor. és Pósa Péter lelkész leánykája orgona alapra adott 10 kor.-át.

Vajdácska. Istendicsőségére 106 kor.-át adakoztak s közmunkával szerzett az egyház 330 kor. 72 fillért.

Alsóberecki. Isten dicsőségére adakoztak Amerikából Hangácsi Ferenc 4 kor., Barna Erzsébet 10 kor., Vaszi Ferenc 10 kor., Kecskés András 2 kor., Feké Ferenc 2 kor., Bók János 6 kor., Csajkóczky József r. kath. 10 kor., Sütő Ferencné 4 kor. és Csajkóczky Istvánné 4 koronát.

Nagykövesd. Amerikából egyesek 560 kor.-át küldtek. Német Károlyné, Somlyósy Hermina 50 kor.-át adott. Isten dicsőségére 163 kor. gyűlt be. Közmunkával 201 kor.-át kerestek a hivek.

Véke. Isten dicsőségére 269 kor. folyt be.

Szentes. Isten dicsőségére 60 koronát adományoztak.

Bodrogmező. Isten dicsőségére befolyt 66 kor., ebből öreg Búti János 10 koronát adományozott.

Lelesz. Temető-szenteléskor befolyt 34 kor. Az ünnepélyt rendező bizottság 332 korona bevételt adott át az egyháznak. Isten dicsőségére 102 koronát adományoztak.

Bacska. Isten dicsőségére 327 koronát adományoztak. Ebből Pirigy János 10 kor., ifj. Pirigy János 10 kor., Szajkó Istvánné 15 kor., Kosztyu János 15 kor., Suszter Kosztyu Ferenc 10 kor., id. Pandi János neje 10 kor., Szakál János 10 koronát adtak.

Ágcsernő. Isten dicsőségére 108 koronát adományoztak.

Zemplénagárd. Isten dicsőségére befolyt 218 kor. Farkas Károly gondnok egy úrasztali ezüst tányért adott 80 kor. értékben. Kis Barati Sámuel egy úrasztali borkancsót adott 100 kor. értékben. Özv. Simon Sámuelné Koszti Klára két úrasztali poharat adott 70 kor. értékben.

Révleányvár. Isten dicsőségére 79 kor. folyt be. Amerikából 100 koronát küldtek.

Perbenyik. Isten dicsőségére 213 kor. 20 fill. gyűlt.

Nagygérés. Isten dicsőségére 22 koronát adakoztak. Dobay Lajos r. kath. földbirtokos az úrvacsorához egy hordó bort adományozott.

Adakozás összege 25.900 kor. 80 fill.

B) Építkezés.

Gesztey. Javításokra 224 kor. 44 fill. adatott ki.

Hernádkak. Építkezésre 770 koronát fordított.

Tiszaladány. Második iskolát épített 6400 kor. költséggel.

Golop. Új iskolát épített 3276 kor. 48 fill. kiadással.

Tállya. Új iskolát épített 12.500 kor. költséggel.

Karcsa. Lelkészlak fedetés és iskola, tanítólak ujitására ez évben 1159 kor. adott ki.

Bodrogolaszi. Lelkészlakon egy kútat építtetett 230 korona kiadással.

Tiszatokaj. Javításokra fordított 262 koronát.

Kiskövesd. Lelkészlakot építtetett 14.491 korona 44 fillér kiadással.

Bacska. A lelkész és tanítólak elé kerítést húzatott 606 kor. kiadással.

Ágcsernő. Templom-festésre 427 koronát adott ki.

Kistárkány. Egy külön álló tantermet építtetett 6657 korona 96 fillér kiadással.

Építkezésre kiadatott összesen 46.858 kor. 32 fill.

VIII. A felső-zempléni egyházmegyében.

A) Adakozások.

Bánócon 354 kor. 42 fillért adtak Isten dicsőségére, különféle jótékony célokra 34 kor. 94 fillért, perselypénz 10 kor. 95 fillér.

Morván Isten dicsőségére 29 kor.

Vásárhelyen 133 kor. 16 fill.

Lasztómérban 307 kor. 10 fill. Özv. Valyiszkó Pálné szószéki terítőt adományozott 22 kor. értékben. Az egyháztagek által teljesített igás és gyalog munka értéke 500 kor.

Deregyőn 56 korona, perselypénz 87 kor. 72 fill.

Szalókon Isten dicsőségére adtak 25 kor. 20 fillért. Perselypénz 4 kor. 86 fill., továbbá adósságtörlesztésre a hívek önkéntes ajánlatot tettek.

Kisráskán Isten dicsőségére 159 kor., perselypénz 24 korona 03 fillér.

Hegyiben Isten dicsőségére 158 kor. 40 fill. Az új templom tornyába harangot ajándékoztak Thuránszky Tihamér és neje Mezőssy Anna 2130 kor. értékben, faanyagot adtak a templomhoz 700 kor. értékben.

Nagyráskán Isten dicsőségére adtak 28 koronát, perselypénz 20 kor. 19 fill.

Málcán Isten dicsőségére 95 kor. 80 fill., perselypénz 31 kor. 05 fillér.

Abarán Isten dicsőségére 31 kor., perselypénz 26 kor.

Bodzásujlakon Isten dicsőségére 195 koronát a következők adakoztak: Deme Mihály 4 kor., Kisztei Lajos István Amerikából 4 kor., Hornyák György Amerikából 10 kor., Zathureczky

Gyula 20 kor., Lajos János fia Mihály Amerikából 4 kor., Lajos Kis András 4 kor., Kovács Jánosné 2 kor., Horosz Mihály Amerika 4 kor., Kovács János 24 kor., Lajos Andrásné 2 kor., Szoták Erzsébet Amerika 5 kor., Hornyák Mihály huszár 2 kor.. Tóth János gondnok 4 kor., Molnár István 2 kor., Hézsér Imre 6 kor., Lajos Mihály 4 kor., Ádám András Amerikából 2 kor., Hornyák Zsuzsánna és Anna 4 kor., Lajos István 5 kor. 60 fill., Tóth István 2 kor., Lajos Bóczán Mihály és neje 5 kor., ifj. Hornyák János Amerika 7 kor., Kövér Árpád Amerika 2 kor., Béres Mihály 6 kor., Hornyák Mihályné Varga Mária 2 kor., Vinczlér János 2 kor., Kövér Károlyné Molnár Mária 2 kor., ifj. Hornyák Mihály 2 kor., Szakál Mihály és neje Szabó Zsuzsánna 10 kor., Gergely Mihály Amerikából 4 kor., özv. Szoták Mihályné 2 kor., Szakál-béres György Amerika 2 kor., Szakálséga István 2 kor., Lajos Mihály és neje 2 kor., Ádám Andrásné Lajos Anna 2 kor. Egy magát megnevezni nem akaró 2 kor., Kisztei Lajos Mihály Amerikából 4 kor., Hornyák Istvánné Zámbo Anna 2 kor., Kovács András 2 kor., Kovács Zsuzsánna 2 kor., ifj. Szakálséga János 2 kor., Tóth András Amerika 8 kor., özv. Hornyák Istvánné Halász Mária 2 kor., Lajos András Amerika 5 kor., Tonosz András és neje Rácz Borbála 6 kor., Szakálséga András és neje Zámbo Anna 3 kor., özv. Varga Mihályné 2 kor., Varga András 2 kor. Összesen 195 korona.

Garanyban Isten dicsőségére befolyt 288 korona 58 fillér a következőktől: Halász Bakura András 4 kor., Vargaestók József és neje Mitro Zsuzsánna 11 kor., Hresko András (Amerika) 2 kor., Samu Bakura András és neje Stefán Zsuzsánna 4 kor., Juhász György és neje Fónoz Erzsébet 5 kor., Kájel Elemér 10 kor., Peti András és neje Koba Erzsébet 8 kor., Hresko Mihály, Béres János (huszár), Bakura István, Nagy Béres János, özv. Estu Andrásné Tronkos Borbála 2—2 kor., özv. Varkondi Pálné 6 kor., Vargapál Mihály leánya (Amerikából), özv. László Kálmánné 2—2 korona, Ifj. Estu András (Amerika), özv. Vargapál Józsefné (Amerika) 10—10 kor., Hajtó Béres István, Samu András 2—2 kor., Samu György és neje Szakál Erzsébet 4 kor., Valyószki István 2 kor., Csanyi Mihály 4 kor., ifj. Vargapál András (Amerika) 3 kor., özv. Stefán Mihályné, idb. Béres András 4—4 kor., Toronyi András (Amerika), Toronyi Zsuzsánna (Amerika) 2—2 kor., özv. Páricsi Andrásné (Amerika) 5 kor., Vargaestók Nagy István 4 kor., özv. Vajda Jánosné 6 kor., Gáspár Mihály 4 kor., özv. Vargaestók Andrásné Magyar Anna 2 kor., Nagy András gör. kath. vallású

(Amerika) 4 kor., Juhász András (Amerika), Szabó János és családja 10—10 kor., Szakál István és neje Hornyák Anna 4 kor., Estu András és neje Samu Katalin, Szakál Valek István 2—2 kor., Snyisik Mihály róm. kath. vallású (Amerika), Hajtó János 4—4 kor., özv. Halász Mihályné, Vargapál Mihályné Vargapál Erzsébet (Amerika) 2—2 kor., Szakál András (Amerika) 6 kor., idb. Juhász János 4 kor., Bakura Andrásné Szakál Borbála, egy magát megnevezni nem akaró 2—2 kor., Karaszói Vargapál János 5 kor., Tóth Istvánné Toronyi Erzsébet, özv. Estu Mihályné, Gáspár András, Tusai András (Amerika) 2—2 kor., idb. Vargaestók Mihály, Toronyi János (Amerika), Tóth István (Amerika) 4—4 kor., Hajtó Mihályné, Halász Bakura János (Amerika), Szöcs Erzsébet (Amerika) 2—2 kor., idb. Béres Jánosné (Amerika) 3 kor., Kőházi Vargapál János 4 kor., Szakál Mihály és neje Stefán Mária, Bakura György, özv. Vargaestók Istvánné, legidősb. Vargapál János, özv. Vargaestók Andrásné Vargapál Erzsébet, Toronyi János és neje Béres Mária 2—2 kor., Vargaestók Nagy János 4 kor., Bakura Mihály, Hajtó Mihály 2—2 kor., Vargaestók Kis András 4 kor., Béres Kis Mihály, Béres János honvéd, Szakál József és neje Vargaestók Erzsébet 2—2 kor., Tamás György (Amerika) 4 kor., Béres János kincses, Vargaestók Kis Mihály, B. Béres András, Kovács András, Gáspár Erzsébet, Varga András, Kovács János, Szakál János 2—2 kor., Vargaestók Nagy András 4 kor., Vargaestók Nagy András büntetéspénz 4 kor. 58 fill., Rezák Lukács Mihályné, Kovács Mihály 2—2 kor.

Magyarsason Isten dicsőségére befolyt 28 kor.

Imregen Isten dicsőségére adtak a hivek 74 kor. 30 fillért.

Szürnyegen Isten dicsőségére 184 koronát.

Zemplénben 131 koronát.

Ladamócon Isten dicsőségére adtak 76 kor.

Szöllőskén 29 korona.

Szerdahelyen 43 korona.

Borsiban 10 korona.

Magyarizséken Isten dicsőségére adtak 62 korona 80 fillért a következők: Takács András r. kath. 2 korona, özv. Bosnyák Andrásné 2 kor. 80 fill., Fonosz Borbála 1 kor., Szokoli György 6 kor., Tarbay Mihály 3 kor., Barna Jánosné 2 kor., Fonosz Mihály 1 kor., Polyák Jánosné sz. Németh Anna 4 kor., özv. Bábai Jánosné, Bábai Anna 1—1 kor., Németh András 6 kor., özv. Németh Jánosné szül. Lajos Zsuzsánna 2 kor., id. Tarbay Andrásné 1 kor., Tudja János 2 kor., Tudja József 2 kor., Franko József

r. kath. 1 kor., Ocsenás Jánosné, Vhizdszás Mihályné, ifj. Németh János 2—2 kor., Dula József vasúti őr 4 kor., Varga András vasúti őr, ifj. Fonosz András (Amerika), ifj. Tarbay András (Amerika), Kancsely György (Amerika) 2—2 kor., ifj. Bábai Mihály (Amerika) 3 kor., Marincsák György (Amerika) 2 kor., Bábai János (Amerika), Bábai András (Amerika) 1—1 kor.

Cselejben és Szécsegres, Pelejte, Kiruszkán 42 kor. gyült Isten dicsőségére s a következők adakoztak: Németh Andrásné 2 kor., özv. Bosnyák Andrásné 3 kor., Bandi András 4 kor., Bandi Anna Varga Andrásné 2 kor., Matisz József 4 kor., Tóbiás András (Amerika), Egres község, Varga András (Amerika), Kósa Jánosné, ifj. Malycsicski János (Amerika), Rabatin János, Tudja Andrásné 2—2 kor., Nagy Johanna 10 kor., Málcyicski György 2 kor., Szencsi Istvánné 1 kor. Ugyancsak Cselejben Szabó György és neje Rácz Zsuzsánna egy úrasztali kelyhet ajándékoztak 24 korona értékben.

Lasztócon Isten dicsőségére begyült 20 korona. Templomjavításra ajánlottak: Déry Dánielné 100 kor., Asszony István 10 kor., Hrabovszky József 5 kor., perselypénz 10 kor. 7 fill.

Gercselyen a templomépítésre kegyes adomány befolyt: 3267 kor. 18 fill.

Kisztén Isten dicsőségére adtak 16 koronát.

Hardicsán 158 korona.

Kazsun Isten dicsőségére befolyt 16 korona.

Miglészen Isten dicsőségére adtak a hívek 112 kor 30 fillért és pedig a következők: Borkó György 30 fill., Borkó János 20 fill., Gáspár Mihály, Bodnár Mihály, özv. Holyán Andrásné 1—1 kor., Molnár Zsigmond 2 kor., Bodnár György 1 kor., Gáspár János 2 kor., özv. Holyán Andrásné 20 kor., Szabó János ifj. 2 kor., Uhrin György 1 kor., Gáspár András 2 kor., Kolozsváry István, Bodnár János, Reskó Mihály, Bodnár György, idb. Berta János 1—1 kor., Szabó Hreha Pál, Molnár Zsigmond 2—2 kor., Bodnár János, Hotyán Mihály, özv. Bodnár Györgyné 1—1 kor., Szopkó Mihályné 2 kor., idb. Szabó Mihály 1 kor., Szakál Ségá József 2 kor., özv. Holyán Andrásné, Bodnár Mihály, ifj. Szabó János, 1—1 kor., Lénárt Mihály, Bánóczy András 2—2 kor., Godócsik György 1 kor., Bodnár Mihály 50 fill., Sanyó András 2 kor., Gáspár János, Bodnár János 1—1 kor., Szabó Mihály 2 kor., Bodnár András neje 20 fill., Bresidzák András 30 fill., idb. Berta János, ifj. Berta János 1—1 kor., ifj. Holyán András 2 kor., Lyeslanki Mihály, Mihalyka Anna, Marjay Anna 40—40 fill., Bodnár

Györgyné 80 fill., Barbarics András 40 fill., Biacsó Mihály 20 fill., Szabó János ifj., Román Mária 1—1 kor., Matta Mária 60 fill., Barlók György 2 kor., Hredzák András 40 fill., Gorocs Pál, Szabó Mihály, Polyák Jánosné, Sanyó Mihály, Stuny Bodnár János, Román János 1—1 kor., Bacsák Mária 20 fill., Uhrin György, Sztass Zsuzsánna, Sztass György, Kadiák Mihályné, özv. Matta Andrásné 1—1 kor., Csarák Mihály 8 kor., Berta András, Kovalcsik György, Matta József, Sztótár Erzsébet, Resko Mihály, Galya György, Zos János, Sztass Mihály 1—1 kor., Gáspár Mihály 2 kor., Szabó János, Matta Jánosné, Gáspár Jánosné, Iláscsik János, Barbarics Györgyné, Terencsik Bodnár Mária 1—1 kor.,

Tussán Isten dicsőségére adakoztak 1943 koronát és pedig a következők: N. N. 100 kor., Barbarics András 50 kor., Csacsó Gazdó János, Kmecz András 10—10 kor., Ondo András 20 kor., Bánóczi János 5 kor., Brindzák János 20 kor., Miskó Andrásné 10 kor., Bánóczi Mihály, Kató János 15—15 kor., Furda Györgyné 10 kor., Jakubác Andrásné 20 kor., Koscsák András 10 kor., Mikula Györgyné 4 kor., legid. Valyaszky András 10 kor., Gnapp Borbála 12 kor., Ásznagy György 10 kor., ifj. Miskó János 15 kor., Elykó Anna, Matus Zsuzsánna 4—4 kor., Doró Ilona 10 kor., Halász János 20 kor., Kelemen György 10 kor., Trusza János 4 kor., Onder Mihály 3 kor., Jancsó Mihály 10 kor., Elykó Valyaszki János 20 kor., Hajduk András 5 kor., Csacsó Gazdó József 2 kor., ifj. Barbarics János 30 kor., Simko Jánosné 10 kor., id. Vaszily Mihály 3 kor., Bánóczi Pál 10 kor., Bacsák György 20 kor., Bumber Anna 4 kor., Hredzák András 10 kor., Bacsák Mihály 30 kor., Biacsó Mihály 5 kor., Halász János róm. kath. 1 kor., Tocseni András, Mitczák Mihály 2—2 kor., Csizmár György 1 kor., ifj. Koscsák Mihály 15 kor., Matus Erzsébet 1 kor., legifj. Valyaszki András 10 kor., Valyaszki János 3 kor., id. Barbarics János 10 kor., özv. Szurko Anna 2 kor., Fialka Andrásné 5 kor., Marincsak Mihály 2 kor., Szurkó Mihály 1 kor., Andrejcsin Zsuzsánna 2 kor., Elykó János 4 kor., Zámor Anna 2 kor., Simkó Mihály 10 kor., Benyák Borbála 1 kor., legid. Kocsis András 10 kor., Halyán Anna 4 kor., Doró Anna 2 kor., Brindzák Mihályné 5 kor., Kmecz Mihály (Amerika), Vanyó András 2—2 kor., Klima Mihály 3 kor., Valyaszki András 10 kor., Vaszily Andrásné, özv. Vaszily Anna 4—4 kor., Gazdó András 1 kor., Csacsó Jánosné 2 kor., Valyaszki Erzsébet 1 kor., Hredzák János 7 kor., Szikna Mihályné, Lengyeloszi Zsuzsánna 2—2 kor., Lengyeloszi Józsefné 4 kor., Magyar András 10 kor., id. Doracsák András 3 kor., Elykó Mihály 20 kor.,

Brindzák András (Amerika) 5 kor., Tocseni János 2 kor., Vaszily János 10 kor., Dorocsák Mária 2 kor., Bodnár András 10 kor., Rusznák Mihály 1 kor., ifj. Mihályo János 5 kor., Gazdinyin János 2 kor., Lesnyánszky András 3 kor., Bánóczi Jánosné 4 kor., Szikszá Mihály 3 kor., Holyán János, Hredzák Anna 2—2 kor., Zolo János 10 kor., Mikula Erzsá 1 kor., Sárík Jánosné 3 kor., Magyar Zsuzsánna, Simko János 2—2 kor., Miskó János gyűjtött Amerikában 125 kor., Koscsák Pál gyűjtött Amerikában 31 kor., Bánóczi Mihály (Amerika) 2 kor., Szurkó Mihály 4 kor., Csacsó Kovács János gyűjtött Amerikában 310 kor., Holyán Mihály gyűjtött Amerikában 150 kor., Gróf Andrássy Géza adományozott 300 kor., Nyiszki György 10 kor., Hredzák János 5 kor., Hredzák András 1 kor., Csacsó Pál, Csacsó Kertész János 6—6 kor., Mráz Tocseni András 2 kor., Klima János 5 kor., Fialka János, Bánóczi János 2—2 kor., Barbarics Mihály 20 kor., Hredzák Erzsá 10 kor., Matta Pál 1 kor., Szikszá Mihály 2 kor., Valyászki János 10 kor., Jakubócz Anna, Szabal Mihály 2—2 kor., Biacsó András 4 kor., özv. Bánóczi Andrásné 5 kor., Bánóczi Mihály 2 kor., Hajduk János 4 kor., Gazdi Mihályné 10 kor., Gazdinyin Mihály 4 kor., Csacsó Mihály 7 kor., Fonosz Andrásné 2 kor., Biacsó Erzsá 10 kor., Valyászki Mihály 5 kor., Pavlyik János 2 kor., Bánóczi Jánosné 1 kor., Koscsák Andrásné, ifj. Csacsó András 2—2 kor., Zuzán Jánosné 4 kor., Hredzák András 2 kor., Barbarics Mihály 10 kor., Rumber András, Fityere András, Nyiszki János 2—2 kor., Kató András 10 kor., Soltész György 4 kor., Jakubócz Mráz György 20 kor., Kmezc János 10 kor., Kato András ifj. 8 korona.

Gálszécsen Isten dicsőségére begyűlt 45 kor. 20 fill., perselypénz 104 korona. Dr. Eperjessy Lajos nagymihályi ügyvéd a templomba 2 futószőnyegét vett 30 korona értékben.

Kisazaron perselypénz 17 kor. 26 fill.

Homonnán Isten dicsőségére adtak a hivek 157 kor. 26 fillért, perselypénz 66 kor. 30 fill.

Kolbásán perselypénz 28 kor. 58 fill. Az úrvacsorához kenyeret és bort adtak: Isaák János főgondnok 2 ízben, Juhász Zoltán 1, Köröskényi Ágostonné 1, Szabó Károly 1 és Tóth János 1 ízben.

Alsómihályiban perselypénz 40 kor. 40 fill. Kegyes adományok összege 287 kor. 82 fill., melyet a következők adtak össze: Hrabóvszky András 10 kor., Tüdős Albertné 4 kor., Alexovics József róm. kath. 10 kor., Dókus László főszolgabíró 24 kor. 04 fill., Nagy Lajos (Töketerebes) 10 kor., Szathmáry Márton (Amerika) 20 kor., Kövér Lajosné (Amerika) 25 kor., Nagy Lajos

(Töketerebes) 2 kor., Kassay József gondnok 5 kor., Zámbo József 2 kor., ifj. Hrabovszky András 2 kor., Szathmáry Márton Amerikából küldött 171 koronát. Ez összeget a következő buzgó hívek adományozták: Kassay Dániel alsó-mihályii illetőségű 10 kor., Balla János alsó-mihályii ill. 5 kor., Balin Ferenc alsó-mihályii ill. 5 kor., Szathmáry Márton 10 kor., Szathmáry Mártonné 10 kor., Vincze Mihály (Szabolcs m.) 5 kor., Kövér Ferenc mihályii ill. 5 kor., Kassay János alsó-mihályii ill. 20 kor., Horváth Imre alsó-mihályii ill. 20 kor., Árvai András (Buzita) 5 kor., Csósz Ferenc (szlavonai ill.) 2 kor., 50 fill., Saffó János (Kisráska) 2 kor. 50 fill., Horváth István (Koncháza) 2 kor. 50 fill., Dudás János (Kisráska) 2 kor. 50 fill., Ruzsinszky László (Vitány) 2 kor. 50 fill., Radácsi Sámuel (Tizzaszederkény) 1 kor. 25 fill., Vincze Sándor 1 kor. 25 fill., Végh Mihály (Vitány) 2 kor. 50 fill., Kövér Lajos 10 kor., Kövér Lajosné 5 kor., Gosztonyi Béla (Ibrány) 2 kor. 50 fill., Gosztonyi András (Ibrány) 1 kor. 25 fill., Bubincsák Pál (Kisráska) 2 kor. 50 fill., Dudás András 2 kor. 50 fill., Jobágy András (F.-Regmec) 2 kor. 50 fill., Jobágy János 5 kor., Veisz Károly 5 kor., Schweiger Ferenc (Horvátország) 2 kor. 50 fill., Lovász János (Alsó-mihályi) 5 kor., Gál Mihály 1 kor. 25 fill., Nagy István (Alsó-mihályi) 10 kor., Bátor Pál 5 kor. Illosvay Zsigmond főgondnok 2 kor. 78 fillért iskolai térképjavításra. — Úrasztali kenyeret és bort adományoztak: husvétkor Illosvay Zsigmond, pünkösztkor Kassay József, aratáskor Molnár János, szüretkor Kassay Dánielné, karácsonykor Kassay József.

Kistoronyán perselypénz 47 kor. 34 fill.

Nagytoronyán kegyes adomány és perselypénz 64 korona 85 fillér. Templomi harmoniumra befolyt 20 korona.

B) Építkezések.

Bánócon a lelkészi csúrt befedték 200 korona értékben, melyhez a hívek 70 kor. értékű munkával járultak.

Morván új tanítói lakot és tantermet építettek 7400 korona értékben.

Lasztomérban a lelkészlak renováltatott 3143 kor. 13 fillérral.

Deregnőn melléképületek emeltettek 3928 korona 43 fillér értékben.

Kisráskán új istálló, magtár, cselédház épült 2964 korona 67 fillér költséggel.

Hegyiben új templom épült toronnyal 10555 kor. költséggel.

Nagyráskán apró javítások eszközöltettek 40 kor. költséggel.

Málcán a templom zsindelezésére 117 kor. 76 fill., a tanító lak zsindelezésére kiadtak 195 kor. 08 fillért.

Abarán a melléképületek zsindelezésére költöttek 400 koronát.

Bodzásujlakon javításokra kiadtak 112 koronát.

Magyarsason a lelkészlak átalakítására fordítottak 4000 kor -t.

Zemplénben apróbb javításokra fordítottak 98 koronát.

Kistoronyán a tanító konyhakertjének körülkerítésére fordítottak 120 koronát.

Magyarizséken új iskola és tanítólak épült. A költséget még ki nem mutathatták.

Lasztócon a templomot renoválták 3145 korona erejéig.

Gercselyen új templomot építettek 13774 korona értékben.

Kisztén apróbb javításokra kiadtak 98 kor. 23 fill.

Miglécen új tanterem épült, belekerült 2267 kor. 34 fillérbe.

Gálszécsen az iskola fölszerelése belekerült 290 koronába.

Néhány templomi szék 73 kor. 75 fill.

Homonnán apróbb javításokra kiadatott 57 kor. 60 fill.

5. A püspöki jelentés a letűnt év nagy eseményei között emlékeztet *Vay Ádám* kuruc tábornok hamvainak a haza földjébe való eltemetéséről s egyházkerületünknek a temetésen történt képviselteséről :

egyházkerületi közgyűlésünk a maga részéről is készséges tisztelettel sorozza a letűnt év feledhetetlen eseményei közé *Vay Ádám* tábornoknak a nemzet legendás hőseivel együtt való országos megbecsültetését s jól tudva és mélyen érezve azt, hogy kuruc *Vay Ádám* nemcsak kardjával s katonai és vezéri képességeivel vált a nemzeti szabadságszeretet egyik eszményi alakjává ; hanem mint a református egyháznak példás hűségű fia, kiváló mértékben befolyt arra, hogy e sok vihart kiállott egyház törvényes jogai a szabadságharc folyása alatt illő tisztelettel méltányoltassanak, nemkülönben arra is, hogy egyházunk hívei a nagy szabadsághős által kibontott zászló alatt rendületlenül kitartsanak : püspökünknek a kuruc tábornok temetésén való képviseltesetűnkre vonatkozó intézkedését a leg-

teljesebb elismeréssel veszi tudomásúl, egyszersmind pedig hódoló kegyelettel gondol a nemzeti földbe visszajutott nemes hamvakra s amaz érdemekre, amelyek a kuruc Vay Ádám hamvait a szabadságára féltékeny nemzet örök tiszteletére és kegyeletére méltókká tették. A nagy katona és az egyházának nemzeti hivatására büszke magyar emlékezete mindörökre áldott légyen!

6. Ugyancsak a püspöki jelentés a magyar ref. egyházat mélyebben érdeklő események között említvén fel a dunántúli testvér-egyházkerület főgondnoki székének egész ref. egyházunk méltó fájdalomra történt megüresedését s a megüresedett széknek *gr. Tisza István* által való betöltését:

egyházkerületünk e tekintetben is készséggel helyezkedik szeretett püspökének álláspontjára s jegyzőkönyvileg is — miként küldöttsége útján — kifejezni óhajtja, hogy amilyen őszinte bánattal vett részt a dunántúli egyházkerület gyászában, amidőn világi fejét, az egyházunk szeretetétől pünkösztiesen ihletett s egész hazánkra is áldásos életű *Hegedüs Sándor* főgondnokot elveszítette: épen olyan igaz örömmel üdvözli azt abból az alkalomból, hogy nagy veszteségét immár szerencsésen, az egész kerület kívánsága szerint pótolhatta. A ref. egyház féltett érdekei által sugalmazott s világi politikai célzatoktól mentes frigykötésre atyafiúi szívvel kéri a szeretet Istenének tartós áldását, jó reménységgel lévén a nemes frigykötésnek nemcsak dunántúli testvéreinkre, hanem egész magyar ref. egyházunkra is kívánatos gyümölcssei iránt.

7. Lásd a függelékben.

8. Olvastatott Fejes István főiskolai egyházi algondnok következő levele:

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

A jelen év őszén 25 esztendeje lesz annak, hogy a sárospataki főiskola egyházi algondnokául megválasztattam.

Nagy hálával tartozom az isteni gondviselésnek, hogy ezen hosszú idő alatt kegyelmesen megsegített törekvéseimben és munkáimban. De nagy hálával és köszönettel tartozom a Főtiszteletű Egyházkerület közönségének is azért a felette becses munkakörért, amellyel engem megtisztelt és megbizott s amelyben engem bizalmával támogatott. Egyedül ennek köszönhetem, ha lelkiismeretes és egyházi és iskolai nagy érdekeinket mindig szem előtt tartó működésemmek csak annyi sikere is volt, amennyit ottan-ottan emberi fogyatkozásaim mellett elérnem lehetett. Jót akartam, nemes célokért küzdöttem; hála érte, hogy a Ft. Egyházkerület a maga jóságával mindenkor táplálta lelki erőm forrásait!

Most már nemcsak maga a 25 év, hanem egészségi állapotom is arra sűrget, hogy algondnoki állásomat az Egyházkerület rendelkezésére bocsássam. Ezt a nehéz és sok felelősséggel járó tisztelet, amelyet épen e miatt tartottam meg ezideig, most már a közérdekben sem szabad tovább megtartanom, mert nagy ügyet félig szolgálni nem szolgálhat.

Mély tisztelettel kérem azért a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlést, hogy szolgálataim jutalmául lemondásomat, amely ezúttal végleges, kegyesen elfogadni és állásom betöltése iránt oly módon intézkedni méltóztassék, hogy én az őszi közgyűlés alkalmával helyemet elhagyhassam.

Egyidejűleg azt is kérem, hogy a jelen évi érettségi vizsgálatra helyettem egyházi elnököt kiküldeni méltóztassék, mert valószínű, hogy a nyári időt már előbb fel kell használnom üdülés végett.

Kéréseim teljesítését alázatosan és ismételten kérve, hódoló tisztelettel és hálatelt szívvel maradtam

Sátoraljaujhely, 1907. május 25.

A Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlésnek

alázatos szolgája

FEJES ISTVÁN,
főiskolai egyházi algondnok.

Közgyűlés mély megilletődéssel s a legbensőbb részvétellel értesülvén a férfias hála, szere-

tet és nemes aggodás sugallta levélből a főiskolai egyházi algonok egészségi állapotáról s erre alapított lemondási szándékáról, — midőn őt, mint a főiskola ügyeinek 25 éven át bölcs, higgadt s a legnehezebb körülmények között is ébren és szerencsésen örökdő kormányosát a legteljesebb köszönettel és elismeréssel üdvözli és keblére öleli: ugyanakkor egészségének mielőbbi helyreállítását a gondviselésben bizó hittel reménylven, a legbensőbb ragaszkodással kéri nagy fontosságú állásának megtartására s az idő és viszonyok által kipróbált tehetségeinek és kormányzói képességeinek a főiskola ügyei körül való további értékesítésére.

Kérelmének azt a részét, amely szerint a jelen évi érettségi vizsgálaton őt, mint egyházi elnököt egyházkerületünk helytessel pótolja, közgyűlés készséggel teljesíti s helyettesül *Kérészy Barna* főiskolai igazgató tanácsost és egyházkerületi tanácsbírók kéri fel, megbízván elnökséget azzal, hogy e helyettesítésről a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumot — tudomásvétel végett — haladéktalanul értesítse.

9. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa f.évi májusi üléséből fájdalommal jelenti, hogy *dr. Zsindely István, sárospataki jogakadémiai tanár* 1906. szept. 23-án életének 37-ik, jogtanári működésének 15-ik évében elhunyt. Az igazgató-tanács mély részvétellel örökítette meg jegyzőkönyvében az oly korán elköltözött buzgó tanár emlékét, ki fiatalsága és rövid tanári működése dacára nagy érdemeket szerzett jogakadémiánk megerősödésében, irodalmi működésével szép emléket állított magának s buzgó, lelkes, hazafias szellemű tevékeny életével mintaképe volt a protestáns jogtanárnak.

Egyházkerületi közgyűlés a maga részéről is a legmélyebb részvétellel adózik néhai *dr. Zsindely István* emlékének, ki tanári és írói munkásságával, fáradhatatlan szorgalmával méltó dicsekvése volt főiskolánknak. Midőn azért az

életének legszebb idején elhunyt jeles tanár emlékét fájdalmasan örökíti meg jegyzőkönyvében, hátramaradott családja tagjaira a Mindenható vigaszát és kegyelmét kéri.

10. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa f. évi májusi üléséből jelenti, hogy a dr. Zsindely István jogtanár elhunytával a sárospataki főiskola jogi akadémiajában megüresedett jogtörténet-egyházjogi tanszékre a szokásos módon kiíratta a pályázatot. A f. évi április 15-ére megállapított határidőig az akadémiai igazgatói hivatalhoz 11 pályázó adta be folyamodványát, u. m.: 1. *Dr. Csiky Kálmán*, kincstári jogügyi igazgató-sági fogalmazó-gyakornok (Budapesten); 2. *Dr. Kovács János István*, egyetemi hallgató (Edingburgban); 3. *Dr. Kovácsy Ferenc*, törvényszéki joggyakornok és ügyészségi megbízott (Máramarosszigeten); 4. *Dr. Nagy Ottó*, vármegyei aljegyző (Szolnokon); 5. *Dr. ifj. Szánthó Gyula*, törvényszéki aljegyző (Máramarosszigeten); 6. *Dr. Marton Géza*, ügyvédi vizsgát tett ügyvédjelölt (Budapesten); 7. *Dr. Sutka István*, ügyvédjelölt (Ungvártt); 8. *Dr. Csik József*, államvasúti üzletvezetőségi fogalmazó-gyakornok; 9. *Hory András*, tb. szolgabíró (Kolozsvárt); 10. *Dr. Fodor Kálmán*, ügyvédjelölt (Rimaszombat); 11. *Dózsa Zsigmond*, főgimn. vallástanár (Kiskunhalas). A pályázók közül időközben (ápril 28.) dr. ifj. Szánthó Gyula pályázatát visszavonta, Hory András és dr. Dózsa Zsigmond kérvényeit pedig — miután az illetők a rendkívüli tanárság elnyeréséhez előírt jogtudori oklevéllel nem rendelkeznek — a jog és államtudományi kar és az akadémiai szék jelentése alapján az igazgató-tanács figyelmen kívül hagyandóknak véleményezi.

Miután az így megmaradt 8 pályázó közül a jogakadémiai *rendes* tanársághoz megkívánt képesítettséggel egyik sem rendelkezik, az igazgató-tanács magáévá tette s a főt. egyházkerületi közgyűlésnek is elfogadásra ajánlja a jog és államtudományi karnak és az akadémiai széknek azt a javaslatát, hogy a tanszék ezúttal csak rendkívüli tanárral töltesse be, köteleztetvén a megválasztandó, hogy az egyetemi magántanári képesítést a tanszék valamelyik tárgyából 3 év alatt szerezzze meg, mely esetben a képesítés megszerzését követő hó első napjától *rendes* tanárrá léptetik elő. Rendkívüli

tanári minőségben leendő megválasztásra a jog- és államtudományi kar és az akadémiai szék ajánlata és véleménye alapján az igazgató-tanács első helyen — sorrendi megkülönböztetés nélkül — *dr. Csiky Kálmánt* és *dr. Marton Gézát* jelöli, illetőleg hozza javaslatba a főt. egyházkerületi közgyűlésnek, mint akiket jeles előképzettségük mellett figyelemre méltó jogi irodalmi kísérleteik emelnek ki pályázó társaik közül; második helyen jelöli, illetőleg javasolja *dr. Kovácsy Ferencet* és *dr. Kovács János Istvánt*, mint egyaránt jeles képzettségű s külföldi egyetemeket is látogatott fiatal embereket, előbbit kettős doktori oklevele s több évi gyakorlata, utóbbit nyelvismerete és theologiai képzettsége alapján is; a harmadik helyen jelöli, illetőleg javasolja pedig *dr. Sutka Istvánt*, mint szintén jeles készülségű s külföldi egyetemet is végzett pályázót.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács jelentését helyeslőleg tudomásul veszi; elfogadja az igazgató-tanács ama javaslatát, hogy a pályázat alá bocsátott tanszék ezúttal rendkívüli tanárral töltsék be. Ehez képest, az igazgató-tanács jelölése és ajánlata alapján, a sárospataki jogakadémián megüresedett jogtörténeti-egyházjogi tanszékre rendkívüli tanárrá titkos szavazás útján, a beadott 60 szavazatból (dr. Csiky Kálmán 34, dr. Kovácsy Ferenc 17, dr. Sutka István 6, dr. Marton Géza 2, dr. Kovács J. István és dr. Csik József 1—1 szavazatot nyervén) általános szótöbbséggel *dr. Csiky Kálmán*, kincstári jogügyi igazgatósági fogalmazó-gyakornokot választja meg, annak kijelentésével, hogy a megválasztott rendkívüli tanár három év leforgása alatt köteles az egyetemi magántanári képesítést tanszékének valamelyik tárgyából megszerezni, mely esetben az egyetemi magántanári képesítés megszerzését követő hó első napjától rendes tanárnak fog tekintetni. Felhívja egyházkerületi közgyűlés a megválasztott *dr. Csiky Kálmánt*, hogy tanszékét f. é. szeptember 1-én foglalja el, rendkívüli tanári fizetése e naptól tététven folyóvá.

11. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa f. é. májusi üléséből a sárospataki gimnáziumi szék előterjesztése alapján azt a javaslatot terjeszti a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés elé, hogy a sárospataki főgimnáziumban az a 2-ik mennyiség-tan-fizikai tanszék, melyet az igazgató-tanács 1904. évi júniusi ülésének 10. sz. jkvi határozatával a párhuzamos osztályok rendszeresítése következtében szervezett s egyelőre a főtiszt. egyházkerületi közgyűlés jóváhagyásával (1904. évi őszi közgyűlési 33 sz. jkvi pont) helyettes tanárral töltött be és amely tanszék a vallás- és közokt. miniszteriumnak a középiskolai tanári fizetéspótléokra vonatkozó szabályzata értelmében rendes tanári tanszékként jelentetett be, — a főtiszt. egyházkerület által végleges rendes tanári tanszéknek nyilváníttassék s a jelen közgyűlésen rendes tanárral töltessek be. E tanszék betöltésére nézve pedig azt javasolja az igazgató-tanács, hogy arra pályázat mellőzésével *Maller Sándor* okleveles helyettes tanár választassék meg rendes tanárrá, aki a főtiszt. egyházkerület 1904. évi őszi közgyűlésének 33 sz. jkvi határozata alapján 1904. szept. 1. óta e tanszéken kiváló szaktudással és szép sikerrel működik s tanári buzgalmának és hivatottságának biztató jeleit mutatta fel.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács javaslatait elfogadja, a sárospataki főgimnáziumban a második mennyiség-tan-fizikai tanszéket végleges rendes tanszékké nyilvánítja s arra az igazgató-tanács ajánlata alapján *Maller Sándor*, eddigi helyettes tanárt rendes tanárrá megválasztja, rendes tanári fizetését 1907. szept. 1-től rendeli folyóvá tételni.

12. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa f. é. májusi üléséből jelenti, hogy az igazgató-tanács hat évre választott tagjainak megbízatása lejárt s ezért a főt. egyházkerület által választott 6 egyházi és 6 világi igazgató-tanácsos, u. m. egyházi részről: Kérészy Barna, Szabó Endre, Bálint Dezső, Vadászy Pál, Révész Kálmán, Csabay Pál, világi részről: Dókus Ernő, Meczner Béla, Bernáth Zoltán, Ragályi Béla, Csoma József és Szent-Imrey Gyula megbízatásukat a főt. egyh.

ker. közgyűlés rendelkezésére bocsátják. Igazgató-tanács kéri azért a főt. egyházkerületi közgyűlést, hogy az így megüresedett igazgató tanácsosi helyekre a választást megejtteni s a sárospataki főiskola köziskolai székét és gazdasági választmányát felhívni méltóztassék, hogy igazgató-tanácsi képviselőiket az igazgató-tanács juniusi üléséig válasszák meg.

Egyházkerületi közgyűlés, midőn az igazgató-tanács jelentését tudomásul veszi, örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy az igazgató-tanács lemondott tagjainak egyenként és összesen hálás köszönetet mondjon azért az önzetlen közszolgálatért s nagy fáradságért, melyet az igazgató-tanács tagjai a sárospataki főiskola szellemi és anyagi ügyeinek gondozása körül kifejtettek; köszönetét és elismerését fejezi ki az igazgató-tanács tagjainak, hogy felülemelkedve a közelmúltban ellenük intézett méltatlan és alaptalan támadásokon, rendületlen buzgalommal, áldozatkészséggel és lelkiismeretességgel sáfárkodtak egyházkerületünk egyik legféltettebb kincse, a sárospataki főiskola felvirágoztatása érdekében. Abban a szilárd meggyőződésben, hogy a sárospataki főiskola ügyei a legjobb kezekben voltak a lefolyt 6 év alatt, egyházkerületi közgyűlés a lemondott igazgató-tanácsosokat, u. m. *Kérészy Barnát, Szabó Endrét, Bálint Dezsőt, Vadászy Pált, Révész Kálmánt, Csabay Pált* egyházi, *Dókus Ernőt, Meczner Bélát, Bernáth Zoltánt, Ragályi Bélát, Csoma Józsefet, Szent-Imrey Gyulát* világi részről az igazgató-tanács tagjaivá újabb 6 évre egyhangúlag közfelkiáltással megválasztja s további áldásos működésükre Isten megsegítő kegyelmét kéri. Felhívja végül egyházkerületi közgyűlés a sárospataki főiskola köziskolai székét és gazdasági választmányát, hogy igazgató-tanácsi képviselőiket kellő időre válasszák meg s a választás eredményéről jelentést tegyenek.

13. Ugyanazon igazgató-tanács jelenti, hogy a főiskola gazdasági választmányi elnökének, Radácsi Györgynek 6 évre szóló megbízatása lejárt. Az igazgató-tanács teljes elismerését fejezve ki azért a hűséges és fáradhatatlan munkásságért, mellyel Radácsi György a lefolyt 6 év alatt a főiskola gazdasági ügyeit vezette, a gazdasági választmány jelölése alapján azt a javaslatot terjeszti a főt. egyházkerületi közgyűlés elé, hogy a gazdasági választmány elnökévé újabb 6 évre ismét Radácsi Györgyöt méltóztassék megválasztani.

Egyházkerületi közgyűlés a maga részéről is a legteljesebb elismerését és köszönetét fejezi ki Radácsi Györgynek, a sárospataki főiskola anyagi ügyeinek gondozása körül kifejtett páratlan buzgalmaért s önfeláldozó buzgóságáért, ezért örömmel fogadja el az igazgató-tanács javaslatát s Radácsi Györgyöt egyhangú közfelkiáltással újból hat évre a sárospataki főiskola gazdasági választmányának elnökévé megválasztja, Isten áldását kérvén működésére.

14. Ugyanazon igazgató-tanács jelenti, hogy a főiskola gazdasági választmányi tagjainak 6 évre szóló megbízatása lejárván, a főtiszt. egyházkerület által választott tagjai, u. m. Katona György, Meczner András és Végh Bertalan állásukat a főt. egyházkerület rendelkezésére bocsátották. Az igazgató-tanács teljes elismerését fejezvé ki a nevezett gazdasági választmányi tagoknak hasznos és buzgó munkásságukért, ajánlja a főtiszt. egyházkerületnek, hogy a gazdasági választmány tagjaiul újabb 6 évre ismét Katona Györgyöt, Meczner Andrást és Végh Bertalant méltóztassék megválasztani. Mint-hogy pedig Debreczeni Bertalan főisk. jogigazgatónak betegsége következtében szükségessé vált helyettesítését az igazgató-tanács intézkedése folytán Végh Bertalan végzi, hogy a gazdasági választmány ez alatt az idő alatt is teljes legyen, azt a további javaslatot terjeszti elő, hogy ezen egy esztendőre — míg a jogigazgatói teendőket Végh Bertalan helyettesíti — gazdasági választmányi tagul Dr. Kérészy Sándor sárospataki ügyvéd választassék meg. Felkéri végül a főt. egyházkerületi közgyűlést, hogy hívja fel a főiskola köziskolai székét, hogy képviselőit a gazdasági választmányba mielőbb válassza meg.

Egyházkerületi közgyűlés a maga részéről is teljes elismerését fejezi ki Katona György, Meczner András és Végh Bertalan gazdasági választmányi tagoknak buzgó és hasznos szolgálatukért, melyet a sárospataki főiskola anyagi ügyei körül kifejtettek s az igazgató-tanács javaslatát magáévá teszi s *Katona Györgyöt, Meczner Andrást* és *Végh Bertalant* a főiskolai gazdasági választmány tagjaivá újabb 6 évre, *dr. Kérészy Sándort* pedig egy évre megválasztja s működésükre Isten áldását kéri.

A főiskola köziskolai székét pedig felhívja egyházkerületi közgyűlés, hogy képviselőit a gazdasági választmányba mielőbb válassza meg.

15. *Szabó Endre* ungi esperes a főt. egyházkerülethez intézett beadványában, előhaladott korával járó gyengélkedésére való hivatkozással, a sárospataki főiskolai igazgató-tanácsosi és az egyházkerületi lelkészvizsgáló-bizottsági tisztéről lemond.

Egyházkerületi Közgyűlés teljesen méltányolja ugyan a Szabó Endre által felhozott indokot, de tekintettel azokra a kiváló szolgálatokra és érdemekre, melyeket ő eddigi igazgató-tanácsosi és lelkészvizsgáló-bizottsági tisztében szerzett s a Gondviselésbe vetett hittel remélve és máris örömmel látva egészségének helyreállítását: tisztelettel és bizalommal kéri fel Szabó Endrét, hogy mindkét állását továbbra is megtartani szíveskedjék s további működésére Isten megsegítő kegyelmét kéri.

Szabó Endre az egyházkerületi közgyűlés kérésének engedve, lemondását visszaveszi, mit az egyházkerület szíves elismeréssel vesz tudomásul.

16. A felsőzempléni egyházmegye f. évi tavaszi közgyűléséből jelenti, hogy a *zempléni* egyháznak az egyházkerületi pénztárnál fennálló tartozása, amelyre nézve az egyházmegye évi jelentéstételre köteleztetett (l. 1906. évi őszi egyh. ker. közgyűlés 14. sz. jkvi pont) — végleg rendeztetett, amennyi-

ben az egyháznak 3798 kor. 74 fillért tevő adósságából a zempléni polgári községi erdő fájának eladása s az ebből a ref. vallású telkesekre eső rész idefordítása folytán 1907. évi február 21-én 3400 korona tényleg kifizettetett. A még hátralevő 398 kor. 74 fillér kamattartozásra nézve pedig tisztelettel kéri a felső-zempléni egyházmegye a főt. egyházkerületi közgyűlést, hogy azt elengedni méltóztassék. Egyházkerületi ügyész erre vonatkozólag jelenti, hogy az egyházkerületi pénzügyi bizottság, miután a tartozás oly természetű volt, hogy azt elengedni nem lehetett, a szűkösi tárból megfelelő segílyt engedélyezett a zempléni egyháznak s ezzel ez a hátralék is elintézését nyert.

A felső-zempléni egyházmegye és az egyházkerületi pénzügyi választmány intézkedése helyeslőleg tudomásul vétetik.

17. Múlt évi őszi egyházkerületi közgyűlésünk 31. számú jegyzőkönyvi határozatával felhívta a sárospataki főiskolai igazgató-tanácsot, hogy az egyházkerületi és főiskolai közös levéltár rendezésének eddigi költségeiről a végleges elszámolást terjessze f. évi tavaszi közgyűlésünk elé. Az igazgató-tanács erre nézve jelenti, hogy a gazdasági választmány részletes kimutatása szerint az egyházkerület összes tartozása személyi kiadás címén 1907. július 1-ig 7200 korona, erre az összegre fizetett az egyházkerület eddigelé 2400 koronát s így tartozik még személyi kiadás címén a főiskolának 4800 koronával. A dologi kiadások összege eddig 1031 korona 20 fillér. Az igazgató-tanács azt a javaslatot terjeszti elő, hogy a levéltárrendezés személyi kiadásait felerészben az egyházkerület, fele részben a főiskola viselje, a dologi kiadások viselése pedig úgy a múltra, mint a jövőre nézve egészen a főiskolát terhelje. E javaslat elfogadása esetén tisztelettel kéri az igazgató-tanács a főt. egyházkerületet, hogy a levéltár eddigi rendezésére nézve a személyi kiadások felerészét 4800 kor. összegben a főiskolai pénztárnak kiutalni, jövőre nézve pedig a levéltárnok fizetésének felerésze gyanánt 400 koronát negyedévi előleges részletekben folyósítani méltóztassék.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács részletes jelentését és kimutatását tuda-

másul veszi s az igazgató-tanácsnak ezzel kapcsolatos javaslatát elfogadja. Utasítja azért az egyházkerületi pénztári hivatalt, hogy a 4800 korona tartozást a főiskolai pénztárnak küldje meg, jövőre pedig a levéltárnok fizetésére negyedévenként előre 100—100 koronát küldjön.

18. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa a f. é. májusi üléséből a *theologiai tanárok fizetésének kiegészítése* s ideiglenesen az összes akadémiai tanárok részére az 1907. évre szóló drágasági pótlék megállapítása iránt a következő munkálatot terjeszti egyházkerületi közgyűlésünk elé:

„Olvastatik a sárospataki akadémia tanári karának következő előterjesztése:

Nagytiszteletű és Tekintetes Igazgató-tanács!

A kultuszminisztériumban szerzett hiteles értesülésünk szerint nevezett minisztérium, a felekezeti középiskolák után most már a felekezeti jogakadémiák tanárai részére is ki fogja utalni az állami fizetés-kiegészítő pótlékokat. Ezzel református tanintézeteink tanerőinek fizetési végre az összes fokokon a megfelelő állami fokok színvonalára emelkednek.

Egyházi főhatóságaink a jogakadémiák tanárai részére is mindenesetre ép úgy elfogadják a kiutalandó állami pótlékokat, mint ahogy a középiskolák tanárai részére már korábban elfogadták. Elfogadja bizonyosan — mert már kérte — a sárospataki főiskola egyházi főhatósága is, mi által jogakadémiánk és főgimnáziumunk tanárai fizetésrendezésének évek óta tartó gondjától, úgy szólván minden időkre megszabadul. Ebből egész természetesen következik az, ami különben az új Egyházi Törvénykönyvben is határozott követelmény gyanánt van kifejezve, hogy az állami segítségben nem részesülő *theologiai akadémiai tanárok, a jogakadémiai tanárokkal teljesen egyenlő javadalmazásban részesíttessenek*. Ennélfogva igazgató-tanácsunknak, illetve egyházkerületünknek már most szükséges gondoskodnia arról, hogy a *theologiai tanárok fizetését a jogakadémiai tanárok fizetésének kiegészítésével egyidejűleg a megfelelő állami, vagyis állami pótlékkal elért felekezeti jogakadémiai színvonalra* emelje.

Feleslegesnek tartjuk erre nézve a mindenki által egyezően

vallott egyenjogúsági elvre nyomatékosabban rámutatni. Hivatkozunk egyszerűen az érintett *Egyházi törvénykönyv VI. t. c. 112. §-ára*, melyben világosan ki van mondva, hogy „*a theologiai akadémiai tanárok fizetése a jogakadémiai tanárok fizetésénél kevesebb nem lehet*“

Így állván a dolog, — akadémiai székünk f. évi máj. hó 8.-án tartott ülésében egyhangúlag elhatározta, hogy tiszteletteljes felterjesztést intéz a Nagytiszt. és Tek. Igazgató tanácshoz avégből, hogy a f. évi május hó 14.-én tartandó ülésében a theologiai tanárok fizetésrendezésének ügyében intézkedni és abban már most érdemleges határozatot hozni méltóztassék. Ide vonatkozó tiszteletteljes kérésünk a következő:

Méltóztassék határozatilag kimondani, hogy a jogakadémiai tanárok fizetésének állami kiegészítése esetén, ezzel mindenben egyidejűleg, a theologiai tanárok fizetési is a megfelelő összegre emeltetnek és a theologiai tanároknak a jogtanárokéval teljesen egyenlő törzsfizetések, emelkedési pótlékaik, lakbéreik és ötödéves korpótlékaik a főiskola pénztárából, ugyanazon időponttól számítva és ugyanazon időpontban folyósíttatnak, amelytől és amidőn azok az államtól a jogtanárok részére folyósíttatnak.

Meg vagyunk győződve, Nagytiszt. és Tek. Igazgató-tanács, hogy tiszteletteljes kérésünk teljesítése semmiféle nagyobb nehézségekbe nem fog ütközni, mert hiszen az az összeg, amit a theol. tanárok fizetésének illetén felemelése igényel, igazán csekélynek mondható ahhoz az összeghez képest, amelyet az állami segítség elmaradása esetén, a főiskola összes tanárai fizetésének rendezésére ma már úgy is elodázhatatlanul elő kellett volna teremteni.

A főiskolai Gazdasági Választmány, amely testület tudomásunk szerint szintén halaszthatatlannak tartja a kérdés megoldását, maga is érdeklődött már a folyósítandó összeg nagysága iránt s mihez tartás végett be is szerezte, elnöksége útján, a theol. kartól a számítható szükséges adatokat. E számítások azonosak a kultuszminisztériumban a felekezeti jogakad. tanárok fizetés-rendezésére vonatkozólag ma már teljesen kidolgozott számításokkal. Legyen szabad hát azokat a Nagytiszt. és Tek. Igazgató-tanács nagybecsű figyelmébe ajánlanunk, az alábbi kimutatásokban:

I.

Az állami jogakadémiai tanárok a VII. fizetési osztályba, illetőleg ennek, a szolgálati évektől függő, *három* fokozatába vannak beosztva. Az állami kiegészítéskor ennek az osztálynak és fokozatainak megfelelő javadalmazásban fognak részesülni jog-

akadémiánk tanárai is, — tehát: ezzel teljesen egyenlő javadalma-
záshoz lenne igényök a theológiai tanároknak is. E szerint:

1. *Kezdő tanár fizetése a VII. o. 3-ik fokozata szerint*: 4800 kor.
törzsfizetés; 600 kor. lakbér; *Összesen — 5400 kor.*
2. *Öt éves tanár fizetése a VII. o. 2-ik fokozata szerint*: 4800 kor.
törzsfizetés. 600 kor. 2-ik fokozati emelkedés; 400 kor.
korpótl.; 600 kor. lakb. *Összesen — 6400 kor.*
3. *Tíz éves tanár fizetése a VII. o. 1-ső fokozata szerint*: 4800 kor.
törzsf.; 1200 kor. 1-ső fokozati emelkedés; 800 kor korpótl.;
600 kor. lakb *Összesen — 7400 kor.*
4. *Tizenöt éves tanár fizetése*: Ugyanaz, mint a VII. o. 1-ső f.-ban,
csak a 400 kor. korpótlékkal több. *Összesen — 7800 kor.*
5. *Húsz éves tanár fizetése*: Ugyanaz, mint a VII. o. 1-ső f.-ban,
csak a 800 kor. korpótlékkal több. *Összesen — 8200 kor.*
6. *Huszonöt éves tanár fizetése*: Ugyanaz, mint a VII. o. 1-ső f.-ban,
csak az 1200 kor. korpótlékkal több. *Összesen — 8600 kor.*
7. *Rendkívüli tanár fizetése*: 3600 kor. törzsf. és 600 kor. lakbér.
Összesen — 4200 kor.

II.

Igy a sárospataki főiskola theologiai tanárainak fizetései a
jelen állapotok szerint, a jogakadémiai tanárokéval teljesen egyező-
leg a következők lennének:

Sorszám	A tanár neve	Törzsfizetés	5 év utáni emelkedés	10 év utáni emelkedés	Korpótlék 5 ízben 400—400 kor.	Lakbér- illetmény	Összesen
1	Radácsi György	4800	—	1200	2000	600	8600
2	Novák Lajos	4800	—	1200	1600	600	8200
3	Rohoska József	4800	600	—	400	600	6400
4	Zoványi Jenő	4800	600	—	400	600	6400
5	Nagy Béla	3600	—	—	—	600	4200

III.

A jelenlegi és a felemelendő fizetések közt levő különbség
tehát az az összeg, amivel a jelenlegi fizetéseket pótolni kell. Ez
az összeg szintén egyes tanáronként a következő:

1. Radácsi György jelenlegi fizetése pótolandó	—	2600	koronával.
2. Novák Lajos	”	2800	”
3. Rohoska József	”	2200	”
4. Zoványi Jenő	”	2200	”
5. Nagy Béla rkiv. tanár	”	1000	”

Az öt theol. tanár fizetése pótolandó 10,800 koronával.

Összesen tehát 10,800 korona az az évi összeg, ami a fizetésrendezés esetén szaporítaná a főiskola theologiai tanárait illető személyi kiadásokat.

IV.

Ami továbbá azt az *időpontot* illeti, amelytől a fizetési pótlékok folyósítása számíttatik, arra nézve egészen pontos adatokkal még nem szolgálhatunk. A kultuszminisztériumban nyert értesüléseink szerint a jogtanárok részére minden valószínűség szerint, a gimnáziumi tanárok fizetéskiegészítéséhez hasonlóan 1906. július hó 1-ig visszamenőleg fogják a kiegészítési összegeket kiutalni; folytatólagosan pedig előleges havi részletekben. Kiutalják pedig minden valószínűség szerint még ez iskolai évben, de a legrosszabb esetben 1908. évi január hó 1-ére. Bátrak vagyunk tehát tájékozódás végett ezt a két legszélsőbb időhatárt megjelölni, illetőleg az ezek közt levő *másfél évet*, mint amely időre eső visszamenőleges összegekre, a jogtanárokkal egyenlő módon a theologiai tanárok is igényt tarthatnak. E visszamenőleges összegek egy summában folyósítva, — a folyósítás idejéül a legkésőbbi 1908. január 1-ét véve — a következők lennének:

Radácsi Gy.-nek az 1906. júl.-dec.-i	1300 K.	és 1907. évi	2600 K.	Össz.	3900 K.
Novák Lajosnak	1400 K.	és	2800 K.	”	4200 K.
Rohoska Józsefnek	966 66 K.	és	2200 K.	”	3166 66 K.
Zoványi Jenőnek	966 66 K.	és	2200 K.	”	3166 66 K.
Nagy Béla rk. t.-nak	500 K.	és	1000 K.	”	1500 K.
				Összesen:	15,933 32 K.

Ez a 15,933 32 K. lenne az a legrosszabb esetben 1908. január 1-én egy összegben folyósítandó visszamenőleges pénzmennyiség, melyről a theol. tanárok részére szintén gondoskodni kellene.

A fentebbiekkel kapcsolatban legyen szabad végül ama másik tiszteletteljes kérésünket is előterjeszteni, hogy:

tekintettel a megélhetési viszonyoknak az újabb időben mind nyomasztóbbá váló nehézségére;

tekintettel továbbá arra, hogy gimnáziumi tanáraink, átlagosan

számítva, ma már, 1906. július 1-től visszamenőleg, az akadémiai tanároknál jobb javadalmazásban részesülnek — amit mindennél világosabban magyaráz az a tény, hogy a huszonötévet elért gimnáziumi tanároknak éppen *ezer koronával* van több fizetésök, mint a megfelelő szolgálati évekkel bíró akadémiai tanároknak — ami ennélfogva egészen abnormális, sőt igazságtalan helyzetet teremtett:

méltóztassék addig is, míg az akadémiai tanári fizetések a fentebb előadott módon véglegesen rendeztetnének, *már most az összes akadémiai tanárok részére drágasági pótlék címén* egy méltányos és megfelelő *évi összeget megszavazni* és pedig azon időtől visszamenőleg, amelytől a gimnáziumi tanárok a maguk állami pótlékait már meg is kapták. Az így ezen a címen kifizetendő összegeket aztán a végleges rendezéskor, a fentebbiek szerint megállapítandó visszamenőleges összegekből, az utóbbiak kifizetésekor mindenkitől levonatnának.

Felbátorít bennünket a kérésünk megtételére nemcsak az akadémiai és gimnáziumi fizetések arányosításának igazságos és szükséges volta, de az az élénk emlékezetünkben levő, jóakarató ígélet is, amit az összes főiskolai tanárok fizetésrendezésére vonatkozólag már korábban nyertünk volt M. T. Előljáróságunktól s amelynek jó szívvel leendő beváltása elé ma, — a gazdasági választmány kedvező költségvetési tervezetének tárgyalása alkalmából is — tiszteletteljes bizodalommal tekintünk.

Kéréseinket megújítva s a Nagyt. és Tek. Igazgatótanács jóakarató figyelmébe ajánlva, vagyunk
Sárospatakon, 1907. május hó.

Kiváló tisztelettel

A Sárospataki akadémia tanárkara s ennek nevében

DR. MECZNER SÁNDOR

hely. akadémiai igazgató.

Az akadémia tanári karának előterjesztésével kapcsolatban olvastatik a főiskolai gazdasági választmány ez évi május hó 14-én tartott ülésének 23. sz. jegyzőkönyvi határozata, mellyel a theologiai tanári karnak *Tervezetét*, a theologiai tanárok fizetésének a jogakadémiai tanárok fizetésével egyenlővé tétele tárgyában, azzal a véleményével terjeszti fel az igazgató-tanácshoz, hogy a tanári kar kérelmének teljesítése elől ezúttal alig lehet kitérni, minthogy annak kielégítése elsőrendű szükségét képez.

Az igazgató-tanács, tekintettel arra körülményre, hogy ez idő szerint már úgy a népiszkolai tanítóknak, mint a középiskolai tanároknak fizetése a kor kívánalmai szerint rendezett s így még csak a felekezeti akadémiák tanárainak fizetés-rendezése vár megoldásra; tekintettel továbbá arra is, hogy egyházi törvényeink szerint az állami segítségben nem részesülő theologiai akadémiák tanárai a jogakadémiai tanárokkal teljesen egyenlő javadalmazásban részesítendőek és végre, minthogy a felekezeti jogakadémiák tanárai a vallás- és közoktatásügyi minisztertől határozott biztosítékot nyertek arra nézve, hogy javadalmazásukat megfelelő fizetési pótlékok utalványozásával az állami és királyi jogakadémiák tanárainak javadalmazásával egyenlővé teszi, — a sárospataki akadémia tanári karának előterjesztését a következő javaslatával terjeszti a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés elé:

Mondja ki a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés, hogy:

1. *Ha az állam a felekezeti jogakadémiai tanárok fizetését oly módon kipótolja, mint az az akadémiai tanárok memorandumában előadatik, abban az esetben a theologiai tanárok fizetése is hasonlóképen felemeltetik.*

Az időpontra nézve azonban — tekintettel a sárospataki főiskola pénzügyi viszonyaira — 1906-ra vissza nem lehet térni, mert arra a költségek tekintetében immár semmi alap nincs. A fölemelés tehát a sárospataki főiskola részéről csak 1907. január hó 1-től kezdve történjék meg, feltéve, hogy az állam is vagy 1907-től, vagy még visszamenőleg 1906. július 1-től teszi folyóvá a felekezeti jogtanárok fizetés-pótlékát.

Ha azonban az állami fizetés-pótlék a felekezeti jogtanárok részére csak az 1908-ik évtől kezdve fog folyósíttatni, úgy a sárospataki főiskola is csak ettől az időtől kezdve teszi meg a fizetésemelést. Ebben az esetben azonban,

tekintetbe véve azt, hogy a főgimnáziumi tanárok már előbb előnyben részesültek, *az összes akadémiai (jogi és theologiai) tanároknak drágasági pótlék adatik az 1907-ik évre személyenként 400-400 korona összegben, mely pótlékok azonban az akadémiai tanárok, ha felemelt fizetésük 1907. január 1-től folyósítatik, a főiskolai pénztárnak visszatéríteni tartoznak.*

2. A theologiai tanárok fizetésének a jogakadémiai tanárok fizetésével egyenlővé tételére azonban az szükséges, hogy az e célra kellő *12000 koronának* (minthogy a dogmatikai tanszéken működő rendkívüli theol. tanár remélhetőleg rövid időn belül megszerzi magántanári képesítését) *felét az egyházkerületi pénztár* fogadja el; mert, habár a főiskolának idei költségvetése azt mutatja is, hogy a főiskola pénztára ezt a terhet csaknem megbírni látszik, de *az utolsó fillérig* nem lehet igénybe venni a pénztárt, mert abban az esetben az egyéb rohamosan fejlődő szükségletek teljesítése fennakadást szenved; azokra pedig sem állami, sem kerületi segítséget nem kaphatunk. Meg kell tehát óvnunk a fejlődés eszközeit dologi és egyéb szükségleteinkre nézve is.

Ekképen a theologiai tanárok fizetése az 1907-ik évtől kezdve csupán a főiskolai pénztárból is felemelhető *felerészben*. A második *felerész* pedig akkor érvényesül, amikor azt a *Főtiszteletű Egyházkerület megadja*, vagy megadhatja. És épen e kérdésnél igazgató-tanácsunk *azt a javaslatát* terjeszti elő, hogy abban az esetben, ha a vallás- és közoktatásügyi miniszter a jogakadémiai tanárok fizetési pótlékát visszamenőleg *már 1906. július 1-től* folyósítja, — minthogy a főiskolai pénztár a fizetési pótlék *felét csak 1907. január 1-től* kezdve viselheti, — a Főtiszteletű Egyházkerület *a reá váró fizetés-kiegészítés felét lehetőleg ugyanettől az időtől*, s hogy a theol. tanárok a jogakadémiai tanárokkal szemben hátrányt ne szenvedjenek,

egy félévre, 1906. július 1-től 1907. január 1-ig, a teljes fizetési pótlékot is kiutalni méltóztassék az egyházkerületi pénztárból.“

Egyházkerületi közgyűlés a sárospataki akadémiai szék és az igazgató-tanács munkálataiban felhozott körülményeket teljesen méltányolva, az igazgató-tanács javaslatainak 1. pontját egész terjedelmében és szövegében elfogadja és határozati erőre emeli. Az igazgató-tanács javaslatainak 2. pontjára nézve azonban, miután az egyházkerületi közgyűlés nincs abban a helyzetben, hogy megállapíthatná, vajjon az egyházkerületi pénztár megbírná-e a theologiai tanárok fizetésének tervezett kiegészítésére az egyházkerületre eső terhet, egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács javaslatainak azt a részét véleményes javaslattétel végett az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz teszi át, javaslatát f. é. őszi egyházkerületi közgyűlésünkre bevárván.

Miután pedig egyházkerületünk abban a meggyőződésben van, hogyha az állam a budapesti tudomány-egyetemen róm. kath. theologiai facultást tart fenn, illetőleg segélyez, a jogegyenlőség és viszonzóság elvénél fogva s tekintettel azokra a kiváló szolgálatokra, amiket a református egyház a magyar állam és a magyarság erősödése érdekében évszázadokon át kifejtett, a református egyház is joggal igényelheti theologiai akadémiáinak fentartásához az állami segítséget s miután theologiai akadémiánk tanárainak fizetés-felemelését, illetőleg kiegészítését éppen az teszi szükségessé és elodázhatatlanná, mert az államkormány a felső oktatásügy előbbvitele szempontjából érkezettnek látta az időt arra, hogy a felekezeti jogtanárok fizetését az állami jogtanárokéval egyenlő színvonalra emelje egyházkerületi közgyűlésünk feliratot intéz az egyetemes Konventhez, hogy a m. kir. kormánynál igyekezzék a két protestáns egyház közös bizottsága által az egyházi és iskolai

szükségeikre az 1848: XX. t. c. alapján az államtól igényelt segélyről készített emlékirat elintézését megsürgetni s odahatni, hogy a magyar állammal szemben történeti alapon is fennálló jogos igényeink mielőbb kielégíttessenek. Felkéri azért egyházkerületi közgyűlésünk az egyetemes Konventet, hogy a m. kir. kormányt megkeressen méltóztatnék az iránt, hogy az említett emlékirat teljesítéseig is vegye fontolóra, hogy a protestáns theologai akadémiák tanárainak fizetése is állami segítséggel az állami akadémiai tanárokéval egyenlő színvonalra emeltessék és az állami nyugdíjintézetbe a prot. theologiai tanárok is felvétessenek.

19. Ugyanazon igazgató-tanács u. a. üléséből előterjeszti, hogy az az évenkénti 600 korona, amelyet a főt. egyházkerület az 1906. évi tavaszi közgyűlésének 39. sz. jkvi határozatával az egyházkerületi pénztárból a *Sárospataki Ref. Lapok* részére folyósított, 1905. július 1-től nem folyt be; kéri azért az 1905. július 1-től 1907. végéig terjedő időre e címen eső 1500 koronának kiutalását.

Egyházkerületi közgyűlés utasítja az egyh. ker. pénztári hivatalt, hogy a megnevezett összeget a múltra nézve azonnal, jövőre nézve pedig előleges félévi részletekben küldje meg a főiskolai pénztári hivatalnak.

20. Ugyanazon igazgató-tanács u. a. üléséből, megerősítés végett felterjeszti ama határozatát, mely szerint a *főiskolai tápintézet ez évi költségvetésében mutatkozó nagy hiány elenyésztetése* céljából, az élelmi szerek általános megdrágulása folytán előállt kényszerítő sükségtől indítva, a tápintézeti díjakat mérsékelten felemelte és pedig az eddigi 140 koronát fizetők díját 160 koronára, az eddigi 80 koronásokét 100 s az eddigi 40 koronásokat 60 koronára, valamint egy tanuló ingyenes tápintézeti ellátására jövőben teendő alapítvány összegét 4000 koronában állapította meg.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács felterjesztett határozatát — az igazgató-tanács

által felhozott indokokból — jóváhagyja és megerősíti.

21. Ugyanazon igazgató-tanács u. a. üléséből a legmelegebb ajánlattal terjeszti fel *Rohoska József* theol. akadémiai és *Nagy Lajos* főgimnáziumi tanárok kérvényeit, kik nyelv-ismereteik bővítése (illetőleg Rohoska József ezenfelül a lelkész-képzés tanulmányozása) céljából külföldi tanulmányútjokhoz segélyért folyamodnak.

Egyházkerületi közgyűlés bár a legszivesebben méltányolja a folyamodó két fiatal tanár nemes törekvését és buzgalmát — s bár a legnagyobb örömmel mozdítaná elő ismereteik bővítésére irányuló tanulmányútjokat, de miután az egyházkerületi pénztár összes alapjai más sürgősebb és égetőbb kiadásokkal teljesen le vannak foglalva, kérésüknek ezúttal nem tehet eleget.

22. Múlt évi őszi egyházkerületi közgyűlésünk 9. sz. jkvi határozatával felhívta a sárospataki főiskola igazgató-tanácsát, hogy adjon véleményes javaslatot az egyházkerületi pénzügyi választmánynak a *theologiai tanári nyugdíjintézet* részére egyházkerületileg kiutalt 18,000 kor., továbbá a *második vallástanári tanszék* fentartására folyósított évi 300 korona és a főiskolai pénztári hivatal által a tápintézet részére bekért 2234 kor. 24 fillérnek kifizetésére vonatkozólag tett előterjesztésére. Az igazgató-tanács erre nézve jelenti, hogy a főiskola több nagyfontosságú ügyének tárgyalása és előkészítése közben, a rendelkezésre állott idő rövidege miatt az igazgató-tanács a kívánt előterjesztést nem nyujthatta be, miért is annak beterjesztésére a f. é. őszi egyházkerületi közgyűlésig haladékot kér.

Egyházkerületi közgyűlés a jelentést tudomásul veszi s a hivatkozott előterjesztés benyújtására a kért haladékot szívesen megadja.

23. Ugyanazon igazgató-tanács u. a. üléséből azt a kérelmet terjeszti elő, hogy miután a főiskolai pénztár az egyházkerületi pénztárból egyenlőtlenül kapja a főiskolát illető

összeget s emiatt — tekintettel a főiskolai pénztárnak időhöz kötött fizetési kötelezettségeire — sokszor kénytelen ideiglenes kölcsönhöz folyamodni, rendelje el a Főt. Egyházkerületi Közgyűlés, hogy a *Vay-Mocsáry-alapítvány A) tárának* és a *Teleky-Szeremley-alapítványnak* 6⁰/₀-os kamatai negyedéves részletekben küldessenek meg a főiskolai pénztárnak, tekintet nélkül arra, hogy egészben befolyt-e az összeg, vagy nem.

Egyházkerületi közgyűlés — tekintettel az igazgató-tanács által felhozott indokokra — az igazgató-tanács kérelmét teljesíti s utasítja az egyházkerületi pénztári hivatalt, hogy a *Vay—Mocsáry-alapítvány A) tárának* (460.000 kor.) és a *Teleky—Szeremley-alapítványnak* (36.000 korona) 6⁰/₀ kamatait jövőre évnegyedes részletekben (Március, Június, Szeptember és December hónapokban) küldje meg a főiskolai pénztári hivatalnak, tekintet nélkül arra: befolyt-e az illető összeg, vagy nem.

24. U. a. igazgató-tanács u. a. üléséből jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti a főiskola györgyarlói birtokának bérelőjével a bérleti területen eszközendő építkezésekre vonatkozólag létrejött megállapodását tartalmazó következő jegyzőkönyvi határozatát:

A főiskolai gazdasági választmány a györgyarlói építkezések ügyében, az 1906. évi november hó 27-én tartott rendkívüli igazgató-tanácsi ülés 2. sz. jegyzőkönyvi határozatára vonatkozólag jelenti, hogy az igazgató-tanács által a *leégett csomózóház*ből átalakítandó lóistállóra és kasznárlakokra előírányzott, illetőleg a bérelő által a györgyarlói birtokba fektetendő *60.000 koronából* kibocsátott *9000 korona összegért* a bérelő a felajánlott építési kötelezettséget elvállalta s a lóistállót a tél elején meg is készítette, a kasznárlak felépítése azonban, a gazdasági választmány által jóváhagyandó terv szerint, *ez év nyárára maradt; az artézi kút megkészítésére* nézve pedig a bérelő a főiskola meghatalmazottjaképen egy kútfúró vállalkozóval megkötötte a szerződést oly értelemben, hogy a vállalkozó, ha elébb egészséges vízre nem talál, 300 méterig tartozik a fúrás végeznire és ha a kút percenként 80 liter felszökő vizet ad, készítése 8000 s ha percenként csak 50 liter fel-

szökő vizet szolgáltat, 4000 koronába kerül, ha pedig a kút fúrása nem sikerülne, akkor a vállalkozó 2000 koronát fog kapni. A gazdasági választmány az ártézi kútra vonatkozó szerződést azzal a megjegyzéssel ajánlja elfogadásra, hogy a maga részéről csak az arra előirányzott 6000 K beszámítását tartja elfogadhatónak.

Jelenti ezek mellett a gazdasági választmány, hogy a györgyterlői építkezés ügyében *építető bizottsága* és elnöke útján *többször tárgyalt a bérlővel*, a szükségesnek jelzett épületekhez a terveket és költségvetéseket elkészítette, az építkezések sorrendjét megállapította s munkálatait az igazgató-tanács elé terjeszti.

Az igazgató-tanács a főiskolai gazdasági választmány jelentését a *lóistálló megkészítésére* és a kasznárlakra vonatkozólag jóváhagyólag tudomásul veszi s jóváhagyás végett a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés elé terjeszti. A bérlőnek *az ártézi kútra* vonatkozólag a főiskola nevében kötött szerződését azzal a feltétellel fogadja el és terjeszti megerősítés végett a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűléshez, hogy *abban az esetben, ha az ártézi kút nem sikerülne, a bérlő a saját költségén hat jó ivó vizű kútat tartozik a birtok területén készíttetni.*

A györgyterlői építkezés többi részére nézve pedig az igazgató-tanács a birtokot az *új bérlőnek átadó bizottság jelentéséből*, az építkezés ügyében a helyszínére kiszállt bizottság jegyzőkönyvéből s a gazdasági választmánynak és magának a bérlőnek jelentéseiből is meggyőződven arról, hogy a mai bérlő *annak idején kihasznált s oly gazdasági épületekkel felruházott birtokot vett át*, amely épületek a cselédlakásokra és a dohánytermelésre vonatkozó törvényes követelményeknek s a modern gazdálkodási törvényeknek *teljesen meg nem felelnek*: megállapítja *szükséges s már elkerülhetetlen voltát annak*, hogy a györgyterlői birtok az okszerű gazdálkodás szempontjából s jövőjére való tekintetből is, ez idő szerint ugyan még meg nem állapítható, de *előreláthatólag nagyobb tőkebefektetéssel új, a helyes gazdálkodásnak megfelelő épületekkel szereltesék fel.* Ép ezért igazgató-tanácsunk a gazdasági választmány előterjesztése s a bérlővel való *személyes tárgyalás alapján* mielőbb s már csak a folyton növekedő munka- és anyag-árakra való tekintetből is, lehetőleg még a

most folyó esztendőben a következő építkezések *eszközlését látja szükségesnek*:

1. *Úrilak*, melynek felépítésére az igazgató-tanács a maga részéről 20.000 koronát javasol a bérlő rendelkezésére bocsátani a bérlő által a birtokba fektetendő összegből, a bérlő használatába engedvén át a régi bérlői lakást is az újonnan építendő úrilak kiegészítésére, azzal a megjegyzéssel azonban, hogy a régi bérlői laknak az új lakással való kapcsolatba hozásának, vagy a rajta eszközlendő javításoknak és átalakításoknak költségeit a bérlő a magáéból tartozik fedezni s továbbá azzal a feltétellel, hogy az úrilak építése a gazdasági választmány által bemutatott terv szerint a gazdasági választmány ellenőrzése mellett történik.

2. *Két új dohánypajta*, melyek egyikét — a másik s az esetleg még építendők költségének pontos megállapíthatása végett — a gazdasági választmány házilag építteti.

3. Egy istálló 70 drb szarvasmarhára.

4. Egy csomózó ház.

5. Egy sertésfiaztató

Az itt felsorolt, ezúttal a legszükségesebbnek látszó s ép azért *lehetőleg még az idén* megvalósítandó építkezések keresztülvitelére *felhatalmazást kér* az igazgató-tanács a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűléstől, azoknak a főiskolai gazdasági választmány útján, a bemutatott költségvetések szerint *leendő eszközlésére, utasítatván* a gazdasági választmány, hogy a györgyarlói *építkezés további terjedelmére készítsen részletesen kidolgozott* költségelőirányzatot, tervet, állapítsa meg az építkezés *sorrendjét* s tegyen javaslatot a költségek fedezésére nézve és *ide vonatkozó* munkálatait terjessze fel az igazgató-tanács ez évi szeptember havi ülésére, melyeknek letárgyalása után az igazgató-tanács *végleges javaslatot* fog a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlésnek adni a györgyarlói összes építkezési szükségletekre és azok végrehajtására.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács intézkedéseit jóváhagyja és megerősíti s felhívja az igazgató-tanácsot, hogy a györgy-

tarlói birtokon szükséges összes építkezésekre s azok végrehajtására vonatkozó végleges javaslatait f. é. őszi egyházkerületi közgyűlésünkre terjessze fel.

25. Ugyanazon igazgató-tanács beterjeszti a sárospataki főiskolában a f. iskolai év végén tartandó vizsgálatok rendjének kimutatását.

Tudomásul vétetik.

26. Olvastatott a sárospataki főiskolai igazgató-tanács 1907. máj. 14. s köv. napjain. tartott ülésének 20. számú határozata, melyben jelenti, hogy

I. A közpénztár bevétele	---	---	---	403148	K	53	fill.
II. A Mudrány- és internátus-pénztár összes bevétele	---	---	---	84200	„	53	„
III. A tápintézeti pénztár összes be- vétele	---	---	---	50525	„	77	„
				<u>537874</u>	K	83	fill.
Összesen				537874	K	76	fill.
I. A közpénztár összes kiadása	---	---	---	102576	„	83	„
II. A Mudrány- és internátus-pénztár összes kiadása	---	---	---	61147	„	26	„
III. A tápintézeti pénztár összes ki- adása	---	---	---	<u>518396</u>	K	85	fill.
Összesen				518396	K	85	fill.
A három pénztár összes bevétele	---	---	---	518396	„	85	„
A „ „ „ kiadása	---	---	---	<u>19477</u>	K	98	fill.
Különbözet, mint pénztári maradvány							

Jelenti továbbá, hogy a főiskolai pénztári napló a pénztári főkönyvvel és a tőkék könyveivel pontosan egybevág, s a számtételek okmányokkal igazolva vannak. Ezek folytán Szinyei Gerzson főiskolai pénztárnoknak és Szívós Mihály pénztári ellenőrnek buzgó és lelkiismeretes munkásságukért az egyházkerületi közgyűlés elismerésének kifejezését és Szinyei Gerzson főiskolai pénztárnoknak, az 1906. évi számadásokban feltüntetett tételekre való felmentését javasolja.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács jelentését jóváhagyólag tudomásul veszi, *Szinyei Gerzson* főiskolai pénztárnoknak és *Szivos Mihály* ellenőrnek munkásságukért elismerését a maga részéről is kifejezi és Szinyei Gerzson főiskolai pénztárnokot, a feltüntetett tételekre nézve, a számadás terhe alól felmenti.

27. U. a. ülésének 21. számú határozatával jelenti az igazgató-tanács az *1906-ra előirányzott bevételek és kiadások összehasonlítását*. Eredmény a következő:

Előirányzott bevétel összege	---	---	260059 K 94 fill.
Előirányzott kiadás összege	---	---	<u>250745 „ 93 „</u>
Különbség, mint pénztári maradvány			9314 K 01 fill.
Előirányzaton kívüli bevétel összege			143088 K 59 fill.
Előirányzaton kívüli kiadás összege			<u>103926 „ 83 „</u>
Különbség, mint pénztári maradvány			39161 K 76 fill.
Az előirányzott kiadás és bevétel maradványa	---	---	9314 K 01 fill.
Az előirányzaton kívüli bevétel és kiadás maradványa	---	---	<u>39161 „ 76 „</u>
Összesen			48475 K 77 fill.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács jelentését jóváhagyással tudomásul veszi.

28. U. a. ülésének 22. számú határozatával beterjeszti a *kihelyezett tőkék állásának* kimutatását, mely szerint

Összes kihelyezett tőke 1906. év végén			668337 K 24 fill.
Ki nem helyezett tőke	---	---	23485 „ 12 „
mely összegből tőkésítendő a jövődelmező befektetések összegének levonása után	---	---	2828 K 19 fill.

Egyházkerületi közgyűlés a beterjesztett kimutatást jóváhagyással tudomásul veszi.

29. U. a. üléséből 23. számú határozatával felterjeszti az igazgató-tanács a főiskola *jövedelmező vagyonának* 1906. év végén tett megállapítását. E megállapítás szerint

Összes ingatlan vagyon	---	---	---	1719390	K	49	fill.
Összes ingó vagyon	---	---	---	1596702	„	04	„
			Összesen	3316092	K	53	fill.
Teher	---	---	---	271128	„	82	„
Összes jövedelmező vagyon	---	---	---	3044963	„	71	„
1905. év végén volt	---	---	---	3008239	„	95	„
1906. év végén volt	---	---	---	3044963	„	71	„
Több a jövedelmező vagyon	---	---	---	36723	„	76	„

Egyházkerületi közgyűlés a felterjesztett vagyoni kimutatást jóváhagyással tudomásul veszi.

30. U. a. számú határozatával felterjeszti az igazgató-tanács a főiskola *normál költségvetését*. A felterjesztés szerint

Összes szükséglet	---	---	---	---	216724	K	97	fill.
Összes fedezet	---	---	---	---	227745	„	50	„
Többlet	---	---	---	---	11020	„	53	„

Egyházkerületi közgyűlés a felterjesztett kimutatást jóváhagyással tudomásul veszi.

31. U. a. üléséből jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti a főiskola *1907. évi költségvetését*. A felterjesztés szerint

Összes rendes és rendkívüli bev.	---	---	---	---	293730	K	61	fill.
„ „ „ „ kiadás	---	---	---	---	283201	„	14	„
Különbözet, mint többlet	---	---	---	---	10529	K	47	fill.

Egyházkerületi közgyűlés a főiskola 1907. évi költségvetési előirányzatát jóváhagyja és megerősíti.

32. U. a. ülésének 24. számú határozatával felterjeszti a főiskolai *tápinézeti pénztár 1907. évi költségvetését*. A költségvetés szerint

Összes bevétel	---	---	---	---	---	54985 K 32 fill.
Összes kiadás	---	---	---	---	---	73992 „ 27 „
Hiány	---	---	---	---	---	<u>19006 K 95 fill.</u>

Egyházkerületi közgyűlés az így megállapított költségvetést azzal a feltétellel hagyja jóvá és erősíti meg, hogy a tápintézeti pénztár hiányát a közpénztár előlegezze. Ez az előleg azonban a Mudrány-birtok jövedelméből a közpénztárnak visszatérítendő.

33. U. a. számú határozatával elfogadás és megerősítés végett felterjeszti az igazgató-tanács a *Mudrány-birtok 1907. évi költségvetési tervzetét*. A felterjesztés szerint

Bevétel	---	---	---	---	---	55920 K — fill.
Kiadás	---	---	---	---	---	47819 „ 08 „
Többlet	---	---	---	---	---	<u>8100 K 92 fill.</u>

Egyházkerületi közgyűlés a felterjesztett költség-előirányzatot elfogadja s megerősíti.

34. Olvastatott a sárospataki theol. akadémia tanári karának az 1906. évi őszi közgyűlés 62. sz. jegyzőkönyvi pontjában foglalt felhívásra vonatkozó következő felterjesztése:

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

Az 1906. évi őszi közgyűlés a felső-borsodi, tornai és abauji egyházmegyéknek, a sárospataki theol. akadémia tanulmányi ügyeire vonatkozó felterjesztéseit, — 62. számú jegyzőkönyvi pontja értelmében azzal a felhívással tette át theol. karunkhoz, hogy azokat tanácskozás alá vevén, készítsen azok tárgyában javaslatot s terjessze azt a legközelebbi tavaszi közgyűlés elé.

E felhívás értelmében a nevezett egyházmegyei indítványokra vonatkozó észrevételeinket s ezekből folyó javaslatunkat a következőkben van szerencsénk tisztelettel előterjeszteni.

A theol. akadémiák tanulmányi rendje úgy általánosságban, mint az egyes részletekben egyetemes egyházi ügy s mint ilyen, az egyetemes konvent jogkörébe tartozik. Olyan szabályoknak

életbeléptetéséhez tehát, amelyeket a felsőborsodi, tornai és különösen az abauji egyházmegyék óhajtanak, egyedül és kizárólag az egyetemes konventnek van joga. Az egyházkerületek javasolhatják a konventnek a theologiák tanulmányi rendjének módosítását s tehetnek is ide vonatkozó konkrét indítványokat, de belkörüleg a fennálló tanulmányi rend keretén kívül, a legapróbb részletekben sem hozhatnak érvényes határozatokat.

Theologiai karunk tehát mindaddig, míg a jelenlegi konventi tanulmányi rendszer érvényben van, az attól való eltérést: abból valaminek elvételét, vagy ahhoz valaminek hozzátoldását — semmi módon nem tartja megengedhetőnek.

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés! A theol. akadémiák maguk érzik elsősorban azt, hogy a ma érvényben levő tanulmányi rendszer több ponton javításra, tökéletesítésre szorít. Évek óta sürgetik hivatalosan is, a sajtó útján is a theol. tanterv-revisiót. Nyoma van ennek a mozgalomnak az összes egyházi lapokban, melyeknek utolsó évfolyamai nagy számmal hoztak mindenfelől, — hoztak Sárospatakról is — felhívó cikkeket, indítványokat és kész tervezeteket, túlnyomólag theol. tanárok tollából. E mozgalomnak tulajdonítható, hogy az egyetemes konvent kezébe vette az ügyet s 1906. évi tavaszi ülésén hozzá is fogott a munkához, amidőn is felhívta az egyházkerületeket javaslataik elkészítésére s az 1907. évi tavaszi konventi ülés elé terjesztésére. A javaslatok ma már az ügyet előkészítő egyetemes tanügyi bizottság előtt vannak úgy, hogy — amint tudni méltóztatnak — a theol. tanterv-revisió munkája meglehetősen előhaladott stádiumba jutott.

Általánosságban ezeket kellett megjegyeznünk s a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés nagybecsű figyelmébe ajánlanunk, avégből, hogy a nyugtalankodó három egyházmegyét türelemre bírván, a folyamatban levő theol. tanterv-revisió munkájának végét bevárni méltóztassék. Van azonban az egyházmegyék felterjesztéseinek egyes részleteire vonatkozólag is néhány észrevételünk.

Mindenek előtt ki kell jelentenünk, hogy az a „kötelességmulasztás“, amivel nagy általánosságban vádolják theol. ifjúságunkat az említett egyházmegyék, ma sem nagyobb és aggasztóbb, mint amilyen akár a közelebbi, akár a régebbi múltban volt. Ha nem csalódunk, ez az általános kifejezés: „kötelességmulasztás“ a legutóbbi iskolai évek tanulmányi kimutatásaiban szereplő, nagyobb számú *sikertelen kollokviumokra* vonatkozik, amelyeket tanulmányi rendtartásunk értelmében nem szoktunk külön feltüntetni, hanem csak a *nem kollokváltak rovatába* bevezetni. Hogy az ilyen siker-

telen kollokviumok száma az utóbbi időben nagyobb, mint régebben volt, annak oka egyszerűen az, — ami bizonyára a három tisztelt egyházmegye feliratának is intencióját képezi — hogy a lelkész-képzés komolysága és sikere érdekében a szaktanárok, a félévi kollokviumokon, a régi időkhöz képest sokkal szigorúbb mérték alkalmazását vették gyakorlatba, ami egy rohamosan népesedő akadémiánál a fegyelem szempontjából is múlhatatlanul szükséges. A szigorúság sohasem hátrányára, hanem ellenkezőleg mindig előnyére szolgál egy tanintézetnek. A kollokvium-mulasztások olyan feltűnőnek tartott nagy száma különben látszólagos. Voltak ilyen mulasztások a régi időben is, még akkor is, amikor a mai 22—24 heti óra szám helyett csupán heti 12 óraszámnak megfelelő tárgyakból kellett kötelező kollokviumokat tenni. A mai mulasztások azért olyan feltűnők, mert, míg a régi időben azok a dékáni törzskönyvek titkai maradtak, ma részletes és őszinte kimutatásokban közöljük évről-évre.

Tovább menve: ama másik kifogás, melyet „*a vizsgák könyvelmü elhanyagolása*“ miatt emelnek ifjúságunk ellen a nevezett egyházmegyék, már tényleg jelent valamit és ha jól sejtjük, ez sem a theol tanfolyam közben teendő *egyetlen vizsgánkra*, az u. n. *alapvizsgára* vonatkozik, — mert hiszen e vizsga nélkül a III. évre senki fel nem vétetik, — hanem vonatkozik a *lelkészi vizsgálatokra*. Igaz, hogy ebben a tekintetben terhelik bizonyos mulasztások pályavégzett ifjúságunkat, de hogy az ilyen pályavégzettek az ő abszolutóriumaik megnyerése után, tehát az iskolai köteléken kívül milyen buzgóságot tanúsítanak, azért már csakugyan nem vállalhatunk felelősséget; nem különösen akkor, amikor állandó tiltakozásunk ellenére, a Főtiszteletű Egyházkerület engedélyével — és akkor is jórészt egyes egyházmegyék indítványára — csapatostól nyertek exmissiót olyan IV. éves theologusok, akik az iskolán kívül töltött egy év alatt a rendszeres tanulásból kikölkkenve, sem kollokviumokra, sem vizsgákra nem állottak s tekintélyes zömét képezték azoknak, akik ellen „*a vizsgák könyvelmü elhanyagolásáért*“ az exmissió miatt, elsősorban nekünk, theol. tanároknak volt legtöbb kifogásunk.

Hogy ennek a csupán egy évben előfordult nagy rendetlenségnek az exmissió eltörlése eleve végett vetett légyen, azt melegen óhajtjuk. Mert ismételten hangsúlyozzuk, hogy a pályavégzett hittanhallgatók vizsgái buzgóságáért mi felelősséget nem vállalhatunk; nem, különösen az új egyházi törvények által előidézendő viszonyok között, amelyekbe a végzett hittanhallgatók nagyon könny-

nycn bele fogják találni magukat, amennyiben nagyon jól tudják, hogy őket a közel jövőben egy egyszerű, kielégítő lelkesítő oklevél, bizonyos számú szolgálati évek nélkül is képesítheti a legjobb lelkesítő állásokra, s közülök a kényelmesebbek nem nagyon aggodalmaskodnak, ha a rendes időnél egy-két évvel később szerzik is meg azt az oklevelet.

Az abauji konkrét indítványokra vonatkozólg tisztelettel megjegyezzük, hogy azok nagy részükben tárgyaltalanok. Mert ami az I. pont alatti indítványt illeti, theol. ifjúságunk ma is buzgón látogatja vasárnap nem csupán a délelőtti, hanem a délutáni istentiszteleteket is s a templomba való bevonulása, valamint az istentiszteletek alatt tanúsított magaviselete még eddig olyan kifogástalan volt, hogy afféle tanári „kivezénylésre“, amelyet az abaujiak óhajtanak, — és aminek igenis helye lehet a nép- és középiskolák apróbb növendékeivel szemben, — érett akadémiai polgároknál egyáltalán semmi szükség nincsen. Arra meg, — nézetünk szerint — gondolni sem szabad, hogy az istentiszteleteknek délelőtti és délutáni rangosztályokba sorozásával, akár csupán a délelőtti, akár csupán a délutáni templomlátogatást tegyük rájuk nézve kötelezővé.

A II. pont alatti indítvány szintén tárgyaltalan, mert a theol. tanfolyam azon hallgatói, akikre nézve a tanulmányi rendszabályok előírják, ma is összejönnek a gyakorlati theologia tanárának vezetése alatt hetenként nem egyszer, de kétszer s formális istentiszteleteket tartanak, énekléssel, imádkozással, igehirdetéssel. Igaz, hogy ez nem szerdán vagy szombaton történik, mint ahogy az abaujiak óhajlanák, hanem csak hétfőn és csütörtökön, mint ahogy azt a tanári kar, saját belátása szerint, a tanrendbe beillesztette; nem is mindig az iskola templomában, de mindig ott, ahol a gyakorlati theologia tanára s a főiskola lelkesze azt esetről-esetre jónak látja.

Végül a III. pont alatti indítványra azt vagyunk bátrak megjegyezni, hogy a kényszer-imádkozást s az óráról-óra való külső ájtatoskodást olyan pietista gyarlóságnak tartjuk, aminek behozatala ellen, egyenesen az evangélium szelleméből kifolyólag kell erélyesen tiltakoznunk. Mi a vallásos nevelés alatt nem az opus operatumra való ráidomítást értjük, hanem az evangélium szellemének a theologus ifjúság elméjébe és szívébe való beplántálását. A meghatározott időkre kiszabott ájtatoskodás az imádkozást is, az imádkozót is gépiessé teszi. Az imádkozás, — a mi Jézusunk gyönyörűséges elmélete szerint, — az egyes egyénnek legszentebb magánügye, amitől megfosztani a theologust sem szabad. Mi is

tanítjuk a mi növendékeinknek, hogy napi munkájuk megkezdése előtt is „*bemenve az ő titkos házukba és ajtójukat bezárolva imádják az ő Atyjukat, aki titkon vagyon*“. De azt is tanítjuk és meg is követeljük tőlük, hogy „*mikor imádkoznak, ne legyenek olyanok, mint a képmutatók, kik örömet imádkoznak fennálva a gyülekezetben és az utcáknak szegletin, hogy az emberektől láttassanak*.“ [Máté VI. 5—6.] Mi tehát az evangéliumi tanítással ellenkező gépiességre növendékeinket kényszeríteni nem engedhetjük s az ilyenek behozatala ellen hivatásunkból kifolyólag is, mindig fel fogjuk emelni szavunkat.

Ezekben van szerencsénk, Főtiszteletű Egyházkerület, az 1906. évi őszi közgyűlés 62. jegyzőkönyvi számú felhívásnak eleget tenni, tisztelettel javasolván, hogy:

tekintettel a folyamatban levő tanterv-revizióra;

tekintettel továbbá a felső-borsodi, tornai és abauji indítványoknak részben tárgyaltan, részben szükségtelen voltára

— méltóztassék a nevezett egyházmegyei felirata felett napirendre térni s az aggodalmaskodókat legalább addig türelemre bírni, míg az egyetemes tanügyi bizottság által elkészítendő új tanterv-javaslat véleményezés végett a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés asztalára kerül.

A Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés iránt kiváló tisztelettel vagyunk

Sárospatakon, 1907. május 22.

a sárospataki theol. akadémiai tanári kar
s ennek nevében és megbízásából

ROHOSKA JÓZSEF

e. i. dékán.

Egyházkerületi közgyűlésünk a theol. tanári kar fölterjesztését szabálytalannak találja ugyan, amennyiben nincs hozzá csatolva a főiskolai igazgató-tanács véleménye, holott azt a hivatkozott 62. sz. határozat elrendelte: mindamelllett — tekintettel arra, hogy a főiskolai igazgató-tanács jelenlévő tagjai annak tárgyalását nem kifogásolták, — ezuttal kivételesen tudomásul veszi. Nem hagyhatja azonban szó nélkül, hogy a tanári kar az egyházmegyéek óhaj-tását félremagyarázta, vagy legalább is félreértette, amennyiben az nem a pietista izű kény-

szerű *magán*-imádkozásra, — amely csakugyan kinek-kinek legszentebb belső ügye, — hanem a *közös, nyilvános* buzgólkodásra és a gyülekezeti istentiszteletnek rendes látogatására vonatkozott, amit képmutatásnak nevezni nem lehet, mert ezzel minden nyilvános istentisztelet meg lenne bélyegezve: mindamellett támaszkodva egy részről a tanári kar felterjesztésében foglalt felvilágosításokra és a helyzet fokozatos javulását feltüntető adatokra; másrészről, tekintettel arra, hogy a theol. akadémiák egyöntetű tanítási tervének és tanulmányi rendjének revízióját az egyetemes tanügyi bizottság munkába vette, annak elkészültéig egyházkerületünk külön intézkedéseket tenni nem kíván, hanem megbízza a theol. tanári kart és a főiskolai igazgató-tanácsot, hogy az egyházmegyék által felpanaszolt fogyatkozásokat, — amennyiben azok jövőre is mutatkoznának — a maguk hatáskörében minden rendelkezésükre álló eszközzel elenyésztetni és orvosolni törekedjenek.

35. Dr. Kovács Gábor a miskolci főgimnázium igazgatója az iskola állapotáról a következő jelentést terjeszti elő:

A tanintézet teljesen rendben van, a tanári kar teljes létszámú, az állammal kötött szerződés pontjai végre vannak hajtva; a kir. főigazgató f. é. május 13—15-én látogatta meg az iskolát s mindent rendben talált, amint azt a látogatásról felvett jegyzőkönyv is igazolja. A tanuló ifjúság között ez év folyamán nagyobb fegyelmi vétség nem fordult elő.

A tanári fizetések kiegészítéséről az igazgató hálával emlékezik meg, amennyiben az az iskola több kisebb fizetésű tanárának tetemes segítséget nyújtott, bár a jogosulatlannak talált osztályba sorozás ellen az egyesek a megengedett fellegbevezést felterjesztették s a tanári szék is kérvényt nyújtott be.

A jótékonyság oltárára több adomány érkezett. *Szemere Miklós* országgyűlési képviselő, a tanintézet egykori növénydeke, a *Szemere Bertalan* miskolci szobrának leleplezése alkalmából, *tizezer korona* alapítványt tett egy gimnáziumi lövőtér szerzése céljából; egy ily terület megszerzésére a lépéseket az előljáróság már meg is tette. *Varga József*, volt szikszói

lelkész végrendeletében a tápintézetnek 2000 korona alapítványt hagyományozott. *Id. Nagy Péterné, Kiss Juliánna* úrnő 300 korona ösztöndíj-alapítványt fizetett be.

A gimnázium 8-ik osztályának 28 növendéke már az osztályvizsgát letette s az írásbeli érettségire 24 és 3 régibb növendék megy. A vizsgarend csatolva van.

Mivel az egyházi új törvények f. évi augusztus hó 1-én életbe lépnek, s így az igazgató-tanácsok újjá alakítása is végre fog hajtatni, igazgató indítványozza, hogy mivel egyházkerületünknek három gimnáziuma egymástól nagyon eltérő alapokon fejlődött és most is eltérő viszonyok közt van: az egyházkerület és konvent által kiadott vagy kiadandó iskolai rendszabályokon kívül, illetőleg azok teljes figyelemben tartásával, az idevonatkozó országos törvények és most hozott egyházi törvények alapján minden intézet utasíttassék, hogy saját viszonyainak megfelelő főgimnáziumi rendszabályokat dolgozzon ki és azokat megerősítés végett az őszi egyházkerületi közgyűlésnek mutassa be.

Jelentés tudomásul vétetik s amennyiben az új zsinati törvények életbeléptetésére nézve egyházkerületi közgyűlésünk az igazgató által beterjesztett indítvány szellemében a jelen közgyűlés folyamán a szükséges intézkedéseket már megtette, újabb határozat hozatalának szüksége nem forog fenn.

36. Loysch Ödön igazgató, a *rimaszombati egyesült prot. főgimnázium* állapotáról a következő jelentést terjeszti elő:

Az ifjúság erkölcsi magaviselete ellen ez iskolai évben komolyabb kifogások nem merültek fel, valláserkölcsi és hazafias magaviselete pedig teljesen kifogástalan.

Az igazgató-tanács kebelében változás nem történt. A tanári testület tagjai közül Schwalm Nándor ideiglenes rajztanár a nagym. v. és közokt. miniszteriumnak 1907. április 21-én 27932. sz. a. k. leiratával rendes tanárrá neveztetett ki végleges minőségben. Marton István helyettes tanár, oklevelét 1906. november hóban megszerezvén, az 1907. május 15-én kelt 41465 számú miniszteri leirattal ugyancsak rendes tanári minőségben véglegesített.

Az igazgató-tanács kérelmére a közoktatásügyi miniszter

úr 1906. szept. 21-én 77359. sz. a. az iskolának 40.000 korona segélyt engedélyezett, részben az iskola építése alkalmából maradt adósság törlesztésére, részben a hiányos felszerelés kiegészítésére. De mivel ez összegből a régi hátralékos adósságok törlesztésére tetemes összeget levontak, az igazgató-tanács újabb felterjesztéssel élt és a nyugdíjadó elviselhetetlen terhének lerovására a miniszterium az iskolának 10133/1907. sz. a. k. rendeletével újabb 3000 korona rendkívüli államsegélyt engedélyezett.

Ezeken kívül adományozott az iskolának a rimaszombati takarékpénztár 600, a nép- és iparbank 100 koronát alaptőke gyarapítására ; folyó kiadások fedezésére a rimamurány—salgótarjáni vasmű részvénytársaság 100, egyesek ösztöndíj alapra 210, ifjúsági zászlóra 144, kirándulási alapra 80 koronát.

A két rendes vallástanárnak eddigi fél fizetését a miniszterium az igazgató-tanács kérelmére rendes tanári fizetéssé egészítette ki és ebből folyólag részükre egyenként 2400 korona személyi pótlékot kiutalványozott. E rendkívüli fizetés-emelés ez iskolánk sajátos, speciális helyzetének következménye. A hazai két prot. egyháznak azon követelménye, hogy mindenik felekezeti főgimnáziumnál a többi tanárral mindenben egyenjogú rendes vallás-tanári állás szerveztessék, a rimaszombati iskolánál nem volt keresztülvihető. A sajátos helyzetből kifolyólag itt két rendes vallás-tanárt kellett volna alkalmazni ; minthogy pedig az iskola költségvetése sehogyse engedte beilleszteni a két vallástanári fizetést : a szükség nyomása alatt megengedte mindkét egyházkerület, hogy a két rendes vallástanári tanszék fél rendes tanári fizetéssel állíttassék be. És minthogy félfizetéssel tanári existenciát különállóan létesíteni lehetetlen : megengedte azt is, hogy a két rendes vallástanári tanszékre a helybeli két prot. egyház ez időszertint lelkészei alkalmaztassanak. Ezen különleges intézkedés jogérvényét az 1898. júl. 28-án megújított szerződésben maga a tanügyi kormány is elismerte. De ennek a különleges intézkedésnek az iskola nagy kárát vallotta. A fél tanári díjazás miatt a vallástanárok csak a fél heti óraszám-ban tanítottak. Emiatt a vallástanítási tanterv csak az egyes osztályok összevonásával és a tananyagának évenkénti változtatásával volt keresztülvihető, aminek hátrányát különösen a más tanintézetből hozzánk átlépett tanulók érezték.

Ezeken a bajokon most már könnyebben lehet segíteni.

De az azonnali rendezkedésnek még két dolog állja az útját. Az egyik az, hogy a fizetésrendezés nem törvény, hanem csak miniszteri rendeleten alapúl, amire biztosan építeni nem lehet. A másik az, hogy mind a két lelkésznek a vallástanárságra szerzett joga van, mely személyöktől elválaszthatatlan. Azonban bármelyik jelenlegi vallástanárnak személyváltozása esetén a vallástanári állást a lelkésztől külön fogják választani és rendes vallástanárral fogják betölteni, feltéve, hogy addig a tanügyi kormánynak ezen ideiglenes rendeleti intézkedését végérvényes törvény szentesíti.

Vonatkozással a múlt őszi egyházkerületi közgyűlés 40. számú határozatára, jelentést tesz a rimaszombati főgimnázium igazgatója, a jelen iskolai évben bevezetett félnapos, egyházamban való tanítás eredményéről is. S az ifjúság előhaladásáról és személyi viszonyairól készített ide felterjesztett statisztikai kimutatással s összehasonlításokkal igazolja, hogy az eredmény úgy a tanítás sikere szempontjából, mint az ifjúság egészségi állapotára nézve általában jobb a megelőző esztendő eredményeinél. S mindezek alapján kéri az egyházkerületet, hogy engedje meg, hogy a délelőtti egyházamban való tanítás, mint a gyakorlatban beváló, a rimaszombati iskolánál állandósíttassék.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi. Ami pedig a délelőtti, egyházamban való tanítás kérdését illeti, közgyűlésünk kimondja, hogy azt elvileg nem helyeselheti ugyan, mindamellett, mielőtt ebben az ügyben a kérdés gyakorlati oldalát illetőleg határozatot hozna, — amennyiben a rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium ügyei felett való intézkedés joga a református és ág. hitv. ev. egyházkerületeket együttesen illeti meg, — felkéri az elnöklő püspök urat, hogy írjon át a tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület püspökéhez és kérje fel, hogy ebben a kérdésben a testvér-egyházkerület fejtse ki a maga álláspontját és azt egyházkerületünkkel közölni szíveskedjék.

37. Olvastatott a miskolci felsőbb leányiskolánk felügyelő bizottságának a következő jelentése :

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

Utolsó, az őszi egyházkerületi közgyűlésre beterjesztett jelentésünk óta a felsőbb leányiskola életében felmerült nevezetesebb dolgokról a következőkben van szerencsénk jelentésünket megtenni. Kérjük a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlést, hogy azokat tudomásul venni s az intézkedést váró kérdésekben bölcs határozatát meghozni méltóztassék.

Az építkezéseket nagyban és egészben bevégeztük s csak a jobboldali szárny rendbehozása, valamint a nagyterem és az utcai homlokzat kitatarozása maradt hátra a nagy szünidőre. Óhajtottunk volna mindezzel, főleg pedig a nagy teremmel az egyházkerületi közgyűlés idejére renbejönni; az intézkedéseket kellő időben meg is tettük, azonban a nehéz munkásviszonyok, legnagyobb sajnálatunkra, ebbeli igyekezetünkben megakadályoztak.

Az új épületet november hó 1-én az iskolai év megnyitásával azonnal használatba vettük. Örömmel jelenthetjük, hogy a célnak minden tekintetben megfelel s még a korai beköltözésnek sem voltak növendékeinkre komolyabb és hátrányos következményei.

Az intézeti ház ünnepies felavatását kezdetben a tavaszi egyházkerületi közgyűléssel egy időben és a püspöki jubileummal kapcsolatban terveztük. Bizonyos köteles tekintetek és az a szándékunk, hogy a Főtiszt. Egyházkerületi Közgyűlés idejét ne pazaroljuk — mivel ebben az esetben a közgyűlés idejét egy nappal okvellenül meg kellett volna nyújtani — arra bírták felügyelő bizottságunkat, hogy e szorosabb értelemben vett iskolai ünnepet az évzáró vizsgálatok alkalmával tartsa meg. Ezt a felavató ünnepet b. e. *Tóth Pál* igazgató emlékének a megszentelésével kívánjuk összekapcsolni, mivel élénken érezzük mindannyian, hogy a felsőbb leányiskolánk anyagi helyzetének a mostani föllendülése, főleg annak az értékes és alapvető nevelői és tanári munkának az eredménye, mellyel *Tóth Pál* igazgató tette halhatatlanná a nevét iskolánk történetében. Úgy gondoltuk, hogy hálátlanok volnánk az ő emléke iránt, ha róla iskolai életünknek egy ilyen fontos eseményénél meg nem emlékeznénk. Azért felügyelő bizottságunk elhatározta, hogy a szóban forgó iskolai ünnep idejére *Tóth Pál* arcképét megfesteti s ugyanakkor felette *Mitrovics Gyula dr.* igazgató, mint a megboldogult érdemes férfiú utóda, emlékbeszédet mond... Mivel az intézet pénztára most nagyon igénybe van véve, az arckép költségét adakozás útján kívánjuk összehozni. Azért elhatároztuk, hogy erre a célra a miskolci egyház, az egyházkerület és a meg-

boldogult tisztelői és tanítványai körében szűkebb körű gyűjtést indítunk. Az aláírásokat a felügyelő bizottság a saját kebelében már meg is kezdette volt.

A felavató ünnepre visszatérve, mély tisztelettel kérjük a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlést, intézetünk fenntartóját és tulajdonosát, hogy ezen kettős iskolai ünnepünkön, mint házigazda is részt venni s e részvétel módozatait a jelen közgyűlésen megállapítani kegyeskedjék.

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés! VI. osztályunk megnyitása alkalmával az 1905. évi tavaszi egyh. ker. közgyűlés 43. sz. határozatával felügyelő bizottságunkat fel méltóztattak hatalmazni arra, hogy egy természetrájs—földrajz (vegytani)-i tanszékre pályázatot hirdessen és segédtanári címmel és fizetéssel ideiglenes minőségben középiskolai tanári képesítésű egyén által ezt a tanári széket betölthesse. Az ugyanazon évi őszi egyh. ker. közgyűlés 46. sz. jóváhagyó tudomásul vétele mellett az állást *Péter Pállal*, a kolozsvári tudományegyetem tanársegédével töltöttük be, ki mind ez ideig kiváló szorgalommal és sikerrel működik intézetünkben. Folyó évi április hó 25-én, 416. sz. alatt középiskolai tanári oklevelét megszerezte. Mivel a nevezett tanszékre nélkülözhetetlen szükségünk van s annak rendes tanárral való betöltését nyilvánossági jogunk épsége is megköveteli, tisztelettel kérjük a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlést: mondja ki, hogy 1. *Péter Pál* okleveles középiskolai tanárt végleges rendes tanárrá megválasztja a természetrájs—földrajz szakcsoport középiskolai jellegű tanári székére. 2. Az egyházkerület, mint fentartó testület, a megválasztott tanár számára biztosítja törzsfizetésének olyatén rendezését és emelkedését, aminőt a felsőbb leányiskolai tanárok állami fizeteskiegészítéséről szóló 81006/1906. sz. miniszteri rendelet megállapít. Ebből a célból kéri a vallás- és közoktatásügyi minisztériumot, hogy nevezett tanár fizetését, mivel ehhez a felsőbb leányiskolának az anyagi eszközök rendelkezésére nem állanak, a megszabott összegre kiegészíteni méltóztassék. 3. Korpótléka öt évenként, ötször ismétlődve, egyenként 200—200 korona, mely az egyházkerületi pénztárból a felsőbb leányiskolai költségvetés terhére fizettetik. 4. Ugyanonna 600 korona lakáspénz. 5. Rendes tanári címe és fizetése 1907. július hó 1-től számittatik, úgyszintén korpótléka is. 6. A megválasztott tanár így megállapított javadalmi után jogosult és kötelezett tagja az Országos Tanári Nyugdíjintézetnek; azért az egyházkerületi pénztár felhatalmaztatik, hogy a fizetés után esedékes évi 5^{0/}₀-ot az 1894. évi XXVII. t.-c. 3. §. b.

pontja értelmében a nevezett nyugdíjintézetbe befizethesse. A megválasztott tanár másrésről 7. köteles a zsinati törvényekben megszabott heti óraszámban tanítani; amennyiben saját szaktárgyaiból ez az óraszám ki nem telnék, köteles más, lehetőleg rokon tárgyakat is tanítani. 8. Az egyházkerületi közgyűlés határozatától számítandó legrövidebb idő alatt leteendő esküivel és a vele, valamint a tanári karral és a felügyelő bizottsággal egyetértőleg később megállapítandó időben szaktárgyai, vagy a neveléstudományok köréből vett értekezéssel köteles rendes tanári székét elfoglalni. Mind e határozatok meghozatalának alapjául *Péter Pál* okmányait, u. m.: keresztlevelét, tanársegédi szolgálatáról szóló bizonyítványát és középiskolai oklevelét hiteles másolatokban (1—3) van szerencsénk becsatolni.

A múlt tavaszi egyházkerületi közgyűlés 48. számú jegyzőkönyvi határozatából, — amely az új építkezésre szükséges 150000 korona összegnek a Miskolci Takarékpénztárból 5⁹/₄%-os folyó számla hitelre való ideiglenes felkölcsönzését helyeslő tudomásul veszi, — kimaradt a szavatosság elvállalásának a kimondása: azért a felügyelő bizottság most, — pótlólag, — azt kéri, hogy egyházkerületünk közgyűlése ezen szavatosság elvállalását mostani jegyzőkönyvének a határozatában alakilag is fejezze ki.

Intézetünk anyagi helyzetéről az őszi egyházkerületi közgyűlésen szoktunk beszámolót adni. Most teljes tisztelettel csak azt jelentjük, hogy az építkezésnél érdekelt vállalkozókkal most folynak a leszámolások. Anyagi ügyeinket illetőleg azonban emellett is kedves kötelességünk jelenteni, hogy *Miskolc városa*, megkeresésünkre, minden kikötés nélkül 10,000 koronát szavazott meg felsőbb leányiskolánk felszerelési költségeinek fedezésére. A feledhetetlen emlékű *Varga József* volt szikszói lelkész pedig 4000 koronát hagyományozott internátusunkra.

Végül van szerencsénk jóváhagyás végett betérjeszteni a növendékeket illető rendtartási szabályokat. (4)

Ezek után magunkat és intézetünket a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlésnek tapasztalt jóindulatába ajánlva, mardtunk a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlésnek

Miskolcon, 1907. évi május hó 26-án,

a felügyelő bizottság nevében aláztos szolgálai:

KUN BERTALAN

püspök,

a felügy. bizottság elnöke.

MITROVICS GYULA dr.

igazgató,

a felügy. bizottság jegyzője.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, s annak egyes pontjaira a következő határozatokat hozta:

1. A felügyelő bizottság által az új épület ünnepies felavatásának az idejére tett javaslatot elfogadja s felkéri az egyházmegyék espereseit és gondnokait és a sárospataki főiskola igazgatóságát, hogy a kerületi elnökség vezetése alatt, mint egyházkerületünk küldöttei, egyházkerületünk képviselőjében miskolci felsőbb leányiskolánk új épületének az ünnepies felavatásán megjelenni szíveskedjenek.

2. Péter Pál helyettes tanárt a természetrajz—földrajz szakcsoport tanszékére rendes tanárnak megválasztja s a felügyelő bizottságnak e választás keresztülvitelére vonatkozó többi javaslatát is u. m. 2., 3., 4., 5., 6., 7. és 8. pontokat és határozati erőre emeli.

3. Egyházkerületünk közgyűlése kijelenti, hogy a múlt évi tavaszi közgyűlés 43. számú jegyzőkönyvi pontjában kimondott határozatából kifolyólag a 150000 koronára nézve a szavattosságot elvállalja.

4. Miskolc városának az intézetünk felszerelésére megszavazott 10000 koronás adományát hálás szívvel köszöni s ennek a köszönetnek a város tanácsával leendő szíves közlésére püspök urat kéri fel.

5. A jóváhagyás végetl beterjesztett rentartási szabályokat, a felügyelő bizottság véleménye alapján, megerősíti.

38. Az egyházkerületi pénzügyi választmány f. é. május 3-án tartott ülésének 14. sz. határozatával javasolja, hogy *Réthy Pál*, volt golopi lelkész 370 kor. Szükösi-Hollanditári tartozása járulékaival együtt a tőkék közül töröltessék, tekintettel arra, hogy özvegye teljesen vagyontalan s hogy 7 kiskorú gyermek eltartásáról kell gondoskodnia.

Egyházkerületi közgyűlés a pénzügyi választmány által felhozott okok alapján néhai *Réthy Pál* 370 kor. tartozását törölni rendeli.

39. Az egyházkerületi pénzügyi választmány f. é. február 20-án s következő napjain tartott ülésében felvett jegyzőkönyvével felterjeszti Pataky Sándor, egyh.-ker. pénztárnok által kezelt alapítvány és egyéb pénztárak 1906. évi bevételeiről és kiadásairól szóló *számadások* eredményét. A pénztárak állása a következő:

I. Közigazgatási pénztár.

1. Kamatozó tőkék	---	---	509217	K 32	f.
2. Kamathátrálék	---	---	18389	" 99	"
3. Előlegezett biztosítási díjak	---	---	13353	" 77	"
Összesen	---	---	540961	K 08	f.
Túlkiadás	---	---	889	" 70	"
Marad	---	---	540071	K 38	f.
Kell lenni	---	---	529849	" 63	"
Szaporodás	---	---	10221	K 75	f.

II. Vay-Mocsáry-alapítvány. A)

1. Kamatozó tőke	---	---	460889	K —	f.
2. Kamathátrálék	---	---	23531	" 12	"
3. Pénztári maradvány	---	---	5	" 47	"
Összesen	---	---	484425	K 59	f.
1905. év végén volt	---	---	481965	" 79	"
Szaporodás	---	---	2459	K 80	f.

III. Vay-Mocsáry-alapítvány. B)

1. Kamatozó tőkék	---	---	262605	K 75	f.
2. Kamathátrálék	---	---	2715	" 82	"
3. Pénztári maradvány	---	---	1250	" 79	"
Összesen	---	---	266572	K 36	f.
1905. év végén volt	---	---	254026	" 77	"
Szaporodás	---	---	12545	K 59	f.

IV. Teleky-Szeremley-alapítvány.

1. Kamatozó tőke	---	---	---	36113	K	—	f.
2. Kamathátrálék	---	---	---	1995	„	15	„
Összesen	---	---	---	38108	K	15	f.
Levonva a túlkidást	---	---	---	1	„	01	„
Marad	---	---	---	38107	K	14	f.
1905. végén volt	---	---	---	38150	„	19	„
Apadás	---	---	---	43	K	05	f.,

minek oka a kamatláb leszállítása.

V. Papi özvegy-árvatár:

1. Kamatozó tőkék	---	---	---	425046	K	20	f.
2. Kamathátrálék	---	---	---	22865	„	64	„
3. Pénztári maradvány	---	---	---	2012	„	36	„
Összesen	---	---	---	449924	K	20	f.
1905. végén volt	---	---	---	448659	„	13	„
Szaporodás	---	---	---	1265	K	07	f.

VI. Szükösi-Hollandi-tár.

1. Kamatozó tőkék	---	---	---	265022	K	17	f.
2. Kamathátrálék	---	---	---	9433	„	78	„
3. Pénztári maradvány	---	---	---	3856	„	91	f.
Összesen	---	---	---	278312	K	86	f.
1905. végén volt	---	---	---	275640	K	23	f.
Szaporodás	---	---	---	2672	K	63	f.

E tárra vonatkozólag felkéri a pénzügyi választmány az egyházkerületi közgyűlést, hogy a szomotori ev. ref. egyház 562 kor. tartozását, ennek 1895. évi febr. 1-től járó 6% kamataival, vagy egyházi kivetés útján hajtassa be, vagy pedig törlesztést rendelje el, miután az egyháznak lefoglalható vagyona nincs, a jótállók pedig részint elhaltak, részint ismeretlen helyre költöztek.

VII. Tolcsvai Nagy Gedeon-alapítvány.

1. Kamatozó tőkék	---	---	---	56131	K 48	f.
2. Kamathátrálék	---	---	---	2779	„ 49	„
Összesen	---	---	---	58910	K 97	f.
Levonva a túlkidást	---	---	---	135	„ 10	„
Marad	---	---	---	58775	K 87	f.
Tartozás	---	---	---	1600	„ —	f.
Valódi állás	---	---	---	57175	„ 87	„
1905. végén volt	---	---	---	56235	„ 85	„
Szaporodás	---	---	---	940	K 02	f.

VIII. Alamizsna-pénzek.

1. Bevétel	---	---	---	---	1105	K 94	f.
2. Kiadás	---	---	---	---	1105	„ 94	„
Maradvány	---	---	---	---	—	K —	f.

IX. Missiói alap.

1. Bevétel	---	---	---	---	6400	K —	f.
2. Kiadás	---	---	---	---	6400	„ —	f.
Maradvány	---	---	---	---	—	K —	f.
3. Eperjesi missió tőkéje	---	---	---	---	15532	„ 15	f.

X. Államsegély.

Bevétel.

1906. évre utalványoztatott	---	---	---	---	42667	K —	f.
-----------------------------	-----	-----	-----	-----	-------	-----	----

Kiadás.

1. Egyházmegyéknek	---	---	---	---	10687	K —	f.
2. A sárospataki főiskolának	---	---	---	---	5000	„ —	„
3. A felső leányiskolának	---	---	---	---	15000	„ —	„
4. A közigazgatási pénztárnak	---	---	---	---	11980	„ —	„
Összesen	---	---	---	---	42667	K —	f.
Maradvány	---	---	---	---	—	„ —	„

Egyházkerületi közgyűlés a beterjesztett kimutatásokat jóváhagyólag tudomásul veszi és a pénzügyi választmány jelentése folytán a szomotori ev. ref. egyház 562 kor. tőke s ennek 1895. febr. 1-től járó 6°/_o kamat tartozását a Szükösi—Hollandi-tár tőkéjéből törölni rendeli.

40. U. a. üléséből jelenti a pénzügyi választmány, hogy az összes pénztárakra vonatkozó számadásokat úgy bevételi, mint kiadási tételeikre nézve a szükséghez képest okmányokkal is igazoltaknak találta. Javasolja ezek alapján, hogy *Pataky Sándor egyházkerületi pénztárnok*, az 1906. évi számadások terhe alól az azokban foglalt tételekre vonatkozólag felmentések s neki buzgó és szakavatott működéséért egyházkerületi közgyűlés elismerését és köszönetét fejezze ki.

Egyházkerületi közgyűlés, midőn a pénzügyi választmány jelentését jóváhagyó tudomásul veszi, *Pataky Sándor egyházkerületi pénztárnokot* az 1906. évi számadások terhe alól az azokban foglalt tételekre vonatkozólag felmenti, továbbá buzgó és szakavatott működéséért a maga részéről is elismerését és köszönetét fejezi ki.

41. U. a. üléséből jelenti a pénzügyi választmány, hogy az 1907. évi pénztári főnaplót megvizsgálta s

volt a folyó évi bevétel	---	---	22222 K 38 f.
a múlt évi pénztári maradvány	---	---	6099 „ 72 „
			<hr/>
a bevétel összege	---	---	28322 K 10 f.
ebből levonva a folyó évi kiadást	---	---	10137 „ 58 „

bevételei felesleg --- 18184 K 52 f.,
mely összeg a pénztár tartalmával egyezőnek találtatott.

Egyházkerületi közgyűlés a pénzügyi választmány jelentését jóváhagyással tudomásul veszi.

42. Olvastatott az egyházkerületi pénzügyi választmány előterjesztése a *Szentpétery Sámuel-alapítvány* feltételeinek módosítása tárgyában.

Egyházkerületi közgyűlés felkéri özv. Szentpétery Sámuelné úrasszonyt, szíveskedjék az alapítvány feltételeit akként változtatni meg, hogy annak kamatai minden évben más és más egyházmegye által ítéltethessenek oda az erre leginkább méltó papi, tanári, iskola-tanítói családnak, illetve özvegynek, vagy árváknak.

43. Olvastatott a vall. és közoktatási miniszternek 94467 sz. leirata, melyben tudatja, hogy a miskolci és sárospataki főgimnáziumhoz *Géressy Kálmán*, debreceni, a rimaszombati főgimnáziumhoz *Jurkovics Emil*, besztercebányai tan. kerületi főigazgatót küldötte ki miniszteri megbizottakúl.

Egyh. ker. közgyűlés a kiküldetést tudomásul veszi.

44. U. a. miniszter f. é. 25883, 41206, 111161/906. sz. leiratában értesíti főtiszteletű püspök urat, hogy ő csász. és ap. kir. felsége a *felsőkálosai-, hegyi-, jabloncai* ref. egyh. községeknek egyenként 200 kor. segílyt méltóztatott legkegyelmesebben adományozni.

Egyh. ker. közgyűlés, ő csász. és ap. kir. felsége kegyes adományát hódoló tisztelettel köszöni meg és veszi tudomásul.

45. U. a. miniszterium f. é. 101,033 sz. leiratában tudatja, hogy a *rimaszombati egy. prot. főgimnázium* fentartója által az orsz. *nyugdíjintézet*t szemben elvállalt kötelezettségeinek részbeni fedezhetése végett 3000 kor. rendkívüli államsegélyt engedményezett.

Köszönettel tudomásul vétetik.

46. U. a. miniszterium 1906. évi 80,696 sz. leiratában tudatja, hogy egyházkerületünk részére az 1906. évre kiutalványozott 42,667 kor. *államsegélyről szóló számadást* elfogadta azon megjegyzéssel, hogy az u. e. évi 67,379 sz. rendelettel kiutalt 7075 kor. általány többlet is elszámolandó.

Tudomásul vétetik

47. U. a. miniszterium f. é. 8886 sz. leiratában a hazai *tanszer-ipar támogatása* és felkarolása ügyében kibocsátott rendeletet megküldi.

Tudomásúl vétetik.

48. U. a. miniszterium f. év. 24062, 25283 sz. leiratában tudatja, hogy az *ungmogyorósi* ref. egyházközség templomának felépítéséhez szükséges fenyő-épülettűt és szelvényárút, továbbá a *rimaszécsi* ref. lelkészlak újraépítéséhez szükséges fenyő-épületfa anyagot, kedvezményes áron rendelte kiszolgáltatni.

Hálás köszönettel tudomásúl vétetik.

49. Őszi közgyűlésünk. jkvének 52-dik pontjában, véleményes javaslatokat kért az egyházmegyéktől a *Bocskay-émlék* címen gyűlt perselypénzek miként leendő felhasználása végett. A felterjesztett véleményes javaslatok szerint az *abauji* és *alsó- és felsőborsodi* egyházmegyék elfogadják az egyetemes konventi bizottság javaslatát, hogy t. i. adassék ez az összeg a debreceni főiskolának *Bocskay-tanszék*-alapja címen azzal a kikötéssel, hogy mindaddig növeltessek, amíg egy tanszék teljes javadalmát fedezheti. A *gömöri* egyházmegye Bocskay emlék-alap címen a saját egyházkerületünk pénztára által kívánja ezt kezelteni s évi kamatait vallásos iratok terjesztésére fordíttatni oly módon, hogy a vallásos iratokat az iskolai év végén az iskolalátogató küldöttségek vigyék széjjel az egyes egyházközségekbe. Az ekként terjesztendő iratok között minden évben foglaljanak helyet a *Koszorú-füzetek*, hogy ezáltal a Magy. Prot. Irod. Társaság ez értékes kiadványát is segítse egyházkerületünk. A *tornaí* egyházmegye mindaddig gyümölcsöztetni kívánja, míg kamatja legalább a 100 koronát el nem éri, e kamat aztán a Szondy-Kenessey-alapítvány módjára egy-egy szűkölködő egyháznak adatnék ki, minden évben más egyházmegyében. Az *ungi* egyházmegye kamatoztatni kívánja s az évenkénti kamat-jövedelmet a népiskolákban terjesztendő, a prot. öntudatot erősítő népies irányú, címlapján a „*Bocskay-émlék-alapból*“ — feljegyzéssel ellátott vallásos füzetkék beszerzésére kívánja fordíttatni. Az *alsózempléni* egyházmegye a sárospataki főiskolában „*Bocskay István-alap*“ címen óhajtja

kezeltetni s az összeg kamatait prot. egyháztörténeti pályamunkák jutalmazására fordíttatni. A *felsőzempléni* egyházmegye szerint a Bocskay-alap jövedelme ha az mint egyetemes egyházi-alap kezeltenék, szolgáljon a „*Prot. Irod. Társaság népies kiadványát képező Koszorú füzetek írói tiszteletdíjának fedezésére*, ha pedig egyházkerületi alapot képezne, évi *kamatai adassanak mindenkor a házasulandó ifjak és férjhez menendő hajadonok számára vásárlandó hitelesítő művek beszerzése végett annak az egyházközségnek, amelyben legkedvezőtlenebb volt egyházunkra nézve a reverzális statisztika.*“

Egyházkerületi közgyűlés a begyűlt összeget a debreceni főiskola körében felállítandó „*Bocskay-tanszék*“-re ajánlja fel az egyetemes konventi bizottság javaslata értelmében s meghatalmazza az egyházkerület pénztárnokát annak a debreceni ref. főiskola elnökségéhez való elküldésére.

50. Az egyetemes konvent, f. évi áprilisi gyűlésének 84 sz. határozatával, az *új énekeskönyv* megszerkesztése felől gondoskodván, egy 16 tagú bizottság szervezését látta célravezetőnek, oly módon, hogy a bizottságba 6 tagot maga a konvent, 2—2-öt pedig az egyházkerületek válasszanak. A választásra nézve kiköti egyetemes konvent, hogy azt az egyházkerületek mindjárt a legközelebbi közgyűlésükön elvégezzék s az eredményt az egyetemes énekügyi bizottság elnökének, *Baksay Sándor* dunamelléki püspöknek jelentsék.

Egyházkerületi közgyűlésünk aggodalommal tekint az énekeskönyv javításának a zsinat által meghatározott s a konvent által jelzett újabb költséges próbája elé: mindazáltal, nem akarván magát az anyaszentegyházunkra nézve kívánatos közösségből kiszakítani, az egyetemes énekügyi bizottságba a maga részéről *Fejes Istvánt* és *Radácsi Györgyöt* választja meg s a választás eredményéről az egyetemes énekügyi-bizottság elnökét az egyházkerületi papi főjegyző útján értesíti.

51. Ugyancsak az egyetemes konvent f. évi áprilisi gyű-

lésének 83 sz. jkvi határozatával kimondta, hogy a *tökesegély ügyben* 1903-ban — az egyházkerületek felterjesztései alapján — készített sorozatot hatályon kívül helyezi s korábbi határozatának megváltoztatásával nem 1908-ban, hanem már most elrendeli egy újabb szerves munkálat megkészítését; felhívja azért az egyházkerületeket, hogy az egyházmegyék által állíttassák össze s magok átvizsgálván, az 1908-diki tavaszi konventre terjeszték fel mindamaz egyházközségek kérvényeit, amelyek az 1908—1913-diki öt éves időszakban tökesegélyre ajánlanak. Az ajánlás a korábbi ajánlatokra való tekintet nélkül történhetik, de az egyszer konventileg megállapított sorozaton kívül — a jelzett időszakra — új kérvények nem fogadtnak el, legfeljebb csak a sorrenden történhetik változtatás valamely különösen indokolt esetben, p. o. közbejött elemi csapások miatt. A felterjesztések a jelenlegi munkálat módjára szerkesztendők, de, zavarok kikerülése végett, felhívja a konvent az egyházkerületeket, hogy az igényelt segélyösszegnek csak az egyik felét sorozzák az első sorba, a másik felét pedig a második sorba. Végül figyelmezteti a konvent az egyházkerületeket, hogy ha — rendkívüli okok miatt egyes egyházközségeket, amelyek korábban már építkezési segélyben részesültek — újra az ajánlottak közé soroznak: akkor részletesen kimutatandó a nyert segély felhasználása, a visszatérítés állapota s kimerítően indokolandó a korábbi segély elégtelen volta.

Egyházkerületi közgyűlés az egyetemes konvent határozata értelmében felhívja az egyházmegyéket, hogy intézkedjenek a saját kebelökben a tökesegélyt igénylő egyházközségek sorozatának egybeállítása végett s az egybeállított sorozatot — a segélyt igénylőknek két csoportba osztásával — még ez évi őszi közgyűlésünkre terjesszék fel a netalán újabb segélyre ajánlott egyházközségekre nézve a tüzetes indokolás mellékletével.

52. Ugyancsak az egyetemes konvent f. év áprilisi gyűlésének 44 sz. jkvi pontjában, tekintettel arra a statisztikailag igazolt jelenségre, amely szerint az *iskolázatlan ref. gyermekek száma* ijesztően növekedik, elannyira, hogy egyházunk e tekintetben eddigi vezér-szereplő helyzetéből a harmadik

helyre szállott alá, felhívja az egyházkerületeket, a megdöbentő jelenség okainak felderítésére s a baj továbbterjedésének meggátlására, jelentésüket bevárván.

Egyházkerületi közgyűlésünk a jelzett baj elhárítására — a saját körében — készséggel vállalkozván, az egyházmegyéket utasítja, hogy tanügyi bizottságaik útján puhatólózzanak a kedvezőtlen állapot indító okai után s az orvoszerekről is gondolkozván, a jövő évi (1908) tavaszi közgyűlésünkre terjesszék fel e tárgyban készített jelentéseiket és véleményes javaslatokat, hogy az egyházkerület — a beérkezett s majdan feldolgozandó jelentések és javaslatok alapján — az egyetemes konventet méltóan s az ügy érdekéhez képest tájékozhasssa.

53. Ugyancsak az egyetemes konvent 1907. évi áprilisi gyűlésének 82 sz. jkvi pontjában tudatja, hogy *tökesegegy* címén az 1906-ra rendelkezésre állott 13,134 kor. 83 fillérből a tiszánineni egyházkerület 12 egyházközsége 2690 kor. segélyben részesült; 22-dik sz. jkvi pontjával pedig azt, hogy a közalap pénztárából egyházkerületünkből 4 egyházközség kapott nagyobb segélyt, összesen 3300 koronát, kisebb segélyt pedig 20 egyházközség; összesen 1900 koronát, együttesen 5200 koronát.

Tudomásul szolgál.

54. Ugyancsak a konvent, jelzett gyűlésének 26-dik sz. jkvi pontjával, a *zsinati közös költségek fedezhetése végett* még 10,000 korona mielőbbi beküldésére szólítja fel az egyházkerületeket, illetőleg a 10,000 koronából annyira, amennyi a megállapított zsinati kulcs szerint az egyes egyházkerületekre külön-külön esik.

Egyházkerületi közgyűlés utasítja saját pénztárnokát az egyházkerületünkre eső összegnek a Magyar Földhitelintézethez való mielőbbi beküldésére.

55. A konventi elnökég f. év ápril. 22-én kelt hivatalos iratával értesíti egyházkerületünk püspöki hivatalát arról, hogy az *új egyházi törvények* hol kaphatók az egyházkerület számára és hogy a megrendelt példányok ára a Magyar Földhitelintézethez küldendő s hogy egyes példányok magán uton *Keresztesi* István debreceni városi nyomdai ügyvezetőnél, 3 kor. 24 fill. előleges beküldése mellett, portómentesen szerezhetők. Értesíti s nyilvántartás szempontjából az egyházkerületi gyűléssel is tudatni kéri, hogy az *egyházi törvényekért befolyó összegeket* a Magyar Földhitelintézet minden év végén a következő kulcs arányában fogja megosztani az egyházkerületek pénztárai között.

Dunamelléki kerület javára		17·24 ⁰ / ₀
Dunántúli	„	15·52 ⁰ / ₀
Tiszaninnyi	„	15·52 ⁰ / ₀
Tiszántúli	„	32·76 ⁰ / ₀
Erdélyi	„	18·96 ⁰ / ₀

Egyházkerületi közgyűlés az értesítést közönettel veszi tudomásúl, az arány-kulcsot nyilván tartás szempontjából jegyzőkönyvébe felvevén.

56. Ugyancsak a konvent ugyanazon gyűlésének 42 sz. jkvi pontjában tudatja az egyházkerületekkel a következőket:

1. Lelkészeink, református tanintézeteink könyvtárai, tanárai, esetleg növendékei s világi embereink, ha három éves ciklus előfizetésére kötelezik magukat, az *egyetemes lelkészi könyvtár* könyv-illetményét ugyanazon díjért (évi 10 kor.) kapják, mint egyházközségeink s csak az ezen felül megmaradó példányszám kerül könyvpiacra rendes bolti árak mellett.

2. Az egyet. lelkészi könyvtár-díjak szedését a tiszántúli egyházkerület kívánságához képest csak 1907. évtől kezdve számítja: azok az egyházkerületek tehát, amelyek 1906-ra és 1907-re beszédtek vagy épen be is szolgáltatták illetményüket, 1908-ra szóló illetményüket nem tartoznak beküldeni az egyetemes lelkészi könyvtár pénztárába, hanem saját intézkedésük értelmében használhatják fel lelkészi könyvtáraik céljaira, 1909-től kezdődőleg az összes egyházkerületek ismét az egyetemes lelkészi könyvtár pénztárába küldjék illetményeiket.

Egyházkerületi közgyűlés a tudósítást tudomásul veszi s azt a lelkészek, tanintézetek, tanárok, iskolai növendékek, világi férfiak s az összes egyházközségek figyelmébe ajánlja.

57. Ugyancsak az egyetemes konvent ugyanazon gyűlése 47. sz. jegyzőkönyvi pontjában felhívja az egyházkerületeket, hogy miután a törvények egyenes rendelkezéséhez képest s a református tanítók országos egyesülete és a ref. egyetemes tanügyi bizottság javaslata alapján — a tanítókra nézve a *próbaesztendő*t megszüntetendőnek tartja — utasítsák az egyházközségeket ennek az itt-ott még előforduló s régi szokáson alapuló eljárásnak megszüntetésére.

Egyházkerületi közgyűlés az egyetemes konvent határozatát tudomásul veszi s az egyházközségeket ahoz való alkalmazkodásra utasítja.

58. Ugyancsak az egyetemes konvent ugyanazon gyűlése jegyzőkönyvének 38-ik pontjában figyelmezteti az egyházkerületeket, hogy a missziói lelkészekre nézve az *utazási napló* igazolását megköveteli, egyszersmind pedig felhívja szigorú intézkedés végett arra, hogy a kellően kitöltött missziói statisztikai ívek és jelentések minden év dec. 31-ig felküldendők a missziói biz. előadóhoz, különben a konvent rendelete szerinti eljárást nem foganatosító missziói lelkészekről a segílyt meg fogja vonni. Végül felhívja az egyházkerületeket nyilatkozattételre, hogy a missziói segílyeket régebben élvező s ezek révén már megerősödött missziói pontok, érdekeik veszélyeztetése nélkül, nem engedhetnék-e át járulékaikból az újabb segílyezendők javára?

Egyházkerületi közgyűlés a konventi határozatot — a missziói lelkészeket illetőleg — ezek figyelmébe ajánlja s őket a statisztikai ívek, jelentések pontos beküldésére utasítja; a missziói segílyekre nézve sajnálattal jelenti, hogy az egyes missziói pontok évi járulékaiból semmit sem képes egyetemes célokra átengedni.

59. Az erdélyi reform. egyh. ker. igazgató-tanácsa értesíti főtiszteletű püspök urat, hogy „Az erdélyi ref. egyház

története“ című munkának 4. és 5. kötete teljesen elfogyott, ezért azt több példányban nem szállíthatja.

Egyh. kerületi közgyűlés felkéri az erdélyi ref. egyh. ker. igazgató-tanácsát, hogy a munka 4. és 5-ik kötetének hiányzó példányait a reménylhető II-ik kiadásból küldje meg.

Ha a II-ik kiadás meg nem jelenne, azok az egyházközségek, melyek a teljes műre küldték be az előfizetési árat, aránylagosan kárpótlandók.

60. A budapesti „*Bethlen Gábor-kör*“ évi, állandó 2000 korona lakpénz-segélyt kér.

Egyh. ker. közgyűlés, miután a kért 2000 korona segély fedezetére alapja nincs, a kérelmet nem teljesítheti.

61. A „*Br. Baldácsy Antal prot. alapítvány*“ folyó év ápr. 10-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyvét megküldi s jelenti, hogy az 1906. évi számadást rendben találta. Az igazgatóságnak az 1906. évre szóló számadásra a felmentvényt megadta. Jelenti továbbá, hogy az 1907. évi költség-előirányzat alapján a keruleteknek külön-külön rendes osztalék-képen 6000 koronát, rendkívüli osztalékul 3000 koronát, összesen 99.000 koronát rendelt kifizettetni.

Egyh. ker. közgyűlés a felolvasott jelentést örvendetes tudomásul veszi.

62. Az *iskolai ingatlanoknak az egyházközségek nevére való telekkönyveztetésére* vonatkozólag, amit egyházkerületünk ismételten elrendelt (l. 1904. évi őszi közgyűlés 20 a) sz., 1905. őszi közgyűlés 31 c) sz., 1906. tavaszi közgyűlés 79 sz., 1906. őszi közgyűlés 22 sz. jkvi hat.) az egyes egyházmegyéből újabban a következő jelentések érkeztek be:

1. *Alsó-Zemplén* jelenti, hogy az esperes utasította az egyházlátogatókat, hogy az egyes egyházközségeknek hagyják meg az egyházkerületi utasítás végrehajtását, azonban ennek eddig nagyobb eredménye nincs. Az egyházmegyei közgyűlés újból felhívta az egyházközségeket a telekkönyvi kiigazítás eszközésére s

a főjegyzőt bizta meg, hogy a kiigazítás tárgyában beadandó kérvény mintáját készítse meg.

2. *Felső-Zemplén* az egyházmegyei ügyészt bizta meg az eljárás megindításával, aki azt folyamatba is tette, de mivel a kiigazításhoz szükséges szabályok nem tartattak meg, az illető egyházközségek kérvényei elutasítottak, sőt a gálszécsi járás-bíróság területén az eljárás folyamatba sem tétetett. Tussán a tanítói belsőség a telekkönyvben fel sem volt található, a kisazari lelkészi belsőség fele pedig még nincs az egyházközség nevére írva. Az egyházmegye felhívta az esperest, hogy a telekkönyvi referenssel érintkezésbe lépve minden egyes egyházközségre újból kérjék az átíratást, a tussai és kisazari egyházközségek előljárói pedig utasítottak, hogy telekkönyvi ügyeiket az egyházmegyei ügyész közbejöttével rendezzék.

3. *Abauj* azt jelenti, hogy az egyházkerületi utasítás végrehajtása a gyakorlatban nehézségekbe ütközik, mert a polgári hatóság megtagadja az áttelekkönyvezte est, sőt ha átíratik is az ily ingatlan, per útján állíttatik vissza a régi állapot. Az egyházmegye azért szükségesnek látja egy mindenre kiterjedő, részletes utasítás kibocsátását, amelyhez minden egyházközség szigorúan alkalmazkodjék. Kéri azért az egyházkerületet ily részletes utasítás kibocsátására.

4. *Felső-Borsodban* az egyházmegyei ügyész az eljárás megindította, de a bekebelezés iránti kérvényeket még nem adta be, mert a kincstári jogügyi igazgatóság egy konkrét esetben a telekkönyvi hatóság kiigazítást rendelő végzését megfeleltette, azért tanácsosnak látja bevárni a kir. tábla döntését. Az egyházmegye helyeseli az ügyész eljárását, miután azonban a kincstári jogügyi igazgatóság és a Vallás- és Közokt. Ministerium eljárásában egyházunk autonómiájának súlyos megátaladását látja, erről a főt. egyházkerületi közgyűlést értesíti s a fentebbi intézkedéseihez való hozzájárulást és további intézkedéseket, valamint részletes utasításokat kér ez ügyben.

5. *Az ungi* egyházmegye jelenti, hogy a bezöi és kisgejőci egyházközségek átíratás iránti kérvényeit a kassai kir. ítélőtábla elutasította, azzal az indokolással, hogy: „az egyházi és iskolai főfelügyeleti hatóságok jóváhagyásával ellátott okirat nélkül előterjesztett kérelem alapján az 1868 : XXXVIII. t.-c. 14. § c) pontja, valamint a telekkönyvi rendtartás 67. és 69. §-ai értelmében az egyházat, illetve az iskolai alapot érdeklő telekkönyvi bejegyzés el nem rendelhető.“

Egyházkerületi közgyűlés az egyházmegyék jelentéseiből arról győződött meg, hogy a három évvel ezelőtt elrendelt átíratás végrehajtását főleg az gátolja, hogy a vallás- és közokt. Ministerium utasítása folytán a kir. tanfelügyelők és a kincstári jogügyi igazgatóság az iskolai vagyon védelme címén a telekkönyvi hatóságok kiigazítást rendelő határozatait rendszeresen megfelelőbbé s az eljárást megnehezíteni igyekeznek. Egyházkerületi közgyűlés azért a további nehézségek és félreértések elkerülése céljából egy felíratot intéz a nagymélt. Vallás- és közokt. Ministeriumhoz, megnyugtatóni kívánván a magas Ministeriumot arról, hogy az egyh. kerületek által elrendelt telekkönyvi kiigazítás legtávolabbról sem jelenti az iskolai vagyon elidegenítését vagy megrövidítését, mert iskoláinkat is épen az egyház testéhez tartozóknak tekintjük s így a kiigazítás által egyházkerületünk csak azt célozta, hogy az iskolai ingatlanok a valódi tulajdonos, az egyház nevében szerepeljenek. Egyházkerületi közgyűlés azért az ügy iratait azzal a kérelemmel teszi át az egyh. ker. ügyészhez, hogy a nagymélt. Vallás- és közokt. Ministeriumhoz intézendő felíratot megkészíteni s azt a főt. püspöki hivatal útján a nagymélt. Vallás- és közokt. Minister úrhoz felterjeszteni sziveskedjék, egyben felkéri, hogy a felírat kedvező elintézése iránt befolyását érvényesíteni méltóztassék.

Az egyházmegyéket pedig utasítja az egyh. ker. közgyűlés, hogy további intézkedésig az újabb telekkönyvi kiigazításokat függeszék fel.

63. A múlt 1906. évi egyházkerületi közgyűlés 10. sz. jegyzőkönyvi határozata értelmében az egyházmegyék s az egyházker. pénzügyi választmány betérjesztették az *alapítványok kezeléséről* készített szabályrendeletre vonatkozó észrevételeiket. És pedig úgy a pénzügyi választmány, mint az egyházmegyék, Abaúj kivételével, némi módosítással, a tervezetet elfogadják s annak életbeléptetését javasolják. Ellenben

Abaúj arravaló hivatkozással, hogy mivel a zsinati törvények részletesen intézkednek az egyházi vagyon kezeléséről s mivel az új törvények alapján maga a konvent is foglalkozik az alapítványokra vonatkozó s az egyházat egyetemesen kötelező szabályrendelet készítésével: annak elkészültéig várakozást ajánl.

Közgyűlésünk bevárja a konvent által közrebocsátandó szabályrendeletet s az előtte fekvő tervezetet csak abban az esetben lépteti majd életbe, ha annak egyik-másik rendelkezése a konventi munkálat érvénybelépése után is szükségesnek mutatkoznék.

64. Az 1906. évi őszi közgyűlésünk 11. sz. jegyzőkönyvi pontjában kívánt nyilatkozatot — a lelkészek számára készítendő „*Gyakorlati kézikönyv*“-ről — beadták az összes egyházmegyék, majdnem egyértelemmel hangsúlyozva, hogy ilyen kézikönyv készítését sem szükségesnek, sem kivihetőnek nem látják. Azt azonban az abauji egyházmegye kívánatosnak tartja, hogy az egyházi felsőbb hatóságok szabályrendeletei és elvi jelentőségű határozatai összegyűjtessenek.

Közgyűlésünk felkéri és megbizsa egyik jegyzőjét, Dr. Finkey Ferencet, hogy a még mindig érvényben levő szabályrendeleteket és elvi jelentőségű határozatokat egy füzetben gyűjtse össze s e gyűjteménybe az új egyházi törvények által megkívánt s még ezután készítenő szabályrendeleteket is vegye fel.

65. Missió előadó jelenti, hogy a *missiói lelkészek jelentése*, az előírt kimutatásokkal együtt az egyházmegyék jegyzőkönyveinek kíséretében mindenünnen felterjesztetett s kéri, hogy ezek tárgyalása, a konvent intézkedésének megfelelően, az őszi közgyűlésre tűzessék ki.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, s a missiói jelentések tárgyalását az őszi közgyűlésre tűzi ki.

66. Révész Kálmán abauji esperes. hivatkozással múlt őszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 20/1. sz. pontjára, jelenti,

hogy a folyó évi egyházlátogatási jegyzőkönyvek tanúsága szerint, az abaúji egyházmegyében, az elmúlt egyházi év folyamán egyetlen egy eset sem volt arra, hogy a *más hitfelekezetű tanintézetekben tanult*, azonban református vallásoktatásban nem részesült, 12 életévét meghaladott gyermek az illető lelkésznél jelentkezett és a nyári szünidő folyamán konfirmációi oktatásban részesült volna.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, s Czinke István előadónak szokott őszi évi-jelentéséhez való csatolás végett kiadja, s felhívja a többi egyházmegyék espereseit is, hogy a tárgyban való jelentésöket őszi egyházkerületi közgyűlésünkre idejében szolgáltatassák be.

67. Az egyes egyházmegyék a következő *lelkészi és tanítói változásokat* jelentették be :

Megválasztottak és beerősítették :

a) az abaúji egyházmegyében a lelkészek közül: Gönczi Gábor Abaujvaktára, Kocsis Jenő Kovácsvágásra, Radácsi István Nagyidára, Lükő István Vizsolyba, Kőszegi János Selyebre, Lengyel József Göncre, Pásztor István Bárcára; a tanítók közül: Illés János Fonyra, Váradi Gyula Vizsolyba, Kiss András Beretre, Varga Endre Vizsolyba;

b) az alsóborsodi egyházmegyében: Bodnár Béla zilizi lelkész Noszvajra, Keresztes Jenő átányi tanító Tizzaszederkénybe, Lajos István cserépfalusi tanító Átányra, Pitó József ó-moravicai segédtanító Andornokra;

c) a felsőborsodi egyházmegyében a lelkészek közül: Lengyel Gyula Szendrőládra; a tanítók közül: Árvay Gábor Nagybarcára, Horváth Károly Nyomárra, Sándor István Sajó-kazincra;

d) az alsózempléni egyházmegyében: Horkay Barna veresmarti lelkész Kistárkányba, Pecsénye András királyhelmeci segédlelkész Bodrogszentesre; a tanítók közül: Bertha János Tiszaladányba, Varga József Tolcsvára, Vincze György Hernádkakra, Diószegi János Tarcalra, Szabó Erzsébet Tiszaladányba, Kántor Ilona Cigándra;

e) a felsőzempléni egyházmegyében: Román Ernő miskolci segédlelkész Nagytoronyára, Sallay Béla h.-lelkész Kisbáriba;

f) a gömőri egyházmegyében : Csabay Pál balogi lelkész Tornallyára, Réthi Andor vályi lelkész Balogra, Lőkös Sándor páskaházi lelkész Vályba, Dusza János hanvai lelkész Pelsőcre, Juhász László pomázi s.-lelkész Hanvára, Sélley László szinpetri-i h.-lelkész Beretkére; a tanítók közül: Czinyéry Dezső Gortvakisfaludra, Balassa Mihály Jénébe, Ulakcsai Antal Balog-újfaluba;

g) a tornai egyházmegyében : Konyha Pál meszesi lelkész Bódvavendégibe; a tanítók közül: Kiss Sándor Szögligetre, Nemcsik Zsigmond Becskeházára, Dézsi István Hidvégardóba, Héderváry Izidor Jósmafőre;

h) az ungi egyházmegyében : Nyomárkay Sándor halábori lelkész Ungnyarádra; Bocsay Balázs tanító Ágtelekre, Rozgonyi János Zaharra.

Mindezen változások és beerősítések az egyházmegyék jelentései alapján tudomásul vétetnek.

68. Az egyes egyházmegyék új tisztviselőik választásáról a következőket jelentik:

Megválasztattak az abauji egyházmegyében: Cziáky Endre és Kiss Lajos lelkészi, Dobozy István és Kóczán György világi tanácsbírókká, dr. Puky Endre világi főjegyzővé, Benke István lelkészi, Téglássy Endre világi aljegyzőkké; az alsózempléni egyházmegyében Nagy Barna világi tanácsbíróvá; a felsőzempléni egyházmegyében: Dókus László világi tanácsbíróvá; a gömőri egyházmegyében Pósa Lajos lelkészi tanácsbíróvá; a felsőborsodi egyházmegyében: Elek József lelkészi tanácsbíróvá és dr. Orbán József világi aljegyzővé.

Mindezen választások örvendetes tudomásul vétetnek.

69. Az egyes egyházmegyékből megerősítés végett a következő *dijlevelek* terjesztettek fel:

Az alsóvadászi és gönci lelkészi díjlevél 4-4, a szakácsi lelkész-tanítói, a sajlólászlófalvi lelkészi, a laki lelkészi, a gesztelyi II-od tanítói, a kis- és nagybárii lelkészi, a nagy- és kistoronyai lelkészi, a csarnahói tanítói, a kereszti tanítói, a botfalvi kántortanítói, a lácai lelkészi, a tarcali kántortanítói

3-3, a palágyi lelkészi 4, a sajoecsegi lelkészi és tanítói 1-1 példányban.

A tarcali kántortanítói díjlevél az egyházmegye részéről megerősítve nem levén, szabályszerű eljárás végett visszaadatik az alsózempléni egyházmegye esperesének; a lácai lelkészi díjlevelek közül 2 példány másolat levén és csak egy példány eredeti, ez utóbbi megerősítettik, a másolatok pedig eredetiekkel való kicserélés végett a lácai egyház presbyteriumának visszaadatnak. A többi díjlevelek az egyházmegyei ajánló felterjesztések és záradékolások alapján megerősítetnek. Egy-egy példányuk az egyházkerületi és egyházmegyei irattárban helyeztetik el, egy példányuk pedig az illetékes egyháznak küldetik vissza.

70. Múlt évi őszi egyházkerületi közgyűlésünk 58. sz. jkvi határozatával a tornai egyházmegyének a *kápolnai tanítói díjlevél* állítólagos csonkítása ügyében tett felterjesztését véleményes jelentéstétel végett az egyházkerületi ügyésznek adván ki, egyházkerületi ügyész erre nézve a következő véleményt terjeszti elő:

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

A tornakápolnai ref. tanító úgynevezett díjlevélcsonkítási ügye a múlt 1906. év őszi közgyűlésen 58. sz. a. hozott nagybecsű határozatával véleményes jelentéstétel céljából nekem adatván ki, megbízatásomhoz képest jogi véleményemet a következőkben terjesztem elő:

Mindenekelőtt megjegyzem, hogy *úrbéri rendezési perben hozott* ítéletek a nekem kiadott iratok között *nem* foglaltatván, azokkal részletesebben nem foglalkozhatom s csupán általánosságban jegyzek meg annyit, hogy az 1871. 53. t.-c. 31. és 32. §-ai értelmében a volt földesúr, illetve közbirtokosság tulajdonát képező erdőből az úrbéri rendezési perben a volt úrbéres közönség javára kihatott u. n. *községi erdő* keretében *egy egész telki illetmény* jár minden lelkésznek s *féltelki* erdőilletmény minden *tanítónak* valláskülönbség nélkül, „amennyiben, vagy gyakorlatnál, vagy egyezségnél, vagy elvégre külső birtokuknak egy, illetőleg féltelki

illetményt meghaladó terjedelménél fogva nagyobb illetményre nem jogosítvák; „továbbá“ a lelkészek, iskolatanítók számára kihasítandó erdőilletmények is, — amennyiben ez iránt a volt földesúrral más egyezés nem jött létre, mindig a községi erdővel foglalandók össze s ezen esetben az illetménynek megfelelő mennyiséget a község tartozik kiszolgáltatni.“

Kétségtelen tehát, hogyha a tornakápolnai ref. egyház az úrbéri rendezési perben igazolta volna, hogy tanítójának akár gyakorlat, akár egyezés, akár külső birtokának féltelki illetményt meghaladó terjedelménél fogva nagyobb illetményhez van joga, ezen nagyobb erdőilletményt a bíróság meg is ítélte volna; miután pedig az iratokból kitetszőleg a nagyobb erdőilletmény meg nem ítéltetett, vagy a fenti körülmények igazolása nem volt lehetséges, vagy mulasztás követtetett el az egyház részéről.

Az úrbéri rendezési per, — legalább az iratokból azt kell következtetnem, — jogérvényesen be van fejezve, a dolgon tehát többé segíteni nem lehet.

Hogy közigazgatási úton orvoslást szerezni nem lehetett, az nagyon természetes, miután a közigazgatási hatóság csak arra bír hatáskörrel, hogy a tanító illetményeit az iskolafenntartó egyháztól, illetve annak adóköteles tagjaitól végrehajtás útján behajtsa, de az úrbéri bíróság intézkedéseit felül nem bírálhatja; ebből azonban nézetem szerint a tanítóra nézve jogsérelem nem keletkezett *s díjlevél-csonkítás nem történt*, miután az öt bécsi öl fa évenkénti kiszolgáltatása *az iskolafenntartó egyházat most is terheli* s ha a féltelki erdőilletményből ez ki nem telik, a hiányzó mennyiséget az egyház tartozik kipótolni, esetleg ha erre képes nem lenne, megfelelő államsegélyt kieszközölni.

Mely véleményes jelentésem után az iratok visszacsatolása mellett tisztelettel maradok

A főtiszt. Egyházkerületi Közgyűlésnek
alázatos szolgája

Bizony Ákos egyh. ker. ügyész.

Egyházkerületi közgyűlés az egyházkerületi ügyész véleményes jelentését köszönettel és helyeslőleg tudomásul veszi s miheztartás végett a tornai egyházmegyével közli.

71. Az erdélyi egyházkerület igazgató-tanácsa 1907. évi márc. 23-iki üléséből felkéri egyházkerületünket, terjessze ki

figyelmét arra, vajjon célszerű-e az egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvében *a fegyelmi bírósági jegyzőkönyveket közzétenni* s tegyen sürgető lépéseket arra nézve, hogy az eljárás egyöntetűen rendeztessék.

Egyházkerületi közgyűlésünk a fegyelmi bírósági jegyzőkönyveknek nálunk eddig is szokásban levő közzétételét (a közgyűlési jegyzőkönyvekben) — amennyiben a nyilvános közlés a közerkölcsöt nem sérti — célszerűnek, sőt szükségesnek látja, mert egyházi életünk éltető eleme, a nyilvánosság elve, ezt kívánja meg. Kötelező szabály alkotását s evégből az egyetemes konvent megkeresését azonban e kérdésben egyházkerületünk nem tartja szükségesnek, miután a kérdés az egyes egyházkerületek által az új egyházi törvények végrehajtása iránt kiadandó utasításokban elintézhető, amint a mi egyházkerületünk az V. t.-cikkre vonatkozó végrehajtási utasításban a jelzett értelemben el is intézte.

72. Olvastatik az egyházkerületi pénzügyi választmánynak az *andornoki* ref. egyház tőkeelengedési kérelme tárgyában múlt évi tavaszi közgyűlésünk 112. sz. határozata alapján felterjesztett véleményes javaslata, amely szerint a kérelmet nem tarthatja teljesíthetőnek, miután az andornoki egyház tartozása tőkesegélyt képez, amelynek kamatait a közalap viseli, míg adós egyház csupán a másfél százalék, tehát évenként 15 korona törlesztési járulékot tartozik fizetni, ezt a csekély összeget pedig adós egyház egy kis jóakarattal szegénysége mellett is elbírhhatja, de ha nem bírná is, az alsóborsodi egyházmegye által megfelelő segéllyel bizonyára ellátható lenne. Indokolásúl megemlíti pénzügyi választmány, hogy a tartozás elengedése veszedelmes praecedensül szolgálhatna.

Egyházkerületi közgyűlés a pénzügyi választmány javaslatát elfogadja s határozati erőre emeli.

73. Olvastatott az 1906. évi őszi közgyűlés 4. számú határozata folytán Bizony Ákos, egyh. ker. ügyész hivatalos

jelentése, *Zoványi Jenő*, sárospataki theol. tanárnak a *Warga Lajos-féle „ker. egyh. történelem“* javítása és kiegészítése tárgyában támasztott követelésére.

Egyh. ker. közgyűlés a *Zoványi Jenővel* való egyezkedésre — a pert egy alkalmazottjával szemben lehetőleg kerülni akarván — Bizony Ákos, egyh. ker. ügyészt küldi ki, jelentését az őszi egyh. kerületi közgyűlésre bevárván.

74. Az abauji egyházmegye folyó év tavaszi közgyűlése ajánlólag terjeszti fel megerősítés végett a *radvány-párházai* egyház adás-vételi szerződését, mely szerint az egyház templom-kibővítés céljaira megvette a templom-telekkel határos 131 □-öl területű belsőséget.

Az abauji egyházmegye ajánlata alapján a folyamodó egyház kérelme teljesítettik s a bemutatott adás-vételi szerződés egyházhatóságilag jóváhagyatik.

75. Az abauji egyházmegye 1907. április hó 16—17. napjain tartott közgyűléséből megújítja ama régebbi kérelmét, hogy egyházkerületi közgyűlésünk engedje meg az *egyházlátogatásnak a téli hónapokról kedvezőbb és alkalmasabb idősakra való áthelyezését.*

Az abauji felterjesztés végleges döntés előtt áttétetik az ez ügyben kölcsönösen érdekelt többi egyházmegyéhez is, hogy az egyházlátogatásnak a most gyakorlatban levőnél kedvezőbb és alkalmasabb idősakra való áttétele tárgyában legközelebbi őszi gyűlésünkre adják be kellően megokolt véleményeiket.

76. Az abauji egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűléséből bejelenti, hogy a *Szondy-Kenessey alapítvány* 400 koronát kitevő kamatát ezen az éven a sok szükséggel küzdő *nádasdi* egyházközségnek adja ki.

Jóváhagyó tudomásul vétetik.

77. Az alsóborsodi egyházmegye jelenti, hogy az általa kiküldött bizottság javaslata alapján, az *ároktői* időközi lelkeszi jövedelemből az egyházkerület szükösi tárát illető összeget 400 kor. 68 fillérben állapította meg.

Tudomásul szolgál s közöltetik az egyházkerületi pénzügyi választmánnyal.

78. Az alsóborsodi egyházmegye 1907. május 2-ikán Miskolcon tartott közgyűléséből az iránt keresi meg közgyűlésünket, hogy az egyetemes konventen „*a közigazgatási szükségletek*“ fogalmának a tisztázását s egyetemlegesen tájékozó és kötelező utasítás kiadását méltóztassék szorgalmazni.

E kívánságot közgyűlésünk is magáévá teszi s mint ilyet az egyetemes konvent legközelebbi ülése elé terjeszti.

79. A felső-borsodi egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűléséből jelenti, hogy a *nagyvisnyói* egyház javára *Latinák Vilmos* által nővére *Latinák Margit* emlékére tett alapítvány, amelyre nézve a múlt évi tavaszi egyh. ker. közgyűlésünk a felső-borsodi egyházmegyétől véleményt kért, mint az egyház részére kétségtelenül előnyös, hálás köszönettel elfogadható. Jelenti továbbá, hogy azóta *Latinák Vilmos* nagyvisnyói lakos 1906. szept. 14-én kelt végrendeletében a nagyvisnyói egyháznak és iskolának egy 1318 kor. 18 fillérről szóló betéti könyvet s a visnyói 300 sz. tjkvben A + 1—3 sorszám alatt foglalt ingatlant és ingó vagyonát hagyományozta. A felső-borsodi egyházmegye ezt az újabb szép hagyományt is hálás köszönettel elfogadandónak véleményezi.

Egyházkerületi közgyűlés, midőn a felső-borsodi egyházmegye véleménye alapján a jelzett hagyományok elfogadását jóváhagyja, a maga részéről is hálás köszönetét és elismerését fejezi ki a nemesszívű hagyományozónak az egyház és iskola iránti buzgóságáról és áldozatkészségéről tanuskodó jó cselekedeteért.

80. A felső-borsodi egyházmegye folyó évi tavaszi köz-

gyűlése ajánlólag terjeszti fel a *laki* egyház ama kérvényét, melyben a laki 243 sz. tjkvben foglalt ingatlanon levő fel-építménynek 404 korona vételáron leendő megvételére engedélyt kér.

Egyházkerületi közgyűlés a felső-borsodi egyházmegye ajánlata alapján a laki egyház kérelmét teljesíti, a nevezett ingatlan megvételére engedélyt ad s felhívja a laki egyház előjáróságát, hogy a vételről kötendő szerződést jóváhagyási záradékkal leendő ellátás végett a püspöki hivatalba küldje be.

81. A felső-borsodi egyházmegye folyó év tavaszi közgyűlése felterjeszti a *meszesi* egyház kérvényét, amelyben a Fleischer József és neje meszesi lakosokkal legelő vételi ügyben kötött szerződés megerősítését kéri.

Miután az említett vételi ügyletre vonatkozólag sem a presbyteriumi, sem az egyházközségi közgyűlési jegyzőkönyv a kérvényhez nem csatoltatott, a kérvény hiánypótlás végett a felső-borsodi egyházmegye útján visszatéteik a meszesi egyházhoz.

82. Ugyanazon egyházmegye u. a. gyűléséből megerősítés végett felterjeszti a *rudóbányai* egyház és a borsodi bányatársulat közt létrejött adás-vételi szerződést, mely szerint az egyház a tulajdonát képező a rudóbányai 124 sz. tjkvben A + 2 sor, 183 hr. sz. alatt foglalt 1049 □-öl területű s a rudóbányai 88 sz. tjkvben 187 hr. sz. alatt foglalt erdőből 340 □-öl erdőterületet elad a borsodi bányatársulatnak, miután a jelzett ingatlanokra a borsodi bányatársulatnak aknázási célból feltétlenül szüksége van s azokat megegyezés hiányában a bányatörvény értelmében kisajátíthatja.

Egyházkerületi közgyűlés a felső-borsodi egyházmegye ajánlata alapján a fent jelzett eladást jóváhagyja s a bemutatott adás-vételi szerződést megerősíti, világosan kiköti azonban, hogy a befolyó vételár tőkésítettessék s annak csak kamatai használhatók fel.'

83. A felsőborsodi egyházmegye f. é. május 1. és 2. napján tartott közgyűlése 46 sz. határozatával pártolólág terjeszti fel *Csontó Károly* saájóecsegi lelkész káplántartási kongrua kiutalványozása iránt beadott folyamodványát.

Egyházkerületi közgyűlés, a dr. Fodor Pál és dr. Steinfeld Frigyes orvosok által a Misokolcon f. é. márc. 7-én kiadott bizonyítvány alapján nevezettet szolgálatképtelennek mondja ki és káplántartási jogosultságát megállapítja.

84. A gömöri egyházmegye f. é. április 16—17. napján tartott közgyűléséből jelenti, hogy *Pónus Lajos* pelsőci s. lelkész az egyházi szolgálatból kilépett.

Tudomásúl vétetik.

85. A *balogujfalusi leányegyház*, mely a tanítói állás szervezését s új iskolájának felépítését csak a múlt ősszel fejezte be, azt panaszolja, hogy iskoláját nem képes fentartani, mert az a beltelek, ahová az iskolát építtette s melyet törlesztésre vásárolt, tulajdonképen még nem is az egyházé, mert a vételárból alig törlesztett pár koronát s többet törlesztteni jövőre sem lesz képes; s a 7—8 ezer koronából is, amelybe új iskolája került, a múlt ősszel csak 1100 koronát fizetett ki s az adósság itt is tetemes, pedig melléképületeket is kellene emelni, amire az egyháznak egy fillérje sincs. Ami pedig a legsúlyosabb, az, hogy az egyház a tanítója számára díjlevélileg biztosított évi fizetést nem bírja kiszolgáltatni, mert az egyház hívei közül a legszegényebbre is, az állami és községi terheken kívül, családonként 15—35 korona évi iskolai teher esik. Ennélfogva az egyház arra kér engedélyt, hogy *iskoláját állami kezelésbe* adhassa át.

A gömöri egyházmegye közgyűlése, a folyó év tavaszán, erre a panaszos kérvényre a következő határozatot hozta: „Közgyűlés mély szomorúsággal értesül a balogujfalusi iskolának ily hamar bekövetkezett válságos helyzetéről s arról a fölületességről, amely ott úgy az iskolai fundus vásárlásánál, mint a tanítói fizetésnek a meglevő erők túlbecsülésével törént megállapításánál közreműködött.

Egyházmegyénk közgyűlése amellett, hogy iskoláink államosítását már elvileg ellenzi, a jelen esetben azt kivihetetlennek is tartja, nemcsak azért, mert az állam az egyháztól vagy községtől a fennálló gyakorlat szerint az iskolai épületek teljes feltartását követeli, Ujfaluban pedig sem az új épület kifizetve, sem a telek megvásárolva nincs, így tehát nincsen is mit és miből feltartania, — hanem főként azért, mert 12—14 mindennapi tanköteles gyermekért, amennyi ez idő szerint Ujfaluközségében van, az állami iskola létesítését keresztülvinni teljes lehetetlenség.

Éppen ezért egyházmegyénk, amikor az ujfalusi egyháznak iskolája államosítása iránti kérvényét elutasítja, egyben felhívja a presbyteriumot, hogy az iskolai fundusnak az egyház nevére történő átíratását haladéktalanul vigye keresztül s arról őszi közgyűlésünkre jelentést tegyen. Egyházmegyénk aztán, ha látja, hogy az ujfalusi egyház iskolafeltartási képessége sehogysem biztosítható, az iskola sorsa felett a kifejlendő körülményekhez képest majd intézkedni fog.

Ezen határozatot a balogujfalusi egyház megfellebezte.

Egyházkerületünk közgyűlése a gömöri egyházmegye határozatát, indokainál fogva, helybenhagyja s felhívja a gömöri egyházmegyét, hogy amennyiben a kifejlendő körülményekhez képest e tárgyban újabb határozatot hoz, azt egyházkerületünk közgyűlése elé terjessze fel.

86. A gömöri egyházmegye pártolólág terjeszti fel a lelkeszi értekezletnek azon indítványát, hogy, mivel a ma használatban levő *konfirmációi katekhizmus*, nehézkes nyelvezeténél s feldolgozási módszerénél fogva, évről-évre használhatatlanabbnak bizonyúl; sőt mivel tartalma sem felel meg már a konfirmációi oktatás helyes céljának, lévén ma már a konfirmálandók vallásos elő- s alapképzettsége több, mint akkor, mikor e szóban levő katekhizmus készült: — intézzen sürgős felterjesztést az egyházkerületi közgyűléshez, kérve a kerületet, hogy új konfirmációi katekhizmus készítettéséről haladéktalanul gondoskodni méltóztassék.

Egyházkerületünk maga is elismeri a konfirmációi katekhizmus újból való készítettésének

sürgős voltát, — azért felhívja a „*Sárospataki Irodalmi Kört*“, hogy a jövő őszi közgyűlésünkre adjon tájékoztató jelentést arról, hogy a pár évvel ezelőtt megindított konfirmációi káté megírásának jelenleg miképen áll az ügye, s amennyiben a jelentés kerületünket ki nem elégítené és meg nem nyugtathatná, mivel e kérdés tovább halasztását már nem engedheti meg, a konfirmációi katekhizmus elkészíttetését vagy pályázat vagy megbízás útján, közvetlenül maga fogja intézni.

87. A gömöri egyházmegye pártolólágg terjeszti fel a lelkészi értekezletnek azon kérelmét, hogy, mivel a lelkészek és tanítók, a *megnehezedett gazdasági és munkás viszonyok* következtében, a parokhiális földek jövedelmének számbavehető részétől elesnek, egyházkerületünk keresse a módját annak, hogy a lelkészek és tanítók ily irányú károsodásukért valamiféle kárpótlást nyerhetnének. Felterjesztésben utalás van arra, hogy a kongruális új felszámítás idejétől már csak rövid idő választván el, talán ebben az irányban lehetne egyházkerületünknek a baj orvoslási módját megtalálni.

Egyházkerületünk a bajnak, nem csak a lelkészeknél és tanítóknál, hanem országszerte fenforgó, súlyos és egyetemes voltát maga is elismeri. Mivel azonban annak a javítására ez idő szerint még más lehetőséget nem lát, kerületünk is a kongruális új felszámításra utal s ott véli a nehéz viszonyok közt élő lelkészek és tanítók veszteségeinek kárpóttoltatását; azért az illetékes behivatalnokok figyelmét arra hívja fel, hogy a kárpótlás megnyeréseért, indokaikat, majd az új kongruális felszámítások idején igyekezzenek latba vetni és érvényesíteni.

88. A gömöri egyházmegye f. évi tavaszi közgyűlésének 8. f. számú, felterjesztett jegyzőkönyvében jelenti, hogy a *Szent-István napján teljesített mezei munkáért* a rimaszécsi ref. hívek a kir. járásbírósság elé idéztetvén, a bíróság által

felmentettek s a bíróság által kimondatott, hogy Szent-István napján a református hívek a mezei munkában nem korlátozhatók.

Jelentés tudomásul vétetik.

89. A gömöri egyházmegye, a naprágyi egyház kérelmére, felterjeszti az 1906. évi április 18—19. napjain Putnokon tartott tavaszi közgyűlésének 65. számú jegyzőkönyvét, mely szerint a *naprágyi egyháznak* megengedi, hogy az 1905. év tavaszán részére kiutalt 6000 korona tőkesegélynek és a lelkészlak építéséből eredt többi adósságnak a kifizetése végett még 2000 korona kölcsönt, összesen 8000 koronát, az egyházkerület által kezelt 15000 koronát tevő regálé-tőkéjéből felvehesse s adósságának a törlesztésére fordíthassa, oly feltétellel, hogy az így elköltött tőkét az egyetemes konvent által adandó évi 300 korona tőkésítésével 27, illetve 32 év alatt állíthassa helyre és az $1\frac{1}{2}\%$ -os törlesztési hányadot (90 kor.) és az időközi kamatokat új iskola-építésre fordíthassa.

Egyházkerületünk az ügyet szakszerű elbírálás végett a pénzügyi választmánynak adja ki, azzal a felhívással, hogy jelentését őszi közgyűlésünkre adja be.

90. Vattay László, a gömöri egyházmegye egyházi főjegyzője felebbezést jelent be a gömöri egyházmegye f. é. tavaszi közgyűlésének 14. sz. jkvi határozata ellen, amely szerint *dr. Székely József* ügyvédet megválasztott egyházmegyei ügyésznek jelentette ki. Az egyházmegyei ügyész választásánál ugyanis, amint azt hitelesen igazolja, a közgyűlésnek csupán 44 szavazó tagja volt jelen s a szavazatszedő bizottság mégis 56 szavazólap beadását jelentette s így vagy illetéktelen egyének is szavaztak, vagy egyesek több szavazólapot adtak be.

Egyházkerületi közgyűlés a beadott felebbezést alaposnak találván, a gömöri egyházmegye hivatkozott határozatát s az egyházmegyei ügyész választására vonatkozó egész eljárást törvényszerűség hiányából megsemmisíti s utasítja a gömöri egyházmegyét, hogy a törvény szigorú szem előtt tartásával az egyházmegyei ügyészi állás betöltésére új választást rendeljen el.

91. A tornai egyházmegye tavaszi közgyűlésének 25. sz. jegyzőkönyvében ajánlólag terjeszti fel *Kozma Sándor varbóci tanító kérvényét*, aki arról panaszodik, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter úr, az 1907 évi január 1-től az ő *korpótlékát* beszüntette, azzal az indokolással, hogy a nevezett tanító a nagykőrösi alsó tanyai községi iskolai tanítóságtól 1903. június 1-én fegyelmi úton elmozdított, holott ő már az 1903. évi szeptember havában ismét tanítói hivaltalt viselt. — A tornai egyházmegye nevezett tanító kérvényét azért terjeszti fel kerületünkre, hogy az ügy méltányos elintézésére tenné meg a kellő lépéseket.

Egyházkerületünk e kérelmet nem teljesítheti.

92. A tornai egyházmegye, tavaszi közgyűlésének 24. sz. jegyzőkönyvében, Szabados László körtvélyesi lelkész jelentése alapján, panaszolja, hogy a Vallás és Közoktatásügyi Miniszterium *Bosznay Endre körtvélyesi tanítónak*, az 1906-ik év szeptember havára 109796/1906 sz. a. kelt rendeletében *tanítói fizetés-kiegészítést*, az 1906-ik év szeptember—decemberi hónapokra pedig, fedezet híján, a 97211/1906. sz. a. k. rendelet szerint *korpótlékot* nem engedélyezett, holott az illető tanító 1908. október 1-étől már a harmadik évötödös korpótléokra lesz jogosult.

Mivel a kérdés közigazgatási útra tartozik, kerületünk közgyűlése a felterjesztett iratokat azzal az utasítással adja vissza a tornai egyházmegye esperesének, hogy ebben az ügyben, az iskola feltartó körtvélyesi egyháznak hiteles adatokkal támogatandó és megindokolandó kérvényét a vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz püspökünk útján terjessze fel.

93. A tornai egyházmegye f. é. tavaszi közgyűlése megerősítés végett felterjeszti a *szini* egyház adás-vételi szerződését, mely szerint az egyház a tulajdonát képező u. n. „Cigány-kertet” árverésen eladta 648 korona vételárért.

Egyházkerületi közgyűlés a tornai egyházmegye ajánlata alapján a fentjelzett eladást

jóváhagyja s a bemutatott adás-vételi szerződést megerősíti, kiköti azonban, hogy a befolyó vételár tőkésítendő s annak csak kamatai használhatók fel.

94. Az ungi egyházmegye f. évi április 3—4. napjain tartott közgyűléséből jelenti, hogy a Horváth Mária alapítvány 1906. év végén 183,479 kor. 02 f. tőke.

Tudomásúl vétetik.

95. U. a. egyházmegye u. a. üléséből jelenti, hogy *Komjáthy Gábor*, ungvári lelkész-hitoktató részére megelőzőleg kiutalt tiszteletdíjából a vallás- és közoktatási minisztérium 100 koronát törölt és nem utalványozott ki.

Egyh. ker. közgyűlés felkéri a vallás- és közoktatási minisztériumot, hogy az elvont évi 100 k.-át utalványozza, tekintettel arra, hogy a ref. lelkész hetenként több órán tanít, mint a r. k. plébános s a több órán való tanítást (heti 6 óra) a vallás-oktatás komolysága és fontossága követeli.

96. U. a. egyházmegye u. a. üléséből jelenti, hogy az egyh. ker. közgyűlés 1906. nov. 7-én hozott, 4. pontjában foglalt utasítást teljesítette.

Tudomásúl vétetik.

97. U. a. egyházmegye u. a. üléséből jelenti, hogy az *iskei* 1905. évi vetés-jövedelemből 87 kor. 84 f. féljövedelem a templom-alaptőkéhez csatoltatott.

Tudomásúl vétetik.

98. Az ungi egyházmegye f. évi tavaszi közgyűlése pártolólag terjeszti fel a *vámoslucskai* egyház az iránti kérelmét, hogy a felsőhalasi határban fekvő 9 hold erdőjén lévő fát kitermelhesse és a kivágott famennyiséget eladhassa

Egyházkerületi közgyűlés az ungi egyházmegye ajánlata alapján a folyamodó egyház kérelmét teljesíti s a jelzett erdő kitermelésére, a kivágott famennyiség eladására s a befolyó vételárnak egyházi célokra való felhasználására engedélyt ad.

99. Az ungi egyházmegye f. évi tavaszi közgyűléséből, pártolólágg terjeszti fel a *vámoslucskai egyház kérvényét*, mely szerint az egyház az újonnan építendő paplak költségeinek fedezésére a „*Pesti Magyar Kereskedelmi banktól*“ 6000 korona, 32 év alatt törlesztendő kölcsön felvételére kér engedélyt, úgy, hogy a kölcsön a lelkészi ingatlan-birtokra s esetleg a beltelekre is bekebelezendő lenne.

Egyházkerületünk közgyűlése a vámoslucskai egyháznak a 6000 koronás kölcsön felvételét, *a lelkészi ingatlan-birtokra s esetleg beltelekre leendő bekebelezés feltétele mellett*, nem engedheti meg.

100. Az ungi egyházmegye, a múlt őszi egyházkerületi közgyűlésünk 87. számú határozatára nézve azt a jelentést terjeszti elő, hogy a *sárosmezői* leányegyház anyásítása és az ottani iskola államosítása ügyében a fenforgó kérdések alapos megvizsgálása végett a korábbi bizottságot újból kiküldötte, de ez jelentését még nem adhatta be.

Tudomásúl vétetik s a jelentés őszi közgyűlésünkhöz beváratik.

101. Az alsózempléni egyházmegye 1907 április 24—25 napjain Sárospatakon tartott közgyűléséből jelenti, hogy *Pácin* községben, ahol jelenleg mintegy 300 tanköteles gyermek maradt iskola hiányában oktatás nélkül, állami iskola felállítása van terbe véve, négy tanítóval és ugyanannyi tanteremmel; ennek folytán az ottani leányegyháznak megengedte, hogy felekezeti iskoláját megszüntethesse, annak a kikötése mellett, hogy a szervezendő állami iskolában legalább egy férfi tanító mindenkor református vallású legyen, aki megfelelő tiszteletdíjért a kántori teendők végzésére is köteleztessék.

Egyházkerületi közgyűlésünk, a kényszerítő körülmények nyomása alatt, a pácini ref. iskolának állami iskola felállítása esetén való megszüntetésébe beleegyezik; s egyúttal utasítja az alsözempléni egyházmegyét, hogy a pácini leányegyháznak az állammal kötendő szerződésében — az 1904 évi VI. egyházi törvénycikk 8-ik §.-ának szemelött tartásával, — felekezetünk érdekeit a jövőre is kellőképen biztosítsa s kösse ki, hogy az állami iskola igazgató-tanítója mindenkor ref. vallású legyen, a többi tanító pedig most és a jövőre is a felekezetek lélekszámának megfelelő arányban alkalmaztassék. A pácini leányegyház önállósítására és a lelkészi állásnak állami segítséggel való mielőbbi szervezésére és létesítésére nézve pedig a szükséges lépéseket haladéktalanul tegye meg, hogy a több, mint ezer lelket számláló egyházközség közvetlen vezetés és lelki felügyelet nélkül ne maradjon.

102. Az alsözempléni egyházmegye pártolólág terjeszti fel a *semjéni egyház kérvényét*, melyben iskola és tanítói lak építése végett, 14'000 korona törlesztéses kölcsön felvételére kér engedélyt, amely az egyház tulajdonában levő földekre fog betábláztatni.

Közgyűlés a semjéni egyháznak megengedi, hogy iskola és tanítói lak-építésre, az egyházi földekre leendő bekebelezés mellett, 14'000 korona törlesztéses kölcsönt felvehessen.

103. Az alsözempléni egyházmegye f. é. tavaszi közgyűlése megerősítés végett felterjeszti a *kiskövesdi egyház* két rendbeli adásvételi szerződését, melyek szerint a kiskövesdi egyház eladja a kiskövesdi 1 sz. tjk.-ben 10 sor, 637 hrsz. ugyanott 11 sor és 765 hrsz. alatt foglalt ingatlanát 2133 kor. 33 fillér s ugyancsak a kiskövesdi 78 sz. tjk.-ben 9 sor, 636 hrsz. és 10 sor, 766 hrsz. alatt foglalt ingatlanokat 1066 kor. 67 fillér vételáron.

Egyházkerületi közgyűlés az alsözempléni egyházmegye ajánlata alapján s az általa kikö-

tött feltétellel, hogy t. i. az egyház a vételáron szántóföldeket vásárol, a fentjegyzett eladást jóváhagyja s a bemutatott két adásvételi szerződést megerősíti.

104. Az alsózempléni egyházmegye f. évi ápr. 24—25. napjain tartott közgyűlése a mellékelt orvosi bizonyítvány alapján pártolólág terjeszti fel *Igaz József* szerencsi lelkész káplántartási kongruát kérő folyamodványát.

Egyházkerületi közgyűlés a Szerencsen 1907. április 8-án dr. Erős János szerencsi járásorvos által kiadott hivatalos bizonyítvány alapján Igaz József szerencsi lelkészt szolgálatképtelennek jelenti ki és káplántartási jogosultságát megálapítja.

105. Az alsózempléni egyházmegye aziránt keresi meg egyházkerületünket, hogy az *esperesi fizetéseknek* egyöntetű, vagyis bizonyos elvi alapokból kiinduló és meghatározandó arányokban eszközölt rendezése tárgyában készíttessen egy bizottsággal olyan alapvető munkálatot, amely kiindulási pontja lenne mind az öt egyházkerületben az esperesi fizetések egyöntetű rendezésének.

Egyházkerületünk maga is szükségesnek látja az esperesi fizetések méltányos rendezését s e célból bizonyos irányelv, vagy kulcs megállapítását s figyelembe véve az e célra előirányzott közigazgatási államsegélynek pár év alatt egész összegében bekövetkező folyóvá tételét: már most megbízza a nyolc egyházmegye esperesét, hogy e tárgyban készíttendő s bizonyos irányelveken nyugvó együttes javaslatukat terjesszék legközelebbi őszi közgyűlésünk elé.

106. A felsózempléni egyházmegye f. évi április 4-én tartott közgyűlésének 57. sz. határozatával jelenti, hogy az *egyházkerületi tanügyi bizottságba* tagúl *Karakó Ferenc* szürnyegi tanítót választotta meg.

Tudomásul vétetik.

107. A miskolci egyház presbyteriuma f. évi február 9-én tartott üléséből azzal a kérelemmel fordul egyházkerületi közgyűlésünkhöz, hogy miután a felsőborsodi egyházmegye a néhai *Bárczay László* által 1861-ben egy felsőborsodi özvegy papné és egy a *miskolci* ref. főgimnáziumban tanuló felsőborsodi papfiú javára tett alapítványt, az alapítólevél szövegétől eltérve. 1903. évi őszi közgyűlésén úgy változtatta meg, hogy az alapítvány mostani kamatainak egyik harmada esetleg a *sárospataki* vagy *rimaszombati* főgimnáziumokban tanuló felsőborsodi papfiúknak is kiadható legyen: rendelje el a főt. egyházkerületi közgyűlés, hogy a felsőborsodi egyházmegye az említett *Bárczay*-alapítvány tőkájének felét adja át a miskolci ref. főgimnáziumnak.

Egyházkerületi közgyűlés a miskolci egyház presbyteriumának azt a kérelmét, hogy az eddig a felsőborsodi egyházmegye által kezelt *Bárczay*-alapítvány tőkájének fele a miskolci főgimnáziumnak adassék ki, nem teljesítheti, miután az alapító-levél szövege és szelleme kétségtelenül azt kívánja, hogy az alapítvány a felsőborsodi egyházmegye, illetőleg annak esperese által kezeltessék. Az ügy tárgyalása közben azonban egyházkerületi közgyűlés arról győződött meg, hogy a felsőborsodi egyházmegye 1903. évi őszi közgyűlésének határozata az alapítvány világos rendelkezéseitől eltért, amidőn az alapítvány kamatainak csak $\frac{1}{3}$ -át rendeli egy özvegy papnénak, $\frac{2}{3}$ -át felsőborsodi papfiúknak kiadatni, holott az alapítvány a kamatoknak két egyenlő részre osztását rendeli, — valamint eltért az egyházmegye az alapítvány szövegétől abban is, hogy a kamatok egyik harmadára esetleg a *sárospataki* és *rimaszombati* főgimnáziumokban tanuló felsőborsodi papfiúkat is jogosította, jóllehet ez alapító-levél csak a *miskolci* főgimnáziumban tanuló papfiúkról beszél: egyházkerületi közgyűlés a felsőborsodi egyházmegye 1903. évi őszi (lászlófalvi) közgyűlésének 27. e) pont alatt hozott határozatát odamódosítja, hogy a *Bárczay*-alapítvány mindenkori kamatainak fele-

összege (jelenleg 60 korona) a felsőborsodi „elaggott legidősb“ özvegy lelkésznek, másik fele (jelenleg 60 korona) pedig a *miskolci* főgimnáziumban tanuló felsőborsodi papfiúnak adassanak ki. Ellenben helybenhagyja a hivatkozott egyházmegyei határozat ama részét, hogy csak a jeles vagy jó osztályzatú tanulók részesíthessenek a jótéteményben s az alapítvány kamata az aratási vizsgák után — azonban a miskolci gimnáziumi tanári kar ajánlata alapján — a felsőborsodi egyházmegye esperese által lesz utalványozandó.

Végül felhívatik a miskolci főgimnázium tanári kara, hogy maga részéről is szigorúan ragaszkodjék ahhoz, hogy az alapítvány felerésze csak felsőborsodi papfiúnak adható ki.

108. Olvastatik *Dókus Gyula* s. a. ujhelyi egyházközségi főgondnoknak az egyházközség nevében felterjesztett következő kérelme:

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

A főtiszteletű Egyházkerület ungvári közgyűlésének 21 számú határozatában kimondotta, hogy a nem felekezetünkbeli középfokú iskolákban a vallástanítást rendezni kívánja.

Ezen rendezésre nézve elvileg akképen határozott, hogy állandó katekhetai állásokat kíván létesíteni az anyagi lehetőség korlátai között.

Az állandó katekhetikai állások rendszeresítés esetén Sátoralyaujhely a 4-ik helyre soroztatott azzal a kilátással, hogy egyházunk lehetőleg az 1908—909 évben fog nyerni katekhetát.

Egyházunk nagy megnyugvással fogadná a főtiszteletű egyházkerület ily irányú határozatát és szívesen várokozott volna még hosszabb ideig is a vallás-tanításnak ily módon leendő biztosítására; azonban, sajnos, időközben lelkészünk egészségi állapota akképen változott meg, hogy ő ez időszerint kénytelen tartózkodni a papi szolgálatok kathedrai teljesítésétől; ekképen mindezen teher segédjére hárul át, aki eddig a vallástanítást is végezte és habár némi megterheléssel végezhetette is a lelkész teljes szolgálatai mellett.

Miután ezek szerint jelenleg a segédlelkésznek kell végezni az összes nem adminisztratív természetű papi szolgálatokat, amelyek egy közel 3000 lélek-számú egyházban, ahol a rendes teendőkön kívül a fogházat és kórházat is szolgálni kell, egy papot teljesen elfoglalnak; annál fogva ugyanez az egy egyén nem végezheti egyszersmind a ma is majdnem 20 órára menő vallásoktatást.

A vallásoktatás biztosításával ekképen egyházunk immár nem gondoskodhatván, mély tisztelettel kérjük a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlést, hogy az eredetileg tervezett sorrendet megváltoztatva, a rendszeres katechetikai állást Sátoraljauhelyben már az 1907—908 iskolai év kezdetétől méltóztassék teljesíteni, mert azt nem kívánhatjuk lelkészünktől, hogy ő a maga segédjét a közügy szolgálatára adván át, maga mellé még egy 2-ik segédlelkészt vegyen és tartson fel. Egyházunk pedig jelenlegi helyzetében nem képes oly nagyobb fokú áldozatra, a mellyel a főtiszteletű egyházkerületnek segítségére lenne. Így is arról kell majd gondoskodnia, hogy a segédlelkésznek megfelelő fizetése legyen a tandíjjak elvesztése után.

Teljes reménnyel vagyunk, hogy a főtiszteletű egyházkerület bölcsessége találni fog módot kérésünk teljesítésére nézve, amelyet ismételten ajánlunk kegyességébe.

Sátoraljauhely 1907 május hó 25-én.

a sátoraljauhelyi egyház nevében :

DÓKUS GYULA,
főgondnok.

Egyházkerületi közgyűlés, a kérvényben felsorolt indokokat a legmelegebben méltányolván, a kívánt sorrendi változtatást készséggel teljesíti, vagyis a szervezendő katechetikai állások sorozában a sátoraljauhelyi egyházközség az első helyre emeli; az állás szervezéséhez szükséges költséget azonban csak akkor folyósíthatja, ha erre a kilátásban levő állami segítséget megkapja.

109. A tornai egyházmegye f. é. április 18—19. napjain tartott közgyűlésének 52. sz. határozatával pártolólág terjeszti fel a *szádatmási* egyház országos segélygyűjtés megengedéseért be nyújtott folyamodványát.

Egyházkerületi közgyűlés utasítja folyamodó egyházat, hogy kérvényét közvetlenül a püspöki hivatalhoz adja be.

110. Az ungi egyházmegye tavaszi közgyűlésének 102. sz. határozatával pártolólág felterjeszti a *vajkócmatyóci* egyház kérvényét, melyben a tiszáninneri és tiszántúli egyházkerületekben templomtető és paplak építése céljából segélyadomány gyűjtést engedélyeztetni kér.

Egyházkerületi közgyűlés utasítja folyamodó egyházat, hogy kérvényét közvetlenül a püspöki hivatalhoz adja be.

111. Olvastatot *Szakál János* II. é. h. h.-nak folyamodványa, melyben kéri, hogy a sárospataki akadémiai szék 1907. május 13-án hozott fegyelmi határozata kegyelmileg módosítsák akként, hogy ő a folyó isk. év II-ik feléről colloquálhasson és az alapvizsgát letehesse és ha lehet a fegyelmi büntetése enyhíttessék.

Egyházkerületi közgyűlés a kegyelmi kérvényt illetékes elintézés végett a főiskolai igazgató-tanácsához teszi át.

112. A dunántúli ev. ref. egyh.-ker. főjegyzője tudatja, hogy a gróf Tisza István egyházkerületi főgondnok beigtatása alkalmával mondott ünnepi beszédek az egyházkerület külön füzetben ki nyomatta és azt a magyarországi összes ref. gyülekezeteknek megküldi. Egyházkerületünknek szétosztás végett küld 400 darabot.

Egyházkerületi közgyűlés a küldeményt köszönettel fogadja és a szétosztással az egyházmegyék espereseit megbízza.

113. *Közhirdetésre* felvételnek az egyházmegyék által ajánlott következő egyházak:

Detek, Kupa, Nádasd; Mezőzombor, Ágcsernyő; Szakácsi, Mályinka, Abod; Mályi, Heőszalonta, Heőbába; N.-Toronya, Kolbása, N.-Bári; Tornakápolna, Tornazsarnó és Áj; Tiszásvány, Vajkóc, Minaj.

114. Olvastatott *Csiky Zoltán* lădbessenyői lelkésznek a felsőborsodi egyházmegye által pártolólag felterjesztett kérelme, az 1905. szept. 16-tól 1906. jan. 26-ig járó, de mind-ezideig ki nem fizetett kongruájának a nagym. magy. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium által leendő kiutalványozása iránt.

A kongrua ügyében való felszólamlás elintézése közigazgatási útra tartozván, folyamodó kérelme azzal adatik vissza, hogy sérelmének orvoslása végett az esperesi és püspöki hivatalok útján közvetlenül a miniszteriumhoz folyamodják.

115. *Némedy József* dédesi lelkész, a felsőborsodi egyházmegye pártoló felterjesztése mellett, az iránt kérvényez, hogy, miután lelkészi jövedelme a kongrua megállapítása óta részint az egyháztagok elszegényedése, részint elhalálózása és kiköltözése folytán összesen 108 kor. 30 fillérrel kevesbedett, hasson oda közgyűlésünk, miszerint papi kongruája az 1898. XIV. t.-c. alapján a hiányzó 108 kor. 30 fillérrel újabban egészítsék ki, illetve az eddigi 138 kor. 84 fillérről 247 kor. 14 fillérre emeltessék fel. Kérésének támogatására mellékel 21 darab nemleges zálogolási jegyzőkönyvet

Közgyűlés a folyamodó lelkész kérvényét elbírálás és javaslattétel végett az egyházkerületi kongruaügyi bizottságnak adja ki s jelentését a jövő őszi közgyűlésre bevárja.

116. *Frenczel Bertalan* tarcavajkóci lelkész, eperjesi hitoktató, püspökünkhöz intézett felterjesztéseiben jelenti, hogy a kultuszminiszter úr a múlt 1906. év november havában kiadott rendeletében, az *eperjesi tanítóképzőben teljesített vallásoktatásért* járó díját, a növendékek csekély számára való hivatkozással, az eddiginek a felére szállította le; minek folytán a heti 8 órai hitoktatási időt január 1-től ő is felére apasztotta s a gyakori utazások miatt így is tetemes költsége és fedezetlen terhe van.

Ezeknél fogva kéri:

1-ször, hogy részére a már általa kiadott 224 korona utazási költséget, mint őt terhelő adósságot megtéríteni;

2-szor, jövőre nézve havi 96 koronát három havi előleges részletekben részére biztosítani és

3-szor: mivel az év folyamán a 40 korona tiszteletdíj mellett havonként még 8 koronát a magáéból kell pótolnia, őt valamelyes segélyben részesíteni méltóztassék.

Egyházkerületünk Frenzel Bertalan eperjesi hitoktató ügyét és számláját megvizsgálás végett Révész Kálmán abauji esperesnek adja ki azzal a felhívással, hogy az eperjesi hitoktató költségeire nézve, úgy a különböző címen befolyt s élvezett díjak, mint az utazások tekintetében a hiteles adatokat szedje össze, vizsgálja át és a püspök úrhoz küldje fel, hogy püspökünk azok alapján az esetleg felforgó sérelem orvoslása végett a miniszter úrhoz a szükségesnek mutatkozó felterjesztést megtehesse.

117. *Radil Károly* a sárospataki főiskolai nyomda bérlője azt kérelmezi, hogy miután általában úgy a papíráruk, mint a munkabérek az 1906. október elsejétől több, mint 16°/_o-ot emelkedtek, — az egyházkerületi jegyzőkönyvek nyomtatásáért részére — visszamenőleg a múlt őszi jegyzőkönyvekért is, az ezután nyomtatandókért is — 10°/_o-os áremelést engedélyezni méltóztassék.

Egyházkerületünk az áregységek általános emelkedésénél fogva *Radil Károly* főiskolai nyomdásznak a kért 10°/_o-os áremelést megadja.

118. A még nem hitelesített jegyzőkönyvi pontok hitelesítésével, a hitelesítés módjának s idejének tetszés szerinti megválasztása mellett,

elnöklő püspök bízott meg.

119. A tárgysorozat kimerítettén, *Kun Bertalan* püspök meleg szavakban mond köszönetet mindazoknak, akik a gyű-

lésen, különösebben pedig azoknak, akik a gyűlés munkáiban buzgó részt vettek s ügyszeretettel mindvégig kitartottak. Magát s őt szeretettel támogató elnöktársát továbbra is az egyházkerület jóindulatába ajánlván,

a közgyűlést, Isten segedelmének hálás megköszönésével s a jelenvoltaknak az elnökség iránt felhangzó tisztelet-kifejezései között — bezárja.

Jegyzet. A Miskolcon nem hitelesített jegyzőkönyvi pontokat, *Radácsi György* főjegyző elnöklete alatt, az egyházkerületi közgyűlésnek Sárospatakon lakó tagjai hitelesítették — püspöki utasítás szerint.

II.

BIRÓSÁGI ÜGYEK.

A tiszáninneni ref. egyházkerület közigazgatási bíróságának, mint felelviteli bíróságnak Miskolcon, 1907. évi május hó 29-én tartott üléséről felvett jegyzőkönyv.

I.

A nekézsényi székper.

Jelenvannak:

Kun Bertalan püspök és *Meczner Béla* legidősb egyházmegeyi gondnok elnöklete alatt: *Szabó Endre, Révész Kálmán, Nagy Ignác, Hutka József, Csabay Pál* esperesek, *br. Vay Elemér, Dókus Ernő* egyházmegeyi gondnokok, *Radácsi György, Kérészy Barna, Zombory Gedő, dr. Tüdős István* egyházkerületi tanácsbírák, *dr. Finkey Ferenc* egyházkerületi aljegyző, mint jegyző és előadó.

Egyházi elnök az ülést az ügy megnevezésével megnyítja s felhívja előadót az ügy ismertetésére. Előadó élőszóval ismerteti az ügyet, felolvassa a felsőborsodi egyházmegeye közigazgatási bíróságának Parasznyán, 1907. május 2-án ez ügyben hozott ítéletét, mely a nekézsényi egyház presbytériumának Balog Benjámint székperében 1907. április 14-én hozott határozatát helybenhagyja. Balog Benjámint családját a Szabó és Kis-Tóth család templomi székének használatától eltiltja s Balog Benjámint 36 kor. eljárás költség megfizetésében marasztalja, mely ítélet ellen Balog Benjámint élőszóval felelvitelt jelentett be. Erre a tiszáninneni ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint felelviteli bíróság zárt ülésben egyhangúlag a következő

ítéletet

hozta :

A felsőborsodi egyházmegye közigazgatási bíróságának ez ügyben hozott ítélete indokainál fogva helybenhagyatik.

Kelt mint fent.

MECZNER BÉLA
a bíróság világi elnöke.

KUN BERTALAN
ref. püspök,
a bíróság egyházi elnöke

Dr. FINKEY FERENC
a bíróság jegyzője.

II.

Az ondi presbyterválasztás.

Jelenvannak :

Kun Bertalan püspök és *Ragályi Béla* legidősb egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: *Szabó Endre, Vadászy Pál, Nagy Ignác, Révész Kálmán, Hutka József, Ragályi Géza, Csabay Pál* esperesek, *br. Vay Elemér, Dókus Ernő* egyházmegyei gondnokok, *Radácsi György, Kérészy Barna, dr. Tüdös István* egyházkerületi tanácsbírák, *dr. Finkey Ferenc* egyházkerületi aljegyző, mint jegyző és előadó.

Egyházi elnök az ülést az ügy megnevezésével megnyitja s felhívja előadót az ügy ismertetésére. Előadó élőszóval ismerteti az ügyet, felolvassa az alsőzempléni egyházmegye közigazgatási bíróságának ez ügyben 1907. évi április 24-én Sárospatakon hozott ítéletét, amely szerint az egyházmegyei bíróság az Ondon 1907. január hó 13-án megtartott presbyterválasztást megsemmisítette s új választást rendelt el. Ismerteti előadó ezen ítélet ellen Órás Kálmán ondi lelkész által írásban beadott felebbezést. Erre a tiszáninneri ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint felebbviteli bíróság, zárt ülésben egyhangúlag a következő

ítéletet

hozta :

Az alsózempléni egyházmegye közigazgatási bíróságának ez ügyben hozott ítélete indokainál fogva helybenhagyatik.

Kelt mint fent.

MECZNER BÉLA
a bíróság világi elnöke.

KUN BERTALAN
ref. püspök,
a bíróság egyházi elnöke.

Dr. FINKEY FERENC
a bíróság jegyzője.

III.

Vizsolyi székper.

Jelenvannak :

Kun Bertalan püspök és *Meczner Béla* legidősb egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: *Szabó Endre, Vadászy Pál, Nagy Ignác, Hutka József, Ragályi Géza, Csabay Pál* eseperek, *Ragályi Béla, br. Vay Elemér, Dókus Ernő* egyházmegyei gondnokok, *Radácsi György, Kérészy Barna, Zombory Gedő, dr. Tüdös István* egyházkerületi tanácsbírák, *dr. Finkey Ferenc* egyházkerületi aljegyző, mint jegyző és előadó.

Egyházi elnök az ülést az ügy megnevezésével megnyitja s felhívja előadót az ügy ismertetésére. Előadó előszóval ismerteti az ügyet, felolvassa az abauji egyházmegye közigazgatási bíróságának 1907. április 16-án, Kassán, ez ügyben hozott ítéletét, mely a vizsolyi presbyteriumnak 1906. évi november 25-én hozott székrendező határozatát jóváhagyja s Hunyor Jánosnak és nejeének felebbezését elutasítja, mely ítélet ellen Hunyor János és neje előszóval felebbezést jelentettek be. Erre a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint felebbviteli bíróság, zárt ülésben egyhangúlag a következő

ítéletet

hozta :

Az abauji egyházmegye közigazgatási bíróságának ez ügyben hozott ítélete indokainál fogva helybenhagyatik.

Kelt mint fent.

MECZNER BÉLA
a bíróság világi elnöke.

KUN BERTALAN
ref. püspök.
a bíróság egyházi elnöke.

Dr. FINKEY FERENC
a bíróság jegyzője.

IV.

Lükő István b.-vendégii lelkész fakövetelése ifj. Csabay Pál görgői lelkész ellen.

Jelenvannak :

Kun Bertalan püspök és *Meczner Béla* legidősb egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: *Szabó Sándor, Vadászy Pál, Nagy Ignác, Révész Kálmán, Hutka József* esperesek, *Ragályi Béla, br. Vay Elemér, Dókus Ernő* egyházmegyei gondnokok, *Radácsi György, Zombory Gedő, Kérészy Barna, dr. Tüdős István* egyházkerületi tanácsbírák, *dr. Finkey Ferenc* egyházkerületi aljegyző, mint jegyző és előadó.

Egyházi elnök az ülést az ügy megnevezésével megnyitván, felhívja előadót az ügy ismertetésére. Előadó előszóval ismerteti az ügyet, majd felolvassa a tornai egyházmegye közigazgatási bíróságának Tornagörgön 1907. április 19-én ez ügyben hozott elsőfokú ítéletét, mely szerint Lükő István követelése jogosnak találván, ifj. Csabay Pál görgői lelkész köteleztetett, hogy $2\frac{2}{3}$ bécsi öl fát Lükő István b.-vendégii lelkésznek adjon ki, — valamint ifj. Csabay Pálnak ezen ítélet ellen beadott fellebbezését. Erre a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint felebbviteli bíróság, zárt ülésben egyhangúlag a következő

ítéletet

hozta :

A tornai egyházmegye közigazgatási bíróságának ez ügyben hozott ítélete indokainál fogva helybenhagyatik.

Kelt mint fent.

MECZNER BÉLA
a bíróság világi elnöke.

KUN BERTALAN
ref. püspök,
a bíróság egyházi elnöke.

Dr. FINKEY FERENC
a bíróság jegyzője.

V.

A szútori lelkészi és tanítói díjlevél ügye.

Jelenvannak:

Kun Bertalan püspök és *Meczner Béla* legidősb egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: *Szabó Endre, Vadászy Pál, Nagy Ignác, Révész Kálmán, Hutka József, Ragályi Géza* esperesek, *Ragályi Béla, br. Vay Elemér, Dókus Ernő* egyházmegyei gondnokok, *Radácsi György, Kérészy Barna, Zombory Gedő, dr. Tüdös István* egyházkerületi tanácsbírák, *dr. Finkey Ferenc* egyházkerületi aljegyző, mint jegyző és előadó.

Egyházi elnök az ülést az ügy megnevezésével megnyitván, felhívja előadót az ügy ismertetésére. Előadó előszóval ismerteti az ügyet, felolvassa a gömői egyházmegye közigazgatási bíróságának ez ügyben 1907. április 16-án Héthben hozott elsőfokú ítéletét, amely szerint Jolsvai Dénes szútori lelkész az iránti kérelmével, hogy a fa árának magasabbra emelkedése folytán részére és a tanító részére díjlevélszerűleg biztosított különbözet a szútori egyház által megtéríttessék, elutasított. Ismerteti előadó ezen ítélet ellen Jolsvai Dénes szútori lelkésznek írásban beadott felebbezését. Erre a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint felebbviteli bíróság, zárt ülésben szavazattöbbséggel a következő

ítéletet

hozta :

A gömöri egyházmegye közigazgatási bíróságának ez ügyben kelt ítélete indokainál fogva helybenhagyatik.

Kelt mint fent.

MECZNER BÉLA
a bíróság világi elnöke.

KUN BERTALAN
ref. püspök,
a bíróság egyházi elnöke.

Dr. FINKEY FERENC
a bíróság jegyzője.

VI.

Pozsgai István, volt égerszögi gondnok, perújítása.

Jelenvannak:

Kun Bertalan püspök és *Meczner Béla* legidősb egyházmegyei gondnok elnöklete: alatt *Szabó Endre, Vadászy Pál, Révész Kálmán, Nagy Ignác, Hutka József, Csabay Pál* esperesek, *Ragályi Béla, br. Vay Elemér, Dókus Ernő* egyházmegyei gondnokok, *Rádácsi György, Kérészy Barna, Zombory Gedő, dr. Tüdös István* egyházkerületi tanácsbírák, *dr. Finkey Ferenc* egyházkerületi aljegyző, mint jegyző. Előadó: *Kérészy Barna* egyházkerületi tanácsbíró.

Egyházi elnök az ülést az ügy megnevezésével megnyitja s felhívja előadót az ügy ismertetésére. Előadó előszóval ismerteti az ügyet, felolvassa a tornai egyházmegye fegyelmi bíróságának Görgön, 1907. április 19-én hozott ítéletét, mely szerint Sz. Pozsgai István, volt égerszögi gondnok perújítási kérelmének helyt adott, azonban azzal a kérelmével, hogy a tornai egyházmegye fegyelmi bíróságának Körtvélyesen, 1905. április 27-én hozott s a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület fegyelmi bírósága, mint felebbviteli bíróság által helybenhagyott jogerős ítélete hatályon kívül helyeztessék s a vád és következmények terhe alól felmentessék, elutasított s az alapperben hozott marasztaló ítéletek fentartatván, a perújítással élő 50 korona perköltségnek 15 nap alatti megfizetésében marasztaltatott. Ez új ítélet ellen Sz. Pozsgai István felebbezést jelentett be Erre a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület fegyelmi bírósága zárt ülésben egyhangúlag következően

ítélt:

A tornai egyházmegye fegyelmi bíróságának 1907. április 19-én kelt ítélete indokainál fogva helybenhagyatik.

Kelt mint fent

MECZNER BÉLA
a bíróság világi elnöke.

KUN BERTALAN
ref. püspök,
a bíróság egyházi elnöke.

Dr. FINKEY FERENC
a bíróság jegyzője.

VII.

Dr. Tüdős István és Zoványi Jenő fegyelmi ügye.

Jelenvannak:

Kun Bertalan püspök és *Meczner Béla* legidősb egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: *Szabó Endre, Vadászy Pál, Nagy Ignác, Ragályi Géza, Hutka József, Csabay Pál, Révész Kálmán* esperesek, *Ragályi Béla, br. Vay Elemér, Dókus Ernő* egyházmegyei gondnokok, *dr. Finkey Ferenc* egyházkerületi aljegyző, mint jegyző.

Egyházi elnök jelenti, hogy a dr. Tüdős István, volt sárospataki theol. akadémiai tanár, jelenleg miskolci lelkész és egyházkerületi tanácsbíró és Zoványi Jenő, sárospataki theol. akadémiai tanár ellen a főt. egyházkerület által az 1905. évi tavaszi közgyűlésen (27. sz. jkvi pont) elrendelt fegyelmi ügyben az egyházkerületi időszakai bíróság által Miskolcon, 1906. évi szeptember 6-án hozott elsőfokú fegyelmi ítéletet az egyetemes konventi bíróság 1907. április 12-én tartott ülésében jóváhagyta. Miután így ez ügyben jogerős ítélettel dr. Tüdős István intésre, Zoványi Jenő pedig feddésre ítéltett: jelenti, hogy dr. Tüdős Istvánnak az intést az Egyházi Törvények 385. §-ának második bekezdéséhez képest írásban közölte, Zoványi Jenőt pedig, az Egyházi Törvények 385. §-ának harmadik bekezdése értelmében, a feddésnek az egyházkerületi bíróság színe előtt leendő eszközlésére, a bíróság mai ülésére beidézte.

Egyházkerületi bíróság az egyházi elnök jelentését tudomásul veszi, jegyzőkönyvbe foglalja, hogy dr. Tüdős Istvánnal szemben a jogerősen megállapított elsőfokú ítélet végrehajtott. Ezután Zoványi Jenő a bíróság színe előtt megjelenven, egyházi elnök őt élőszóval komolyan megfeddette, figyelmeztetvén őt a törvényes hatóságok és rendeletek iránti tiszteletre és engedelmességre s a netaláni újabb ismétlés szomorú következményeire.

Miután ez ügyben hozott egyházkerületi bírósági ítéletek a közgyűlési jegyzőkönyvben ezideig azért nem voltak közölhetők, mert az ügy iratai a konventi bíróságnál voltak, a bíróság elrendeli ez ügyben kelt egyházkerületi bírósági ítéleteknek a jelen közgyűlési jegyzőkönyvben leendő közzétételét amint következnek:

A.

Tárgyalási jegyzőkönyv.

Felvétetett Miskolcon, a tizáninenni ev. ref. egyházkerület fegyelmi bíróságának, mint elsőfokú bíróságnak, 1906. január 24-én tartott időszakai tanácsülésén, az 1905. évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés 27 számú jegyzőkönyvi határozatával Zoványi Jenő sárospataki és dr. Tüdős István, volt sárospataki tanár ellen hivatalból elrendelt fegyelmi ügyben.

Jelenvannak :

Kun Bertalan püspök és *br. Vay Béla* főgondnok elnöklete alatt: *Nagy Ignác*, *Ragályi Géza* esperesek, *br. Vay Elemér* egyházmegyei gondnok, *Lévay József*, *Miklós Ödön* egyházkerületi tanácsbírák, mint az időszakai-tanács tagjai; *Czinke István* egyházkerületi aljegyző, mint jegyző. Előadó: *Miklós Ödön*. A vád képviselőjében: *Bizony Ákos* egyházkerületi ügyész; vádlottak személyesen.

Egyházi elnök az ülést megnyitja s a felek szabályszerűen történt megidézését igazolja, a bírósággal tudatja, hogy a mai

ülés tárgya a tiszáninneri egyházkerület által 1905. május 23.—25 napjain Miskolcon tartott közgyűléséből 27. sz. jegyzőkönyvi határozatával Zoványi Jenő sárospataki s dr. Tüdős István volt sárospataki főiskolai tanár, jelenleg miskolci lelkész ellen elrendelt fegyelmi ügy; jelenti, hogy az ügy előadásával Miklós Ödön, egyházkerületi tanácsbíró, az időszaki tanács egyik tagját bizta meg; a vádat pedig, hivatalból, az E. T. 320. §-a alapján, Bizony Ákos egyházkerületi ügyész fogja képviselni. Ezek után felhívja az előadót az ügy ismeretetésére.

Előadó szóbeli ismertetése után, minthogy a bíróság ez ügyben elsőfokúlag működött, az E. T. 318 §-a alapján, egyházi elnök a felekhez kérdéseket intéz, amelyekre úgy Zoványi Jenő, mint dr. Tüdős István azt a feleletet adták, hogy a „Debreceni Prot. Lap“ 1904. évi 43. „A sárospataki kollégium anyagi helyzete“ c. cikknek szerzőségét Zoványi Jenő elismeri, valamint dr. Tüdős István is elismeri, hogy a cikknek incriminált pontjait ő vette át a szerkesztése alatt megjelent „Sárospataki Lapok“-ba. Az 1904. évi őszi közgyűlés 8 sz. határozatáról, melyben az ő támadásaikkal szemben a főiskolai igazgató-tanács iránt az egyházkerület teljes bizalmát nyilvánítja, az ő eddigi támadásaikat rosszalja s azoknak megisméltése esetén megtorló intézkedéseket helyezett kilátásba azokkal szemben, akik a kerület határozatának nem engedelmessékednek: volt tudomásuk, de ők azt úgy értelmezték, hogy a kerület csak a jogtalan és aseptalan támadásokat tiltotta el, az ő cikkeik azonban — az ő meggyőződésük szerint, — ilyeneknek nem tekinthetők, mert azok valótlanágokat nem tartalmaznak s a főiskolának nem kárát, sőt inkább anyagi megerősítését és biztosítását célozták.

Miután a bíróság tagjai közül senkisémet kívánt a felekhez kérdéseket intézni, elnök megkérdezte a vád képviselőjét, úgyszintén a vádlottakat is, hogy micsoda iratok felolvasását kívánják? Egyházkerületi ügyész kéri felolvasatni az 1904. évi szépsi-i közgyűlés 8 sz. jegyzőkönyvi határozatát, továbbá a „Debreceni Prot. Lap“ 1904. évfolyamának 43 számából „A sárospataki kollégium anyagi helyzete“ c. cikket s végül a tiszáninneri egyházkerület 1905. évi tavaszi közgyűlésének 27 sz. jegyzőkönyvi pontját. Zoványi Jenő kéri felolvasatni a bíróság egyházi elnökéhez benyújtott s 1905. szept. 1-ről keltezett írásbeli feleletét, dr. Tüdős István pedig ugyancsak írás-

ban benyújtott feleletét, valamint Halászy Józsefnek a „Sárospataki Lapok“ 1904. évi számában megjelent s ő hozzá, mint szerkesztőhöz intézett nyílt levelét.

A bíróság mindezen iratok felolvasását elrendeli, a Halászy József nyílt levelének kivételével, mint amely egy harmadik s a fegyelmi ügygel semmiféle vonatkozásban nem álló személynek a megnyilatkozása s e határozatát — Tüdös István kivánságára — jegyzőkönyvbe véteti.

Az iratok felolvasatásával a bizonyítási eljárás befejeztetvén, egyházi elnök felhívja a vád képviselőjét indítványának előterjesztésére.

Bizony Ákos egyházkerületi ügyész kifejti, hogy az egyházkerületi gyűlésnek, mikor szepsi-i határozatát hozta, teljességgel nem volt szándéka a tárgyilagos bírálatok elől elzárkózni, vagy a fennen hangoztatott prot. vélemény-szabadságot korlátozni, amint ennek közgyűlési határozatban nem egyszer kifejezést is adott; s hangsúlyozza, hogy itt nem számadási perről van szó, nem arról: mennyiben igazak azok a számtételek, melyeket vádlottak jóhiszeműségök igazolására a tárgyalás folyamán is erősen vitatnak, bár azoknak téves volta minden kétségen felül áll; hanem arról egyedül, hogy az általok folytatott áldatlan hirlapi harc helytelen úton haladt és a főiskola erkölcsi és anyagi érdekeire nézve egyaránt kártékony hatású; azokkal a kormányzó férfiakkal szemben pedig, akik a sárospataki főiskola ügyeit a kerület bizalmából és egyenesen a kerület által kijelölt és helyeselt irányban vezetik és vezették, nemcsak tiszteletlen, hanem méltánytalan és igazságtalan is volt. Ha ezt eddig a vádlottak észre nem vették volna is, az egyházkerületnek Szepsiben hozott határozata után, meg kellett érteniök, hogy a helytelen úton haladnak s többé jóhiszeműségükre nem hivatkozhattak s mert ennek ellenére is folytatták a harcot az egyházkerület hivatalos állásfoglalása után is. Mindkét vádlott részéről az E. T. 301. §. 2. és 4. pontjában meghatározott vétséget látja fenforogni s ebből folyólag indítványozza, hogy Tüdös István és Zoványi Jenő vádlottak az E. T. 301. §-nak 2. és 4. pontjában körülírt fegyelmi vétségben mondassanak ki vétkeseknek s előbbi az elsőfokú fegyelmi büntetésre, intésre, utóbbi pedig a másodfokú fegyelmi büntetésre, feddésre ítéltessék.

Az ügyészi vádindítvány után, elnök felhívására vádlottak élőszóval nyilatkoznak s vitatván jóhiszeműségüket, sőt cikkeik-

nek lényegében igaz és megcáfolhatatlan voltát s hivatkozva arra, hogy őket hirlapi küzdelmökben egyedül a sárospataki főiskola jól felfogott érdeke vezérelte: kéri felmentésüket.

Vádlottak nyilatkozatával, a tárgyalás befejeztetvén, a bíróság határozathozatal céljából visszavonult és zárt ülésben egyhangúlag következőképen

ítélt.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület fegyelmi bírósága dr. Tüdös István, volt sárospataki theol. tanárt az E. T. 301. §. 2. és 4. pontjában meghatározott fegyelmi vétségben, Zoványi Jenő, sárospataki theol. tanárt szintén ugyanazon §. 2. és 4. pontjában meghatározott fegyelmi vétségben vétkesnek találván: előbbit az E. T. 303. §. a) pontjában kiszabott elsőfokú fegyelmi büntetésre, azaz intésre, utóbbit pedig ugyanazon törvényszakasz b) pontjában kiszabott másodfokú fegyelmi büntetésre, azaz feddésre itéli.

Indokok:

a) Az E. T. 301. §. 2. pontja értelmében fegyelmi vétséget képez „minden olyan cselekvény, vagy mulasztás, amelyből az egyháznak, vagy iskolának kára származik, vagy jogos haszna marad el, ha a cselekvény egyházi törvényekben és szabályrendeletekben tiltva, illetőleg az elmulasztott kötelesség rendelve van.“

Bizonyításra sem szorúl, hogy a tanároknak kötelességök az iskola erkölcsi és anyagi érdekeit előmozdítani; még inkább tiltva kell lennie annak, hogy a tanárok azon iskolának érdekei ellen cselekedjenek, melyben alkalmazva vannak. Kétségtelen tehát, hogy amennyiben vádlottak „támadásokat intéztek az iskola jó hírneve, nyugalma, erkölcsi és anyagi érdekei ellen“, megsértették hivatalos kötelességöket s a 301. §. 2. pontjában körülírt fegyelmi vétséget elkövették.

b) Az E. T. 301. §. 4. pontja értelmében fegyelmi vétséget képez „minden ellenszegülés és engedetlenség az egyházi felsőbbség törvényes rendeleteivel szemben.“

Az 1904. évi szept. hó 25–27 napjain Szepsiben megtartott egyházkerületi közgyűlés 8 sz. a. hozott határozatával

rosszalását jelentette ki a vádlottak által a „Sárospataki Lapok“-ban és a „Debreceni Prot. Lap“-ban az igazgatótanács, különösen pedig annak egyházi algonodnoka ellen közzétett alaptalan és jogtalan támadások felett s ennek ismétlése esetén megtorló intézkedéseket helyezett kilátásba.

Kétséget sem szenvedhet, hogy az egyházkerületi közgyűlés vádlottaknak egyházi felsőbbsege; valamint az sem, hogy a fentebb hivatkozott határozatban törvényes rendelet foglaltatik. Amennyiben tehát vádlottak „a sárospataki főiskola előjáróinak jóhírneve ellen újabb alaptalan támadásokat intéztek“, „vádjaikat és hírlapi támadásaikat tovább folytatták“, az E. T. 301. §. 4. pontjában foglalt fegyelmi vétséget el is követték.

Mindezeknél fogva, Zoványi Jenőt, mint a támadó cikkek szerzőjét, dr. Tüdös Istvánt pedig mint a támadó cikkeknek átvevőjét, az E. T. 301. §. 2. és 4. pontjában meghatározott fegyelmi vétségben kellett elmarasztalni s az utóbbit az elsőfokú büntetéssel, intéssel, az előbbit azonban a másodfokú fegyelmi büntetéssel, feddéssel kellett büntetni.

Ez az ítélet a vádlottak előtt felolvastatván, az ellen mindketten felebbezést jelentettek be. Az egyházkerületi ügyész az ítéletben megnyugodott.

Kelt mint fent.

Br. VAY BÉLA
főgondnok,
bírószági világi elnök.

KUN BERTALAN
ref. püspök,
a bíróság egyházi elnöke.

CZINKE ISTVÁN
a bíróság jegyzője.

B)

Tárgyalási jegyzőkönyv.

Felvétetett a tiszáninneri ev. ref. Egyházkerület fegyelmi bíróságának, mint elsőfokú bíróságnak 1906. szeptember 6-án Miskolcon tartott időszaki üléséről, a *Zoványi Jenő* sárospataki tanár (theol. akadémiai) és *dr. Tüdös István* volt sárospataki theol. akad. tanár, jelenleg miskolci lelkész elleni fegyelmi ügyben.

Jelenvannak:

Kun Bertalan püspök és *br. Vay Béla* főgondnok elnökle-
lete alatt: *Nagy Ignác, Ragályi Géza* esperesek, *br. Vay Ele-
mér* egyházmegyei gondnok; *Lévay József, Miklós Ödön*
egyházkerületi tanácsbírák, mint az időszaki tanács tagjai.
Dr. Finkey Ferenc egyházkerületi aljegyző, mint jegyző. —
Előadó: *Miklós Ödön*.

A vád képviselőjében *Bizony Ákos* egyházkerületi ügyész
és *Debreczeni Bertalan* sárospataki főiskolai jogigazgató, mint
a sárospataki főiskolai igazgatótanács megbízottja.

A fegyelmielg vádlottak személyesen jelen vannak. Egy-
házi elnök az ülést megnyitván, előterjeszti, hogy a Zoványi
Jenő sárospataki theol. akad. tanár és dr. Tüdős István volt
sárospataki theol. akad. tanár, jelenleg miskolci lelkész ellen
az 1905. évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés 27. sz. jegyző-
könyvi határozatával hivatalból elrendelt, — s az ugyanezen
vádlottak ellen a sárospataki főiskolai igazgatótanács pana-
szára megindított kétrendbeli fegyelmi ügyben egyházkerületi
fegyelmi bíróságunk által 1906. január 24-én Miskolcon
hozott elsőfokú ítéleteket az egyetemes konvent rendes bíró-
sága, mint felebbviteli bíróság — a vádlottak és az igazgató-
tanács meghatalmazottjának felebbezése folytán — 1906. évi
ápril. 25-én hozott végzésével feloldotta s elrendelte, hogy
„a két fegyelmi ügy egyesíttessék, mindkét ügy együttesen
újra tárgyalassék és egy ítéletben döntsék el“. — Jelen
ülésünk tárgya tehát e kettős fegyelmi ügy, melyeknek együt-
tes új tárgyalására vádlók gyanánt *Bizony Ákos* egyházkerü-
leti ügyészt és *Debreczeni Bertalan* sárospataki főiskolai jog-
igazgatót hívta meg.

Egyházkerületi bíróság az egyházkerületi ügyész javasla-
tára az egyetemes konventi bíróság hivatkozott végzését
tisztelettel tudomásul veszi s kimondja, hogy a vádlottak
ellen folyamatba tett kétrendbeli fegyelmi ügyet egyesíti és
az egyesített ügy tárgyalását megtartja.

Miklós Ödön előadó az ügy állását szóbelileg előterjeszti.
Bizony Ákos egyházkerületi ügyész a bizonyító eljárásra nézve
javasolja, hogy hívassanak fel nyilatkozatra a vádlottak, meg-
maradnak-e az első tárgyalás alkalmával tett kijelentéseik
mellett s kívánják-e, hogy az akkor kihallgatott tanúk újból
kihallgattassanak? — Vádlottak kijelentik, hogy a múlt tár-

gyaláson tett nyilatkozataik mellett maradnak, az akkor kihallgatott tanúk kihallgatását nem kívánják s belenyugosznak, hogy a múltkori tárgyalási jegyzőkönyveknek ezekre vonatkozó részei felolvastassanak.

A bíróság erre elrendeli az 1906. január 24-én tartott kétrendbeli tárgyalási jegyzőkönyvnek a vádlottak kihallgatásáról és a tanúvallomásokról szóló részletei felolvasását, melyek szerint:

a) az egyházkerület által hivatalból elrendelt fegyelmi ügyben Zoványi Jenő beismeri, hogy a „Debreceni Protestáns Lap“ 1904. évi 43. számában „A sárospataki collégium anyagi helyzete“ c. cikket ő írta, dr. Tüdős István pedig beismeri a cikknek incriminált pontjait ő vette át a szerkesztése alatt megjelent „Sárospataki Lapok“-ba. Az 1904. évi őszi egyházkerületi közgyűlés ama határozatáról, melyben az egyházkerület az ő támadásaikkal szemben a főiskolai igazgatótanács iránt teljes bizalmát nyilvánítja s azoknak uegisméltése esetén megtorló intézkedéseket helyezett kilátásba azokkal szemben, akik a kerület határozatának nem engedelmeskednek: volt tudomásuk, de ők azt úgy értelmezték, hogy a kerület csak a jogtalan és alaptalan támadásokat tiltotta el. Az ő cikkeik azonban — az ő meggyőződésük szerint — ilyeneknek nem tekinthetők, mert azok valótlanságokat nem tartalmaznak s a főiskolának nem kárát, sőt inkább anyagi megerősödését és biztosítását célozták.

b) A főiskolai igazgatótanács által előterjesztett panaszpontokra nézve vádlottak vétkes voltukat el nem ismerik. Tüdős István megjegyzi, hogy ő azon a kerületi gyűlésen, melyen az elnökség a „Sárospataki Lapok“ irányáért őt állítólag nyilvánosan figyelmeztette, jelen sem volt; az ifj. Meczer Gyula ellen a „Zemplénmegye“ c. lapban közzétett cikkeiben nevezettet sérteni nem akarta, csak annak a nézetének adott kifejezést, hogy nem tartja Sárospatakra való főszolgabírónak; a „Magyar Szó“ szerkesztőjével való sajtópöre pedig azzal végződött, hogy ő a panaszt visszavonta, miután Pályi Ede szerkesztő sajnálkozását fejezte ki a történetek felett. — Zoványi Jenő pedig a panasz meggyengítésére megjegyzi, hogy a Magyar Szó ellen a sajtópert megindította, de az még nem nyert befejezést; ami pedig férközhetetlen természetét illeti, e váddal szemben hivatkozik tanári és társadalmi szereplésére s írásban is benyújtott cáfoló iratából felolvassa,

hogy úgy a főiskolai ifjúság, mint Sárospatak közönsége, valamint az Irodalmi kör micsoda megtiszteltetésekben és kitüntető megbízatásokban részesítette eddigelé, ami tehát az ő összeférhetetlen természetének éppen az ellenkezőjét bizonyítja.

Ugyancsak ezen ügy tárgyalása alkalmával az igazgatótanács képviselőjének ama kérdésére: „Mondja meg Zoványi Jenő, hogy mióta lelkesz, hányszor volt fegyelmi eljárás alatt, hányszor ítéltetett el és hányszor mentetett fel?” vádlott azt felelte: négyszer; kétszer elítélték; kétszer felmentették. Br. Vay Elemér bíró pedig azt kérdezte: „Meg van-e győződve vádlott arról, hogy ő azt a hangot, mely állásához és műveltségéhez méltó, soha túl nem lépte?” Zoványi Jenő igenlőleg felelt. Miklós Ödön bíró végül azt kérdezte: „Nem vezette-e a vádlottat személyes animosítás Fejes István ellen?“, mire vádlott azt felelte, hogy ellenkezőleg, Fejes Istvánt a legkíválóbbs papok egyikének tartja.

E vallomások felolvasása után Bizony Ákos egyházkerületi ügyész kifejti, hogy vádlottakat az 1904. évi szepsii egyházkerületi közgyűlés világosan és határozottan figyelmeztette, hogy a főiskolai igazgatótanács s különösen annak vezetői ellen, áldatlan s az egyházkerületi határozatban kifejezetten jogtalannak és alaptalannak jelzett támadásaikat ne folytassák s vádlottak e komoly figyelmeztetés dacára támadásaikat a Debreceni Prot. Lapban, illetőleg a Sárospataki Lapokban tovább folytatták s azokat, akik az egyházkerület bizalmából és annak jóváhagyása mellett a főiskola anyagi ügyeit vezették és vezetik, úgy igyekeztek feltűntetni a nagy közönség előtt, mint akik az iskolát az anyagi tönk szélére juttatják. Indítványozza azért, hogy vádlottak az Egyházi Törvények 301. §. 2. és 4. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségekben vétkeseknek mondassanak ki s Zoványi Jenő, mint a Debreceni Prot. Lapban megjelent cikk szerzője, a másodfokú büntetésre, azaz feddésre, — dr. Tüdős István pedig, mint a cikk átvevője, az elsőfokú büntetésre, azaz intésre ítéltessék.

Debreceni Bertalan, mint a sárospataki főiskolai igazgatótanács meghatalmazottja, kifejti, hogy az igazgatótanács, midőn az 1905. évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés által hivatalból elrendelt fegyelmi eljárás során az igazgatótanács 1905. évi júniusi ülésének 4. sz. jkvi pontjaiban foglalt panaspontokat

beadta, nem kívánt új és különálló fegyelmi eljárást kérni a vádlottak ellen, hanem a már hivatalból elrendelt fegyelmi eljárást kívánta kiegészíteni, hatályosabbá tenni, ezért kérte a fegyelmi vizsgálatnak az általa összeállított panaszpontokra is kiterjesztését. Az igazgatótanács által felsorolt panaszpontok azonban, melyek a vizsgálat során kihallgatott tanúvallomásokkal s a becsatolt iratokkal teljesen igazolva lettek, azt mutatják, hogy vádlottak nemcsak az Egyházi Törvények 301. §. 2. és 4. pontjaiba ütköző, de ugyancsak e §. 10. pontjába ütköző fegyelmi vétséget is elkövettek, kéri azért vádlottakat ebben is vétkeseknek nyilvánítani, a büntetésre nézve pedig Tüdös Istvánra nézve belenyugszik az intésbe, Zoványi Jenőre nézve azonban — tekintettel arra, hogy előzőleg már négy ízben állt fegyelmi eljárás alatt s két ízben büntetést is szenvedett s tekintettel arra, hogyha a konventi bíróság véleménye szerint összbüntetést kell kiszabni, ennek magasabbnak kell lennie, mint az egyenként kiszabandó büntetésnek, — indítványozza, hogy a 303. §. d) pontjában előírt büntetéssel, vagyis jelenlegi helyéről, hivatalától való elmozdítással sújtassék.

Zoványi Jenő, mielőtt védelmét előadná, a bizonyító eljárás kiegészítését becsatolja: a) Birtha Józsefnek a „Magyar Szó“ 1906. évi 67. számában megjelent nyilatkozatát, melyben Birtha József elismeri, hogy a „Sárospatak gonosz szelleme“ cím alatt a Magyar Szóban megjelent cikksorozatban Zoványi Jenőre „túlságosan erős kritikát gyakorolt, melyek során Zoványi Jenőt becsületében is megsértette s mindezeket sajnálja és meg nem történteknek kívánja tekinteni“, — mely nyilatkozat folytán Zoványi Jenő az általa Birtha József ellen indított sajtópertől elállott. — b) Dr. Székely György volt akadémiai igazgató egy hivatalos levelét 1904. május 13-áról Zoványi Jenő akkori dékánhoz, melyben hivatalosan kérdi, ki intézkedett és minő jögalapon az V. sz. theol. tanteremnek átengedéséről. Kéri ezen iratoknak felolvasását és az iratokhoz csatolását. Kéri továbbá, hogy a fegyelmi vizsgálat során Szalay László és Hutka József kiküldött vizsgálóbiztosok által kihallgatott tanúk vallomásai közül a reá nézve kedvező vallomások is olvastassanak fel.

Egyházkerületi bíróság a Zoványi Jenő által bemutatott iratokat felolvastatja és az iratokhoz csatolja, valamint felol-

vastatja a vizsgálatok során kihallgatott összes tanúk vallomásait.

A bizonyító eljárás ezzel teljesen befejeztetvén, a vádlottak közül előbb Tüdös István szólal fel védelmére. Tagadja, hogy ő a főiskolát anyagi vagy erkölcsi tekintetben károsította vagy meghurcolta volna. A Zoványi Jenő cikkének a Sárospataki Lapokba való átvitelével ő nem nyilvánított véleményyt s így a szepsii gyűlés tilalmát ő nem szegte meg. Az Egyh. törvények 301. §-ának 2. és 4. pontjára vonatkozólag tehát nem állapítható meg az ő vétkessége. De nem állapítható meg vele szemben a §. 10. pontja sem, mert tíz évi tanári működése alatt ő sohasem volt szégyenére a főiskolának, sohasem sértette meg a tanári állás tekintélyét. Kéri felmentését.

Zoványi Jenő hosszabb beszédben sorra cáfolja a vád adatait. Miután a szepsii gyűlés „a jogtalan és alaptalan“ támadásokat tiltotta el, ő pedig a saját adatainak helyességéről meg volt és ma is meg van győződve, ő nem támadott jogtalanul és alaptalanul. Hiszen maga az igazgatótanács is elismeri, hogy körülbelül 36000 korona tőke elköltetett s az visszatérítendő. Ő teljesen jóhiszeműleg cselekedett, amit igazol az is, hogy mióta megtudta, hogy az iskola anyagi dolgaihoz szólni egyáltalán nem szabad, elhallgatott s az 1905. évi számadásokról (holott szerinte ez évben is 30000 korona tőke költetett el) sehol sem nyilatkozott. Az igazgatótanács panaszpontjai szerinte egytől-egyig alaptalanok. A BIRTHA-féle pont a becsatolt nyilatkozat folytán egyáltalában el is esik. Hogy ő nem összeférhetetlen jellemű, annak igazolásául hivatkozhatik arra is, hogy politikai pártja legközelebb is két ízben fáklyásmenettel tisztelte meg. Kéri felmentését.

Miklós Ödön bíró tiltakozik Zoványi Jenő ama nyilatkozata ellen, mintha az egyházkerület szájkosarat akart volna tenni bárki szájára. A kerület nem az igazság kutatását kárhoztatta, de a módot és a modort, a tiszteletlenséget, mellyel vádlottak eljártak.

Bizony Ákos egyh. ker. ügyész hangsúlyozza, hogy Tüdös István vétkessége nemcsak egyszerűen egy cikk átvételében áll. Ő írt azelőtt is és pedig oly hangoz, amit a kerület később helytelenített s aminek ismétlését eltiltotta. E tilalom után jött a debreceni lap cikke, amit Tüdös is közölt. Zová-

nyira nézve nem arról van szó, helyesek-e az ő adatai, számításai — bár az egyh. ker. ügyész szerint teljesen helytelenek, csak a Teleky—Szeremley-alapra hivatkozik, melyről vádlottakkal szemben az egyházkerületi pénztár mutatta ki, hogy az teljesen rendben van — hanem arról, hogy Zoványi, az egyházkerület világos állásfoglalása ellenére, folytatta az agítálást az államsegély mellett s oly modorban, ami meg nem engedhető.

Tüdős István hivatkozik arra, hogy az igazgatótanács a panaszpontokban csak a Zoványi cikkéről beszél s őt nem is nevezi meg, így nem is vádolja.

Zoványi Jenő jegyzőkönyvbe vétetni kéri, hogy az egyh. ker. ügyész másodízben szólalt fel. Hangsúlyozza, hogy az iskola számadásait szakértő egyáltalán nem vizsgálta felül. Az egyetlen szakértő, aki eddig hozzászólt: Dr. Szabó Sándor, ez pedig több hibát talált benne, mint ő.

Miután senki felszólalni nem kívánt, bíróság a tárgyalást befejezettnek nyilvánítva, határozathozatal végett visszavonult s zárt ülésben *egyhangúlag* a következő

ítéletet

hozta:

A tiszáninneri ev. ref. Egyházkerület fegyelmi bírósága *Zoványi Jenő* sárospataki theol. akadémiai tanárt az Egyházi Törvények 301. §-ának 2., 4. és 10. pontjaiban körülírt fegyelmi vétségekben *dr. Tüdős István* volt sárospataki theol. akad. tanárt, jelenleg miskolci lelkészt ugyancsak az Egyházi Törvények 301. §-ának 2., 4. és 10. pontjaiban körülírt fegyelmi vétségekben vétkeseknek nyilvánítja s ezért *Zoványi Jenőt* az Egyházi Törvények 303. §-nak b) pontja alapján *feddésre*, *dr. Tüdős Istvánt* pedig az Egyh. törvények 303. §-ának a) pontja alapján *intésre* itéli. Zoványi Jenőt ezenkívül kötelezi a 182 korona 80 fillérben megállapított perköltségeknek az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt az Egyházkerületi pénztárba leendő befizetésére.

Indokok:

a) Az Egyházi Törvények 301. §-nak 2. pontja értelmében fegyelmi vétséget képez: „Minden olyan cselekmény vagy mulasztás, amelyből az egyháznak vagy iskolának kára származik, vagy jogos haszna marad el, ha a cselekmény egyházi törvényekben vagy szabályrendeletekben tiltva van, illetőleg az elmulasztott kötelesség rendelve van.“ Bizonyításkorra sem szorul, hogy a tanároknak erkölcsi- és jogi kötelességük az iskola szellemi és anyagi érdekeit előmozdítani s tiltott és elítélendő dolog főleg, hogy épen azon iskolának érdekei ellen cselekedjenek, amelyben alkalmazva vannak. Vádlottak tehát akkor, midőn mint sárospataki főiskolai tanárok támadásokat intéztek a sárospataki főiskola jóhírneve, nyugalma, erkölcsi és anyagi érdekei ellen, hivatalos kötelességüket sértették meg s a 301. §. 2. pontjában körülírt fegyelmi vétséget követték el.

b) Az Egyházi Törvények 301. §-ának 4. pontja értelmében fegyelmi vétséget képez: „Minden ellenszegülés és engedetlenség az egyházi felsőbbség törvényes rendeleteivel szemben.“

Az 1904. évi szeptember 25—27. napjain Szepsiben megtartott egyházkerületi közgyűlés 8. sz. a. hozott határozatával rosszalását jelentette ki a vádlottak által a „Sárospataki Lapok“-ban és a „Debreceni Prot. Lap“-ban az igazgatótanács, különösen pedig annak egyházi algondnoka ellen közzétett „jogtalan és alaptalan“ támadásaik felett s annak ismétlése esetén megtorló intézkedéseket helyezett kilátásba. Kétséget nem szenved, hogy az egyházkerületi közgyűlés vádlottaknak egyházi felsőbbsege, valamint az sem, hogy a fentebb hivatkozott határozatban törvényes rendelet foglaltatik. Amennyiben tehát vádlottak a sárospataki főiskola előljárói ellen újból s az előbbieknél még élesebb hangon támadásokat intéztek, az Egyh. Törvények 301. §-ának 4. pontjába ütköző vétséget kétségtelenül elkövették. Vádlottaknak jóhiszeműségükre való hivatkozása az ő vétségüket egyáltalán nem zárja ki, mert az egyházkerület szepsi-i határozatáról tudomásuk volt s épen mint magasabb műveltségű emberek tudhatták, hogyha az egyházkerület az ő eddigi támadásaikat „jogtalanak és alaptalannak“ nyilvánította, ezen támadások folytatását is annak fogja tekinteni.

c) Az Egyh. Törvények 10. pontja szerint fegyelmi vét-

séget képez: „A lelkészek, tanárok és tanítók minden olyan viselkedése, mely az egyházas tekintélyt lealacsonyítja, a lelkési, tanári és tanítói méltóságot sérti”.

Zoványi Jenőt ezen fegyelmi vétségben is vétkesnek kellett kimondani, mert úgy a vizsgálat, mint az első tárgyalás során kihallgatott tanúk, valamint a bemutatott és felolvasott iratok, különösen a Székely György volt akadémiai igazgató által bemutatott levél, eléggé igazolják, hogy ő úgy tanártársaival, mint előjáróságával nem egyszer kihívó, sőt sértő magaviseletet tanúsított s ezáltal a főiskola békéjét is több ízben megzavarta s tanári székeken, értekezleteken, az Irodalmi Kör ülésein a sikeres működést éles támadásaival s kihívó magatartásával állandóan veszélyeztette, mely vádak alaposágát — a fenti bizonyítékokon felül — vádlottnak a f. é. jan. 24-én tartott fegyelmi bírósági tárgyaláson tanúsított heves, kihívó, sőt csaknem sértő viselkedése is erősen támogatja. Mindezekkel a tanári tekintélyt kétségtelenül lealacsonyította s tanári állásának méltóságát erősen megsértette.

De vétkesnek kellett nyilvánítani ebben a fegyelmi vétségben dr. Tüdös Istvánt is, mert ha a Sárospataki Lapoknak az egyházkerületi elnökség által is kifogásolt élesebb hangja s a „Magyar Szóban“ ellene intézett és sajtóperre alkalmat adott támadások fegyelmi vétség jellegével nem bírnak is, — de az ifj. Meczner Gyula elleni kiméretlen támadásával, mely párbajra való kihívását eredményezte, az egyházas tekintélyt mindenestre lealacsonyította és tanári állásának méltóságát megsértette.

A büntetés kiszabásánál Zoványi Jenőre nézve a fenforgó bűnhalmazaton kívül súlyosító körülményül kellett figyelembe venni, hogy már lelkész korában is négy ízben állott fegyelmi eljárás alatt s két ízben fegyelmi büntetést is kellett kiállnia. Dr. Tüdös Istvánra nézve ily súlyosító körülmény nem forogván fenn az egyházkerületi bíróság ezúttal a legenyhébb büntetést tartotta alkalmazandónak.

A perköltségekben azért kellett Zoványi Jenőt marasztalni, mert a vizsgálati költségek, valamint az első tárgyalásra beidézett tanúk költségei az ő ellene emelt vádak bizonyítása céljából váltak szükségesekké.

Jelen ítélet Zoványi Jenő vádlott és a vádló felek előtt kihirdettetvén, Zoványi Jenő felebbezést jelentett be. Az egyházkerületi ügyész az ítéletben megnyugodott.

Dr. Tüdös István az ítélet kihirdetésén nem lévén jelen, az vele írásban közöltetik.

Miskolc, 1906. szeptember 8.

Br. VAY BÉLA
főgondnok,
a bíróság világi elnöke.

KUN BERTALAN
ref. püspök,
a bíróság egyházi elnöke.

Dr. FINKEY FERENC
a bíróság jegyzője.

Jegyzették: *Radácsi György* papi főjegyző: Az örömnünnep történetét s a közgyűlési ügyek közül az 1—6, 8, 49, 50—58, 72, 108, 118, 119 ;
Czinke István papi aljegyző a 34, 63, 64, 75—78, 101, 105 ;
Dr. Finkey József világi aljegyző a 26—33, 38—48, 59, 60, 61, 73, 83, 84, 94—97, 104, 106, 109—113 ;
Vattay László papi aljegyző a 35—37, 65—69, 85—89, 91, 92, 100, 102, 114—117 ;
Dr. Finkey Ferenc világi elnök a 7, 9, 10—25, 62, 70, 71, 74, 79, 80—82, 90, 93, 98, 99, 103, 107 pontokat és az összes bírósági ügyeket (I—VII.)

TÁRGYMUTATÓ.

A közgyűlés tagjainak névsora.

I. A tiszáninneri egyházkerület örömnépe.

- a.* Radácsi György egyházkerületi főjegyző alkalmi imádsága.
- b.* Meczner Béla egyházkerületi h. főgondnok,
- c.* Dr. Rácz György miskolci egyházközségi főgondnok üdvözlő beszédei Kun Bertalan jubilált püspökhöz.
- d.* Kun Bertalan püspök válasza az üdvözlő beszédekre és alkalmi imádsága.

II. Közgyűlési ügyek.

- 1. A közgyűlés ünnepélyes megnyitása és br. Vay Béla főgondnok helyettesítése.
- 2. A megjelent gyűlés-tagok igazolása s az elmaradásukat igazoló igazolásának tudomásul vétele.
- 3. Dókus Gyula indíványa a jubileumi ünnepélynek jegyzőkönyvi megörökítésére nézve.
- 4. Kun Bertalan püspök évi jelentése s ennek mellékletei (adakozások, építkezések).
- 5. Vay Ádám kuruc tábornokról kegyeletes emlékezés.
- 6. A dunántúli egyházkerület főgondnoki székének betöltése alkalmából testvéries szerencsekívánat.
- 7. Az új egyházi törvények életbeléptetése iránti intézkedések. Utasítás a végrehajtás végett.
- 8. Fejes István főiskolai gondnok lemondása s az egyházkerület marsztaló határozata.
- 9. Dr. Zsindely István volt főiskolai jogtanár érdemeinek megörökítése.
- 10. A dr. Zsindely István megüresedett tanszékének dr. Csiky Kálmánnal való betöltése.

11. Maller Sándor rendkívüli gimn. tanárnak rendes tanárrá választása.
12. A főiskolai igazgató-tanács újra-választása, érdemeinek méltánylása.
13. A főiskolai gazd. elnök újra-választása.
14. A főiskolai gazd. vál. tagjainak újra-választása. Végh Bertalan sárospataki ügyvédnek h. jogigazgatóul való alkalmazása, dr. Kérészy Sándor sárospataki ügyvédnek egy évre való megválasztása.
15. Szabó Endre ungi esperesnek a főiskolai igazgató-tanácsosságáról és lelkeszi vizsgálati bizottsági tagságáról való lemondását a kerület nem fogadja el; érdemeinek elismerése.
16. A felső-zempléni egyházmegye jelentése a zempléni egyház adósságtörlesztése ügyében.
17. A főiskolai és egyházkerületi levéltár rendezése és további költségeinek megosztása.
18. A főiskolai theol. tanárok fizetés-kiegészítési ügye.
19. A „Sárospataki Református Lapok“ segélyezése s az elmaradt segély kiutalása.
20. A főiskolai tápintézeti hiány miatt a tagsági díjak rendezése s az alapítványi összeg meghatározása.
21. Rohoska József theol., Nagy Lajos gimn. tanárok külföldi utazási segély-kérvénye
22. A theol. tanári nyugdíjintézet, második vallástanári tanszék és tápintézet segélyezési kérdésében a főiskolai igazgató-tanács az őszi gyűlésre kéri a felelet elhalasztását.
23. A Vay-Mocsáry stb. egyházkerületileg kezelt alapok után járó évi fizetés megállapítása.
24. A főiskola györgytarlói birtokán szükséges építkezések sorrendjének megállapítása.
25. A sárospataki főiskolai vizsgálatok bejelentése.
26. A főiskolai pénztár forgalmi kimutatása 1906-ról.
27. A főiskola előírányzott bevételeinek és kiadásainak a tényleges eredményekkel való összehasonlítása 1906-ról.
28. A főiskolai kihelyezett tőkék állása 1906 végén.
29. A főiskola jövedelmző vagyona 1906. végén.
30. A főiskola-normál költségvetése 1907-re.
31. A főiskola szokásos költségvetése 1907-re.
32. A főiskolai tápintézeti pénztár költségvetése 1907-re
33. A főiskolai Mudrány-birtok költségvetése 1907-re.
34. A sárospataki theol. akadémiai tanári-kar felelete az 1906. évi őszi közgyűlés 62. sz. jegyzőkönyvi pontjára.
35. A miskolci főgimnáziumról jelentés.
36. A rimaszombati főgimnázium jelentése a félnapos tanításról s a

püspöki hivatal megbízatása e tárgyban az ág. ev. püspökkel való értekezésre nézve.

37. Az egyházkerületi felső leányiskoláról jelentés.
38. Néhai Réthy Pál tartozásának törlése az e. ker. pénzügyi választmány javaslatára.
39. Az egyházkerület pénztárákról felterjesztett számadások eredményei 1906-ról.
40. Pataky Sándor e. ker. pénztárnok felmentése s köszönet hű szolgálataért.
41. Hivatalos jelentés az 1907. evi főnapló megvizsgálásáról.
42. A Szentpétery Sámuel-féle alapítvány feltételeinek módosítása az e. ker. pénzügyi vál. kivánságára.
43. Vallás- és közokt. miniszteri értesítés főigazgatók kiküldetéséről (Géressy Kálmán, Jurkovits Emil)
44. Ugyanaz felségi adományozásokról.
45. Ugyanaz a rimaszombati főgimnázium rendkívüli segélyezéséről.
46. Ugyanaz az 1906. évre egyházkerületünk részére kiutalt államsegélyről szóló számadás elfogadásáról.
47. Ugyanattól felhívás a hazai tanszeripar pártolására.
48. Ugyanaz az ungmogyorósi és rimaszécsi ev. ref. egyházközségeknek nyújtott segélyről.
49. Az egyházmegyék felterjesztése a Bocskay-alap címen gyűlt összegek hováfordításáról s az egyházkerület határozata e tárgyban.
50. Az egyetemes Konvent felhívása alapján énekügyi bizottsági tagokul megválasztottak Fejes István és Radácsi György.
51. Az e. Konvent felhívása alapján a tökesegélyt igénylőknek új sorozata készítendő az egyházmegyék által.
52. Az iskolázatlan ref. gyermekek ügyében az egyházmegyék a jövő tavaszi e. ker. gyűlésre adjanak jelentést.
53. Tökesegélyt és közalapi segélyt kapott egyházakról konventi jelentés.
54. Zsinati költségek kulcs szerinti kifizetése az e. ker. pénztár által.
55. Az új egyházi törvények hol-kaphatósága és az azokból befolyandó jövedelem megosztása az e. kerületek közt.
56. Konventi értesítés a lelkészi könyvtár kiadványainak vásárlási módjáról s a könyvtári díjak beszedéséről.
57. A tanítókra nézve a próbaesztendők megszüntetése.
58. A missziói lelkészek utazási naplóval való önigazolását a konvent megkívánja.
59. Az erdélyi egyh.-ker. igazgató-tanácsa a Pokoly-féle egyh.-tört. mű elfogyásáról.
60. A budapesti Bethlen-Kör segélykérvénye.

61. A báró Baldácsy-alapítvány-ügyről jelentés.
62. Az iskolai ingatlanoknak az egyházközségek nevére való telekkönyveztetése ügyében egyházmegyei felterjesztések s felirat a minisztériumhoz.
63. Az alapítványok kezelésére készített szabályrendeletre nézve a konvent által tervbe vett szabályrendelet bevárandó.
64. A lelkészek számára indítványozott *Gyakorlati kézikönyvre* az egyházmegyék ítélete szerint nincs szükség. Dr. Finkey Ferenc megbíztatik az érvényben levő szabályrendeletek és elvi jelentőségű határozatok összegyűjtésével.
65. Missziói előadó jelentése szerint a missziói ügyek tárgyalása őszre tűzetik ki.
66. A más hitfelekezetű tanintézetekben tanult növendékek konfirmálási ügyében az esperesek jelentéstételre hívatnak fel (az abauji kivételével.)
67. Lelkeszi és tanítói változások az egyházmegyékben.
68. Új tisztviselők az egyházmegyékben.
69. Megerősítésre felterjesztett díjlevelek.
70. Egyházkerületi ügyész véleménye a kápolnai tanítói díjlevélre nézve közöltetik a tornai egyházmegyével.
71. Az erdélyi egyh.-ker. igazgató-tanácsa a tegyelmi bírósági jegyzőkönyvek közzététele ügyében s a mi álláspontunk.
72. Az egyházkerületi pénzügyi választmány javaslata az andornoki egyházközség tőkeelengedési kérvényére elfogadtatott.
73. Bizony Ákos egyházkerületi ügyész a Zoványi Jenő követeléseire nézve békés egyezség megkísérlésére utasított.
74. Az abauji egyházmegye a radvány-pálházai egyházközség adásvételi szerződését megerősítésre ajánlja.
75. Az abauji egyházmegye ismételten kéri az egyházlátogatásnak a téli hónapokról*kedvezőbb időre való átételét. Az egyházmegyék nyilatkozzanak e tárgyban az őszi gyűlésre.
76. Az abauji egyházmegye a Szondi—Kenessey alapítvány 400 koronás kamatát a *nádasdi* egyházközségnek kéri kiadni.
77. Az alsóborsodi egyházmegye az *ároktői* időközi lelkeszi jövedelemből az egyh. ker. szükösi tárat illető összeget 400 koronában állapította meg. Egyházkerületi pénzügyi választmány figyelmébe.
78. U. a. egyházmegye kéri a közigazgatási szükségletek fogalmának tisztázását. Ez ügyben a konvent megkeresetik.
79. A felsőborsodi egyházmegye javasolja a nagyvisnyói egyházközség javára tett Latinák Vilmos-alapítvány elfogadását.
80. Ugyanaz az egyházmegye a *laki* egyház ingatlan-vásárlását jóváhagyni kéri.

81. Ugyaz a *meszesi* egyházközség legelő-vételi ügyét megerősítésre ajánlja. A kérvény hiányos felszerelése miatt az ügy az egyházmegyére visszatétetik.
82. Ugyanaz a rudóbányai egyházközség és a borsodi bányatársulat közt létrejött adásvételi szerződést — bizonyos feltétel mellett — megerősítésre ajánlja.
83. Ugyanaz Csonató Károly sajóecsegi lelkész káplántartási kongruát kérő folyamodványát pártfogólag terjeszti fel s az egyházkerület az illető jogosultságát megállapítja.
84. A gömöri egyházmegye jelentése Ponus Lajosnak az egyházi szolgálatból való kilépése felől.
85. Ugyanaz felterjeszti a *balogujfalusi* leányegyházközség iskolájának államosítási ügyét s a közgyűlés az egyházmegye határozata értelmében elutasítólag dönt.
86. Ugyanaz a konfirmációi káté ügyében nyughatatlankodik. Közgyűlés a Sárospataki Irodalmi Kör-t kéri a dolog haladéktalan tisztázására.
87. Ugyanaz a parokhiális földek jövedelmének csökkenése miatt kárpótló módoszatok keresetét sürgeti.
88. Ugyanaz tudatja a Szent-István napi mezei munka ügyében hozott kir. járásbirósági határozatot.
89. Ugyanaz a naprágyi egyháznak 8000 korona segély felvételének megengedését javasolja. Pénzügyi választmány fogja az ügyet felülbírálni.
90. A gömöri egyházmegyei ügyész választása Vattay L. felebbezésére megsemmisítetik.
91. A tornai egyházmegye Kozma Sándor varbóci tanító megszüntetett korpótléka végett egyházkerületi beavatkozást kér.
92. A tornai egyházmegye Bosznay Endre körtvélyesi tanító fizetékiegészítése és korpótléka ügyében közigazgatási rendes útra utasítatik.
93. A szini egyházközség adásvételi ügye. A befolyó vételár tőkésítendő s csak kamatai használhatók fel.
94. Az ungi egyházmegye jelentése a Horváth Mária alapítvány állásáról. (1906.)
95. Ugyanaz az egyházmegye Komjáthy Gábor ungvári lelkész, mint hitoktató ügyében a tőle elvont 100 korona megtérítése végett felírást kér.
96. Ugyanaz az egyházmegye az egyházkerület 1906. nov. határozatának teljesítését jelenti.
97. Ugyanaz az *iskei* féljövedelem (87 kor. 84 fill.) hováfordításáról.

98. Ugyanaz a *vámoslucskai* egyház 9 hold erdejének kitermelhetése végett engedélyt kér és nyer, de a befolyó vételárnak csak egyházi célokra való felhasználása mellett.
99. Ugyanaz kéri ugyancsak a *vámoslucskai* egyházközség részére, hogy paplak építésére törlesztő kölcsönt vehessen fel a lelkészi ingatlanra való betáblázás mellett. Ezt a terület elutasította.
100. Ugyanaz a *sárosmezői* leányegyház anyásítása és az iskola államosítása ügyében az őszi közgyűlésre jelentéstételre utasítatik.
101. Az alsó-zempléni egyházmegye a *pácini* leányegyház felekezeti iskolájának államivá tétele ügyében szigorú örködésre és a ref. egyházi érdekek megóvására utasítatik.
102. Ugyanaz a *semjéni* egyházközséget iskola és tanítói lak építhetése végett kölcsönfelvétel engedélyezésére ajánlja.
103. Ugyanaz a *kiskövesdi* egyházközség adásvételi ügyét jóváhagyásra ajánlja, bizonyos kikötés mellett.
104. Ugyanaz *Igaz József* szerencsi lelkészt káplántartási kongruára ajánlja.
105. Ugyanaz az *esperesi fizetések* egyöntetű rendezése ügyében. Az egyházmegyék javaslatételre hívatnak fel.
106. A felső-zempléni egyházmegye az egyházkerületi tanügyi bizottságba *Karakó Ferenc* szürnyegi tanítót választotta meg.
107. A miskolczi egyházközség presbyteriuma és f.-borsodi egyházmegye vitás ügye a Barcay-alapítvány kezelése és hova fordítása miatt.
108. A sátoralyaujhelyi egyházközség kérelme katekhetai állás létesítése végett.
109. A szádalmási egyházközség országos segélygyűjtés végett a püspöki hivatalhoz intézte kérvényét.
110. A vajkócmátyóci egyházközség ugyanilyen ügyben ugyanigy járjon el.
111. Szakál János II. theol. ifjú kegyelmi kérvénye.
112. A dunántúli egyházkerület megküldte gróf Tisza István székfoglaló beszédét és az ő székfoglalásakor mondott beszédeket az összes egyházközségeknek.
113. Közhirdetésre felvett egyházközségek.
114. Csiky Zoltán lábbesenyői lelkész kongrua-ügyben történt felszólamlása közigazgatási rendes utra utasítatik.
115. Némedy József dédesi lelkész kongrua kiegészítési kérvénye a kongrua-ügyi bizottsághoz tétetik.
116. Frenzel Bertalan tarcavajkóci lelkész, mint eperjesi tanítóképezdei hitoktató panasza és kérvénye Révész Kálmán abauji esperesnek adatik ki bővebb megvizsgálás és jelentéstétel végett.

117. Radil Károly főiskolai nyomdász az uralkodó munkás-viszonyok és felemelt munkaárak miatt az egyházkerületi nyomtatványokra 10°/_o áremelést kér.
118. A még nem hitelesített jkvi pontok hitelesítése püspök úrra bízatik.
119. A gyűlés berekesztése.

III. Birósági ügyek.

1. A nekézsenyi székper.
2. Az ondi presbyter-választás.
3. A vizsolyi székper.
4. Lükő István bódvavendégi lelkész fakövetelése ifj. Csabay Pál görögői lelkész ellen.
5. A szutori lelkészi és tanítói díjlevél ügye.
6. Pozsgai István volt égerszögi gondnok perújítása.
7. Dr. Tüdős István és Zoványi Jenő fegyelmi ügye

Az egyes jegyzőkönyvi pontok szerzőszerinti sorozata.

A függelékben:

I. Utasítás az Egyh. Törvények végrehajtására.

II. A tizáninneri ref. egyh. k. közgyűlés ügyrendje.

BETŰRENDES MUTATÓ.

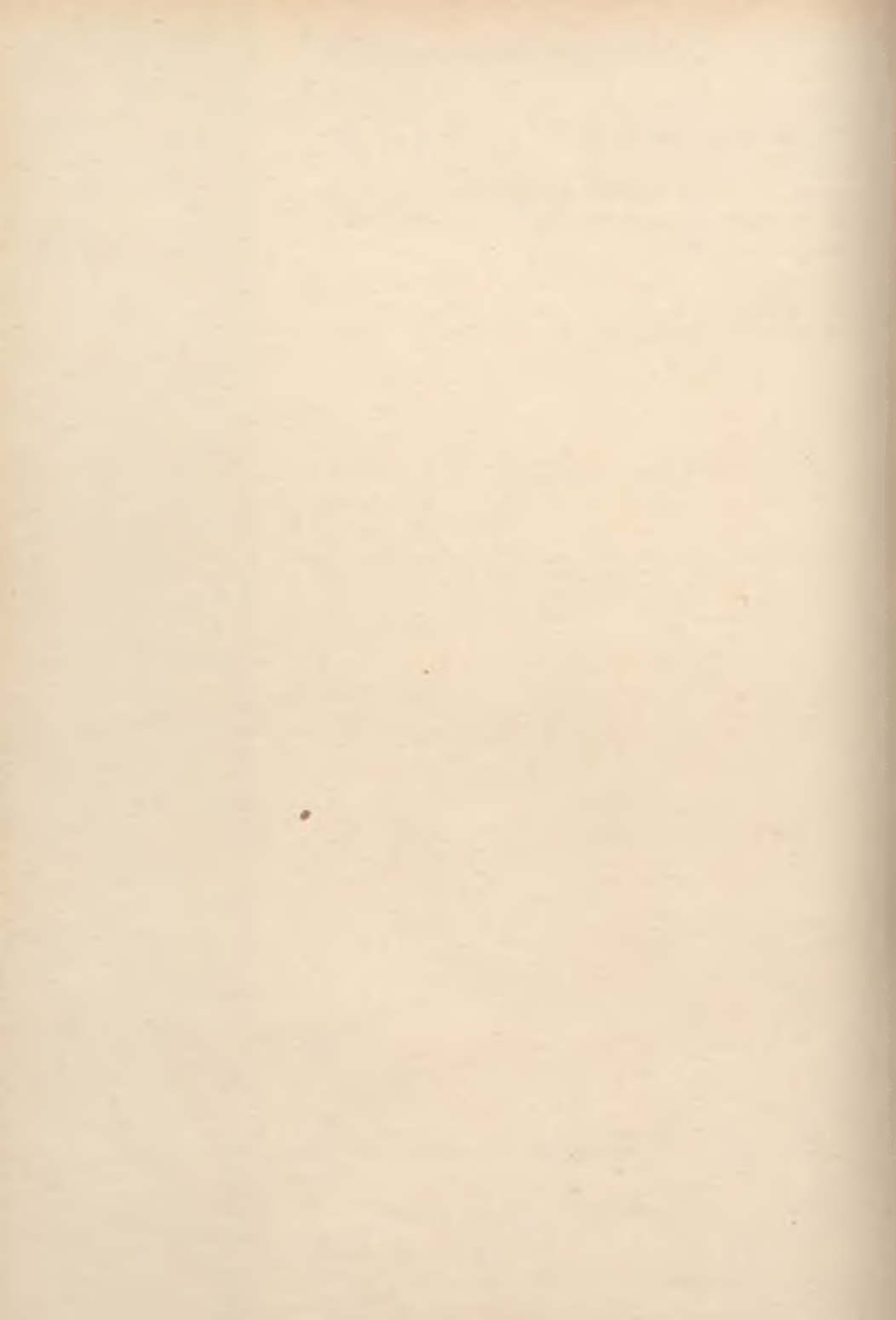
- Abaúji egyházmegye 74, 75, 76, Bir. III.
Alsózempléni egyházmegye 101, 102, 103. Bir. II.
Andornoki egyházközség 72.
Ároktői egyházközség 77.
Bálint Dezső 12.
Balogújfalusi l. e. k. 85.
Bernáth Zoltán 12.
Bethlen Gábor-kör 60.
Bizony Ákos 73.
Bosznay Endre 92.
Csabay Pál 12.
Ifj. Csabay Pál Bir. IV.
Dr. Csiky Kálmán 10.
Csiki Zoltán 114.
Csoma József 12.
Csontó Károly 83.
Czinke István 66.
Debreceni főiskola elnöksége 49.
Dókus Ernő 12.
Dókus Gyula 3, 12, 108.
Dunántúli egyházkerület 6, 112.
Egyetemes konvent 58, 78.
Egyházkerületi felsőbb leányiskola feltéyelősége 37.
Egyházkerületi pénztárnok 17, 19, 23, 37, 38, 39, 40, 49, 54, 55, 117.
Egyházkerületi pénzügyi választmány 16, 37, 38, 39, 40, 41, 63, 72,
77, 89.
Egyházkerületi tanügyi bizottság 106.
Egyházkerületi ügyész 62, 73.
Egyházközségek általában 4, 7, 53, 57, 62, 112.
Egyházmegyei gondnokok 7, 37, 55, 56.
Egyházmegyék általában 4, 7, 49, 51, 52, 62, 63, 64, 67, 68, 69, 75,
105, 113.
Erdélyi egyházkerület 59, 71.

- Esperesek általában 4, 7, 37, 51, 52, 55, 69, 75, 105, 112, 113.
Fejes István 8, 50.
Felsőborsodi egyházmegye 79, 80, 81, 82, 107, 114, 115, Bir. I.
Felsőzempléni egyházmegye 16.
Dr. Finkey Ferenc 64.
Frenczel Bertalan 116.
Gömöri egyházmegye 85, 86, 87, 88, 89, 90. Bir. V.
Igaz József 104.
Iskei egyházközség 97.
Iskolai előljáróságok általában 7 56.
Jogakadémiai tanszékre pályázók 10.
Kápolnai egyházközség 70.
Katona György 14.
Karakó Ferenc 106.
Kérészy Barna 8, 12.
Dr. Kérészy Sándor 14.
Kiskövesdi egyházközség 103.
Komjáthy Gábor 95.
Kozma Sándor 91.
Laki egyházközség 80.
Latinák János 79.
Lelkészek általában 4, 7, 53, 55, 56, 62, 67, 87.
Lükő István Bir. IV.
Maller Sándor 11.
Meczner András 14.
Meczner Béla 1, 12.
Meszesi egyházközség 81.
Miskolci főgimnáziumi igazgató 35, 43, 107.
Miskolc-város 37.
Missiói előadó 58, 65.
" lelkészek 58, 65.
Nádasdi egyházközség 76.
Nagy Lajos 21.
Nagyvisnyói egyházközség 79.
Naprágyi egyházközség 89.
Nekézsenyi egyházközség Bir. I.
Némedy József 118.
Ondi egyházközség Bir. II.
Pácini egyházközség 101.
Péter Pál 37.
Ponus Lajos 84.

- Pozsgai István Bir. VI.
 Püspöki hivatal 1, 4, 7, 8, 36, 37, 62, 78, 80, 95, 104.
 Radácsi György 3, 13, 50.
 Radil Károly 117.
 Radványpálházai egyh. község 74.
 Ragályi Béla 12.
 Özv. Réthy Pálné 38.
 Révész Kálmán 12, 66, 116.
 Rimaszombati főgimn. igazg. 36.
 Rohoska József 21.
 Rudóbányai egyházközség 82.
 Sárosmező egyházközség 100.
 Sárospataki tanári kar 12, 14.
 Sárospataki ak. tanári kar 18.
     „ theol. ak. tanári kar 34.
     „ főisk. gazd. vál. 10, 11, 12, 14.
     „ „ igazg. tanács 12, 15, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 26, 27,
     28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 43 Bir. VII.
 Sárospataki főisk. pénztár 10, 11, 23, 26, 32.
 Sárospataki Irodalmi kör 86
 Sárospataki Ref. Lapok 19.
 Sátoraljaujhelyi egyházközség 108.
 Semjéni egyházközség 102.
 Szabados László 92.
 Szabó Endre 12, 15.
 Szádalmási egyházközség 109.
 Szakal János 110.
 Dr. Székely József 90.
 Szent-Imrey Gyula 12.
 Özv. Szentpétery Sámuelné 42.
 Szini egyházközség 93.
 Szinyei Gerzson 26.
 Szívós Mihály 26.
 Szomotori egyházközség 39.
 Szutori egyházközség Bir. V.
 Tanárok általában 56, 67.
 Tanítók általában 56, 67, 87.
 Tornai egyházmegye 70, 91, 92, 93, Bir. IV. Bir. VI.
 Dr. Tüdös István Bir. VII.
 Ungi egyházmegye 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 110.
 Zempléni egyházközség 16.

Zoványi Jenő 73. Bir. VII.
Zsindely István családja 9.
Vadászy Pál 12.
Vallás- és közokt. miniszt. 44, 45, 48.
Vámoslucskai egyházközség 98, 99.
Vattay László 90.
Vay-család 5.
Végh Bertalan 14.
Vizsolyi egyházközség Bir. III.

FÜGGELÉK.

Elnöklő püspök jelenti, hogy az 1904. november 10-én megnyílt II. budapesti zsinat a folyó évben befejezte működését és az általa megalkotott egyházi törvénycikkek a királyi jóváhagyást és megerősítést is megnyerték. A zsinat utolsó ülésében 1151 sz. jegyzőkönyvi határozatával az új egyházi törvénycikkeket az életbeléptetés és végrehajtás iránti intézkedések megtétele végett az egyházkerületeknek megküldötte. Felhívja azért az egyházkerületi közgyűlést, hogy az új egyházi törvénycikkek kihirdetése, életbeléptetése és végrehajtása iránt intézkedjék.

Egyházkerületi közgyűlés a püspök jelentését tudomásul veszi, az 1904/7. évi második budapesti zsinat által alkotott I—IX törvénycikkeket ezennel ünnepélyesen kihirdeti s az új egyházi törvények életbeléptetése és végrehajtása iránt a következőket rendeli, illetőleg a következő utasítást bocsátja ki:

Utasítás

az 1904 7. évi második budapesti ref. zsinat által alkotott törvénycikkek életbeléptetése és végrehajtása tárgyában.

1. §. Az 1904. nov. 10-én megnyílt második budapesti zsinat által alkotott I—IX. törvénycikkek a tiszáninneni ref. egyházkerületben 1907. évi augusztus havának első napján lépnek életbe.

2. §. Az új egyházi törvények 9 különálló törvénycikkre lévén beosztva, valamely törvénycikkre való hivatkozás mindig az illető törvénycikk számának (római számmal jelezve) idézésével eszközzendő, pl. 1904/7. évi I. vagy II. stb. t.-c.

3. §. Az egyházalkotmányról és szervezetről szóló I. törvény- cikkre vonatkozó rendelkezések.

- I. t.-c. 1. §. 1. Az 1904/7. évi I. t.-c. 1. §-a egyházunk hivatalos nevéül a „református egyház“ kifejezést állapítván meg, az eddig szokásos ev. ref. rövidítés a hivatalos használatban mellőzendő s e helyett a „református“ (rövidítve: „ref.“) jelző használandó. Felhivatnak az összes egyházközségek előjáróságai, hogy a folyó polgári év végéig ennek megfelelő (ref.) körirattal ellátott, új hivatalos pecsétnyomókat készíttessenek s az eddigieket használaton kívül helyezték.
- I. t.-c. 10. §. 2. Az 5000-nél nagyobb lélekszámmal bíró egyházközségekben az I. t.-c. 10. §-a által elrendelt parókhíalis körök szervezetéről egyházkerületi, szabályrendelet készítenendő. E szabályrendelet tervezetének megszerkesztésével a miskolci egyház presbytériuma bizatíék meg, azzal a felhívással, hogy munkálatát az alsóbor-sodi egyházmegye útján a folyó év őszi egyházkerületi közgyűlés elé terjessze.
- t.-c. 19. §. 3. Az I. t.-c. 19. §-a által előírt választói névjegyzék az egyes egyházközségekben az 1908. év május havában a törvényben előírt módon elkészítendő. Az így elkészített első névjegyzék 1908. július 1-től veendő használatba.
- I. t.-c. 22. §. 4. Egyházkerületünkben az egyházközségi közgyűlés tartása eddig is gyakorlatban lévén, egyházkerületi közgyűlés kijelenti, hogy az I. t.-c. 22. §-ában reáruházott felmentési joggal nem kíván élni. Az egyházközségi közgyűlés egyházkerületünk minden egyházközségében az egyházközség összes választásra jogosult tagjaiból áll, az I. t.-c. 23. §-ában megengedett képviseleti alapon való szervezést egyházkerületünk nem kívánja igénybe venni.
- I. t.-c. 23. §.
- I. t.-c. 27. §. 5. Az I. t.-c. 27. §-ára vonatkozólag elrendeli az egyházkerület, hogy az egyes presbytériumokba az eddigi tanár és tanító képviselők helyére, még e polgári év folyamán, az egyházközség választó tagjai által a megfelelő számú tanárok és tanítók megválasztandók. Az eddigi tanár és tanító presbyterek működése a folyó polgári év végéig tart, az ujonnan választottak hivata-

lukat 1908. január 1-én kezdik meg. Az eddigi tanár, vagy tanító képviselők tanár-és tanító-presbyterekké megválaszthatók.

Ezzel kapcsolatban, miután az új egyházi törvények hivatalos, vagy „hivatalból“ jogosított presbytereket nem ismernek, az egyházkerületi közgyűlés feloldja az 1903. évi őszi egyh. ker. közgyűlés 9 sz. jegyzőkönyvi határozatát, mely szerint a sárospataki főiskolai lelkész „hivatalból“ tagja a sárospataki egyházközség presbyteriumának. Kifejezi emellett, hogy a főiskolai lelkész rendes presbyterré az egyházközség által megválasztható.

I. t.-c. 28. §.

6. Felhivatnak az egyházmegyék, hogy az I. t.-c. 28. §-a értelmében a presbyterek számának megállapítása iránt haladéktalanul intézkedjenek s ahol a presbyterek számának növekvése folytán új presbyterek választása szükséges, az még a folyó polgári évben eszközöltessék. A népesség számára nézve az utolsó (1905.) népszámlálás adatai irányadók.

7. A presbyterek s általában az egyházi tisztviselők és alkalmazottak — a lelkészek, esperesek, egyházmegyei gondnokok, püspök és egyházkerületi főgondnok kivételével — az új egyházi törvények 1) mellékletében d) pont alatt foglalt egységes eskümintá szerint esketendők meg.

8. A presbyterválasztásnál a beadott érvényes szavazatoknak viszonylagos többsége kívántatik meg. Ugyanez áll az egyházközségi hivatalnokok és alkalmazottak választásánál, kivéve a lelkész és a gondnok választást, amelyeknél általános szótöbbség szükséges.

9. Az egyházmegyei tanácsbírák számára nézve, amennyiben valamelyik egyházmegye a jelenlegi létszámon változtatni kíván, ez iránti javaslatát az I. t.-c. 51. §. b) pontja értelmében terjessze fel a folyó évi őszi egyházkerületi közgyűlésre.

I. t.-c. 51. §. b)

I. t.-c. 51. §. c)

10. Az I. t.-c. 51. §. c) pontja alapján felhivatnak az egyházmegyék, hogy az ezen szakasz értelmében az egyházmegyei közgyűlésre küldendő tanári és tanító képviselők számát a folyó év őszi egyházmegyei közgyűlésén állapítsák meg és az illető képviselők megválasztása iránt oly időben rendeljék el a szavazást,

hogy a tanár- és tanító-képviselők már az 1908. évi tavaszi egyházmegyei gyűléseken résztvehessenek.

I. t.-c. 62. §. b), c)

I. t.-c. 62. §. d), e)

11. Az egyházmegyei képviselők és az egyházkerületi tanácsbírák mai számát egyházkerületünk jövőre is változatlanul fentartja. (I. t.-c. 62. §. *b*) és *c*) pontja).

12. Az I. t.-c. 62 §-ának *d*) és *e*) pontja értelmében az egyházkerületi közgyűlés elrendeli az egyházkerületi közgyűlésre küldendő tanári és tanítói képviselők gyanánt egy theologiai vagy jogakadémiai (a sárospataki akadémia tanárai közül), — három gimnáziumi (egy-egy a miskolci, rimaszombati és a sárospataki főgimn. tanárai közül) — egy felsőbb leányiskolai tanári képviselőnek és négy tanító-képviselőnek a presbyteriumok szavazataival leendő választását. A szavazatok az összes tanári és tanítóképviselőkre 1907. augusztus 1-ig küldendők be a püspöki hivatalba. A püspök úr felkérte, hogy a beérkezett szavazatlapokat egy általa alakítandó bizottság előtt bontsa föl s a netalán szükséges pótszavazásokat oly időre rendelje el, hogy a f. évi őszi egyházkerületi közgyűlésen az új törvény értelmében választandó tanári és tanítóképviselők megjelenhessenek.

Pótszavazásra mindig csak az első alkalommal viszonylag legtöbb szavazatot nyert két jelölt (tanító-képviselőknél annyiszor kettő, ahány hely betöltendő) tűzendő ki. Ha kettőnél többen nyertek egyenlő szavazatot, sorshúzás dönti el, kik tűzendők ki pótszavazásra, illetőleg ki tekinthető megválasztottnak.

Ezzel kapcsolatban feloldatik az 1904. évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés 67. sz. jegyzőkönyvi határozatának az a része, mely szerint az egyházkerületi felsőbb leányiskola igazgatója az egyházkerületi közgyűlésnek rendes tagja. A felsőbb leányiskola igazgatója azonban éppúgy, mint más tanintézetek igazgatói, az illető intézet tanárképviselőjéül megválasztható.

I. t.-c. 68. §.

13. Az I. t.-c. 68. §-ában említett egyházkerületi közgyűlési tanácskozási és ügyrendre nézve egyházkerületünk kijelenti, hogy az 1880. évi őszi közgyűlés 9. sz. jegyzőkönyvi pontjában foglalt tanácskozási szabályzatot és ügyrendet jövőre is megtartja s evégből annak a jelen közgyűlés jegyzőkönyvében függelékül leendő kinyomatását elrendeli.

14. Miután a zsinat ezidőszerint csak bizonytalan időre elnapolta üléseit, de nem oszlott fel, az 1904. őszeig a netalán szükséges zsinati képviselő vagy pót-képviselőválasztások az eddigi (1893-iki) egyházi törvény alapján eszközölködnek. Ha azonban a zsinat időközben feloszlatja magát, vagy 1914. után új zsinat hivatik egybe, az új zsinati képviselőválasztások az I. t.-c. 83. §-a alapján lesznek elrendelendőek. Ez esetben a tanári és tanítói képviselőket is az idézett törvényszakasz harmadik bekezdése értelmében a presbyteriumok fogják választani.

I. t.-c. 83. §.

15. Az elhagyott szegények, árvák és betegek gondozásának módjáról, az eljárás és felügyelet részleteiről az I. t.-c. 130. §-a értelmében egyházkerületünk szabályrendelet készítését határozza el. A szabályrendelet tervezetének megkészítésével az egyházkerületi papi jegyzők és a sárospataki theologiai akadémiának gyakorlati theologiai tanára bizatnak meg, akik is felhivatnak, hogy a munkálatukat a f. évi őszi közgyűlésünkre adják be.

I. t.-c. 130. §.

16. Amennyiben az I. t.-c. 143. §-ának *D) e)* pontja értelmében a lelkészek feleségül csak ref., vagy ág. ev. vallású nőt vehetnek, az esperesek felhatalmaztatnak, hogy szükség esetén az újonnan nősülő lelkésztől feleségük születési (illetőleg áttérési) bizonyítványát bekívánhassák.

I. t.-c. 143 §. D), e)

17. Az I. t.-c. 171. és 175. §-a alapján kimondja egyházkerületünk, hogy az új törvények életbelépésétől kezdve az egyházkerületi jegyzőket és egyházkerületi tanácsbírákat 10 évenkénti tisztújítás alapján választja. A jelenlegi egyházkerületi jegyzők és tanácsbírák ezúttal még tíz évre, vagyis 1917. aug. 1-ig megválasztottaknak tekintetnek. 1917-ben s attól számítva 10 évenként általános tisztújítás tartandó. A halálozás vagy lemondás folytán eszközölt időközi választásokon megválasztott egyének hivataloskodása mindig csak a legközelebbi általános tisztújításig tart.

I. t.-c. 171., 175. §.

18. Felhivatnak az egyházmegyék, hogy intézkedjenek az I. t.-c. 14. § *i)* pontjában (a szavazást elmulasztó egyházközség megbüntetéséről), a 110. és 120. §-okban (az egyházközségi gondnokság vagy más egy-

I. t.-c. 14. §. i)

„ 110, 120 §.

„ 55, 57, 151 §.

házi megbízás, illetőleg az egyházfiság viselése alóli felmentési díjról) előírt szabályrendeleteknek, továbbá az 55. §-ban előírt eljárásnak (az egyházmegyei közgyűlésről elmaradó lelkészek, képviselők irányában), az 57. §-ban előírt tanácskozási szabályzatnak és ügyrendnek és a 151. §-ban előírt időtartamnak (az egyházmegyei ügyész működésének idejére nézve) megállapítása iránt s ez iránti intézkedéseiket az egyházkerületi közgyűlésnek jelentsék be.

4. §. A lelkészválasztásról szóló II. törvénycikkre vonatkozó rendelkezések.

II. t.-c. 1 §.

1. Miután a II. t.-c. 1. §-a a szabad lelkészválasztás elvét fogadta el, 1907. aug. 1-től kezdve az egyházkerület bármelyik egyházközségbe választhatók mindazon lelkészek, tanárok, helyettes vagy segédlelkészek, kiket az idézett törvényszakasz felsorol, amennyiben

a) az I. t.-c. 136. §. követelményeinek megfelelőek; és

b) a második lelkészképesítő vizsgát sikerrel letették és első lelkészi vizsgájuk letételének napjától számítva, két évet gyakorló lelkész mellett segédlelkészi (vagy helyettes-lelkészi) minőségben már eltöltöttek.

Az I. t.-c. 136. §-ában említett „nagykorúság“ s a II. t.-c. 1. §-ában említett „teljeskorúság“ alatt egyaránt a betöltött 24 éves kor értendő.

II. t.-c. 2 §.

2. A II. t.-c. 2. §-a értelmében a püspöki hivatalban az egyházkerület kötelékébe tartozó összes lelkészeokről vezetendő törzskönyvben a következő adatok feljegyzésére kell rovatot nyitni:

1. A lelkész teljes és pontos neve; 2. az illető születésének helye (a vármegyével), éve, hónapja, napja; 3. érettségi bizonyítványának, 4. első, 5. második lelkészképesítő vizsgálati bizonyítványának kelte (év, hó, nap) és keltének helye; 6. szolgálati helyének, szolgálata minőségének, időtartamának szabatos megjelölése; 7. a gyülekezetek lelki gondozásában szerzett különös érdemei; 8. irodalmi tevékenysége; 9. fegyelmi büntetései és azok hatályának megszűnése.

II. t.-c. 4. §.

„ „ 35. §.

3. A II. t.-c. 4. §-a összevetendő a 35. §. 4-ik bekezdésével, vagyis a lelkészi állomás a lelkésznek

más egyházközségbe távozása esetén nem csupán a más egyházközségbe való eltávozás tényével üresedik meg, hanem megüresedettnek tekintendő már akkor, ha a gyülekezet lelkésze valamely más egyházközségbe történt meghívást elfogadta, vagy a másúvá megválasztott lelkész választása már végérvényesen megerősített.

II. t.-c. 50. §. 4. A missiói egyházközségekben a lelkészválasztás módozataira nézve a II. t.-c. 50. §-a értelmében egyházkerületi szabályrendelet készítendő. E szabályrendelet tervezetének megkésztésével az egyházkerületi papi jegyzők és a sárospataki theologiai akadémia gyakorlati lelkészeti tanára bizatnak meg, akik is felhivatnak, hogy munkálatukat a f. é. őszi egyházkerületi közgyűlésre terjesszék be.

II. t.-c. 54. §. 5. A lelkészválasztási jogosultság kérdésében a II. t.-c. 54. §-a értelmében leendő döntés végett felhivatnak az egyházmegyék, hogy azon missiói egyházközségek neveit, melyek a 49. §. alapján választói jogosultságot nyernek, külön indokolás mellett, már a f. évi őszi egyházkerületi közgyűlésre terjesszék fel.

II. t.-c. 62. §. 6. Miután a II. t.-c. 62. §-a theologiai tanfolyamnak magánúton való végzését világosan eltiltotta, kimondja egyházkerületi közgyűlés, hogy a theologia 4 évi tanfolyama semmi címen meg nem rövidíthető és segédlelkészi szolgálatra bárki csak az első lelkészképesítő vizsga letétele után alkalmazható. A jelenleg exmittálva levő segédlelkészekről az exmissio azonban csak akkor vonható vissza, ha 1907. aug. 1-től számítandó 15 hó alatt az illetők az első lelkészképesítő vizsgát le nem tették.

II. t.-c. 63. §. 7. A II. t.-c. 63. §-ának megfelelően kimondja egyházkerületünk, hogy azok a segédlelkészek, akik első lelkészképesítő vizsgájukat a f. 1907. júniusban teszik le, II. lelkészképesítő vizsgára csak 1909. június havában jelentkezhetnek.

II. t.-c. 68. §. 8. Aki a II. t.-c. 68. §-a értelmében végbizonyítványát azért, mert a segédlelkészi kibocsátástól számított 15 hó alatt az első lelkészképesítő vizsgára nem jelentkezett, — elvesztette, újabb végbizonyítványt nyerhet, ha legalább egy évig újból theologiai tudományokat

hallgatott s a hallgatott tárgyakból sikeresen colloquált. Akinek az I. lelkészképesítő vizsgája a 68. §. második bekezdése értelmében hatálytalanná vált (mert az I. vizsga letételétől számítandó 3 év alatt a második lelkészképesítő vizsgát le nem tette, vagy a netaláni gátló körülményt elfogadható módon nem igazolta), az első lelkészképesítő vizsgának ismétlése esetén, ettől számított két évi újabb gyakorlat után bocsátható II. lelkészképesítő vizsgára.

II. t.-c. 70. §.

9. A II. t.-c. 70. §-a értelmében a segédlelkészek elhelyezésének módozatairól és feltételeiről egyházkerületi szabályrendelet alkotandó. E szabályrendelet tervezetének megkészítésével — figyelembevve ezen tárgyban jelenleg fennálló szabályrendeletünket — a püspök úr elnöklete alatt az esperes urak bizatnak meg, azzal a felhívással, hogy munkálatukat terjesszék a f. évi őszi egyházkerületi közgyűlés elé.

II. t.-c. 75—83. §.

10. A II. t.-c. 75—83. §§-ai az özvegyi és kegyeleti év jelenlegi rendszerét eltörölven, felhívatnak az egyházmegyék, hogy az átmeneti idő alatt követendő eljárásra vonatkozó véleményöket a f. évi őszi egyházkerületi közgyűlésre terjesszék be s ugyanakkor tegyenek jelentést, vajjon egyházmegyéjük valamelyik egyháznak van-e egyházfentartási alapja s mily összeget képvisel ez az alap?

5. §. Az egyházi adóról szóló III. törvénycikkre vonatkozó rendelkezések.

III. t.-c. 4. §.

1. A III. t.-c. 4. §-a az egyházközségek költségvetéséről, leltáráról stb. intézkedvén, felhívatnak az egyházközségek presbyteriumai, hogy *a)* készítsék el a vagyonleltárt; *b)* egy külön rovatos kimutatásban, mely az egyetemes konvent adóügyi bizottsága által később fog megküldetni, állítsák össze az egyháznak rendszerint változás alá nem eső és évenként feltétlenül fedezendő szükségleteit; *c)* ott, ahol az egyházközség gimnáziumot vagy felsőbb iskolát tart fenn, e tanintézetek leltárait is szerezzék be és f. évi szept. 1-ig terjesszék fel az egyházmegyéhez.

III. t.-c. 6., 11. §.

2. A III. t.-c. 6. és 11. §§-ai a költségvetés összeállításának idejéről, módjáról, adókimvetésről stb. intéz-

kedvén, felhivatnak az egyházközségek presbyteriumai, hogy *a)* évi számadásaikat mindenütt polgári év szerint vezessék; *b)* hogy a jövő évi költségvetés és annak alapján az adókimutatás az előző év második felében az esperesi hivatalhoz felterjesztendő; *c)* hogy a késlekedő vagy vonakodó presbyterium költségére az egyházmegye esperese kiüldötttségileg fogja a fentieket elintézni.

III. t.-c. 8. §.

3. A III. t.-c. 8. §-ának megfelelően figyelmeztetnek az egyházközségek, hogy egyházi adó husz éven alóli egyháztagokra sem saját személyökre, sem azon családfelelőseire, akinek családjához tartoznak, ki nem vehető, kivévén ha önállóak és külön vagyonuk van és a gyülekezetben vagyonutáni adó van életbe lépve vagy pedig házasságban élnek. Az ezzel ellenkező gyakorlat f. évi aug. 1-től számított két év alatt mindenütt megszűnik.

III. t.-c. 12—15. §.

4. A III. t.-c. 12—15. §§-aira nézve, melyek az egyháztagok egyházi adóterhének könnyítésére létesítendő egyetemes adóalapról, az adóterh könnyítése érdekében az adóalapról segélyt igénylő egyházközségek adókulcsáról, a segélyt kérő egyházközségek kérvényeinek miként leendő felszereléséről s az egyetemes adóalap kezelésének, valamint a segély megállapításának és kiutalványozásának módjairól intézkednek, az egyetemes konvent f. évi 92. jegyzkvi VI. határozata alapján egyházkerületi közgyűlés következőket rendeli:

a) Az egyházi adóterh csökkentésére szolgáló segélyezés 1908. jan. 1-én kezdetét veszi s ez okból az ez iránti kérvényezés már a folyó évben megkezdődik.

b) Azoknak az egyházközségeknek, amelyek az egyházi adó csökkentésére szolgáló segélyt igénybe venni kívánják, az 1904. évi III. t.-c. rendelkezésének megfelelőleg, be kell terjeszteniök a kérvény beadási évét megelőző öt évnek egyházmegyeileg megvizsgált és jóváhagyott zárszámadásait, az esperes által hitelesített másolatban.

Az 1907. év folyamán benyújtandó kérvények mellékletét az 1902, 1903, 1904, 1905, 1906. évek fent közölt számadásai fogják képezni, míg a későbbi kérvényekhez a megfelelő megelőző 5 évnek zárszámadásai lesznek csatolandók.

Ahol a jelzett évek zárszámadásaiból esetleg kimaradtak volna azok az állandó terhet képező kiadások, mint aminők a lelkész és tanító javadalmazása, a részükre adott földek jövedelme, természetbeli szolgáltatások értéke, tandíjak, termények stb., ott a zárszámadások az ezeket feltüntetendő s a presbyterium által ülésben hitelesített, az egyházmegyei számvevőség által felülvizsgált és az esperes aláírásával is igazolt pótszámadásokkal egészítendő ki.

c) Az adócsökkentési segílyt igénybe venni kívánó egyházközségek utasítatnak, hogy egy, az egyetemes konvent által e célra készített s nekik a püspöki, illetőleg esperesi hivatal útján megküldendő rovatos iven mutassák ki: 1-ször névszerinti felsorolással az egyház községi egyházi adófizetőket s ezek egyházi adóját (a termények, szolgálmányok stb. pénzértékre való átszámításával) azoknak az egyházi adókönyveknek az alapján, amelyek szerint a gondnokok az egyházi adókat az 1906-ik, illetőleg a kérvényezést közvetlenül megelőző évben beszédtek, illetve amelyekbe a presbyterium által szabályszerűen megállapított egyházi adókirovások az egyes adófizetőkre nézve beirattak; 2-szor el kell készíteni minden ilyen egyházközségben a III. t.-c. 13. §-ában foglalt adókulcs alkalmazása mellett, az új egyházi adókirovatást, az ugyancsak e kérvényezési évet megelőző évben volt egyházi adót fizetők névszerinti és a reájuk az új adókulcs szerint eső adó feltüntetésével.

Az 1907. évben kérvényezőik az 1906. évben volt adóalanyokat és ezek adóját tüntetik ki.

Azoknak az egyházközségeknek azonban, amelyek a 13. §. 2-ik bekezdésében levő vagylagosság szerint kívánják az adócsökkentési segílyt igénybe venni, a régi és a normál adókulcson kívül még be kell terjeszteniök az általuk életbe léptetni szándékolt új adókulcsot is. Ezek csak akkor folyamodhatnak, amikor már az egyházmegye adókulcsukat s ennek alapján készített részletes névszerinti számításait jóváhagyta. Kötelességük lesz tehát életbeléptetni szándékolt adókulcsukat, egyéni alkalmazásban kidolgozni s azt az egyházmegyei jóváhagyásra felterjeszteni és úgy csatolni kérvényükhöz.

A fent jelzett kimutatások két-két eredeti példányban lesznek kiállítandók, amelyek közül az egyik az illetékes egyházmegyei levéltárban lesz megőrzendő.

d) A segélyt igénybe venni akaró egyházközségek továbbá tartoznak a kérvény beadási évére (az 1907-ben folyamodók az 1907 évi.) vonatkozó költségvetéseiket megerősített és hitelesített alakban mellékelni kérvényükhöz, valamint az egyházi tiszviselők díjleveleit (minden tételükben pénzértékre is átszámítva) megerősített és hitelesített alakban.

e) A lelkési és tanítói díjlevelekben vagy általában az egyházi adóban szereplő mindennemű terménybeli és munkabeli szolgáltatások pénzértékre leendő átszámításának módozataira nézve adandó egyöntetű eljárás elkészítésével, valamint a nyomtatványok rovatainak megállapításával, az egyetemes konvent, adóügyi bizottságát bizván meg, ennek munkálata utólag fog a püspöki hivatal útján az egyházmegyékkel közölni.

f) az egyetemes adóalap kezelésére, a segély kérvények elbírálására, a segélyezés összegére nézve javaslatételre *egy adóalap végrehajtó bizottság* szervezetvén, egyházkerületünk ezen bizottságba *Radácsi Györgyöt és Meczner Bélát* rendes és *Révész Kálmánt* póttagnak megválasztja s a választás eredményét az egyetemes konvent elnökségének bejelenti.

g) a beadandó kérvények a hozzájuk mellékelt kimutatásokkal és számításokkal együtt egy konventi kiküldött, egy egyházkerületi s egy egyházmegyei tagból álló bizottság által lévén megvizsgálandók, egyházkerületi közgyűlés ezen bizottságba *Ragályi Bélát* választja meg s felhívja az egyházmegyéket, hogy e bizottságba egy-egy tagot válasszanak. Ezen küldöttség, melynek költségeit az egyetemes adóalap viseli, a végrehajtó bizottság által megállapítandó úti-és napidij szerint; az egyházmegyék területén alkalmas helyen tárgyalja az illető egyházmegyéből beadott s felszerelt kérvényeket, szükség esetén oda behívja a lelkészeket a gondnokokkal s esetleg két-két presbyterrel; átvizsgálja, szükség esetén helyesbíti, igazolja a kimutatásokat és ajánlattal terjeszti fel a kérvényeket a végrehajtó bizottsághoz.

5. A presbyterium által elkészített számadások

III. t.-c. 23. §. felülvizsgálata az I. t.-cikk 56. §. e) pontja és a III. t.-cikk 23. §. rendelkezése szerint az egyházmegyei számvevőszék faladata lévén, felhivatnak az egyházmegyék, hogy egyházmegyei számvevőszékeikt saját hatáskörükben szervezzék.

6. §. A magyar országos református közalapról szóló IV. törvénycikkre vonatkozó rendelkezések.

IV. t.-c. 5. §. 1. A IV. t.-cikk 5-ik szakasza a közalapjárulékok iránt intézkedvén, felhivatnak az egyházközségek, hogy az egyháztagoknak az utolsó népszámlálás alkalmával megállapított lélekszáma után, fejenként és évenként nyolc (8) fillért vegyenek fel a III. t.-cikk 1. §. a), illetőleg 4. §. g) pontja alapján már 1908-ik évi költségvetésükbe s az egyházmegye esperese útján terjeszsenek fel a M. földhitelintézet pénztárába.

Egyúttal felhivatnak az egyházmegyék, hogy ezen nyolc filléres közalap-adónak lélekszám szerinti kirovását szigorúan ellenőrizték és jóváhagyásuk után terjeszszék fel együttes kimutatásban az egyházkerületi közgyűléshez, hogy ott felülvizsgáltatván, a közalapvégrehajtó bizottsághoz, mint az egyetemes konvent ez ügyben ellenőrző közegéhez felterjeszthető legyen.

7. §. Az egyházi törvénykezésről szóló V. törvénycikkre vonatkozó rendelkezések.

V. t.-c. 14. 19. §. 1. Az egyházmegyei és egyházkerületi bíróság figyelme felhivatik az V. t.cikk 14., illetőleg 19. §-ára, mely szerint a társelnöknek époly szavazati joga van, mint a bíróság többi tagjainak.

2. Az egyházi bíróságok vezetői felhivatnak, hogy miután az új törvény a közigazgatási és fegyelmi ügyek közt a bírói eljárás szempontjából nem tesz különbséget (V. t.-c. 40. §.), úgy a közigazgatási, mint a fegyelmi ügyekben egyenlően járjanak el. Ennek megfelelően mindkétféle ügyben az eljárás megindítása után (41., 42. §.) előkészítő eljárás (60—79. §§.) tartandó s a tárgyalás is egyenlő szabályok szerint (80—93. §§.) folytatandó le.

V. t.-c. 80. §. 3. Az V. t.-czikk 80. §-a értelmében előadónál

ügy közigazgatási, mint fegyelmi ügyekben nemcsak tanácsbíró, de jegyző is kirendelhető.

V. t.-c. 95. §. 4. Az egyházi bíróságok elnökeinek és jegyzőinek figyelme felhivatik az V. t.-cikk 95. §-ára, mely szerint a bírósági határozatok minden esetben vagy *végzésnek* vagy *ítéletnek* nevezendők; továbbá a 98. §-ra, mely az ítélet szerkesztésének módját részletesen előírja és a 105. §. 8. pontjára, mely szerint a jegyzőkönyvben mindig feltüntetendő, hogy 'a határozat egyhangúlag vagy szótöbbséggel hozatott-e.

5. Az első fokban ítélő egyházi bíróságok elnökei utasíttatnak, hogy amennyiben valamely ügy felebbezés folytán vagy hivatalból felsőbb egyházi bírósághoz terjesztendő fel, az ügy iratait részletes iratjegyzék mellett terjesszék fel.

6. Úgy a közigazgatási, mint a fegyelmi ügyekben hozott, úgy a rendes, mint az időszaki bírósági határozatok — ha csak azok közlése a közerkölcsöket nem sérti — az egyházmegyei, illetőleg egyházkerületi közgyűlési jegyzőkönyvekben közzéteendők.

8. §. A köznevelési és közoktatási szervezetről szóló VI. t.-cikkre vonatkozó rendelkezések.

VI. t.-c. 2. §.

1. A VI. t.-c. 2. §. alapján figyelmezteti egyházkerületünk az iskolafentartó egyházközsegeket, hogy a népiskolai oktatásnál a magyar nyelv kizárólagos jogát érvényesítsék s a 8 §. c) pontja értelmében, amennyiben szükségesnek látszik, a magyar nyelven való tanítást az iskolák netaláni átadásakor is szerződésileg biztosítsák.

VI. t.-c. 8. 9. §.

2. A 8. §. értelmében az iskola átadási-szerződések kötésekor a ref. vallású gyermekek vallásos oktatására s a megfelelő számú ref. vallású tanítók biztosítására s a községivé vagy államivá lett intézetek gondnokságának (iskolaszék, felügyelő bizottság) egybeállításánál a ref. egyház érdekeinek megóvására kiváló gondot fordítsanak s ugyancsak a 9 §. értelmében kötendő szerződéseknel is.

VI. t.-c. 13 §.

3. A 13 §. értelmében felhívja egyházkerületünk az egyházmegyei és egyházkerületi tanügyi bizottságokat, hogy a népiskoláinkban használható tankönyvekre

és taneszközökre nézve javaslataikat minden tavaszi gyűlésünkre terjesszék be.

VI. t.-c. 14. §.

4. A 14 §. értelmében a népiskolai ifjúsági könyvtárak szervezése tárgyában az egyházmegyei tanügyi bizottságok készítsenek véleményes javaslatokat s ezek alapján az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottság készítsen szabályzatot a könyvtár szervezésre nézve s azt 1908. évi őszi közgyűlésünkre mutassa be.

VI. t.-c. 23. §.

5. A VI. t.-c. 23 §-a alapján az esperesek szükség esetén újonnan nősülő tanítókat és férjhez ment tanító-nőket felhívhatják, hogy házastársuk keresztlevelét (esetleg áttérési bizonyítványát) mutassák be.

VI. t.-c. 30, 31. §.

6. A VI. t.-c. 30 és 31 §-ai alapján az egyházkerületi tanügyi bizottság felhivatik, hogy a tanítóválasztás módozatai, a tanítói hivatalról való lemondás és változások s a beteg tanítók helyettesítése tárgyában a ma fennálló egyházkerületi szabályrendeleteinket nézze át s azoknak esetleges módosítása iránt terjesszen véleményes javaslatot a folyó évi őszi egyházkerületi közgyűlés elé.

VI. t.-c. 47. §.

7. Az egyházak felhivatnak, hogy az iskolaszékeket az 1907/8. isk. évtől kezdve a VI. t.-c. 47 §-ának megfelelő és a szükséges számú tanítóképviselőkkel egészítsék ki.

VI. t.-c. 54. §.

8. Az egyházmegyék felhivatnak, hogy tanügyi bizottságaikat a VI. t.-c. 54 §-a értelmében a szükséges számú tanító-képviselőkkel egészítsék ki.

VI. t.-c. 75. §.

9. A VI. t.-c. 75 §-a alapján a gimnáziumok fenntartó testületének egyházi elnökei szükség esetén felhívhatják az 1907. aug. 1. után nősülő gimnáziumi tanárokat, hogy feleségük születési (esetleg áttérési) bizonyítványát mutassák be.

VI. t.-c. 75. §.

10. Ugyanezen szakasz (75 §.) második bekezdése értelmében felhivatnak a sárospataki főiskola, a miskolci és rimaszombati főgimnáziumok és a miskolci felsőbb leányiskola tanári testületei, hogy az 1907/8. iskolai év végéig a tanári szolgálati szabályzat tervezetét dolgozzák ki, azt igazoló tanácsuk, illetőleg felügyelő bizottságuk útján terjesszék fel az 1908. évi őszi egyházkerületi közgyűlésre.

11. Felhivatnak a sárospataki theol. akadémia, a

VI. t.-c. 78. §. sárospataki, miskolci és rimaszombati főgimnáziumok tanári testületei, hogy a VI. t.-c. 78 §-ában említett szabályrendelet előkészítése végett a vallás tanári képe-
sítés tárgyában az 1907/8. isk. év végéig javaslatokat igazgató-tanácsuk útján terjesszék fel a püspöki hiva-
talhoz.

VI. t.-c. 81. §. 12. A sárospataki főiskola, a miskolci és rima-
szombati főgimnáziumok tanári testületei felhivatnak, hogy a tanárválasztás, alkalmazás és megerősítés módo-
zatai iránt (VI. t.-c. 81 §.), esetleg a szolgálati szabály-
zattal kapcsolatban, az 1907/8. isk. év végéig, illetőleg az 1908. évi őszi egyházkerületi közgyűlésig javasla-
taikat terjesszék fel a püspöki hivatalhoz.

VI. t.-c. 96. §. 13. A VI. t.-c. 96 §-a alapján felhivatnak a sáros-
pataki, miskolci és rimaszombati főgimnáziumok tanári testületei, hogy az igazgató tanár hatáskörére vonatkozó utasítás iránt esetleg a szolgálati szabályzattal kapeso-
latban az 1908. évi őszi közgyűlésünkre igazgató-taná-
csuk útján terjesszenek be részletes munkálatot.

VI. t.-c. 98. §. 14. A sárospataki főiskola, a miskolci és rima-
szombati főgimnázium igazgató-tanácsai felhivatnak, hogy amennyiben a VI. t.-c. 98 §-a értelmében saját szervezetükön valamely, az új törvénynek megfelelő változtatást óhajtanak tenni, ez iránti javaslatokat ter-
jesszék fel a folyó év őszi egyházkerületi közgyűlés elé.

VI. t.-c. 102. §. 15. A VI. t.-c. 102 §-a az egyházkerületi köz-
gyűlés mellé a közép és felső oktatásügyben vélemé-
nyező és javasló szerv gyanánt az egyházkerületi tan-
ügyi bizottság felállítását rendelvén el, egyházkerületi közgyűlés felhívja a sárospataki főiskola, a miskolci és rimaszombati főgimnáziumok igazgató-tanácsait, hogy ez iránti véleményes javaslatokat, az illető tanári testü-
letek véleményének meghallgatásával, az 1907/8. isk. év végéig terjesszék fel a püspöki hivatalhoz.

VI. t.-c. 110. §. 16. A VI. t.-c. 110 §. első bekezdése értelmében a püspöki hivatal szükség esetén felhívhatja az 1907. aug. 1. után nősülő sárospataki főiskolai tanárokat, hogy feleségük születési (esetleg áttérési) bizonyítványát a püspöki hivatalhoz küldjék be.

17. Ugyanezen szakasz utolsó bekezdése értelmé-
ben felhivatik a sárospataki főiskola köziskolai széke,

hogy a tanári szolgálati szabályzatba az akadémiai tanárok szolgálati viszonyainak szabályozása iránt is, a főiskolai igazgató-tanács útján az 1908. évi őszi egyházkerületi közgyűlésre véleményes javaslatát terjessze fel.

VI. t.-c. 29., 90., 91.,
119. §.

18. A VI. t.-c. 29 §-ának (a tanítói állásoknak az üresedéstől számított 3 hó alatti betöltéséről), 90 §-ának (a tan- és segédkönyvek jegyzékének felterjesztéséről), 91 §-ának (a tankönyvekről) és a 119 §. második bekezdésének rendelkezései az esperesek, illetőleg a gimnáziumi tanári karok és a fenntartó testületek figyelmébe ajánltnak.

9. §. Az országos ref. lelkészi nyugdíj- és özvegy-árva-gyámintézetéről szóló VII. t.-c.-re vonatkozó rendelkezések.

VII. t.-c. 11. §.

1. A VII. t.-c. 11. §-a az egyházkerületi és egyházmegyei nyugdíjbizottságokba két-két lelkészi és két-két világi tag választását rendelve el, egyházkerületünk az egyházkerületi nyugdíjbizottságba az elnöklő püspök vagy helyettesén kívül Czinke Istvánt, Bálint Dezsőt, Dókus Gyulát és Meczner Józsefet választja meg. Együttal felhívja az egyházmegyét, hogy az egyházmegyei nyugdíjbizottságba az elnöklő esperes vagy helyettesén kívül két lelkészi, két világi tagot s egy pénzkezelő tagot választszanak.

VII. t.-c. 26. §. 3.

2. A VII. t.-c. 26. §-ának 3-ik pontja azt rendelvé, hogy a lelkészi nyugdíj- és özvegy-árva-gyámintézetbe felvett rendes tagok után a fentartó egyházak évi járulékot fizessenek 1908. évi január 1-ső napjától kezdve: felhivatnak az egyházközségek, hogy lelkészeik törzsfizetésének 2°/₁₀-át már az 1908. évre vegyék fel költségvetésükbe s minden év szeptember 1. napjáig küldjék be az egyházmegye pénzkezelőjéhez.

3. A VII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott s az egyetemes kovent f. évi 33-ik jegyzőkönyvi szám alatt hozott határozatával elfogadott ügyrend 54-ik szakaszában a lelkészi nyugdíj és özvegy-árva-gyámintézetbe belépő tagok részére tagsági iv lévén kiállítandó, felhivatnak az egyházmegyék esperesei, hogy az országos református lelkészi nyugdíj és özvegy-árva-gyámintézet végrehajtó, bizottsága által rendelkezésükre bocsátott úrla-

pokat, az alább részletezett okmányokkal, nyilatkozatokkal stb. felszereltetvén, az okmányok felülbirálata után, az egyházmegyei nyugdíjbizottsággal egyetértőleg két példányban állítsák ki, írják alá s az összes mellékletekkel együtt, legkésőbb f. évi október hó 15-éig a végrehajtó bizottságnak (Budapest, IX. Kálvin-tér 7.) terjeszték fel.

A tagsági iv rovatai következőleg töltendők ki:

* * *

a.) A belépésre jogosított vagy kötelezett tisztviselő neve, születési helye, éve, hónapja és napja az illető lelkész által díjmentesen kiállítandó és „hivatalos használatra nyugdíj és gyámintézeti ügyben bélyegmentes“ felirattal ellátott keresztlevéllel igazolandó.

b.) Rendes, missziói, állami, alapítványi, törvényhatósági közintézeteknél működő és állandó vallásitanító lelkész, tanítói állásra nem alkalmazott énekvezér állásának minősége, valamint a szolgálat helye, az állásfenntartó testület által kiállítandó bizonyítvánnyal igazolandó.

c.) Rendes szolgálata kezdetének éve, hónapja, napja azon esperes, szolgálatmegszakítás esetén azon esperesek által kiállítandó szolgálati bizonyítvánnyal igazolandó, kinek vagy kiknek egyházmegyéjében szolgálatát megkezdette, illetőleg folytatja.

d.) A gyámintézeti tagság az illetékes esperes bejegyzésével igazolandó.

e.) A belépési szándék s a fizetendő öt év alatt leendő kiegyenlítése a következő szövegű nyilatkozattal kötelezendő:

Alólirott ezennel kijelentem, hogy bár a 65-ik esztendőöt betöltöttem, de azért mégis belépek az Orsz. Ref. Lelk. Nyugdíjintézetbe s kötelezem magamat, hogy a törvény 7—8-ik szakaszában előírottakat teljesítem.

Kelt ..... 19 .. év ..... hó .. napján,

-----
tanú.

-----
lelkész (énekvezér).

-----
tanú.

f.) A beszámíttatni kívánt ideiglenes (segédlelkészi, helyetteslelkészi, tanári) szolgálat kezdetének éve, hónapja és napja, valamint egész tartalma lelkészeknél az espe-

res, énekvezéreknél a fentartó testület szolgálati bizonyítványával igazolandó.

Az ideiglenes szolgálat utáni törvényes fizetendőknek öt éven belül leendő kiegyenlítése a következő tartalmú nyilatkozattal biztosítandó :

Alólírott, hogy ideiglenes szolgálati éveimet beszámítsák, kötelezem magamat arra, hogy az ideiglenes szolgálati éveimre esedékes összes nyugdíjintézeti járulékokat, nevezetesen a belépési százalékot és az évi tagdíjakat 4°/_o egyszerű kamataikkal együtt a beszámíttatni kért összes ideiglenes szolgálati évekről a törvény 8-ik §-ának megfelelően 19... év .....hó .....ik napjától kezdve öt év alatt öt egyenlő részletben minden év szeptember 1-ig az egyházmegyei pénztárnok útján az Orsz. Ref. Lelk. Nyugdíjintézetbe befizetem.

Kelt .....19...év .....hó ...napján.

-----
tanú.

lelkész (énekvezér).

-----
tanú.

g.) Lelkészeknél a fizetés az 1894-ben kiállított jelentőiv, illetőleg az özvegy-árva-gyámintézeti járulék adatai szerint az esperes, illetve az özvegy-árva-gyámintézeti pénzkézeltő által, énekvezéreknél a fentartó testület által kiállítandó bizonyítvánnyal igazolandó.

A lelkészi fizetés akkor is igazolandó, ha a rendes lelkészi állás nincs betöltve vagy nem nyugdíjképes, vagy missziói lelkésszel van betöltve.

h.) Lelkészeknél a fizetésekiegészítés összege a püspöki hivatal által egyházmegyénként kumulatíve kiállítandó bizonyítvánnyal igazolandó; vallástanító lelkészeknél és énekvezéreknél a fentartó testület bizonyítványával.

i.) Ha belépési járulékát s ennek 4°/_o-os kamatait, valamint ha az, ki nem tagja az orsz. lelkészi özvegy-árva gyámintézetnek, a 2¹/₂ ^o/_o-os potló évi járadékot és ennek 4°/_o-os kamatait nem azonnal, de öt éven belül akarja kifizetni, úgy a következő kötelezvény állítandó ki :

Alólírott ezennel kötelezem magamat arra, hogy lelkészi nyugdíjintézeti belépési százalékomat s ennek rendes szolgálati időm kezdetétől járó 4°/_o-os egyszerű

kamatjait a nyugdíj-törvény 26. §. 1-ső pontjában a adott kedvezmény igénybevétele mellett 19...tól számított öt év alatt öt egyenlő részletben fogom az egyházmegyei pénzkézeltő útján az Orsz. Ref. Lelk. Nyugdíjintézetbe minden év szeptember 1-ig befizetni.

Kelt ..... 19...év ..... hó... napján.

-----
tanú.

-----
lelkész (énekvezér).

-----
tanú.

k.) Jogositott tagnál, ha ő maga kénytelen a 2°/_o-os évi járulékot is fizetni, a következő kötelező nyilatkozat állítandó ki:

Alóírott ezennel kötelezem magamat arra, hogy az Orsz. Ref. Lelk. Nyugdíjintézetbe a 3¹/₂^o/_o tagdíj mellett az állásomat fentartó testületet illető 2°/_o évi járulékot is magam fogom fizetni a törvény 6. §-a értelmében mindaddig, míg ezen az álláson leszek.

Kelt ..... 19... év ..... hó ... napján.

-----
tanú.

-----
lelkész (énekvezér).

-----
tanú.

Ha a 2°/_o évi járulékot az állást fentartó testület fogja fizetni, akkor ez a fentartó testületi elnökség következő tartalmú nyilatkozatával igazolandó:

Alóírott egyház előjárósága kötelezi magát, hogy ..... lelkésze (énekvez.) után a nyugdíjtörvény által kiszabott 2°/_o évi járulékot az Orsz. Ref. Lelk. Nyugdíjintézetbe minden év szept. 1-ig kifizeti.

Kelt ..... 19... év ..... hó ... napján.

A.....i egyházközség előjárósága:

-----
tanú.

-----
lelkész.

-----
tanú.

-----
gondnok.

l.) Úgy a családi állapot, valamint az ebben beállott változás, az összekelés ideje és a feleség vallása az illetékes lelkész által díjmentesen kiállítandó és „hivatalos használatra nyugdíj- és gyámintézeti ügyben

bélyegmentes“ felirattal ellátott családi értesítővel igazolandó.

Ugyanezen családi értesítőben név szerint felsorolandók a segélyezésre, esetleg gyámolításra igényvel bíró gyermekek is, a név, vallás, kor és nem pontos kitételével, ha a szülők nincsenek már életben.

Minden felveendő tag adatai külön tagsági íven két példányban állítandók ki és terjesztendők be.

*

VII. t.-c. 26. §. 7.

Ügyrend 5. §.

4. A VII. t.-c. 26. §-ának 7. pontja és az ügyrend 5-ik szakasza alapján felhívhatnak a lelkészek, hogy virágvasárnapján, a délelőtti istenitiszteleten az országos lelkészi nyugdíj- és özvegy-, árva-gyámintézet nemes céljának felemlítése mellett, szószékről hívják fel adakozásra a híveket s a perselyben begyűlt adományait haladéktalanul küldjék be az egyházmegye pénzkezelőjéhez.

* * *

10. §. Ez utasítás miheztartás végett az összes egyházakkal s az egyházmegyei és egyházkerületi világi tisztviselőkkel és más érdekeltekkel a teljes jegyzőkönyv megjelenése előtt külön lenyomat alakjában közöltetik.

II.

A tiszáninneni ref. egyházkerületi közgyűlés ügyrendje.*

I. FEJEZET.

A tanácskozási rend.

1. §. Az egyházkerületi közgyűlést, a kettős elnökség által kitűzött időben, az elnökség nyitja meg és zárja be. A kettős elnökség vezeti a tanácskozást, öröködik a rend fenn tartása s a jelen ügyrend pontos megtartása felett; jogában, sőt kötelességében áll a tanácskozás tárgyától eltérő szónokot a tárgyhoz szólásra figyelmeztetni; azt, ki a tanácskozás méltóságát sérti, vagy személyeskedik, rendreutasítani.

2. §. Ha az elnökség kétszeri rendreutasításának sikere nem lenne, a gyűlés helybenhagyása mellett, a szót a szónoktól, ugyanazon tárgy feletti vita folyamára, az elnökség megvonhatja.

3. §. A tanácskozás háborítása esetén, az elnökség a gyűlést 5 percre felfüggesztheti.

4. §. A tárgyhoz szólani kívánókat a jegyzők írják és szólítják fel; a szónokok a feljegyzés sora szerint szólnak, az első szó azonban az indítványozót vagy előadót illeti.

5. §. A tárgy — az elnökség vagy három tag kíváná tára — előbb általános megvitatás alá bocsáttatik, azután pontonként vétetik részletes tárgyalás alá.

6. §. Mind az általános, mind a részletes vitában kinek kinek egyszer lehet a tárgyhoz szólani. Az elnökség és az előadó a tárgy felvilágosítása végett bármikor, az indítványozó pedig a vita befejezésével még egyszer szólhat.

7. §. Soron kívül is szólhatnak azok, kik személyes kérdésben válaszolni s a tanácskozási szabályokra hivatkozni akarnak.

8. §. A szónokot beszédében akadályozni vagy félbeszakítani nem szabad; erre, az 1—2. §-ok esetében, csak az elnökség van jogosítva.

* Az 1880. évi őszi közgyűlés jegyzőkönyvéből — einöki rendeletre.

9. §. Saját személyére vonatkozó vitában senki sem vehet részt.

10. §. A protestantismus elveinek megfelelőleg, a gyűlésen minden nagykorú református, akár egyházi, akár világi férfiú, felszólalhat, a szavazásban azonban csak a közgyűlés tagjai vehetnek részt.

II. FEJEZET.

A szavazás és határozat.

11. §. Ha szólásra feljegyezve többé senki sincs, s szóló az elnökség felhívására sem jelentkezik, a tárgyalást az elnökség befejezettnek nyilvánítja.

12. §. A határozatot az elnökség a felszólalók többsége után jelenti ki; négy tag kívánatára azonban a szavazást elrendelni köteles.

13. §. Szavazásra az elnökség teszi fel a kérdést; a kérdés megállapításához egyszer szólni mindenkinek jogában áll; a kérdés akként teendő fel, hogy arra igennel vagy nemmel lehessen szavazni.

14. §. A szavazás rendesen fölállás vagy ülve maradás által történik; ha a többség ki nem vehető, ellenpróba alkalmazandó, szükség esetén a szavazók a jegyző által megszámláltatnak. Tisztviselők választásánál, szavazólapok mellett, titkon történik a szavazás.

15. §. A szavazatokat az elnökség számítja össze s az eredményt azonnal kijelenti; szavazatok egyenlősége esetén azon rész dönt, melyhez az elnökség járul szavazatával.

Ha a két elnök eltérő nézetten van, sorshúzással döntenek el, hogy melyik elnök adja a döntő szavazatot.

16. §. Szavazás közben beszédet tartani, vagy a szavazatot indokolni nem szabad.

17. §. A közgyűlésen a jelenlevők határoznak; érvényes határozat hozatalára azonban az elnökségen kívül legalább 10 tag jelenléte szükséges.

18. §. A közgyűlés határozatai ellen, óvás vagy ellenmondás felvételének a jegyzőkönyvben nincs helye. A meghozott határozat ugyanazon gyűlés folyamában meg nem változtatható.

III. FEJEZET.

A jegyzőkönyv.

19. §. A közgyűlés jegyzőkönyvét a következő napon maga a gyűlés hitelesíti; a hitelesített jegyzőkönyvet az azt fogalmazó jegyző írja alá.

Ha a hitelesítés alkalmával a határozat szerkesztése ellen a többség kifogást tesz, a kijavítás a gyűlés folyamában jegyzői tollal eszközöndő.

20. §. Az egyházkerület nevében kiállított okmányokat, leveleket és felterjesztéseket az elnökség, a közgyűlési határozatokat pedig e szóval: „kiadta“ a jegyző írja alá, ki a jegyzőkönyvi pontokat 14 nap alatt az érdekelteknek kiadni köteles.

